AZİZ MOR MALKE'NİN YAŞAMI VE MANASTIRININ TARİHÇESİ

(MS 4.YY.)

ܡܠܟܐ ܩܕܝܫܐ ܕܡܪܝ ܡܪܝܡ ܘܡܢܙܪܬܗ
ܕܡܪܝ ܡܪܝ ܘܡܢܙܪܬܗ ܕܡܪܝ ܡܪܝ

- ܡܪܝ ܡܪܝ -

Horiepiskopos Gabriyel Akyüz - Mardin - 2010

ܟܬܒܐ ܕܝܠܝ

ܕܡܪܬܐ ܕܡܪܝܡ ܕܐܠܗܐ ܕܥܠܡ ܥܠܡܝܢ

Ex Libris

Beth Mardutho Library

The Malphono George Anton Kiraz Collection

ܡܢ ܐܢܐ ܕܢܫܐܠ ܠܗ ܠܗܢܐ ܡܢ ܥܠ ܐܢܬ
ܐܘ ܕܢܩܪܐ ܒܗ ܐܘ ܕܢܫܩܠ ܡܢܗ ܠܢܦܫܗ
ܕܢܫܕܪ ܡܢ ܬܚܬ ܝܕܝܗ ܕܢܗܘܐ ܚܝܒ ܠܡܪܝ
ܥܠܡ ܠܗ ܕܗܢܐ ܠܐ ܢܫܒܩ ܠܗ ܕܢܗܘܐ ܥܠ
ܡܬܬܝܗ ܕܗܢܐ ܕܢܬܚܝܒ ܠܗ ܕܢܬܚܝܒܘܢ ܠܗ ܒܬܪܬܝܢ

Anyone who asks for this volume, to read, collate, or copy from it, and who appropriates it to himself or herself, or cuts anything out of it, should realize that (s)he will have to give answer before God's awesome tribunal as if (s)he had robbed a sanctuary. Let such a person be held anathema and receive no forgiveness until the book is returned. So be it, Amen! And anyone who removes these anathemas, digitally or otherwise, shall himself receive them in double.

AZİZ MOR MALKE'NİN YAŞAMI VE MANASTIRI'NIN TARİHÇESİ

ܚܝܐܬܗ ܕܡܪܝܐ ܡܠܟܐ
ܘܬܪܝܡܬܗ ܕܕܝܪܗ ܕܡܪܝܐ ܡܠܟܐ

A D R E S :
Çabuk Mah. 217 Sağlık Sok. No: 10
47100-MARDİN
Tel: (0482) 2121039
Fax: (0482) 2126607

©Copyright: H. E. Gabriyel AKYÜZ
1. Basım Mart 2005

ISBN: 978 - 975 - 8233 - 16 - 8

Fotoğraf: H. E. Gabriyel AKYÜZ

2. Baskı: Haziran 2010
Anadolu Ofset 0212 567 13 89
Davutpaşa Cad. Kazım Dinçol Sanayi Sitesi No: 81/89
Topkapı / İstanbul
www.anadoluofset.com.tr

AZİZ MOR MALKE'NİN YAŞAMI VE MANASTIRI'NIN TARİHÇESİ

THE BIOGRAPHY AND MONASTERY OF MOR MALKE

ܡܪܝܐ ܡܠܟܐ ܕܛܘܪܐ ܡܪܝܡ
ܘܡܢܝܚܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝܐ ܕܛܘܪܥܒܕܝܢ

Horiepiskopos Gabriyel AKYÜZ

MARDİN-2010

İÇİNDEKİLER

İthaf

Yazarın Biyografisi ve Yayımlanmış Eserleri

Önsöz

I. Bölüm

İzlo Dağı

1.1. Tarihsel Özellikleri 2
1.2. Dinsel Özellikleri 3
1.3. Sosyo-Kültürel Özellikleri 11
1.3.1. Yerleşik Süryani Köyleri 11
1.3.2. Yerleşik Yezidi Köyleri 12
1.3.3. Kürt Müslüman Köyleri 12
1.4. İzlo Dağının Ekonomik Özellikleri 13
1.4.1. Ormancılık 14
1.4.2. Hayvancılık 14
1.4.3. Çiftçilik 14
1.4.4. Bağcılık 14
1.5. İzlo Dağı'nın Coğrafik Özellikleri 15
1.5.1. Dimitriyos / Haytam Kalesi 15
1.5.2. Yeni Kale 17
1.5.3. Mhare / Eski Hisar Kalesi 17
1.5.4. Kalecik Köyü Kalesi 19
1.6. Mor Malke Manastırı 20

II. Bölüm

Taşhitho Dmor Malke Aziz Mor Malke'nin Hayatı

2.1. Malke'nin Doğumu 21
2.2. Malke Okula Başlıyor 22
2.3. Ailesi Malke'yi Evlendirmek İstiyor 23
2.3.1. Malke Nişanlanıyor 25
2.3.2. Malke Rahiplik Hayatını Tercih Ediyor 27
2.3.3. Malke Nişanlısını Ziyaret Etmek İstiyor 29
2.4. Malke Rahiplik Hayatına Atılmaya Karar Veriyor 31
2.5. Yuhanna, Oğlu Malke'yi Arıyor 33
2.5.1. Malke, Rahiplik Serüvenine Başlıyor 36

Mor Malke'nin Mucizeleri

2.6. Mor Malke Şleymun İsminde Bir Çocuğu Şeytandan Kurtarıyor 37
2.7. Mor Malke Kendi Manastırını İnşa Ediyor 40
2.8. Roma İmparatoru Kostantinos, deliren kızı için Mor Malke'yi arıyor 41

2.8.1. Mor Malke Kostantinopolis'te 42
2.8.2. Mor Malke Kral'ın Kızını İyileştiriyor 44
2.8.3. Mor Malke Kral'dan Taştan Yapılmış Bir Kurna İstiyor 46
2.9. Şleymun, Aziz Mor Malke'nin Yanında 48
2.9.1. Mor Malke Kudüs'te Hasta Birini İyleştiriyor 50
2.9.2. Mor Malke Avtel İsminde Birini İyileştiriyor 50
2.10. Avtel, Mor Malke'nin Öğrencisi Oluyor 52
2.11. Mor Malke Bir Çocuğu İyileştiriyor 54
2.12. Mor Malke'nin Vasiyeti 54
2.12. Mor Malke'nin Vefatı 55

III. Bölüm
Mor Malke Manastırı
3.1. Mor Malke Manastırı'nın Metropolitlik Merkezi Oluşu 57
3.2. Manastırın Yıkılışı 59
3.3. Manastırın Yeniden İnşa Edilmesi 62
3.4. Mor Malke Manastırı'nın Mimari Özellikleri 63
3.4.1. Kilisenin Mimari tarzı 63
3.4.1.1. Heyklo 63
3.4.1.2. Mezbho 63
3.4.1.3. Kduşkudşin 63
3.4.2. Beth-Kadişe / Azizlerin Evi 64
3.4.3. Meryem Ana Kilisesi'nin Mimari Yapısı 65
3.5. 1950'den Günümüze Manastırda Görev Yapan Rahipler 66
3.5.1. Arbolu Rahip Gevriye 66
3.5.2. Rahip Muşe Dağ 67
3.5.3. Arkahlı Rahip Kavme 67
3.5.4. Rahip Şabo Bilgiç 68
3.5.5. Rahip İşo Ataş 68
3.5.6. Rahip Gabriyel Çatı 73
3.5.7. Rahip Aziz Çelik'in Biyografisi 73
3.6. Mor Malke'nin Şahrosu (Bayramı) 73
3.7. Günümüzde Manastırda Meydana Gelen Mucizeler 74

Sonuç 76

Kaynakça

Ekler:
Ek I: Fotoğraflar

CONTENTS

Dedication

Biography and the Published works of Author

Preface
Part 1
Mount Izlo
1.1. Historical Features 2
1.2.Religious Features 3
1.3. Sociocultural Features 11
1.3.1. Inhabited Syriac Villages 11
1.3.2. Inhabited Yezidian Villages 12
1.3.3. Kurdish- Muslim Villages 12
1.4. Economical Specifications of Mount Izlo 13
1.4.1. Forestry 14
1.4.2. Breeding....14
1.4.3. Farming 14
1.4.4. Viniculture 14
1.5. Geographical Features of Mount Izlo....15
1.5.1. Demetrius / Haytam Castle 15
1.5.2. New Castle 17
1.5.3. M'are / Eski Hisar Castle 17
1.5.4. Kalecik Village Castle 19
1.6.Mor Malke Monastery 20

Part II
The Biography of Aziz Mor Malke
2.1. Birth of Malke 21
2.2. Malke Goes to School 22
2.3. Malke's Family Requests His Marriage 23
2.3.1. Malke Gets Engaged 25
2.3.2. Malke Contemplates Religious Life 27
2.3.3. Malke Wants to Visit His Fiance 29
2.4. Malke Decides to Join Monastic Life 31
2.5. Yuhanna Looking for His Son Malke....33
2.5.1. The Beginning of Malke's Monastic Adventure 36

Miracles of Mor Malke

2.6. Mor Malke Saves a Boy Called as Shleymun from the Satan 37
2.7. Mor Malke builds his own Monastery 41
2.8. Roma Emperor Constantine, Calls for Mor Malke's Help 42
2.8.1. Mor Malke in Cosstantinople 43
2.8.2. Mor Malke Heals the Emperor's daughter 44
2.8.3. Mor Malke requests a washbasin from the Emperor 46
2.9. Shleymun Joins Mor Malke 48
2.9.1. Mor Malke heals a man in Jerusalem 50
2.9.2. Mor Malke heals a man called Autel 51
2.10. Autel becomes a disciple of Mor Malke 53
2.11. Mor Malke heals a child 54
2.12. Mor Malke's testament 55
2.12. Death of Mor Malke 55

Part III

3. Mor Malke Monastery

3.1. Mor Malke Monastery as a Diocesan Center 57
3.2. The Destruction of Mor Malke Monastery 59
3.3. Rebuilding of Mor Malke Monastery 62
3.4. Architectural Fatures of Mor Malke Monastery 63
3.4.1. Architectural Style of the Church 63
3.4.1.1. The Nave (Heyklo). 67 3.4.1.2. The Altar (Mezbho) 63
3.4.1.3. The Holy of Holies (qdushqudshin) 63
3.4.2. The House of Saints (Beth-Qadishe) 64
3.4.3. Architectial Fatures of the Church of Mother Mary 65
3.5. Monks Who Served at the Monastery Since 1950 65
3.5.1. Rabban Gevriye from Arbo 65
3.5.2. Rabban Mushe Dag 67
3.5.3. Rabban Qawme from Alkah 67
3.5.4. Rabban Shabo Bilgiç 68
3.5.5. Rabban Isho Atash 68
3.5.6. Rabban Gabriyel Chati 72
3.5.7. Biography of Rabban Aziz Chelik 72
3.6. Feast of Mor Malke 73
3.7. Recent Miracles Occured at the Monastery 74

Conclusion 76
Bibliography
Appendix
Appendix I: Photographs

Doğduğum topraklar olan Mardin'i her ziyaret edişimde farklı duygular hissettirmiştir bu büyülü şehir bana. Mardin'e bir gidişimde Tur Abdin bölgesinde bulunan birçok manastırdan biri olan, şehrin kültürel ve tarihsel yapısını gözler önüne seren Mor Malke Manastırı'nı ziyaret ettim. Manastır'da gördüklerim ve oradaki rahiplerin anlattıkları beni çok duygulandırdı. Bu gördüklerimi çevremle paylaşmak için herhangi bir kitapçığın olup olmadığını sordum. Böyle bir kitapçığın şu ana kadar yazılmış olmadığını söylediler. Ben de kendilerinin rızası doğrultusunda bu işe talip oldum. Çok sevindiler. Ellerindeki belge ve bilgilerin fotokopilerini verdiler. Bu belge ve bilgilerin fotokopilerini alarak Mardin Horiepiskoposu Gabriyel Akyüz'e ilettim. Bu belgeler doğrultusunda bir kitap yazmasını rica ettim. Bu isteğimi severek kabul etti.

Bu kitap, ilk baskısında Türkçe ve İngilizce olarak basılmıştır. İkinci baskısı istek üzerine Süryanice eklenerek 3 dilde basıldı.

Beni etkileyen Mor Malke'nin hayatının ve manastırının tarihçesinin yazılmasında emeği geçen Turabdin Metropoliti Mor Timotheos Samuel Aktaş'a, manastır başrahibi İşo Ataş, rahip Aziz Çelik ve yazdıklarıyla hepimizi bilgilendiren Horiepiskopos Gabriyel Akyüz'e ve tüm emeği geçenlere de ayrı ayrı teşekkür ederim.

Lütfi Özkök

İTHAF

Aziz Mor Malke'ye adaş olmasından dolayı, 24 Şubat 1993 tarihinde Süryani Kadim Patriği Moran Mor İğnatiyos I. Zakka Ayvaz tarafından İstanbul Abraşiyesi için papazlık mertebesine yükseltilen, Süryani Kilisesi'ni, toplumunu, cemaatini çok seven ve o tarihten bugüne dek görevini en iyi şekilde yürüten biraderim Papaz Melke Akyüz'e ithaf ediyorum.

DEDICATION

This book is dedicated to my brother Father Malke Akyuz who was ordained as a priest for the Syriac Church in Istanbul by his Holliness Mor Ignatius Zakka I.was I. Patriarch of Antioch and All The East, on February 24th 1993. Father Malke is well known for his love and dedication for his Church, community and country.

YAZARIN BİYOGRAFİSİ

1959 yılında Mardin ilinin Midyat ilçesine bağlı Bakıysan /Alagöz Köyü'nde doğdu. İlköğrenimini 1970'te kendi köyünde bitirdikten hemen sonra Süryanice öğrenimini almak üzere Mor Gabriyel Manastırı'na gitti. Orta dereceli eğitimini de Nusaybin ve Mardin'de bitirdi. Bunun yanı sıra İstanbul-Fono Mektupla Öğretim Kurumu İngilizce 2. Kursu ve SOON BIBLE COURSE-ENGLAND adlı İncil Kursu'nu İngilizce olarak bitirdi.

Nusaybin-Odabaşı Köyü Kilisesi'nde, kilise öğretmeni ve diyakos olarak 8 yıl hizmet verdikten sonra Turabdin ve Mardin Süryani Kadim Abraşiye Metropoliti Mor Timotheos Samuel AKTAŞ, Mardin Süryani Kadim cemaatinin ruhani reisi Rahip Cebrail Allaf ve Yönetim Kurulu'nun isteği üzerine Mardin Süryani Kadim (Ortodoks) cemaatine 10 Mart 1985 tarihinde Metropolit Samuel AKTAŞ tarafından papazlık rütbesiyle takdis edildi.

Kadasetli Patriğimiz Moran Mor İğnatiyos I. Zakka Ayvaz'ın emirleri doğrultusunda 4 Mayıs 2003 tarihinde Mardin Metropoliti Mor Filüksinos Saliba ÖZMEN tarafından Horiepiskoposluk rütbesiyle terfi edildi. Halen Mardin Kırklar Kilisesi'nde görev yapmaktadır.

Yayımlanmış eserleri şunlardır:

1- Deyrulzafaran Manastırı'nın Tarihi, 1997
2- Nusaybin'deki Mor Yakup Kilisesi ve Nusaybin Okulu, 1997
3- Süryani Müziği, 1997
4- Süryanilerde Felsefik Şiirler, 1997
5- Mardin İlinin Merkezinde, Civar Köylerinde ve İlçeleri'nde Bulunan Kiliselerin ve Manastırların Tarihi, 1998
6- Azizlerin Şefaati (Süryaniceden ve Arapçadan Türkçeye çevrilmiş), 1998
7- Diyarbakır'daki Meryem Ana Kilisesi'nin Tarihçesi, 1999
8- Susamışlığı Gideren Söyleşi- Suruçlu Mor Yakup'un Öz Yaşam Öyküsü (Süryaniceden Türkçeye çevrilmiş), 2000
9- Yezidilerin Dini (Süryaniceden Türkçeye çevrilmiş), 2001
10- Osmanlı Devleti'nde Süryani Kilisesi, 2002
11- Bakısyan (Alagöz) Köyünün Tarihçesi, 2004

Ayrıca değişik dergilerde yayımlanan makaleleri ve sempozyumlarda sunduğu bildirileri vardır. Süryanice, Türkçe, Arapça, Osmanlıca, İngilizce ve Kürtçe olmak üzere 6 dil bilmektedir.

ABOUT THE AUTHOR

Chorepiscopus Gabriyel Akyuz was born in 1959 at the village of Bequsyone (Alagoz), which is in the province of Mardin. After completing his primary education in his village, he went to Mor Gabriel Monastery, where he received religious training in Syriac. He completed his secondary education in Nusaybin and Mardin. He also took correspondence courses in English and Bible with a school in England.

After serving as a Sunday school teacher and deacon at the Church of Mor Abrohom of Igunduke di'Ito (Odabashi) village in the vicinity of Nusaybin for eight years, he was ordained a priest for Mardin by His Eminence Mor Timotheos Samuel Aktash, the Metropolitan of Turabdin, on March 10th, 1985. His ordination was at the request of Rabban Cebrail Allaf, the spiritual leader of the Syriac community in Mardin.

On recommendation of His Holiness, Patriarch Mor Ignatius Zakka I.was I., Father Akyüz was elevated to the position of chorepiscopus on May 4th, 2003, by His Eminence Mor Philoxenos Saliba Özmen, the Metropolitan of Mardin. He currently serves at the Church of the Forty Martyrs in Mardin.

Chorepiscopus Gabriyel Akyüz is a prolific writer and translator. His other works include History of Deyrulzafaran Monastery (1997), Mor Ya'qub Church of Nusaybin and the School of Nusaybin (1997), Syriac Music (1997), Syriac Philosophic Poets (1997), History of the Churches and Monasteries around the Center of Mardin and its Villages (1998), The Intercession of Saints (translated from Syriac and Arabic into Turkish, 1998), History of the Virgin Mary's Church of Diyarbakir (1999), A Thirst-quenching Conversation: An Autobiography of Mor Ya'qub of Serugh (translated from Syriac into Turkish, (2000), The Religion of the Yezidies (translated from Syriac into Turkish, 2002), The Syriac Church of the Ottoman Empire, 2004), The History of Bequsyone Village (2004).

In addition to being the author of many books, several of his articles appeared in different periodicals. He has also spoken in symposia on Syriac culture. Chorepiscopus Akyüz masters six different languages, such as Syriac, Turkish, Arabic, Ottoman Turkish, English, and Kurdish.

ÖNSÖZ

Tarihsel ve dinsel yapılarıyla dünya tarihinde önemli bir yer tutan Turabdin Bölgesi, 13 Mayıs 2004 tarihinde Deyrulzafaran Manastırı'nı ziyaret eden Antakya Süryani Ortodoks Kürsüsü Patriği Moran Mor İğnatiyos 1. Zakka Ayvaz'ın yaptığı konuşmasında; "**Turabdin Süryaniler için ikinci Kudüs'tür.**" ifadesi üzerine bölgemizin dinsel açıdan değeri daha da artmıştır.

Ayrıca tarihsel mekanlara son yıllarda gösterilen yoğun ilgiden Mardin de payına düşeni almış, bölgemizi ziyaret eden turistlerin sayısında önemli artışlar kaydedilmiştir. Mardin'de turistlerin ilgi gösterdiği tarihsel mekanların başında da kilise ve manastırlarımız gelmektedir. Ancak, turizmde yaşanan bu olumlu gelişme, beraberinde bazı sıkıntıları da doğurmuş, daha doğrusu birkez daha günyüzüne çıkmasına vesile olmuştur. Bölgeyi ziyaret eden bir çok yerli ve yabancı turist bilgi yetersizliğinden ve yapıt yokluğundan yakınmaktadır. Bir mekanın tarihçesi bilindiğinde o mekana daha da önem verileceği kesindir. Bu tür yerlerin tarihçelerini her ne kadar Süryaniler tarafından biliniyorsa da yeterli değildir. Bu tür bilgilerin başkalarıyla paylaşılması ve diğer dillere de çevrilmesi insanlığın ve hoşgörünün bir görevi ve gereği olduğunu düşüncesindeyim.

Bölgedeki diğer kilise ve manastırlar gibi Mor Malke Manastırı da her yıl on binlerce kişi tarafından ziyaret edilmektedir.

İstanbul Süryani cemaatimiz de bu ziyaretçilerin arasında yer almaktadır. 2004 yılının baharında Mor Malke Manastırını büyük bir inançla ziyaret eden Lütfi ÖZKÖK, Manastırı yürekten sevdiğini ve rahiplerin yaşantısından oldukça etkilendiğini söyledi. Mardin'i ziyaretinde Süryanice yazılan Aziz Mor Malke'nin yaşam öyküsünün fotokopisini elinde tutarak Kırklar Kilisesi'ne geldiğine tanık olduk. Birbirimizin hal ve hatırını sorduktan sonra Mor Malke Manastırı'nın tarihçesini yazmamı ve bu çalışmada adı geçen azizin yaşam öyküsünü olduğu gibi bu çalışmaya dahil etmemi istedi. Süryani cemaatimizin bu tür kutsal ve tarihi mekanları ziyaret etmeleri, ayakta tutmaları ve yaşatmaları sevindiricidir. Hele bu kadim kültürün ve tarihin gelecek nesillere aktarılması ve yazılması istemeleri daha da umut vericidir. Lütfi Özkök'ün böyle bir talepte bulunması beni sevindirdi ve duygulandırdı. Bundan dolayı onun isteğini memnuniyetle kabul ettim.

Manastır hakkında müstakil bir çalışma yapmaya karar verdiğimde önce manastırda görevli rahiplerle görüşüp bu fikrimi onlarla paylaştım. Onlardan manastırla ilgili bilgileri ve kaynaklarını benimle paylaşmalarını da istedim. Doğrusu bu yardım talebime olumsuz cevap almam beni ziyadesiyle üzdü. Çünkü manastır yıllar önce uzun bir süre harap halde kalmış ve bu süre içerisinde kaynak olarak değerlendirilebilecek bütün her şey kaybolmuştu. Özellikle 1926-1950 yılları arasında manastır neredeyse tamamen yok olmuştur.

Manastırın tarihiyle ilgili bilgi alışverişinde bulunduktan sonra kaynak aramaya ve toplamaya çalıştım. Süryani edebiyatında azizlerin, şehitlerin ve diğer önemli kişilerin yaşam öykülerinin çok önemli bir yer tuttuğu tartışılmaz bir konudur. Bu gerçekten hareketle, Aziz Mor Malke'nin yaşam öyküsünün bütünüyle Türkçe'ye çevirmesi için oğlum İsa Akyüz'ü görevlendirdim. Öyküyü olduğu gibi Süryanice'den Türkçe'ye çevirdi. Yardımlarından dolayı kendisine çok teşekkür ederim. Daha sonra da Manastır'daki kitabeleri araştırdım, bazı kişilerle röportajlar yaptım ve gereken sözlü bilgileri de derledim. Bütün bu bilgiler neticesinde elinizdeki bu çalışma ortaya çıktı. Burada şunu ifade etmem gerekiyor ki topladığımız bu bilgilere rağmen manastırla ilgili kaynaklar yok denecek kadar azdır. Bu kitap, çok kısa olmasına rağmen manastırı konu edinen tek çalışmadır. Bu haliyle bile, Manastırı ziyaret eden misafirlere faydalı ve tatmin edici bilgiler sunabiliyor isem kendimi bahtiyar ve mutlu sayacağım.

Bu kitapçığın yazılması düşüncesini ortaya atan ve annesi Mıksi'ye Şemeni ve babası Mıksi Bahdi'nin aziz hatırası için kitabın basılmasının finansmanını sağlayan Süryani Kilisemizin bir üyesi olan işadamı Sayın Lütfi Özkök'e en derin sevgilerimi iletiyorum. 9 Aralık 2004

Horiepiskopos Gabriyel AKYÜZ
Mardin Süryani Kadim
(Ortodoks) Kilisesi Ruhanisi

Not: Bu kitabın ilk baskısı bittikten sonra, Süryanice'si de eklenerek ikinci baskısının yapılması yukarıda adı geçen kişi tarafından finanse edildi.

PREFACE

Turabdin occupies a special place in the history of the world due to its religious and architectural uniqueness. **"Turabdin is the second Jerusalem for Syriac people,"** said His Holiness, Patriarch Mor Ignatius Zakka I.was I., in a speech delivered during his visit to Deyrulzafaran on May 13th, 2004. And his catchy remark has aroused more and more interest in Turabdin's legacy.

Not only Turabdin has become the focus of attention, but so has Mardin. It is said that over the past few years the number of visitors to Mardin's historical sites is on the increase. The places that draw most tourists are ancient Syriac churches and monasteries. However, these positive signs should not blind us to the fact that written materials about the history of Syriac culture are both inadequate and unavailable; therefore, tourists often complain that the history of our region is not well documented. I strongly believe it is our responsibility that we share our knowledge of the history and culture of Turabdin and Mardin with the rest of the world by publishing books, monographs, and booklets in different languages.

Mor Malke Monastery is one of those magnificent churches and monasteries visited by thousands of visitors every year. Among those who visit Mor Malke Monastery are members of our Syriac community in Istanbul, Turkey. Lutfi Özkök, a successful businessman and a member of

the Syriac Orthodox community, who visited our monastery in the spring of 2004, spoke with enthusiasm about the monastery and praised its priests. While visiting Mardin, Mr. Özkök came to the Church of the Forty Martyrs with a photocopy of the life of Mor Malke in Syriac. After enquiring about our wellbeing, he asked me to write the history of Mor Malke Monastery, including its saint's biography. I was very moved by Mr. Özkök's request. Even though members of our Syriac community keep touring the region of Turabdin, but raising the profile of our ancient churches and monasteries requires disseminating accurate information throughout the media and publishing books to help educate the next generation of our people, as well as international tourists.

After deciding to write an independent study on Mor Malke Monastery, I met with the Rabban Isho Atash, the abbot of the monastery, and talked to him about my objective. I asked him to let me have access to the documents and references available in the monastery. Unfortunately, he gave a negative answer to my request, explaining that the old documents vanished when the monastery was falling to pieces, especially between the years 1926-1950.

Later, I had to gather facts about the history of the monastery through a number of elderly people familiar with the region. It is a fact that biographies of saints, martyrs, and historical figures have always been part of Syriac literature. Therefore, I asked my son, Isa Akyüz, to translate the biography of Mor Malke from Syriac into

Turkish. He eventually translated the entire story, and to him I owe a debt of gratitude. After examining the inscriptions of the monastery, I interviewed many people and collected bits of verbal information, as a result of which this book gradually came into being. Irrespective of my extensive research, I must admit the references dealing with the monastery are quite sketchy. Even though this is not a detailed and thorough study of Mor Malke Monastery, I hope it will prove to be useful and informative to the visitors of the monastery.

I would like to express my sincere gratitude to the members of the Syriac Orthodox Church for their support. I am also grateful to the honorable businessman, Lutfi Özkök, for drawing my attention to the necessity of writing this book. It is worth mentioning that the publication of Mor Malke Manastiri'nin Tarihçesi (The History of Mor Malke Monastery) was financed by Mr. Özkök in memory of his late dear father, Bahdi, and mother, Shemeni.

9th of December 2004

Horiepiskopos Gabriyel AKYÜZ
Mardin Syrian Kadim
(Ortodoks) Church Bishop

Note: After the first edition has been finished, I have translated it to Siyrac language and then it has been puplished second time by the person mentioned.

I. BÖLÜM

İzlo Dağı

Mor Malke Manastırı'nın tarihine geçmeden önce, Manastır'ın kurulduğu mevkiden sözetmek istiyorum. Çünkü Manastır kadar üzerine kurulduğu alan da tarihsel açıdan oldukça önemlidir. Bu alan 'İzlo Dağı' olarak anılmaktadır.

• *İzlo Dağı'ndan görüntü. (sonbaharda çekilmiştir)*

Medeniyetin beşiği, dinlerin ve dillerin kesişme noktası ve kültür mozaiği olarak tanınan Yukarı Mezopotamya'nın bereketli ovasına müstahkem bu ovaya, adeta bekçilik görevi yapan 1254 metre rakımlı İzlo Dağı, coğrafi yapısından dolayı tarihte önemli bir yer tutmaktadır. Turabdin Bölgesinin ortasında yer alan ve Turabdin'in atar damarı sayılan İzlo Dağı'nın sınırları; Batı'dan Moşg Nehri/Beyaz Su, Kuzeyden Midyat-İdil güzergahını oluşturan asfalt yol, Güneyden Nusaybin ovası, Doğudan da Arabane Köyü'ne dek uzamaktadır.

İzlo Dağı, tarihin dönüm noktalarında önemini daima

korumuş ve değişik adlarla da olsa halkın gündeminden düşmemiştir. İlk çağlarda Süryaniler'in, 'İzlo ܐܙܠܐ' adını verdikleri dağa, orta çağlarda Yunanlılar 'Masiyus' ismini vermişlerdir. Yakın çağda, İzlo dağının metropolitlik merkezi Mor Malke Manastırında olup 'Beth-Rişe ܒܝܬ ܪܝܫܐ' olarak adlandırılmıştır. Beth-Rişe adıyla anılan sözkonusu metropolitlik merkezi, 1926 yılına dek bu ismini korudu. 1926'dan sonra metropolitlik merkezi dağılmış ve Turabdin metropolitliğiyle birleştirilmiştir. Bazı Süryani kaynaklarda 'Gügal Dağı' olarak geçen İzlo Dağı, günümüzde ise halk arasında 'Raite' veya 'Bagoke' olarak bilinmektedir.. Raite sözcüğünün, Süryanice'deki 'Rohitho ܪܘܗܝܬܐ' sözcüğünden türediği düşünülmektedir. Süryanice'de papaz veya metropolit tarafından yönetilen cemaat topluluğuna Rohitho adı verilir.

İzlo Dağı; tarihsel, dinsel, sosyo-kültürel ve stratejik olmak üzere dört ayrı özelliğe sahiptir.

1.1. Tarihsel Özellikleri:

Eski Ahit'in ikinci bölümünde yer alan Peygamber Hazkiyel'in kitabında; Sur şehri için yakılan ağıtta şu cümleye yer verilmiştir: "Ürünlerinin çeşitliliği, malının bolluğundan ötürü Şam seninle ticaret yaptı. Mallarına karşılık sana Helbon şarabıyla Sahar yünü ve Uzal'dan getirilmiş şarap tekneleri verdi" (Hazkiyel: 27:18-19).

Mardin'in tarihini anlatan Roma tarihçilerinden Antalyalı Ammiyanus Marcellinus; Diyarbakır-Mardin ve Nusaybin yolunun 'İzale Dağı' üzerinde, Maride ve Lorne kaleleri arasında geçtiğini kaydeder.

1.2. Dinsel Özellikleri:

İzlo Dağı, dinsel açıdan Hıristiyanlık ve özellikle Süryanilik'te, çok önemli bir konuma sahiptir. Çünkü her Süryani, İzlo Dağı'nın yüreğinde bir taht gibi kurulduğunu ve ona sevdalı olduğunu açık bir şekilde ifade eder. Athos Dağı Yunanistan'daki Yunanlılar için ne kadar önemli ise Süryaniler için de 'İzlo Dağı' o kadar önemlidir. Ayrıca Süryani kaynaklarında ikinci Sina Dağı olarak da geçmektedir. Son yüzyıllara kadar da ayrı bir statüye sahip olduğunu görmekteyiz.

Birinci yüzyılın ortalarından itibaren Hıristiyanlık inancı Nusaybin'den başlayarak bütün bölgede hızlı bir şekilde yayılmaya başladı. 3. yüzyılın ortalarında Aziz Mor Evgin ile 72 kişilik kafilesinin Mısır'dan bölgeye gelmesiyle aktif bir misyonerlik faaliyeti de başlamış olur. Bu faaliyetlerin sonucunda, 4. yüzyılın ortalarına doğru bölge halkı putperestlikten soyutlanarak Hıristiyanlığa geçer. Söz konusu kafile, genellikle İzlo Dağı'nın değişik yerlerine yerleşerek kiliseler ve manastırlar inşa ederler.

İnşa edilen 14 manastırın adları şunlardır:

1-Mor Evgin Manastırı: 3. yüzyıldan kalan bu manastır, antik şehir Mhare'nin doğusunda ve ovaya hakim yüksek bir dağın eteğinde kurulmuştur. 1980'li yıllara kadar faal durumdaydı.

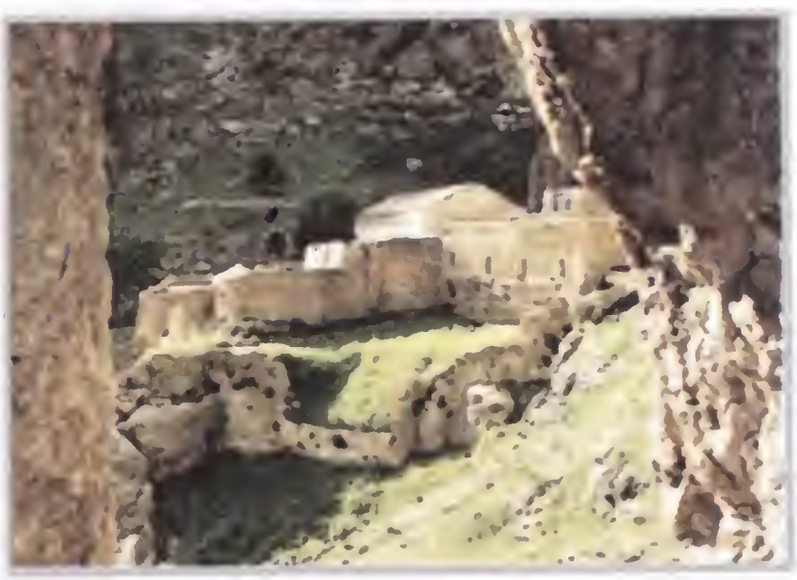

• Mor Evgin Manastırı'ndan kesit.

2-Mor Yoreth Manastırı: Halk arasında Deyr-Çapke olarak tanınmaktadır.

• *Mor Yoreth (Deyr Çapke) Manastırı*

3-Mor Yuhanon Tayoyo Manastırı: Sarp bir dağın doruğunda inşa edilmiştir. Mor Evgin Manastırı'nın doğusunda yer almaktadır.

• *Mor Yuhanon Tayoyo Manastırı. (Foto: Selmet Güler)*

4-Mor Abrohom Kaşkroyo Manastırı veya Mor Abrohom d-Beth-Gogi Manastırı: Yeni Kaleye yakın bir dağın tepesinde inşa edilmiştir.

5-Mor Yakup veya Karno[1] Manastırı: Halk arasında Deyr-Ğzalke olarak da bilinir. Badıbe Köyü'nün yakınlarındadır.

6-Mor Melke Manastırı: Arkah Köyü'nün güneyinde 2 km. de yer almaktadır.

7-Hababli Mor İliyo Manastırı: Habab Köyü'nün doğusundadır.

8- Mor Aho Manastırı: Beth-Manhem Köyü'nün kuzeyinde yer almaktadır.

9-Mor Şemun Manastırı: Beth-Manhem Köyü'nün yakınlarındadır.

10-Mor Eşahyo Manastırı: Beyaz Su yolu kenarında kalıntıları görülmektedir.

11-Mor Şemun Destune Sütunu: Mor Şemun Destune, adı geçen sütunda yaşadığına dair söylentiler vardır.

1- *Karno, Süryanice'de boynuz anlamını taşımaktadır.*

12-Mor Şomrin Manastırı: Halk arasında Deyre-Çömere olarak tanınır. İpek Yolu'ndan geçerken Kertvin beldesinin istikametindeki dağın tepesinde kalıntıları görülmektedir.

• ***Mor Şomrin Manastırı.*** *(Foto Metin)*

13-Mor Kavme Manastırı: Mor Kavme'nin asıl adı Şemun'dur. Bir ağacın üzerinde 40 yıl süreyle yaşadığı için 'Kavme' lakabını almış oldu. Kavme sözcüğü " Süryanice bir sözcük olup geçmiş zamanlı 'Kom' kelimesinden türemiş ve ayakta durmuş anlamına gelir. Günümüze kadar ulaşamayan bu Manastır, harabe durumdadır.

14-Mor Şemun Manastırı: Arbo/Taşköy Köyü'nün batısında olup harabeleri günümüze kadar ulaşmıştır.

Bunların dışında bilmediğimiz başka manastırların olduğu sanılıyor. Bu manastırların tümünün genellikle 3. ve 4. yüzyıllardan kalma oldukları ve Mor Evgin ve öğrencileri ile diğer azizler tarafından inşa edildikleri bilinmektedir. Bir çoğu da zamana meydan okuyarak günümüze dek ula-

şabilmiş ve ilk halleriyle ayakta kalabilmiştir. Bu manastırlar, rahiplerin inzivaya çekildikleri yerlerdir. Ortaçağlarda rahiplerle dolup taşan manastırlardaki bu canlılık, ancak 20. yüzyılın ilk başlarına kadar sürebilmiştir. Günümüzde Mor Malke Manastırı dışında faal manastır kalmamıştır.

Patriklik arşivimizde 22/44 sayılı dosyada bulunan 5 Haziran 1895 tarihli belgeye göre; Midyat, Bışeri, Nusaybin ve Cizre kazalarındaki rahiplerin isimlerini aşağıda olduğu gibi vermek istiyoruz:

Mor Melke Manastırı
1-Rahip Abdallah
2-Rahip Malke

Mor İliyo Manastırı, Habab Köyü
3-Rahip Gevriye

Habab Kilisesi
4-Rahip Yusuf

Mor Abrohom Manastırı, Bagok
5-Rahip Gevriye, Hababli
6-Rahip Lahdo, Beşeriyeli
7-Rahip Gevreye, Basibrinli
8-Rahip Bihno, Midinli
9-Rahip İşo, Hababli

Mor Yakup Manastırı/Deyr-Ğzalke
10-Rahip İşo
11-Rahip Saliba,

Beth-Debe/Badibbe/Dibek Köyü Kilisesi
12-Rahip Savme,

Mor Evgin Manastırı
13-Rahip Ablahad
14-Rahip İbrahim, Ritbetlu
15-Rahip İşo
16-Rahip Saliba

Mor Yuhanon Manastırı
17-Rahip Aho
18-Rahip Gevriye

Mor Aho Manastırı
19-Rahip Barsavmo
20-Rahip Lahdo
Arbo Köyü Kilisesi
21-Rahip Bahho

Mor Gabriyel Manastırı'ndaki rahipler
22-Rahip İşo, Midun Köyü'nden
23-Rahip Denho, Keferbe'den
24-Rahip Gevriye, Bate'den
25-Rahip Abdo, Midun'den
26-Rahip Yakup, Basibrin'den

Mor Abrohom Manastırı, Midyat
27-Rahip Circis Nacıh
28-Rahip Gevriye
29-Rahip Yuhanon
30-Rahip İşo

Mor Şarbel Manastırı, Midyat
31-Rahip Yuhanon
32-Rahip Barsavmo
33-Rahip Şemun

Mor Lohozor Manastırı, Habisnas Köyü
34-Rahip Kerimo
35-Raşip Şabo

Meryem Ana Kilisesi, Midyat
36-Rahip Zeytun

Mor Kuryakos Kilisesi, Enhil Köyü
37-Rahip Savme (1870 yılındaki rahipler listesinde Enhilli Rahip Savme isminde bir rahibe rastlanmaktadır. Büyük bir olasılıkla bu Rahip Savme'den başkası değildir.)

Meryem Ana Manastırı, Hah Köyü
38-Rahip Esmer

Zaz Köyü Kilisesi
39-Rahip Muşe

Azağ Köyü
40-Rahip İbrahim
41-Rahip Amsih

Mağar Manastırı/Mor Aho
42-Rahip Efrem

Mor Bosus Manastırı
43-Rahip İshok
44-Rahip Gevriye, Hah Köyü'nden

Mor Kuryakos Manastırı
45-Rahip Yusuf
46-Rahip Gevargis

Bibo Kilisesi
47-Rahip Murad

Duga Köyü
48-Rahip Aho
49-Rahip Melke, Yezidi

Deyr-Şimşım Manastırı
50-Rahip Ablahad

Deyrulzafaran Manastırı
51-Rahip Abdulnur Efendi
52-Rahip Bışara efendi
53-Rahip İbrahim Efendi
54-Rahip İlyas el-Hori
55-Rahip Gabriyel
56-Rahip Malke
57-Rahip Şemun
58-Rahip Said
59-Rahip Davut
60-Rahip Bışara
61-Rahip Efrem, Harputlu
62-Rahip Efrem, Urfalı
63-Rahip Mansur
64-Rahip İşo
65-Rahip Abdallah Nihne
66-Rahip Circis Malke
Kadiye Köyü
67-Rahip Osyo

Yukarıdaki listeye göre; asıl konumuz olan Mor Malke Manastırı'nda metropolitle birlikte Rahip Abdallah ve Rahip Malke isminde iki rahip daha yaşamaktaydı.

1870 yılına ait ve elimizde mevcut bulunan rahiplerin başka bir listesine göre de; Manastır'da Hababli Rahip Aho[2] bulunmaktaydı . 1888 yılına ait metropolitler listesinde de adı geçen bu rahibin, 1870'lerden sonra metropolitliğe yükseldiği tahmin edilmektedir.

Elimizde mevcut rahiplerin her iki listesine göre; 'İzlo Dağı'nın Süryani Kilisesi nezdinde dinsel açıdan önemi ve hangi tarihe kadar faal olduğu ortaya çıkmaktadır. Çünkü isimlerini yazdığımız manastırların çoğunda rahipler yaşamaktaydı.

1.3. Sosyo-Kültürel Özellikleri

İzlo Dağı'nda bulunan manastırların yanı sıra Süryani, Yezidi ve Kürt köyleri de mevcuttur. Köylerin isimleri etnik gruplara göre sıralayacağız.

1.3.1. Yerleşik Süryani Köyleri

1-Mhare/Eski Hisar veya Marine Köyü
2-Sederi Köyü/Üçyol
3-Ğarabe Mışka Köyü/Dağiçi
4-Badibe Köyü/Dibek
5-Arkah (Harabale) Köyü/Üçköy
6-Habab Köyü/Güzelsu
7-Arbo Köyü/Taşköy
8-Kafro Köyü/Elbeğendi
9-Beth-Manhem Köyü

2- *Diyarbakır'a Bağlı Süryanilerin İstastik Nüfusu, Rahip Abdallah Sadedi, 1870, Elyazması, Gerşuni Alfabesi Süryanice Lügatı Arapça, sh. 205*

Harabale Köyü dışında yukarıdaki listede adı geçen köylerin tümü ,1985'lere doğru Avrupa'nın değişik ülkelerine göç etmişlerdir. Harabale Köyü'nde halen 30 Süryani aile yaşamakta ve son yıllarda yeni evler inşa etmektedirler. Köyde karakol, okul ve sağlık ocağı bulunmaktadır. Kışın çok zor şartlar altında ulaşımı sağlarken, 2001'de Köyün yolu, Mor Malke Manastırı'na kadar asfaltlanmıştır.

1.3.2. Yerleşik Yezidi Köyleri

1-Kafnas / Çayırlı
2-Bacıne / Güven
3-Dayvanke / Çörekli
4-Köçane / Koçan Mezrası
5-Afşiye / Kaleli
6-Şikrine Mezrası
7-Galye Sohra / Güneli

Yukarıda isimlerini yazdığımız Yezidi köyler de Süryani köyleri gibi terkedilmiş ve köy sakinleri 1985'lere doğru Avrupanın değişik ülkelerine göç etmişlerdir. Geri dönüş yapanlar arasında Kafnas Köyü sahipleri bulunmaktadır. Onlar da köylerinde yeni evler inşa etmektedirler.

1.3.3. Kürt Müslüman Köyleri

1-Olin
2-Barmunos (Beth-Rumanos veya Beth-Barsavm)
3-Ğırbe-Ğallo Mezrası
4-Kudbe Mezrası
5-Sirincik

Yukarıda isimlerini yazdığımız köylerde yaşayan, üç ayrı etnik ve üç ayrı dini gruplara bağlı insanlar, birbirlerinden saygı ve hoşgörüyü esirgememektedirler. Burada yaşayanlar göç etmeden evvel üç ayrı bayramı kutlamaktaydılar. Herkes diğerinin bayramını kutlamak için mutlaka köylerine kadar giderdi. Aynı uygulama taziye, düğün, sünnet, vaftiz ve diğer etkinlikler için de geçerliydi.

Adı geçen üç ayrı etnik gruba ait köyler, 1976 yılından başlayarak bir iki köy dışında tümü değişik sebeplerden dolayı Avrupa'nın değişik ülkelerine göç ettiler. Göç eden köylüler; gerek bölgeye barış, huzur ve güven ortamının gelmesi, gerek devletin geri dönüş yapan Süryanilere güvence vermesi ve gerekse Türkiye'nin de Avrupa Birliğine girme aşamasına gelmesi, bölgeden göçenlerin özellikle 2003 yılından itibaren geri dönüşünü hızlandırdı. Geri dönenlerden bazıları kendi evlerini restore ederken, bazıları da yeni evler inşa etme yolunu seçtiler. Özellikle Kafro/Elbeğendi Köyü'nde üç katlı köşk tarzında, kesme taş kaplamalı yeni evler inşa ettiler. Umarım bu gelişmelerin ve faaliyetlerin devamı gelir ve bugün metruk olan diğer köyler de yakın bir gelecekte eski canlılığına kavuşur. İzlo Dağı'nda eskilerde olduğu gibi yaşam ve canlılık devam eder.

1.4. İzlo Dağının Ekonomik Özellikleri

İzlo Dağında yaşayan halkın başlıca dört ana geçim kaynağı vardır:

1-Ormancılık

2-Hayvancılık

3-Çiftçilik

4-Bağcılık

1.4.1. Ormancılık: İzlo Dağı meşe ve pelit ağacından oluşan ormanlık alanla kaplıdır. Köylüler kışın ısınma amacıyla ormandan kestikleri odunlardan ihtiyaç fazlasını satarak geçinirler.

1.4.2. Hayvancılık: İzlo Dağı, hayvancılık için oldukça elverişlidir. Çünkü dağda hayvanların otlatılması için hem mera ve hem de barınacakları mağaralar bulunmaktadır. Hayvancılıktan elde edilen gelir, ancak aileleri geçindirebilecek kadardır. Evcil hayvanların dışında geyik ve domuz gibi yabani hayvanlar da vardır. Avcılık da yöre sakinleri için eltarnatif bir geçim kaynağıdır.

1.4.3. Çiftçilik: Dağda ekim yapılabilecek arazilerin sınırlı olması nedeniyle çiftçilik pek önemli bir gelir kaynağı sayılmasa da halk, buğday, mercimek, arpa, nohut ve diğer ürünleri ihtiyacını görecek kadar üretebilmektedir. Bu bölgede yetişen ve halk arasında rağbet gören kaliteli bir 'Kamaş' tütünü yetişmektedir. Köylüler kendi ihtiyaçlarınının dışında fazla tütünü satarak bütçelerine ek bir gelir elde edebilmektedir.

1.4.4. Bağcılık: İzlo Dağı'nın etekleri bağcılık için oldukça uygundur. Başta da dile getirdiğimiz gibi yörenin bağları bugün de ünlüdür. Bölgede yetişen üzüm cinsine 'Dırayso' adı verilmekte ve bu ismin 'Drişo' kelimesinin dönüşümünden ortaya çıktığı düşünülmektedir. Görgü tanıkların ifadesine göre, bu cins üzümün tek bir salkımından bir sepet rahatlıkla dolabilmektedir. Tarihte bu bölgenin üzümlerinden üretilen şıra ve şarap, yer altında döşenen borularla Musul'a kadar vergi olarak gönderilmekteydi. 'Dırayso' üzümleri ve kuru üzümleri, Türkiye'de benzeri yok denilecek kadar eşsiz bir lezzete sahiptir. Üzümün taneleri

ceviz büyüklüğünde olup, bal tatı vermekteydi. Bağların dışında, nar, incir, ceviz, badem, elma, şeftali, fıstık, bıttım, armut, meşe palamudu ve zeytin vb. gibi çeşitli ürünler de yetiştirilmektedir.

1.5. İzlo Dağı'nın Coğrafi Özellikleri

İzlo Dağı'nın en büyük özelliği geniş bir ovaya bekçilik yapmış olmasıdır. Asırlar boyunca üstlendiği bu görevin bugün de geçerli olduğunu söylemek mümkün. Dağda bulunan dört kale, tarih boyunca çeşitli kavimler için bir sığınak ve bir savunma merkezi olmuştur. Bu kaleler;

1-Dimitriyos veya Haytam Kalesi
2-Yeni Kale
3-Mhare/Eski Hisar Kalesi
4-Kalecik Köyü Kalesi'dir.

1.5.1. Dimitriyos / Haytam Kalesi: Kale, Nusaybin'in kuzey doğusunun 40 km. ile Servan Köyü'nün kuzeyi yönünde 5 km. de yer almaktadır. Planı, 1865 yılında Taylor tarafından çizildi. Roma İmparatoru Büyük Kostantinus'un oğlu Kostantinus, inşa ettiği Diyarbakır surları, Rum bölgesine geçmek isteyen Persler'in önünde ciddi bir engel teşkil etmekteydi. Bu sefer Persler, Arap topraklarının ova kesiminden Rumların ülkesine çıkma yönünde çaba sarf etmeye başladılar.

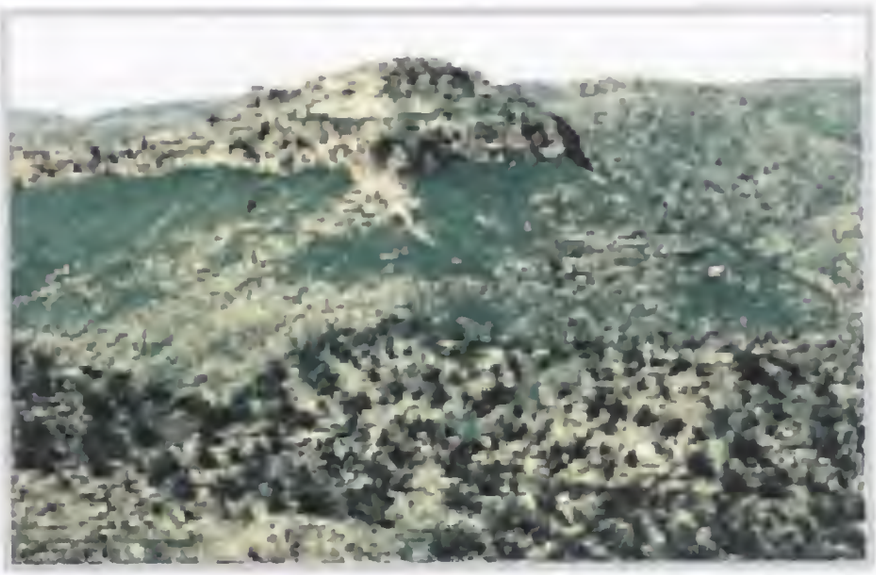

•Dimitriyos veya Haytam Kalesi'nden detay.
(Foto: Selmet Güler)

Rumlar onları buradan da engellemek için İzlo Dağı'nın doğu kesiminde yer alan ve ovaya hakim olan bir dağın doruğunda MS. 351 yılında bir kale inşa ettiler. Kale, Kostantinus'un genel kurmay başkanı Dimitriyus tarafından inşa edildiği için onun adıyla anılmıştır. Güneyden kuzeye doğru uzayan ve 14 burcu ile 2 gözetleme kulesi bulunan kalenin uzunluğu 1500 metre civarındadır. Surlarının yüksekliği 10, burçlarının 15, gözetleme kulelerinin yüksekliği ise 20 metredir. Bu heybetli kaleye sadece güneydeki kapısından girmek mümkündür. Kale alanında su sarnıçları, ürün depoları, oturma binalarının kalıntıları ve yer altı mahzenleri bulunmaktadır. Sasanilerle Bizanslılar arasında 551 yılında meydana gelen savaşta, Sasaniler tarafından alınan kale yıkılmıştır. Dimitriyos Kalesi, bölgede meydana gelen savaşlarda zarar görmemesi için M.S.684 yılında Mor Gabriyel Manastırı'nın Episkoposunun isteği doğrultusunda Turabdin'de reislik eden Abrohom ve Lohozor isminde Süryani iki zatın topladığı 400 usta ve işçi tarafından yeniden inşa edilmiştir. Kalede uzun bir süre barındıktan sonra M.S. 751 yılında Turabdin reisi Rumi ismindeki şahıs, kaleyi olduğu gibi bütün evleriyle birlikte tahrip etti ve kapılarını yaktı. Müstahkem bir kale olan Dimitriyos Kalesi düşman kavimlerin sürekli saldırılarına hedef oluyordu. Kale, M.S. 972 yılında Haytum isminde bir komutan tarafından 3.kez yenilendi ve bu tarihten sonra 'Haytam Kalesi' olarak tanınmaya başlandı.[3] Son olarak M.S.1462 yılında Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan Bey'e hizmet eden Kör Halil isminde bir Türk Emiri tarafından işgal edildi.[4]

3- *Mor Gabriyel Manastırı'nın Tarihi, Filuksinos Hanna Dolabani, Hikmet Matbaası, Süryanice, 1959, sh. 159, Mardin*

4- *Mardin İli'nin Merkezinde, Civar Köylerinde ve İlçelerinde Bulunan Kiliselerin ve Manastırların Tarihi, P. Gabriyel AKYÜZ, 1998, Türkçe, sh. 28.*

1.5.2. Yeni Kale: Nusaybin'in 23 km. kuzeydoğusunda yer alan ve İzlo Dağı'nın ovaya inen boğazın dar geçidinde, derin bir vadide inşa edilmiştir. Mor Yakup/Deyr-Ğzalke Manastırı'nın 2 km. güneyinde bulanan kale, Mor Abrohom Manastırı'na da yakın bir mevkidedir. Kalenin, Sasanilerin saldırılarını engellemek için Roma imparatoru Kostantin'in emriyle M.S. 351 yılında yapıldığı düşünülmektedir. Harabeleri olduğu gibi görülmektedir. Kapısı kuzeybatı yönünde bulunan kale, bölgedeki önemli kalelerin başında gelmektedir. Balık biçimi kayalık bir sırtta inşa edilmiştir. Çıkış yeri harap olduğundan ulaşılması oldukça güç, mimari tarzı birbirine benzeyen Haytem, Hısınkeyf, Sumo, Marine/Eski Hisar ve Aznavur Kaleleri ile aynı dönemde yapıldığı sanılmaktadır.

1.5.3. Mhare / Eski Hisar Kalesi: Süryanice'de mağaralar anlamına gelen Mhare Köyü, halk arasında Marine olarak bilinmektedir. Günümüzde köy konumunda olan Mhare, Nusaybin'e 25 km. uzaklıktadır. İpek yolundan sonra 7 km. kuzeyde kalır. Mevcut kalıntılarından eski Mezopotamya'nın büyük Süryani şehirlerinden biri olduğu bir bakışta anlaşılmaktadır. Yapıtların üzerindeki Süryanice kitabeler olduğu gibi korunduğundan bugün de okuna bilmektedir.

• *Mhare/Eskihisar Kalesi'nden kesit.*
(Foto: Selmet Güler)

• *Antik kentte Süryanice bir kitabe*

Şehir gittikçe ortası çukurlaşan yuvarlak bir vadi içerisinde yapılmıştır. Genel görünüş biçimi bir huniye, bir kratere benzer. Kapısı güneyde olup her iki tarafı surlarla muhafaza edilmiştir. Dış kapı ile şehir arası 500 metreden fazladır. Şehir evleri yuvarlığın etrafına yapılmış, ortası boş bırakılmıştır. Mhare şehrinin hükümet konağı, kilisesi, iki ve üç katlı evleri taş yapısı nedeniyle günümüze dek sağlam kalabilmiştir. Şehir kemerli binalardan ve çok sayıda mağaradan ibarettir. Giriş kapısındaki dış sur kısmen yıkılmıştır. Şehirde büyük çapta beş adet su sarnıcı mevcuttur. Bunlar kayadan oyma olup tavanları kemer biçimindedir ve 100x100x100 metre ölçüsündedir. Evler arasında kayadan oyulmuş daha bir çok mağara ve sarnıç bulunmaktadır. Bu mağara ve sarnıçlar halen köylüler tarafından kullanılmaktadır. Eski bir Süryani yerleşim alanı olan Mhare'de 20. yüzyılın ilk çeyreğinde 50'ye yakın Süryani aile yaşamaktaydı. Mort Şmuni adındaki kilisesi hala ayaktadır. Mhare/Eski Hisar Kalesi; diğerleri gibi tarihte önemli bir yer tutmaktadır. Kale, şehrin en yüksek noktası olan batı tara-

fında bir kayalık üzerinde inşa edilmiştir. Çevresi iki kilometre civarındadır. 12 kuleye ve bir burca sahiptir. Bugün izine rastlanmayan, ancak varlığı bilinen güneye açılan kapı demirden yapılmıştı. Kulenin doğusunda yeralan kral sarayının altında kayadan oyma 5x20 metre ölçüsünde olan bir mahzen ve bunun yanında da suyu hiç eksilmeyen ve nereden geldiği belli olmayan kocaman bir sarnıcı bulunmaktaydı. Saray, Roma stili olup Süryani Beyleri ya da kralları tarafından bir kaç kez onarılmıştır. Şehir ve kalesi, dağlık kesiminden ovaya inen bir vadi yolu üzerinde müstahkem bir yerde kurulmuştur. Giriş kapısından en yüksek kesimi 300-400 metrelik bir yükseliş gösterir. Kuzey kısmı sarp bir kayalık olduğu için sur yapılmamıştır. Kalenin kimler tarafından yapıldığını gösterir bir yazı yoksa da yukarıda belirttiğimiz gibi Roma eseri olduğu ve savaşlara maruz kaldığı yapısından belli olmaktadır. Aradan geçen asırlara ve savaşlara rağmen günümüze kadar sapasağlam ulaşmayı başarmıştır.[5]

1.5.4. Kalecik Köyü Kalesi: İzlo Dağı'nın sınırını ayıran Beyaz Suyun batısında yer alan Kalecik Köyü de bir kale olarak kullanılmaktaydı. Bu köye Mardin'in yavrusu diyebiliriz. Çünkü yapı şekli Mardin'e çok benzemektedir. Bu kale her ne kadar dağın dışında olsa da bir bekçilik görevi üstlenebilmektedir.

1254 m. rakımlı olan İzlo Dağı, birçok kalelere sahip olması nedeni ile bölgenin tarihsel olarak ne kadar önemli bir yer olduğunu ortaya koymuştur.

5- *Nusaybin'in Tarih ve Coğrafyası, Hasan Sami Oltulu, Akarsu Bucağı Müdürü, 13 Aralık 1973, Basılmamış bir Çalışma, sh. 383*

• *Manastırın kuzeyden çekilmiş bir görüntüsü.*

1.6. Mor Malke Manastırı

Esas konumuz, İzlo Dağı'nın ortasında yer alan Mor Malke Manastırı'nın tarihçesidir. Aziz Mor Malke'nin gerçek yaşam öyküsünden anlaşıldığı üzere manastır 4. yüzyılın ilk çeyreğinde inşa edilmiştir. Manastır'ın bina yapısı; üç kattan ibaret olup ortası küçük bir avluyla çevrilmiştir. Tek bir giriş kapısı vardır. Manastırın bitişiğinde geniş bir dış avlu mevcuttur. Bu avlu Süryanice'de; "Develerin avlusu" anlamına gelen 'Dorto d-Gamle' ܕܘܪܬܐ ܕܓܡܠܐ olarak geçmektedir. Avlunun duvarları taştan ve kireçten yapılmıştır. Manastır, 14. yüzyılda İzlo Dağı'nın metropolitlik merkezliğine ev sahipliği yapmış ve 1926 yılına kadar bu görevini sürdürmüştür. Manastırın tarihini daha sonraki bölümde detaylarıyla vermeye çalışacağız. Şimdilik Aziz Mor Malke'nin yaşam öyküsüne geçelim.

• *1909'da çekilen bu fotoğraf manastırın iç avlusunu göstermektedir.*

II. BÖLÜM

TAŞHİTHO DMOR MALKE
AZİZ MOR MALKE'NİN HAYATI[6]

2.1. Malke'nin Doğumu

Koluzma Köyü'nde yaşayan Yuhanna adında bir adam vardı. Bu adam çok tanınmış seçkin bir ailenin çocuğuydu. Büyük bir servete sahip adamın uzun yıllardan beri çocuğu olmuyordu. Onun için eşiyle beraber büyük bir üzüntü içindeydiler. Çünkü onları teselli edecek, mallarını miras olarak bırakacak evlatları yoktu.

Allah onları denemek için onlara bir kız evlat verdi. Kızın ismini de Şufni koydular. Mor Evgin'in kız kardeşi olan Rafka (Malkenin annesi) eşi Yuhanna'ya der ki; "Kalk komşularımıza ve bizimle beraber sevinenlere bir ziyafet hazırlayalım." Yuhanna da bu teklifi sevinç içerisinde kabul edip, hizmetçilerine üç öküz, on tane de kuzu getirmelerini emretti. Hizmetçiler de hayvanların yanına giderek üç tane öküz, on tane kuzu getirdiler. Yuhanna ve eşi Rafka kendilerine yakışacak şekilde bir ziyafet hazırladılar ve mallarından büyük bir bölümünü yardım olarak fakirlere dağıttılar. Yuhanna da o gün duasında şunları söyledi: "Ey merhametli, şefkatli ve sabırlı büyük Allah! senden bu hizmetçilerine, bir erkek çocuk vermeni diliyoruz ki onunla teselli olabilelim."

6- *Aziz Mor Malke'nin Yaşam Öyküsünü İsa Akyüz Süryanice'den Türkçe'ye çevirmiştir.*

Allah da Yuhanna'nın duasını duydu ve yardımlarını kabul etti. Üç sene tamamlandıktan sonra, Allah onlara bereketli bir çocuk verdi. O gün, Yuhanna'nın evinde kızının doğumunda yaşanan sevinçten daha çok büyük bir sevinç yaşandı. O gün Yuhanna, beş kg altın tarttı ve hizmetçilerine verip, "Gidin bu altınları fakirlere, yoksullara, kimsesizlere, kederlilere ve iffetli kadınlara dağıtın. Sakın şarap masasında oturanlara, şarkı söyleyerek eğlenenlere ve fal açan dul kadınlara vermeyin" dedi. Hizmetçiler de Yuhanna'nın söylediği gibi altınları dağıttılar.

Daha sonra Rafka, eşi Yuhanna'yı yanına çağırıp, "Çocuğun ismini ne koyalım?" diye sordu. Yuhanna da, "Çocuğun ismini kız kardeşi Şufni koysun" dedi. Rafka da bu düşünceyi kabul etti. Kızı yanlarına çağırıp, "Kardeşinin ismi ne olsun?" diye sordular. Şufni de onlara "Kardeşimin ismi Malke olsun" diye cevap verdi. O anda gerçekleşen mucize için Allah'a şükretmeye başladılar. Çünkü Şufni o zamana kadar hiç konuşmamıştı.

2.2. Malke Okula Başlıyor

Bu mucizeden sonra Malke'nin annesi, her gün oruç tutuyordu. Durmadan çalışarak kazandığı parayı fakirlere ve ihtiyacı olan kişilere dağıtıyordu. Malke beş yaşına geldiğinde ailesi onu, Mesihsel eğitim için Malfono Şmuyel'in yanına gönderdi. Malke'nin boynunda altın bir haç, kulaklarında küpe ve bu küpelerin üstünde de haç işareti vardı. Bir gün Malfono Malke'ye, "Yuhanna oğlu Malke , bu kulağındakiler nedir? Mesihsel eğitim görmek isteyen bir şahısa layık değildir" diye söyledi.

Malke de Malfono'ya, "Ey büyüğüm! gördüğün bu takı-

lar kutsal üçlük ve birliği simgelemektedir. Ayrıca şeytana karşı da ruhsal bir silahtırlar" diye cevap verdi. Malfono Şmuyel, Malke'nin ağzından çıkan konuşmalara hayret ederek, ne bir ithamda, ne de bir övgüde bulundu. O günden beri Malfono, Malke'yi diğer arkadaşlarından daha çok sevdi. Malke ile beraber medresede toplam 27 öğrenci bulunuyordu.

Bu 27 öğrenciden biri de Elişah'tı. Aziz Mor Malke'nin hayatını, kendisi bir kitapta topladı. Elişah'ın yaşadıklarına ve anlattığına göre, Malke'ye bilgi, ilim, akıl, alçakgönüllülük ve Allah korkusu yaşıtlarından daha çok verilmişti. Allah'ın lütfu da üzerindeydi. Her gün Malfono'nun karşısına daha çok bilgi ve hikmetle çıkıyordu. Arkadaşları Malke'ye, "üstün zekalı çocuk" diye sesleniyordu. Ailesi o medresede on sene üç ay kalan Malke ile övünüyordu.

Malke çok kitap okumuştu. Özellikle kutsal kitapları okuduktan sonra Allah'ın gücünü daha çok anladı. Bilgisi arttı, konuşması da her zaman nasihat verici oldu.

Malke, akşama kadar oruç tutacağına dair kendi kendine söz verdi. Malke bu hayata bakarken bir rüyaya benzediğini, geçici bir bulut gibi boş olduğunu gördü. Onun için bu hayattan tiksinmişti. Ailesi Malke'nin bu düşüncelerinden habersizdi ve Malke'yi istediği bir kızla evlendirmek istiyordu.

2.3. Ailesi Malke'yi Evlendirmek İstiyor

Malke'nin annesi, Rafka Yuhanna'ya "Oğlumuzla evliliği hakkında ne zaman konuşalım, biz daha hayattayken onu evlendirip onunla sevinelim" dedi. Yuhanna da, oğlu ile bu konuyu eşinin konuşmasını istedi. Rafka, "Oğlum benim gözümde çok değerlidir, utanırım onunla bu konu hakkında

konuşamam" diye cevap verince Malke ile birlikte konuşmaya karar verdiler. Malke'yi yanlarına çağırdılar, Malke her zamanki gibi saygılı bir şekilde yanlarına geldi.

Yuhanna oğluna oturması için bir sandalye verdi ve konuşmaya başladılar. İlk önce babası Malke'ye, "Oğlum seninle bir konuyu konuşmak istiyoruz, şimdi mi konuşalım yoksa başka bir zamana mı kalsın?" sorusunu yöneltti. Babasına dönen Malke, "İstediğin şeyi konuşabilirsin. Yoksa bir hata mı yaptım, bir olay mı oldu?" diye sordu. Babası Malke'ye, "Hayır oğlum ne bir hata yaptın, ne de bir olay oldu ama seninle sevinebilmek için seni buraya çağırdık, artık evlilik zamanın yaklaştı" dedikten sonra konuşmasını şöyle sürdürdü: "Rab'bin buyurduğu gibi uzun bir zaman kısır kaldık, varisimizin olmamasından dolayı adadığımız adaklar, yaptığımız yardımlar, verdiğimiz hediyelerin hepsi Rab Allah tarafından kabul edildi. Seninle sevinebilmemiz ve mirasçımız olman için Rab Allah seni bize verdi. Şimdi senin de gördüğün gibi biz yaşlandık. Onun için kalk her tarafa git ve gez, istediğin yerden istediğin kızı sana isteyelim" dedi. Malke de onları üzmemek için güzel bir sözle, arzulu bir şekilde onlara şu yanıtı verdi: "Şu an böyle bir şey yapmamız doğru değil, çünkü daha kız kardeşim evdedir. İlk önce onu evlendirelim, daha sonra istediğinizi yapalım."

Bu konuşmaları duyan kız kardeşi Şufni, Malke'ye, "Senin başının üstüne yemin ediyorum ki böyle bir şeyi asla ve asla yapmam" diyerek itiraz etti. Malke ise ablası Şufni'ye dönerek "Ey ablacığım sen benden daha büyüksün benden önce düğününü yapmak senin hakkındır"dedi.. Şufni ağlayarak şunları söyledi: "ne olur sus, kız kardeşin Şufni ölür de bunu yapmaz. Sen olmazsan kiminle sevinip, kiminle konuşacağım."

Annesi ve babası kardeşlerin birbirlerine böyle cevap verdiklerini görünce, ağlamaya başladılar. Malke de onları bu şekilde görünce "Neden ağlıyorsunuz? Bir sorun mu oldu?" diye üzülerek sordu. Ailesi Malke'ye, "Bizi dinlemediğin için ağlıyoruz" dediler. Malke'nin onlara cevabı şöyle oldu: "Benimle bir konuyu konuştunuz, ben de gereken cevabı verdim, şimdi eğer Allah kısmet ederse olacak." Bu cevap üzerine ailesi sustu ve hiçbir şey söylemedi.

2.3.1 Malke Nişanlanıyor

Malke'nin babası Yuhanna, bir ziyafet hazırlayarak o şehrin bütün ileri gelenlerini ve yaşlılarını davet etti. Malke'nin onlarla beraber eğlenmesi için, Yuhanna'nın yanında üç gün kaldılar. Yuhanna hizmetçilerini çağırıp, Malke'nin ne yaptığını sürekli soruyordu. Hizmetçiler de Yuhanna'ya, "keşke bu çocuk senin oğlun olmasaydı, ne yiyor, ne içiyor ve ne de seviniyor. Tam tersine hep üzgün üzgün duruyor. Malke'yi bu şekilde hüzünlü gören davetliler de çok üzülüyorlar" dediler.

Yuhanna da tanıdık davetlileri yanına çağırıp, Malke'nin başından geçen olayları anlattı. Bu konuyu Malke'yle beraber konuşmalarını istedi. Davetliler Yuhanna'nın yanından çıktıklarında hiçbir şeyden haberleri yokmuş gibi, Malke'yi yanlarına çağırdılar. Ona karşı büyük saygı göstererek, Malke'yi yanlarında oturttular ve onunla konuşmaya başladılar. "Bu kulağındakiler ne? Bu tür şeyler sana yakışmıyor, onlar küçük çocuklar içindir" dediler. Malke ise onlara "Ben bütün insanlardan daha küçüğüm ve bana yakışıyorlar" cevabını verdi.

Zaman ilerledikçe, davetliler Malke'ye "Neden bizimle konuşmuyorsun? Seni çok üzgün görüyoruz, yanınıza gel-

diğimiz için mi üzgünsün" diye sordular. Bu soru üzerinehemen yüz ifadesini değiştiren Malke davetlilerle birlikte sevinip eğlenmeye başladı. Davetliler Malke'ye "Eğer bize müsaade edersen seninle bir konuyu konuşmak istiyoruz, eğer etmezsen konuşmayacağız" dediler. Malke ne konuşmak istediklerini hemen anladı ve davetlilere "benimle istediğiniz her konuyu konuşabilirsiniz" dedi. Davetliler de Malke'ye, "Babanın isteğini yerine getirmeni istiyoruz, biz ve ailen bu fani hayattan ayrılmadan önce seni evlendirip seninle sevinmek istiyoruz" dediler. Malke onlara "İstediğiniz gibi olsun, çünkü itaatlik uzun yaşam sağlıyor" diye cevap verip kendisinden istenileni kabul etti. Fakat, Malke'nin düşüncesinde kesinlikle evlilik fikri yoktu, tek düşüncesi rahip olmak ve bu dünyadan uzaklaşmaktı. Davetliler bu olayı onunla konuştuktan sonra eğlencelerine devam ettiler.

Ailesi, çocukları Malke'nin bu kararına çok sevinmişti. Daha sonra davetliler Yuhanna'nın yanından saygıyla ayrıldılar. Malke'nin kız kardeşi Şufni sevinçle içeri girip Malke'yi kucaklayarak öptü, sevincinden gözyaşları da kardeşinin üzerine akıyordu. Ağlamaklı bir şekilde Malke'ye "Emdiğimiz süt üzerine yemin ediyorum ki kız kardeşini ve aileni düğününle sevindireceksin" dedi. Malke, kız kardeşinden gidip kendisine istediği yerden evleneceği bir kız bulmasını istedi. Kız kardeşi de, gideceği yeri Malke'nin seçmesini söyledi. Ancak Malke, tekrar kız kardeşine, "Benim için iyilikten başka bir şey istemezsin, kalbin ne istiyorsa ona razıyım" dedi. Daha sonra da Şufni yanından çıktı ve kardeşinden duyduklarını babasına müjdeledi. Hepsi beraber bu habere çok sevindiler. Şufni ve babası Yuhanna kalkıp, o şehrin bilinen bir ailesinden ona bir kız istediler.

Kızın ailesi Yuhanna'dan istedikleri şeyleri alması için söz aldılar. Eve döndüklerinde Yuhanna, oğlu Malke'yi kızı Şufni'yi ve eşi Rafka'yı öptü.

2.3.2. Malke Rahiplik Hayatını Tercih Ediyor

Malke, dayısı Mor Evgin'i sormak için kitabı yazan Elişah'ın yanına gitti. Malke ile Elişah sırlarını paylaşan iki arkadaştılar. Birbirlerine danışarak ya rahipliği ya da dünyevi hayatı beraber seçeceklerine dair birbirlerine söz verdiler. Elişah, dayısının oradan ayrıldığını söyleyince Malke çok üzüldü.

Dayısının oradan ayrıldığını öğrenen Malke Elişah'a, "Ey Elişah kardeşim şimdi ne yapalım? Buraya, dayımın ne yaptığını öğrenmek için gelmiştim, buradan ayrıldığını bilmiyordum" dedi. Elişah da Malke'ye cevabı şöyle oldu: "Dayın buradan gittiği zaman hiç haberim olmadı, yoksa sana haber verirdim."

Daha sonra Malke, Elişah'a Malfono Şmuyel'in yanına gidip, ona danışmalarını teklif etti. Hep beraber kalkarak Malfono Şmuyel'in yanına gittiler. Yanına vardıklarında selam verip hatırını sordular. Bir ağızdan "Selam sana gerçeklerin ve sevginin Malfono'su, selam büyüklüğüne ve ikamet ettiğin yere" diyerek onu selamladılar. Malfono da onlara "Size de selam" dedi. Oturmaları için onlara izin verdi. Malke ve Elişah onunla özel bir konuyu konuşmak için izin aldılar.

İlk sözü Malke aldı. "Biz ikimiz birbirimize ya rahipliği, ya da dünya hayatını seçeceğimize dair söz verdik. Şimdi ey büyüğüm, ben küçük öğrencilerden Malke, Ailem büyük bir hasretle beni evlendirmek istiyor, ama ben istemiyorum. Malfono Şmuyel onlara, "Bakın ey güzel çocuklar,

şeytan sizi yenmesin, sizi kendi tuzağına düşürmesin. Çünkü düşünceleri çok derin, yolları da çok sapkındır, çok dikkatli olmanız gerekiyor" diye cevap verdi.

Malke ile Elişah Malfono'ya, "Bizim için çok değerli olan o büyüklüğüne sığınarak, bize aydınlığı ve karanlığı birbirinden nasıl ayırt etmemiz gerektiğini öğrettiğin gibi, şimdi de nasıl daha çok dua etmemiz gerektiğini söyle ki, bize destek ve kuvvetli bir sığınak olsun" dediler. Malfono onlara "Eğer İsa Mesih'in yolunu izleyip kutsal haça sığınırsanız, haç size sağlam bir duvar ve sallanmayan bir kale gibi olacak, Mısır'da Yusuf'a destek olduğu ve onu şeytanın tuzağından koruduğu gibi, aynı şekilde sizleri de şeytanın tuzaklarından ve gücünden kurtaracaktır" diye cevap verdi. Malfono Şmuyel'in verdiği bu öğütleri kabul ederek, verecekleri karardan dönmemeleri için, onlara uyarılarda bulundu. Onlar da "Mor Evgin'le beraber olmak istediklerini" söylediler. Malfono onlara, "Mor Evgin'in Allah'ı, aynı şekilde sizin de Allah'ınızdır. Yüce Allah'ın isteğini yerine getirdiğiniz zaman, size istediğiniz gibi verecektir" dedi. Sonra da ikisi beraber Malfono'ya teşekkür edip yanından ayrıldılar.

Oradan ayrıldıktan sonra yolda aralarında konuşup on güne kadar Allah'ın izniyle yola çıkacaklarına dair birbirlerine söz verdiler ve her biri kendi evine gitti. Malke eve gelince babasına, "Bir ziyafet hazırlamanı istiyorum. Bütün dostlarımı ve arkadaşlarımı çağırıp onlarla eğleneceğim" dedi. Yuhanna da oğlu Malke'nin bu isteğini yerine getirdi. Malke de bütün dostlarını, arkadaşlarını ve Elişah'ı bu ziyafete davet etti. Hep beraber yiyip içip eğlendiler. Malke'nin arkadaşları ve ailesi onu böyle mutlu gördüklerinden dolayı o gün çok sevinmişlerdi.

Malke Elişah'a şunları söyledi: "Aileme söyleyip, yol için beraberimde bir miktar yemek getireceğim. Nisan ayının başlangıcı olan Salı günü, tüccarlar yolu olarak bilinen yerde, seni bekleyeceğim". Elişah da "istediğin gibi olsun" dedi. İki gün sonra da Malke'nin bütün davetlileri evlerine geri döndüler.

2.3.3 Malke Nişanlısını Ziyaret Etmek İstiyor

O ziyafetten beş gün sonra, Malke babası Yuhanna'yı, annesi Rafka'yı, ve kız kardeşi Şufni'yi yanına çağırıp dedi ki; "Çoktan beri sizden bu hediyeyi al ve kayınpederinin evine git demenizi bekliyordum, ama böyle bir şey demediniz". Ailesi de Malke'ye her şeyin onun elinde olduğunu ve ona emanet edildiğini söyledi. Bunun üzerine Malke, "Kim babasının işine karışırsa lanetlidir onun için ben bir talepte bulunamam" dedi. Yuhanna, oğluna kendilerinden ne istediğini sordu. Malke, istedikleri gibi davaranabileceklerini söyledi . Yuhanna da kalkıp Malke'ye 100 Dinar, 10 takım elbise, bir litre zümrüt ve beş tane pırlanta verdi. Hizmetçisi Sufinkus'tan kendilerine bir at hazırlamasını istedi. Hizmetçisi de büyüğünün buyurduğu gibi atı süsledikten sonra, ailesi Malke'ye "Hangimiz seninle beraber gelsin" diye sordu. Kız kardeşi Şufni Malke'yle beraber kendisinin gideceğini düşünüyordu, annesi de aynı düşünce içindeydi. Malke, ailesine hiç kimseyi götürmeyeceğine dair yemin etti. Annesi de dedikodu olur düşüncesiyle tek başına gitmesini istemiyordu. Malke annesini teselli edecek şekilde cevap verirken gözyaşlarına hakim olamıyordu. Hepsi Malke'ye bakarak ağlıyorlardı, ve niçin ağladıklarını bilmiyorlardı, kendisine verilen hediyelerin az olduğunu ve bunun

için ağladığını düşünüyorlardı. Malke'ye küpelerini ve altınlarını vermedikleri için mi ağladığını sordular. Malke'de "Hayır yemin ediyorum ki bunun için ağlamıyorum" dedi. Malke, kız kardeşinin kendisiyle beraber sütle ilgili konuştuğu konuşmayı hatırladı.

Malke, ailesinden ve özellikle de kız kardeşinden ayrılacağı için çok hüzünlü ve kederliydi. Çünkü kız kardeşiyle aralarında çok büyük bir sevgi bağı vardı. Ailesini teselli etmek için, "Dayım Mor Evgin bizimle beraber olmadığı için ağlıyorum, çünkü burada olsaydı benimle beraber gelirdi" dedi. Ailesi de Malke'ye "Dayın Allah'ın buyurduğu yere gitti, ama sen bizimle beraber kaldığın sürece sevincimiz ve coşkumuz yaşayacaktır. Şimdi eğer izin verirsen seninle beraber gelmek istiyoruz, eğer kabul etmesen gelmeyeceğiz" dediler. Malke de onları teselli edecek şekilde gülerek, "Yemin ettiğimi biliyorsunuz yoksa isteğinizi yerine getirirdim" diye cevap verdi. Babasının verdiği hediyeleri alarak yola çıktı. Ailesi kayınpederinin evine gideceğini düşünmüştü, ama onun bu dünyadan ayrılıp rahiplik yolunu seçeceğini doğrusu hiçbiri hiç düşünmemişti.

Malke bir kilometre yürüdükten sonra, hapiste esirleri olan üç adama rastladı. Malke onlara, "Siz kimsiniz ve nereye gidiyorsunuz?" diye sordu. Onlar da Malke'den korkup ona secde ettiler. Malke, "Secde Allah'a, elçisine de alçak gönüllülük olsun" dedi. Altı esirin sahipleri, "Biz senin hizmetçileriniz, her birimizin hapiste iki esiri var, her esirin üstünde de 200 dinar borç var" diye cevap verdiler. Malke, onlaradan biraz beklemelerini isteyip atın üzerinden inerek, iki kişiye on çift elbise, diğerine de bir litre zümrüt verdi. Bu eşyaları aralarında kardeşçe paylaşmaları için uyarılarda bulundu. Üç adam da Malke'ye teşekkür edip "Rab Al-

lah seninle beraber olsun" dedikten sonra yollarına devam ettiler.

2.4. Malke Rahiplik Hayatına Atılmaya Karar Veriyor

Malke, Elişah'a söz verdiği gibi tüccarların yoluna gitti. Oraya varıncaya kadar öğlen oldu ve mezmurları okumaya başladı. Aziz Mor Malke dua ederken, Elişah'ın yanına geldiğini ve kendisine eşlik ettiğini gördü. Duayı bitirip orada bulunan hurma ağacının gölgesinde oturduktan sonra Malke, Elişah'a, ailesiyle yaşadığı bütün olayları ve altı esir kişinin sahiplerini anlattı. Elişah da Malke'nin yaptıklarını doğru buldu. Bundan sonra hangi tarafa gideceklerini düşünüp konuşmaya başladılar, sonra da yönlerini doğuya doğru çevirdiler.

On kilometre yürüdükten sonra, yolda elbiseleri yırtık ve yama içinde olan üç kör adama ve onlara yol gösteren iki çocuğa rastladılar. Malke onlardan nereye gittiklerini sordu. Üç kör adam da "Yiyecek ve giyecek eksikliğimiz var, perişan halde olup, Allah'ın güveni üzerine yürüyoruz. Kim bize destek olursa, biz de Allah'ın ona yardım etmesi için dua ediyoruz" diye cevap verdiler. Malke, yanında kalan 100 dinar'ı ve elbiselerini üstünden çıkarıp onlara verdi. Elbiselerini verdiği kişinin yırtık elbiselerini alarak temiz bedeninin üzerine giydi ve yollarına devam ettiler. Durdukları her yerde Aziz Mor Evgin'i soruyorlardı. Sonunda da, kendisini Allah'a adayan 16 kişiyle beraber buldular.

Aradan on gün geçince Malke'nin dönmediğini gören ailesi, endişelenmeye başladı. Maraklanan babası Yuhanna, üç hizmetçisini Malke'nin peşine yolladı. Hizmetçiler oraya vardıklarında, müstakbel kayınpederinden, Malke'nin nerede olduğunu ve ne zamana kadar yanlarında tutacakla-

rını sordular. Onlar da Malke'nin buraya gelmediğini ve onu görmediklerini söylediler.

Hizmetçiler, babasından bir miktar para, 10 takım elbise, bir litre zümrüt ve beş adet pırlanta alan Malke'nin kayınpederinin yanına gitmek üzere yola çıktığını söylediler. O da onlara "Malke buraya gelmedi, onu görmedik yine de babasından nereye gittiğini iyice öğrenin" dedi. Sonra da hizmetçilerden yemek hazırlamalarını istedi. Malke'nin hizmetçisi olan Bitabha, "Büyüğümüzün yanına varmadan kesinlikle bir şey yemeyeceğiz" dedi. Hepsi hıçkırarak ağlıyorlardı.

Yuhanna'nın üç hizmetçisi oradan ayrılıp tekrar efendilerinin yanına döndüler. Dış kapıya vardıklarında Bitabha ile karşılaşan Malke'nin ablası Şufni hemen kardeşinin nerde olduğunu sordu. Bitabha da, başı yere doğru eğik ve içinden ağlayarak, "Malke daha kayınpederinin evindedir" diye cevap verdi. Bu cevaba inanmayan Şufni, yeniden Bitabha'ya, dönerek "Lütfen bana doğruyu söyle, eğer kayınpederinin yanındaysa neden ağlıyorsun?" dedi. Bitabha da, "Malke'ye yanlış bir şey söyledim, o da beni dövdü onun için ağlıyorum" diye cevap verdi. Diğer iki hizmetçi de Bitabha'ya "Neden doğruyu söylemiyorsun" diye sitem ettiler. Şufni "Ne olur bana doğruyu söyleyin" diyerek yalvardı. Hizmetçiler Şufni'ye kardeşi Malke'yi bulamadıklarını, kayınpederinin de Malke'nin kendisine gelmediğini söylediğini anlattılar. Şufni bu konuşmaları duyduktan sonra, dehşetli bir şekilde bağırarak üstündeki elbiseleri yırtmaya başladı. Babası ve annesi Şufni'nin sesini duyunca dışarı çıkıp, Şufni "Sana ne oldu" diye sordular. Şufni de, "Kardeşim Malke kayınpederinin yanında değil, ya yaralı ya da

ölüdür" dedi. Yuhanna, Bitabha'ya Malke'nin nerede olduğunu sordu, Bitabha da başını yere doğru eğdi. Daha sonra hepsi beraber feryat ederek ağlamaya başladılar. Komşular da duydukları çığlıklar ve feryatlar üzerine yanlarına geldi. Her kim feryatların sesini duyduysa yanlarına gelip ağlayışlarının nedenini soruyordu. Hizmetçiler de gelen herkese olayı anlatıyordu.

2.5. Yuhanna, Oğlu Malke'yi Arıyor

Yuhanna'nın yanına gelen komşular ve misafirler, Yuhanna'ya "Ey akılsız, insanların önünde ağlamak hoşuna mı gidiyor, oğlunun nerede olduğunu bilmeden ümidini kesiyorsun, kalk on hizmetçine aylık masraflarını ver, oğlunu özel olarak aramaya başlasınlar. Belki ticaret amacıyla bir yere gitmiş, ya da biraz dinlenmek için bir şehre gitmiş olabilir" dediler. Yuhanna da "Bana güzel tavsiyelerde bulunuyorsunuz, ama ben oğlumu tanıyorum, ne eğlenceyi ne de ticaretle uğraşmayı hiçbir zaman sevmemişti. Kitap okumaktan başka hiçbir işi hiçbir uğraşı yoktu" cevabını verdi. Misafirler tekrar Yuhanna'ya, kendilerinin dediğini yapmasını, hizmetçileri Malke'nin arkasından göndermesini öğütlediler. Yuhanna onları dinleyerek Bitabha'yla beraber dokuz kişiyi Malke'nin arkasından yolladı. Beş aylık masraflarını da vererek, Malke'den haber getirmeyinceye kadar geri dönmemelerini tenbih etti. Hizmetçiler hemen hazırlanıp Yuhanna'nın onlara buyurduğu gibi yola çıktılar ve ikişerli gruplar halinde onu aramaya başladılar.

Aradan on gün geçtikten sonra, Bitabha Sisra denilen köye gitti. Orada Malke'nin kendi elbiselerini verdiği körlerden birine rastladı, yanında da satılık bir mücevher vardı. Bitabha köre, "Bunu kaça satıyorsun?" diye sordu. Kör

adamın cevabı "On ekmeğe satıyorum" oldu. Bitabha bu kez köre, "Üstündeki bu elbiseyi sana kim verdi? Babandan mı kaldı, satın mı aldın?" sorusunu yöneltti. Kör adam "Ne babamdan kaldı ne de satın aldım cevabını verdikten sonra sözlerini şöyle sürdürdü:" Günün birinde biz üç kör adam ve bize yol gösteren iki çocuk, güzel konuşan iki gence rastladık, arkadaşından daha büyük olan genç bize 100 Dinar, beş mücevher ve üstündeki elbiselerini verdi. Benim yırtık elbiselerimi de kendi giyerek gitti, nereye gittiklerini ve nereli olduklarını bilmiyoruz. Sana anlattığım bu olay gerçektir"

Bitabha da kör adama, olan biteni anlattı ve o an Malke'nin Allah'ın yolunu takip ettiğini anladı. Bitabha kör adama, "Bana üstündeki elbiseden bir parça ver, ailesine göstereyim ki, Malke'den haber aldığıma dair inançları olsun" dedi. Kör adam da Malke'ye ait olan üzerindeki elbiseden bir parça vermeyi kabul etti. Bitabha, "Allah bana bunu bir günah olarak saymasın, çünkü Allah tarafından kör adama giydirilen elbiseyi ben alıyorum" diyerek üzüntülerini ifade etti.

Hizmetçiler elbiseyi alıp geri döndüklerinde, yolda dört arkadaşlarına daha rastladılar. Gördükleri ve yaşadıkları olayları onlara anlattıktan sonra, hep beraber büyükleri Yuhanna'nın yanına dönüp ona da her şeyi anlatmaya başladılar. Hizmetçiler Yuhanna'yla konuşurken Aziz Mor Malke'nin annesi ve kız kardeşi dışardan geliyorlardı. Rafka, Bitabha'nın getirmiş olduğu elbisenin kokusunu almıştı, Bitabha'yı yanına çağırıp şaşkın bir şekilde, "Oğlum Malke sizinle mi beraber" diye sordu. Bitabha da "Onu görmedik" diye cevap verdi. Malke'nin annesi, "Sanki oğlumun kokusunu aldım" dediğinde Bitabha, getirmiş olduğu elbi-

seyi önlerine attı. Kız kardeşi Şufni korkak ve dehşetli bir şekilde bağırarak, "ey güzel kardeşim başına neler geldi?" diyerek inledi. Kendinden geçen Şufni'nin dili tutulmuştu, artık hiçbir şey konuşamıyordu. Annesi de ellerini ısırıp, saçını yoluyordu. Babası da ortada gezinip, başını duvara vuruyordu. İnleyerek şunları söylüyordu; "Oğlum Malke! ne yapayım ve nereye gideyim, sana karşı ne yanlış yaptık ki, karşılığında bizlere bu olayları yaşattın". Bütün Koluzma halkı, bu olayı duyunca yanlarına akın etti. Kızın yanına girdiklerinde, kendinden geçtiğini anladılar. Şufni'nin üzerine su dökülünce biraz kendine gelmeye başladı. Rafka da Malke'nin yattığı yere girdi ve Malke'nin yattığı yatağı kırmaya başladı, yerden kül alıp duvarın ve kapının üstüne döküyordu. Bitabha, "Bu yaptıklarınız Allah'ın yanında kabul olur mu? Adadığınız bütün adaklar ve yaptığınız yardımlar bir hiç oldu" diyerek Malke'nin babasını tesseli etmeye çalışıyordu. Rafka'nın yanına da giden Bitabha, aynı şeyleri ona da söyledi.

Bitabha Malke'nin annesi Rafka'yı bu şekilde teselli ederken, Malke'nin öğretmeni Şmuyel geldi ve üzgün bir şekilde Yuhanna'nın yanına girdi. Şmuyel Yuhanna'ya, "Oğlun için kendine yaptığın bütün haksızlıkları duydum, böyle şeyler senin gibi yaşlılara yakışmaz. Hiç çocuğun olmadığını düşün, çocuğunun ne yaptığını nerde olduğunu ben biliyorum, kendisine güzel bir meslek seçti, iyilik yapan bir kişi için üzülmemen gerekir. Her doğruluk yapan bir kişi için ağlaman güzel bir şey değil, kendinizi bu şekilde teselli etmeniz gerekiyor" diyerek eleştirdi.

Yuhanna, Malfono Şmuyel'e "Malke'nin doğumunun nasıl olduğunu, terbiyesini ve eğitiminin ne derecede olduğunu biliyorsun, hiçbir zaman bir dediğini iki etmedim"di-

ye dert yandı. Malfono da Yuhanna'ya "Biliyorum mirasçın olmadığı için bu kadar üzüntülü ve sıkıntılısın, bir sene geçinceye kadar, eşin bir oğul daha doğuracak ve o çocuk mirasçın olacak" diyerek yanından ayrıldı. Daha sonra oradaki misafirler de Yuhanna'nın evinden ayrıldı. Aradan iki ay geçtikten sonra Şufni öldü, ailesi onun için Malke'nin üzüntüsünden daha büyük bir üzüntü yaşadılar. Bir sene tamamlandıktan sonra Yuhanna'nın eşi bir oğul daha doğurdu. Çocuğa da Malke ve Şufni anlamına gelen 'Malkşufni' adını verdiler.

2.5.1. Malke Rahiplik Serüvenine Başlıyor

Malke, dayısı Mor Evgin'e ulaştıktan sonra, kendisi ve arkadaşı Elişah rahipliği kabul ettiler. Dört sene boyunca, Mor Evgin'le beraber kaldılar. Mor Evgin nereye gittiyse onlar da onunla beraber giderdi. Bir gün, Yeruşalem'e gitmek için Mor Evgin'den izin istediler. Mor Evgin de "Gidin ama orada fazla kalmayın" diye onları uyardı. Onlar da Aziz Mor Evgin'in dualarını alıp İsa Mesih'in adıyla yola çıktılar, aradan bir ay geçtikten sonra Yeruşalim'e vardılar. İsa Mesih'in mezarından ve öğrencileriyle beraber gittikleri yerlerden bereket aldılar.

Daha sonra oradan Mısır'a inip Askiti çölüne gittiler, orada da üç sene kaldıktan sonra, Mor Evgin'in yanına geri döndüler. O sıralarda Mor Evgin, Harşe Dağı'nın üstünde bulunan mağaraların yanındaki İzlo dağındaydı. Mor Evgin'in yanında da diğer ruhani kardeşler vardı. Mor Evgin'in odasına girdiklerinde, sanki İsa Mesih'in yanına girmişler gibi ondan bereketlendiler. Oradaki ruhani kardeşlerin de bereketlerini aldılar, orada uzun bir zaman kalarak duayla, oruçla ve Allah'la olan ilişkileriyle ikinci bir münzevi hayat yaşamaya başladılar.

Bir gün, Mor Evgin, bu ruhani kardeşleri alıp Nusaybin Episkopos'u Mor Yakup'un yanına götürdü, hepsi ondan bereketlendiler. Onları rahiplik ve diyakosluk rütbeleriyle kutsadıktan sonra tekrar kutsal yerlerine döndüler. Oradan da her biri bir tarafa gitti. Malke onlardan birkaç gün ayrı kalarak kendine kalacak bir yer arıyordu. Anhel köyünün yakınlarına gitti, orada kalmak istedi ama orayı beğenmemişti. Sonra da Arkah Köyü'nün yakınlarına gitti. Bu köylerden birinde kalmayı düşünüyordu. Dua etmek için pazardan pazara o kutsal yere gidiyordu.

2.6. Mor Malke Şleymun İsminde Bir Çocuğu Şeytandan Kurtarıyor

Aziz Mor Malke, adı geçen yerlerde kendisine bir manastır inşa etmek istiyordu. Bir gün Mecusilerin harabelerinden geçerken sürülerini otlatan Arkah köyündeki çocukların ağlayarak feryat ettiklerini gördü. Gördükleri bir şeyden korktukları anlaşılıyordu. Korkudan yüzlerinin ifadesi değişmişti. Çocuklar Aziz Mor Malke'nin geldiğini görünce hepsi koşup yanına sığındılar.

Bütün çocuklar o yere bakıp dişlerini gıcırdatıyorlardı. Çdocukların şeytanın gücünden korktuklarını anlayan Aziz Mor Malke, "Biriniz bana doğruyu anlatsın" dedi. Rhimo adındaki çocuk olan biteni anlatmaya başladı: "Bugün buraya geldiğimizde meyvesi güzel görünen bir ağaç gördük, meyveler iştahımızı çekti ve her birimiz diğerine 'ağaca sen çık' dedi. Birbirimize itaat etmedik ve zorla Şlemun'u ağacın üstüne çıkardık. Şlemun ağacın üstünde meyve toplarken, ağacın altındaki çukurdan siyah renkli ve çok iğrenç bir yaratık çıktı, çocuğu alıp tekrar ağacın altındaki çukura girdi. Ne olduğunu anlamadık. Ailesine ne söyleyeceğimi-

zi bilmiyoruz". Aziz Mor Malke çocuklara, "Arkadaşlarınızı teselli edin ve oturun, biraz sonra ne olacağını göreceksiniz"deyip başını Rab'bin önünde eğdi ve ellerini havaya doğru kaldırarak dua etmeye başladı. Sesini kaldırıp şunları söyledi. "Gökyüzünde yaşayan ve yeryüzüne bakan, şeytanları nurunla korkuttuğun ve onları azarlayıp önünden kaçırttığın gibi, hizmetçin Şlemun'a da acıyıp hiçbir eksikliği olmadan şeytanın içinden çıkar". Sonra da üç defa yere diz çöküp "Ey hapsedilen çocuk çabuk dışarı çık" dedi. Şeytan çocuğa hiçbir zarar vermeden onu dışarı çıkardığında çocuktan çok iğrenç bir koku geliyordu. Şlemun hemen Mor Malke'nin yanına sığındı. Diğer arkadaşları bu mucizeyi gördükten sonra Allah'a şükretmeye başladılar. Şeytanların en büyüğü olan Estratasis, Aziz Mor Malke'ye "Ey iğrenç yaşlı! biz bu çocuğu grubumuzun lideri yapmak istiyorduk, ama sen onu bizim elimizden kaptın" dedi ve dişlerini gıcırdatarak yok oldu. Aziz Mor Malke, çocuklara sürülerini alıp selametle eve gitmelerini söyledi.

Aziz Mor Malke, Şlemun'a şeytanın kokusundan temizlenmesi için kendi elbisesinden bir parça verdi. Şlemun, bu parçayı alınca kendisinden mür ve buhur gibi çok güzel kokular gelmeye başladı. Çocuklar yolda beraber yürürken, Şlemun'dan gelen güzel kokuyu kıskanıyorlardı. Arkah köyüne vardıklarında yaşadıkları olayı ailelerine anlattılar. Şlemun'nun ailesi, "Kokun çok güzel, bu kokuyu nereden buldun? Yanında bir şey mi var?" diye sormaya başladılar. Şlemun da, "Bugün büyük ve çok değerli bir hazine bulduk, hazinenin tümü benim oldu" diye cevap verdi. Neden böyle konuştuğunu anlamamışlardı, o nedenle Şlemun'dan sakin bir şekilde konuşarak ne demek istediğini anlatmasını istediler. Şlemun da, olanları anlatamayacağını, Zab-

day'ın oğlu Rhimo'nun yanına gitmeleri halinde onun analatabileceğini söyledi.

Onlar da hemen Zabday'ın oğlu Rhimo'nun yanına gidip başlarından geçen olayı anlatmasını istediler. Rhimo, olayı olduğu gibi anlattıktan sonda şöyle dedi: " Eğer o dürüst adam orada olmasaydı çocuğu şimdi göremezdiniz. Pis kokudan sonra da çocuğun üstüne o güzel kokuyu sürdü." Şlemun'un ailesi çocuklarını kurtaran o adamın hala orda olup olmadığını sordular. Rhimo, "Bilmyorum biz onu orada bıraktık" diye cevap verdi. Şlemun'un ailesi adamı bulmak amacıyla olayın geçtiği yere gitti. Ancak kimseyi göremediler. Şlemun'un tırmandığı ağaç parçalanmış ve ağacın üstünde de iki taşın üstüste gelerek haç işareti oluşturduğunu gördüler. Daha sonra onlar da oradan ayrıldılar.

Çocuklar Aziz Mor Malke'nin yanından ayrıldıktan sonra, Aziz Mor Malke Allah'ın huzurunda dua edip yalvarmaya başladı. Ellerini göğe doğru kaldırıp şunları söyledi: "Ey gökyüzünde yaşayan, secdeye layık, güçlü ve büyük Allah! Saklı olan gücünden ve muhteşem nurundan şeytanlar nasıl kaçıp yok oluyorsa, tekrar kuvvetinle bu yerden şeytanları yok et ki, burada bir manastır inşa edebileyim. Burayı günahkar olan kendim için inşa etmeyeceğim. Biliyorum ki, isteğini yerine getiren ve senden korkan kişilerin isteğini bekletmezsin." O anda gökten şöyle bir ses geldi: " Ey Allah'ın hizmetçisi Mor Malke! Estratasis'i ve bütün gücünü kov ve yoket. Ayrıca bir haç işareti çizerek bütün şeytanlara karşı yokedici ve yıkıcı bir güç oluşsun."

Aziz Mor Malke de Allah tarafından verilen güçle şeytanların yaşadıkları yere gitti, elindeki sopayı yere vurup şunları söyledi: " Dişlerini Allah'ın hizmetçisine karşı gıcırdatan Estratasis, buralardan uzaklaş ve Rabbimiz İsa

Mesih'in buyurduğu gibi direnmeden çabuk çık." Bu konuşmanın ardından şeytanların, oğlaklar gibi yerlerinden çıktıklarını gördü. Şeytanlar Aziz Mor Malke'ye "Koluzma'dan buraya bizi sıkıntıya sokmak için mi geldin? Meskenlerinde yaşayanları, meskenlerinden kovmak güzel bir şey değil, ailenin çok merhametli olduğunu duymuştuk ama sen bize acımıyorsun" dediler. Aziz Mor Malke, " Fazla konuşmayın, burada hiçbir payınız, hiçbir hakkınız yok" diyerek onları kovdu. Şeytanlar çıktıktan sonra, oradan çok güzel bir koku çıkmaya başladı. Aziz Mor Malke, Şeytanların çıktığı yerde 40 defa secde ettikten sonra bir taş üzerine haç işareti yapıp, ayin yapılacak yeri belirledi.

Daha sonra dayısı Mor Evgin'in kutsal mekanına gitti. İlk önce Mor Evgin'in daha sonra diğer ruhani kardeşlerinin bereketlerini aldı. Bu ruhani kardeşler 72 kişiydiler ve daima şeytanın gücüyle mücadele ediyorlardı. Mor Evgin, yeğeni Aziz Mor Malke'ye, o gün nerede olduğunu ve ne yaptığını sordu. Aziz Mor Malke de bir yere gitmediğini ve bir şey yapmadığını söyledi. Ancak Aziz Mor Evgin, "Bugün Allah'ın gücüyle bir mucize gerçekleştirdiğini biliyorum. Nitekim kitapta da şöyle yazılmıştır, 'iyi işlerinizi görsünler ve göklerdeki babanıza şükretsinler'. Senin konuşman, şeytanın gücüne karşı bir güç olacak ve sana karşı direnemeyecek. İsa Mesih'in adına orada bir manastır inşa et" diye konuştu.

2.7. Mor Malke kendi manastırını inşa ediyor

Aziz Mor Malke diğer bütün ruhani kardeşlerinin dualarını ve bereketlerini aldıktan sonra, dayısından da üzerinde dua okunmuş bir yağ aldı ve doğruca Manastır'ı inşa edeceği yere gitti. Burayı diğer yerlerden daha çok beğenmiş-

ti. Orada bir ay kaldıktan sonra Manastır'ın inşaatına baş-
adı. Birgün sonra Aziz Mor Malke'nin yanına Arkah'li
Vahban ve köylüler geldi. Hal hatır sorduktan sonra Aziz
Mor Malke'ye "Oğlumuz Şlemun'u şeytanın tuzağından
kurtaran kişi siz misiniz?" diye sordular. Aziz Malke de "
Oğlunuzu şeytanın tuzağından kurtaran ben değil, Yüce Al-
lah'tır" cevabını verdi. Vahban ve yanındakiler "Önce Al-
lah'ın sonra da sizin dualarınızla kurtulduğunu biliyoruz.
Şimdi ise küçük ve büyük bir vesileyle sana yardım etmek
istiyoruz, hepimiz yardıma hazırız" dediler. Aziz Mor Mal-
ke de onlara şöyle dedi: " Kim bu inşaata yardım elini uza-
tırsa, Allah da onlara yardım edecektir." Daha sonra bütün
köylüler manastırın inşaatında Aziz Mor Malke'ye yardım
ettiler.

2.8. Roma İmparatoru Kostantinos, deliren kızı için Mor Malke'yi arıyor

Kötülük yapmayı seven, iyiliklere düşman olan gazap
ve öfke ile dolu Şeytan, Aziz Mor Malke tarafından kovul-
duktan sonra Bizantiya'ya (Bizans) gidip, Kral Kostan-
tin'in kızının içine girdi. Şeytan, kızın ağızından iki de bir
"Koluzma'daki Malke gelmezse kurtuluş imkansız" diye
bağırıyordu. Bazen de sadece "Kim ekip biçerse" söcükle-
rini kullanıyordu. Kızın ailesi bu konuşmalar karşısında
hayretler içindeydi. Kral Kostantin, Mor Malke'nin bulun-
ması için hizmetçilerini her tarafa yolladı ve aradıkları ki-
şiyi getirmeden dönmemelerini öğütledi.

Hizmetçiler Kralın yanından çıkıp her yöne doğru yayıl-
dılar. Aziz Mor Malke'nin bulunduğu yere hizmetçilerin
başı olan Efrem ve beş kişi gitti. Koluzma'daki Malke'yi
herkese sorup sonunda onu buldular. Yanına girdiklerinde

hatırını sorup, bereket aldılar. Kralın mektubunu çıkarıp Aziz Mor Malke'ye sundular.Aziz Mor Malke, mektubu alarak öpüp başının üstüne koydu. Açıp okuduğu mektupta şunlar yazılıydı:

" Kral Kostantin'den Koluzmalı Malke'ye çok selam. Acil bir şekilde yanımıza gelmen gerekiyor. Çünkü seninle önemli bir konuyu konuşmamız gerekiyor."

Hizmetçiler Aziz Mor Malke'nin yanında üç gün kaldıktan sonra, Kral'ın yanına hep birlikte dönmek için Aziz Mor Malke'den izin istediler. Aziz Mor Malke hizmetçilere, "Siz gidin ben size yetişeceğim" dedi. Hizmetçiler de "Sen bizimle gelmezsen biz de dönemeyiz, çünkü Kral'dan böyle emir aldık. Aksi takdirde Kral'ın yüzüne bakamayız" diyerek gelmesi için ısrar ettiler. Aziz Mor Malke, yolda onlara yetişeceğini ve Kral'ın yanına hep birlikte gideceklerine dair söz verdi.

Efrem ve arkadaşları, Aziz Mor Malke'nin sözüne inanarak yola çıktı. Aziz Mor Malke, Kral'ın mektubunu alarak dayısı Mor Evgin'in yanına gitti. Kostantin'in yanına gitme nedenini belirterek izin istedi. Mor Malke, "Gidebilirsin, Allah'ın gücü seninle beraber olacak" diyen Mor Evgin'in dualarını ve bereketini alarak Manastır'ına dönmek için yola çıktı.

Aziz Mor Malke, Aday isimli köye varınca, orada her biri bir eşeğe bağlanmış bir şekilde yedi yaşlı adam gördü. Şeytan onlara da zarar vermişti. Rabbin gücüyle Aziz Mor Malke onları da iyileştirdi.

2.8.1. Mor Malke Kostantinopolis'te

Yaklaşık bir ay kendi Manastır'ında kalan Aziz Mor Malke, söz verdiği Kral'ın hizmetçilerine yetişmek üzere

yola çıktı. Gitmeden önce de Ayinde kullanılan ve Tavhe adı verilen ekmeği yapıp beraberinde götürdü. Allah'ın ismini söyleyerek yola çıkan Mor Malke, hizmetçiler Konstantinopolis'e varmadan onlara yetişti. Orada da cüzzam hastalığına yakalanan beş kişiyle karşılaştı. Cüzzamlılar yanlarına yaklaşan Malke'ye "Koluzmalı Mor Malke bize de merhamet eyle" diyerek yalvardılar. Gerçekte bu konuşma Aziz Mor Malke'yi sınamak amacıyla, Efrem'in talebiyle olmuştu. Aziz Mor Malke cüzzamlı beş kişiyi iyileştirince Efrem ve arkadaşları Aziz Mor Malke'ye yürekten inandılar. Gördükleri ve yaşadıkları olaylar nedeniyle Allah'a şükredip hep birlikte şehre girdiler. Şehrin kapısından girerken şeytan Kral'ın kızı Lasanasis'in ağzından dişlerini gıcırdatarak "Ey Mor Malke! Senin yüzünden başıma neler geldi" diye söylediğinde Kral, Aziz Mor Malke'nin geldiğini anladı. Kız ise içinde bulunduğu tedirgin durumdan kurtulamamıştı. Efrem, Kral'ın yanına girip secde etti ve Aziz Mor Malke'nin geldiğini haber verdikten sonra şehre girmeden önce gösterdiği bütün mucizeleri anlattı.

Kral, Aziz Mor Malke'nin yanına gelmesi için hizmetçilerine emir verdi. Aziz Mor Malke de yanına girdiği Kral'ı, makamına yakışan secdeyi ettikten sonra "Selam Sayın Kralım" diyerek selamladı. Kral, hizmetçilerine Aziz Mor Malke'ye oturması için sandelye vermelerini emretti. Aziz Mor Malke, gelirken yanında getirdiği Tavhe adı verilen ekmekleri kralın önüne koyduğu zaman daha sıcaktılar. Kral Kostantin, Malke'nin getirdiği tavhelerden bereketini aldı. Hizmetçilerine de bunları büyük bir saygıyla saklamalarını emretti.

Kral Kostantin, Aziz Mor Malke'ye şöyle dedi: "Seni se-

lam ve sevgiyle çağırdık. Şeytandan zarar gören Lasanasis adındaki kızımız sürekli yüksek sesle 'Koluzmalı Malke buraya gelmezse kurtuluş yok' diye bağırıyor. Bazan da 'Kim ekip biçerse' diye anlaşılmaz bir cümle söylüyor." Aziz Mor Malke, Kral'a kızın nerede olduğunu sordu. Kral da Efrem'den kızı getirmelerini istedi. Kız içeri girince korkunç ve dehşet verici bir şekilde, Aziz Mor Malke'ye dönerek " Koluzmalı Malke bizi buradan uzaklaştırmak için mi geldin?" diye bağırdı. Küstah şeytan, kıza zarar verdikten sonra onu yere attı. Bu arada sürekli dişlerini gıcırdatan kızın bütün vücudu siyah bir elbise gibi olmuştu. Babası kızın bu halini görünce ağlamaya başladı. Duyduğu sesler üzerine içeri giren kızın annesi de üzüntüsünden kollarını ısırıp dövünüyordu. Kızın bütün akrabaları ağlamaklıydı.

2.8.2. Mor Malke Kral'ın kızını iyileştiriyor

Aziz Mor Malke, Kral'dan biraz sessiz olmalarını istedi. Hiç kimsenin konuşmaması için emir veren Kral, herkesin ayakta kalmasını istedi. Aziz Mor Malke, ellerini havaya doğru kaldırarak dua etti ve şunları söyledi: "Hastaları iyileştirip, mucizeler yaratan, şeytanı insanın içinden çıkaran, göksel bir doktor olup hastaları karşılıksız iyileştiren, babanın oğlu olup istediği gibi Meryem Ana'dan vücut bulan, dul kadının oğlunu ve Petrus'un hasta kaynanasını sağlığına kavuşturan ey büyük Allah! Hizmetçin olan bu kızı da iyileştir. Bunda da benim gururlanacağım bir şey olmayacak, ama senin ismin yücelecek." Allah'a yalvarması bitince kızın yanına dönerek onu ismiyle çağırdı. Kıza "İsa Mesih'in gücüyle kalk" dedi. Elinden tutup onu yerden kaldırınca kız derin bir uykudan uyanmış gibiydi. Şeytan herkesin gözü önünde bir duman gibi kızın içinden çıkıp gitti.

Aziz Mor Malke, kızı sağlıklı bir şekilde annesine teslim etti. Şeytan, Aziz Mor Malke'nin düşüncelerini anlamıştı ki kendini yerden yere atıyordu. Kendisine Allah tarafından verilen gücü kullanan Aziz Mor Malke, şeytanı cezalandırdı. Aziz Mor Malke, şeytana "Ben sana emir verinceye kadar buradan kurtuluşun yok" dedikten sonra şeytanı Kral'ın evindeki çıkışı olmayan cezaevine kapattı.

Kralın yanında yedi gün kalan Aziz Mor Malke'ye şeytandan zarar gören diğer hastaları da getirdiler. Aziz Mor Malke, Allah'ın gücüyle onları da bir bir iyileştirdi. İyileştirilecek hasta kalmayınca Manastır'ına dönmek için Kral'dan izin istedi. Ancak Kral, ondan biraz daha kalmasını rica etti. Kral'a kendisine duyduğu sevgi ve saygı nedeniyle bu kadar süre şehrinde kaldığını belirten Aziz Mor Malke, artık dönmek gerektiğini söyledi.

Aziz Mor Malke'nin isteğini kabul eden Kral, "Bizim hastalarımızı iyileştirip bizimle beraber yorulduğun için benden bir bereket iste. Rab İsa Mesih, bizim yerimize yorgunluğunun karşılığını versin. Biz günahkarları da ebedi hayatta seninle beraber saysın" dedi.

"Hiçbir isteğim yok, hastaları da ben değil Rab Allah iyileştirdi" cevabını veren Aziz Mor Malke'ye Kral , bereket alması için ısrar ederek şunları söyledi: "İyilikleri güzelliklerle beraber sayıp evimden bir bereket al, inşa edeceğin Manastır için benim de bir yardımım olsun." Bu ısrar karşısında Mor Malke bereket almayı kabul etti. Kral da hizmetçilerine Aziz Mor Malke'ye 1000 Dinar vermelerini buyurdu. Aziz Mor Malke, bu kadar yüksek bir parayı alamayacağını söyleyince Kral, hiç olmazsa 500 Dinar'ı kabul etmesini rica etti. Ancak Aziz Mor Malke bu meblağı da reddetti. Ancak 100 Dinar'ı kabul edeceğini belirten Aziz Mor Mal-

ke'ye 300 Dinar verilmesi için Kral hizmetçilerine emretti. Aziz Mor Malke buna razı olup, 300 Dinar'ı Kral'ın elinden alarak şunları söyledi: "Ebediyete kadar yaşayın Sayın Kral'ım. Üstünüze hiçbir zaman düşman gelmesin, devletinizi de Allah korusun. İsa Mesih'in adı ve Haç işareti evinizi korusun." Amin.

2.8.3. Mor Malke Kral'dan taştan yapılmış bir kurna istiyor

Aziz Mor Malke yola çıkmadan önce Kral'dan bir talepte bulundu. Kral da "Malımın yarısını bile istesen sana veririm" dedi. Kral, avlunun dışında gördüğü kullanılmayan kurnayı isteyen Aziz Mor Malke'ye "Bu kurnayı ne için buradan oraya taşıyacaksın ve ne amaçla kullanacaksın" diye sordu. Aziz Mor Malke"Kurnayı almama izin ver ve nasıl taşıyacağımı düşünme" diye cevap verdi. Kral, kurnayı alabileceğini söyledi. Aziz Mor Malke, tutuklu bulunan şeytanın yanına giderek, "Estratasis diye çağrılan çık dışarı" diye bağırdı. Şeytan istemeye istemeye dışarı çıktı. Avludaki kurnanın yanına yürümesini isteyen Aziz Mor Malke'ye dönen Şeytan " Bu ne iştir" diye sordu. Aziz Mor Malke şeytana "Ekin-

• Aziz Mor Melke'nin elindeki zincire bağlanmış şeytanı simgeleyen bir tasvir ve boynundan taş kurnası görülmektedir.

ler için 'ben ekip biçtim' demeyi biliyorsun. Sen de ekinleri ekinleri harman yerine taşıyacaksın" dedi. Şeytan, "Harman yeri uzaktır, ekinleri taşıyacak olanlar yorulur" diye itiraz etti. Aziz Mor Malke, "Yavaşça ve sükunetle kurnanın yanına yaklaş, seni İsa Mesih'in gücüyle bağlıyorum, ben emir verinceye kadar bu kurnayı omuzlarından indirmeyeceksin" dedi. Estratasis istemeyerek kurnanın yanına gidip onu omuzlarına aldı.

Kral Kostantin, hem Aziz Mor Malke'ye saygı amacıyla, hem kurnaya ne yapılacağını görmek için Aziz Mor Malke ile birlikte dışarı çıktı. Gördüğü mucizeden dolayı Allah'a şükretti. Aziz Mor Malke, Kral'la vedalaştıktan sonra şehirden uzaklaşmaya başladı. Aziz Mor Malke, Estratasis'in arkasından yürürken dua edip, Allah'ı övüyordu. Şamşir denilen köye vardıklarında, zincirlerle bağlanmış kırk kişiye rastladılar. İsa Mesih'in öğrencilerinden biri burayı lanetlemişti. Aziz Mor Malke bunları da iyileştirdi. Daha sonra Anhıl köyüne vardıklarında Nebhun Taronoyo adında bir şeytana rastladılar. Nebhun Taronoyo Estratasis'e, "Ey arkadaşım nereden geliyorsun, başının üstündeki nedir, sana çok da yakışıyor, onu nereye götüreceksin" diye sorular yöneltti.

• Şeytanın getirdiği kurna, manastırın iç avlusunda görülmektedir

Estratasis sinirli bir şekilde, "İstiyorsan sana da bir tane bulayım, o zaman seninle birlikte seviniriz" cevabını verdi. Nebhun Taronoyo'nun cevabı, "Başının üstündeki herkese yakışmaz" şeklinde oldu. Estratasis bu kez " Kalbinde merhamet olmayan arkamdaki bu adamın, sanki bir şey yiyormuş gibi arkamdan gelmesi beni rahatsız etmiyor" diye söylendi ve dişlerini gıcırdatarak üstündeki yükü atmak istedi. Aziz Mor Malke bir haç işareti çizerek şeytandan yürümesini istedi. Daha sonra Aziz Mor Malke Allah'ın gücüyle, Manastır'a huzurlu bir şekilde vardı. Aziz Mor Malke Estratasis'e, "Kafanın üstündeki kurnaya zarar vermeden" yere indir" dedi. Şeytan da kafasının üstündekini yere indirip ayağa kalktı. Aziz Mor Malke, şeytandan niçin ayağa kalktığını sordu. Şeytan da, "Mekanıma vardım, beni serbest bırak" dedi. Ancak onu serbest bırakmak istemeyen Aziz Mor Malke, şu cevabı verdi: " Benden ıstırap ve eziyet çekeceksin, huzur ve rahatlık için burada değilsin, bundan sonra İsa Mesih'in isteğini yerine getiren herkes tarafından kovulup ezileceksin."

2.9. Şleymun, Aziz Mor Malke'nin yanında

Bir süre sonra Aziz Mor Malke'nin yanına Arkah'li Vahban ve oğlu Şleymun geldi. Vahban, Mor Malke'ye, "Bir zamanlar içinden şeytanı çıkardığın bu çocuğun senin yanında diyaskos olarak kalmasını istiyorum" dedi. Çocuğun henüz eğitim görmediğini ve yasaları nasıl uygulanacağını bilmediğini belirten Aziz Mor Malke, "Bu çocuğu ne yapayım?" diye sordu. Bu kez Şleymun kendisini şeytandan kurtaran Aziz Mor Malke'den orda kalması için izin vermesini, beğenmemesi halinde ailesinin yanına döneceğini söyledi. Şleymun'un bu konuşmaları Aziz Mor Malke'nin hoşuna gitti. Bu sırada babası Vahban gözyaşlarını tutamıyordu. Aziz Mor

Malke, Vahban'a Rab Allah'ın çocuktan razı olduğunu söyledi. Bunun üzerine Vahban da "Oğlumu önce Allah'a sonra da sana teslim ediyorum, çünkü oğlumun yaşı daha küçük ve birşeyden anlamıyor" diyerek evine döndü.

Aziz Mor Malke'nin yanında kalmayı seçen Şleymun'u Mesihsel eğitimle, mezmurlarla, ilahilerle ve Allah'a yaraşır bir şekilde yetiştirmeye başladı. Bir toprak parçası yağmuru nasıl hızlı bir şekilde emiryorsa, Şleymun da öğretilenleri çok çabuk kavrıyordu. Doğrulukla, dürüstlükle, duayla ve oruçla yetişiyordu. Geceyi de uyumayarak geçirip, insanı günaha götüren yollardan uzak duruyordu.

Şleymun yedi sene eğitimine devam ettikten sonra, Aziz Mor Malke onu denemeye başladı. Aziz Mor Malke, yaptığı denemelerden sonra onun daima Allah'la beraber olduğunu anladı. Son denemesinde ise Şleymun'a "Herşeyi öğrendin ve aydınlandın, şimdi ailenin yanına dön, çünkü rahipliğin şartları çok zordur" dedi. Şleymun'un Aziz Mor Malke'ye cevabı şöyle oldu:

"Eğer burada rahipliğin şartlarına göre yetişmemiş ve misafirlere hizmet edemeyecek kadar cahilsem o zaman ailemin yanına geri döneceğim." Şleymun'un bu konuşması Manastır'a ilk geldiği gün yaptığı konuşmadan daha etkili oldu. Aziz Mor Malke, Şelymun'a hiçbir cevap vermedi, onu ne övdü ne de ayıpladı.

Aziz Mor Malke, birkaç gün sonra Şleymun'u rahip yaptı. Rahip olan Şleymun, Aziz Mor Malke'ye melekler gibi hizmet etmeye başladı. İkisi birlikte Allah'a yakışır bir şekilde hayatlarını sürdürdüler. Gelen misafirleri sanki rahip olacaklarmış gibi karşılıyorlardı. Aziz Mor Malke'nin istediği gibi inşa ettiği Manastır, güzel bir görünüm kazandı ve yanına yeni rahipler gelmeye başladı.

2.9.1. Mor Malke Kudüs'te hasta birini iyileştiriyor

Aziz Mor Malke, Yeruşalim'e gitmek istedi. Giderken Darmsuk (Şam) çarşısında yere atılmış konuşamayan, yürümeyen ve gözleri görmeyen bir adam gördü. Hastanın yanına yaklaşıp üstüne dua okudu ve yanındaki kutsal yağla yağlayıp yoluna devam etti. Yeruşalim'de kaldığı süre zarfında, İsa Mesih'in mezarından, kutsal yerlerden, orada bulunan Azizler'den bereketlendi ve kendisiyle beraber bereket getirdi. Yeruşalim'den dönünce, Darumsuk'ta şifa verdiği adamı tekrar bulup ona bereket verdi. Başının üstünde dua okuyarak şunları söyledi: " Kendi elçilerine gizli bir güç, hastalara da şifa veren büyük Allah! Meryem Ana'nın ve bütün Azizilerin dualarıyla beraber şimdi de sana şifa ve sağlık versin." Amin.

Aziz Mor Malke, hastanın yanına yaklaşıp elinden tutarak, "İsa Mesih adıyla sağlıklı bir şekilde kalk" diye seslendi. Hasta Rabbin gücüyle kalktığı zaman hem görüyor hem duyuyor hem de konuşuyordu. Darmsuk'taki insanlar, Aziz Mor Malke'nin elleriyle caddenin ortasında gerçekleşen bu mucizeyi görünce hayret edip, Allah'a şükrettiler. Aziz Mor Malke'den yanlarında kalmasını istediler. Ancak Aziz Mor Malke, onların bu isteğini geri çevirdi. Oradaki hastaları yanına getirtip hepsini iyileştirdi ve huzurlu bir şekilde Darmsuk'tan ayrıldı.

2.9.2. Mor Malke Avtel isminde birini iyileştiriyor

Manastır'a vardığında öğrencisi Şleymun ve rahiplerin Allah'ın sevgisiyle hizmet ettiklerini gördü. Yanlarında da Avtel adında bir adam ve beş kişi vardı. Avtel ayin yapılan bölümün önünde ve yatağın üzerindeydi. Aziz Mor Malke'nin geldiğini gören Avtel, hizmetçilerinden kendisini

onun yanına yaklaştırmalarını istedi. Bu konuşmayı duyan Aziz Mor Malke, "Bırakın ben onun yanına gideceğim" dedi. Aziz Mor Malke, yanına yaklaştığında Avtel ağlamaya başladı. "Nerelisin, neden ağlıyorsun ve neyin var?" diye sorular yönelten Aziz Mor Malke'ye Avtel şunları söyledi:

"Ben Asur şehrinden hizmetçin Eyüb'ün beş çocuğundan biriyim. Birgün babamın sürülerini gütmeye gittim. Öğlen saatlerinde nehrin yanındayken başıma bir olay geldi. Gördüğün gibi 18 yaşındayım ve o günden bugüne kadar babam beni birçok doktora götürdü. Ama hiçbiri beni iyileştiremedi ve epey bir paramızı aldılar. Senin mucizelerini duyunca hizmetçilerime beni katırın üstüne koyup sana getirmelerini istedim. Senin yerini öğrenince kalkıp geldik.

Şimdi önünde yatan bu hizmetçine bir iyilik yap ve beni bu hastalıktan kurtar."

Aziz Mor Malke de, onu kurtaracak olanın Rab İsa Mesih olduğunu söyledi. Boynunda bulunan altın Haç'la beraber merhameti, şefkati ve Yeruşalim'den getirdiği bereketleri suyun içine koyarak üç gün bekleten Aziz Mor Malke, Avtel'i o kutsal suyla yıkadı ve üzerine dua okunmuş bir yağla her tarafını yağladı. Avtel o gün kutsal ayine katıldı . Aziz Mor Malke, Avtel'i elinden tutup kutsal heykelin yanına götürdü ve Rab Allah'ın inayetiyle sağlıklı bir şekilde dışarı çıkardı. Avtel Allah'ın gücüyle hastalıktan kurtulup iyileşti.

Manastır'da onbeş gün kalan Avtel, Aziz Malke'ye "Hizmetçilerimle birlikte geri dönme zamanımız geldi ama benim gönlüm burada kalmaktan yana, senin bana bu konuda önerin ne olur?" diye sordu. Aziz Mor Malke de "Önce selametle ailenin yanına geri dön, sağlığına nasıl kavuştuğunu onlara müjdele, eğer senin düşüncene ailen de onay ve-

rirse geri dön. Yok eğer ailen senin bu düşüncene katılmıyorsa onların yanında kal" diye cevap verdi.

Ailesinin yanına geri döndüklerinde, Avtel'in sağlığına nasıl kavuştuğunu bütün ayrıntılarıyla anlattılar. Ailesi de çocuklarının iyileştiğini görünce Allah'a şükretti. Avtel ailesinin yanında üç ay kaldıktan sonra "Sevgili ailem, doktorlar bile beni sağlığıma kavuşturamadılar. Şimdiye kadar zarardan başka bir şeylerini görmedik. Beni iyileştiren Aziz Mor Malke'nin yanına geri dönmek istiyorum" diyerek niyetini açıkladı. Ailesi de, Aziz Mor Malke'nin artık kendisini sağlığına kavuşturduğunu, bir kez daha yanına neden gitmek istediğini sordu. Avtel, kendisini sağlığına kavuşturan Aziz Mor Malke'ye geri döneceğine ve onun öğrencisi olacağına dair söz verdiğini açıkladı. Babası, Avtel'e "Oğlum yanımızdan ayrılacağın için sevinmediğimizi biliyorsun, madem söz verdin o zaman sözünü yerine getirmen gerekiyor" diyerek gitmesine izin verdi.

2.10. Avtel, Mor Malke'nin öğrencisi oluyor

Avtel, Aziz Mor Malke'nin yanına döndüğünde, yanında 43 tane deve, birçok koyun ve merkep aldı. Yanındaki deve, koyun ve merkepleri gören Aziz Mor Malke "Bu yanındakiler nedir Avtel?" diye sordu. Avtel, "Bunlar evdeki payımdır, onlara bir yer inşa etmem için bana izin ver" dedi. Aziz Mor Malke "İstediğin yerde hayvanlara bir yer inşa edebilirsin" diyerek Manastır'ın batı yönünü gösterdi. İzin alan Avtel, kendisi ve hizmetçileri için bir yer inşa etti. Hayvanlar için de bir kuyu kazdı. Hepsi birarada huzurlu bir şekilde yaşamaya başladılar.

Birgün hırsızlar Avtel'in mekanını bastılar. Avtel, hiz-

metçileriyle birlikte hayvanların barınağına giren hırsızla-rın peşine düştü. Bir süre kovaladıktan sonra hırsızları yakalayan ve ellerini, kollarını bağlayan Avtel, onları Aziz Mor Malke'nin yanına götürdü. "Bu kötü hırsızları ne yapalım" diye sordu. Aziz Mor Malke de gülümseyerek, "Onları serbest bırakın, onlara kötülük yapmayın, çünkü Allah herkesi yaptığı işlere göre yargılayacak. Avtel sen de git malını sat ve fakirlere dağıt, çünkü bunlar seni Allah yolundan uzaklaştırabilir" dedi. Avtel, bu öğüdü dinleyerek hem hırsızları serbest bıraktı, hem de malını da satarak fakirlere dağıttı.

Allah'ın yolunu dua, oruç gibi güzel işlerle, alçakgönüllülük ve rahipliğin gerektirdiği şartlara uyarak takip etti. İradesine hakim olarak kendisini, vücudunu, fikrini ve uykusunu kontrol altına aldı.

Aziz Mor Malke, bir süre denediği Avtel'i rahip yaptı. Avtel de bütün günlerini Allah'ın yolunu takip ederek geçiriyordu. Aziz Mor Malke'nin Hbob köyünden Yusuf oğlu Yeşuh adında bir dostu vardı. Bu kişi, Aziz Mor Malke'ye çok saygı gösteriyordu. Manastırın inşaatı için de birçok yardımlarda bulunmuştu. Manastır'da bulunan evlerden bir tanesi kendisi-

• Aziz Mor Avtel'in mezarı, Azizler Evi'nin giriş kapısındadır.

nin yardımlarıyla inşa edildi. Kapısının üstüne Yeşuh'un imzası atıldı. Aziz Mor Malke Manastır'ının güzel görünümüne çok seviniyordu.

2.11. Mor Malke bir çocuğu iyileştiriyor

Birgün AzizMor Malke'nin yanına Büyük Kafro köyünden bir adam geldi. Bu adamın oğlu yedi yıldan beri bağırsak hastalığından muzdaripti, ne yerse kusuyordu. Şifa bulma umuduyla çocuğu Aziz Mor Malke'ye getirdi. Aziz Mor Malke de Allah'ın gücüyle çocuğu iyileştirdi. Daha sonra bu adam uzun oruçlarla, duayla, temiz bir sevgiyle kendini Allah'a adadı. Kendini kutsal ruha layık görünceye kadar, güzel bir şekilde hizmet etti. Bu şekilde güzel hizmet eden adamda ne kin, ne kıskançlık, ne hilekarlık, ne yalancılık, ne de kibir kaldı. Hiçbir zaman zengine fakirden, eşrafa dilenciden daha çok değer vermedi. Bu özellikleri yüzünden herkes tarafından çok sevilir oldu. Çok mütevazı olup belinde demirden bir kemer taşımaya başladı. Bu güzel alışkanlıkları sayesinde şeytanın bütün gücünü de yokedebiliyordu. Şeytanla mücadalesinde sürekli galip geliyordu.

2.12. Mor Malke'nin Vasiyeti

Aziz Mor Malke, ölümünün yaklaştığını hissedince, öğrencileri Şleymun ve Avtel'i çağırarak onlara şu öğütlerde bulundu: " Bakın ey sevgili çocuklarım! Dua etmeyi ve oruç tutmayı sevin, temizliğinizi ve bekarlığınızı koruyun, daima sevgiyi isteyin, sevginin ardından koşun, birbirinizle daima barışık olun, bütün güzellikleri yakalamaya çalışın, kötülükleri iyiliklerle yenin ve bunları yaparken iyiliğiniz hiç azalmasın."

Bu öğütlerden sonra Aziz Mor Malke buhurdanlığın

(firmonun) içine tütsü yakıp, duasında şunları diledi: "Beni bu dünyaya getiren ey büyük Allah'ım! Hizmetçinin duasına ve dileklerine cevap vermeni istiyorum. Beni anacak ve şefaatimi dileyecek olan kişileri açlıklardan ve kötü afetlerden koru. Körleri, felçlileri, zihinsel özürlüleri ve şeytandan zarar görenleri iyileştir. Onlara bereket, bol ürün, mutlu ve uzun yıllar ihsan et. Kim benim Manastır'ımdan bereket alırsa, bu bereketi evine ve tarlasına koysun ki zararlı hayvanlar oraya giremesin. Bu Manastır'a da kim zarar verirse yüce Allah onun karşılığını verecektir."

2.13. Aziz Mor Malke'nin Vefatı

Aziz Mor Malke, duasını bitirdikten sonra hayata gözlerini yumarak ebedi uykusuna daldı. Kurtarıcı Rab İsa Mesih'e kavuştu. Aziz Mor Malke 21 Nisan 315 tarihinde vefat ettiği gün, yeryüzünde güzel bir çiğ oluştu ve dört bir yana güzel kokular yayılmaya başladı. Aziz Mor Malke'nin bütün hayatı 93 yıla sığdı. Cenazesinde 100 rahip, 50 papaz ve diyakos hazır bulundu. Kalabalık cemaat Aziz Mor Malke'yi elbiseleriyle ve güzel kokularla sararak çok değerli bir sandığa koyup ilahilerle onu Manastır'ın içine defnettiler. Günümüze kadar bu Manastır Mor Malke Manastırı olarak ulaştı. [7]

7- *Vefat tarihinde bir yanlışlık olduğu düşünülmektedir. Çünkü Mor Malke genç yaşta, M.S. 308 yılında Nusaybin Episkoposluğu'na yükseltilen Mor Yakup tarafından rahiplik rütbesine terfi ettirildiği dikkate alınırsa, Mor Malke'nin vefat tarihinde bir yanlışlık olduğu ortaya çıkacaktır.*

Aziz Mor Malke'nin vefatından sonra, Arkahli Şleymun bu Manastır'da kalarak, Aziz Mor Malke'ye 1 Eylül günü bir anma töreni daha düzenledi. O günde münzevi Avtel'i de andı. Meryem Ana duaları ve yakarışlarıyla Allah'ın isteğini yerine getiren herkesin üstünde barış ve sevgi olsun. Amin.

Aziz Mor Malke'nin yaşam öyküsünü, Koluzmalı ruhani kardeşi olan Elişah kaleme aldı. Bu öyküyü okuyan herkesin dualarını esirgememesini dilemektedir. Öyküde anlatılan olayların ancak okyanustaki bir su damlası kadar küçük bir bölümünü kapsadığını ifade etmektedir. Aziz Mor Malke'nin İsa Mesih'in adıyla gerçekleştirdiği sayılamayacak kadar mucizeleri olduğu biliniyor. Duaları bizimle beraber olsun. Amin...[8]

• Putperestlik döneminden kalan bir taş. Kesilen kurbanların üzerinde konulduğu söylenmektedir.

8- *Mor Malke ve Mor Elişah Kudüs'ten döndükten sonra Aziz Mor Evgin'le birlikte Nusaybin'e gidip Nusaybin Episkoposu Mor Yakup tarafından diyakosluk ve kahinlik rütbesi almışlardır. Mor Malke bu rütbeye yükseldikten sonra Manastır'ı 4.yüzyılın ilk çeyreğinde (308-338 yılları arasında) Arkah/ Harabale/ Üçköy'ün 3 km güneyinde Süryani putperestlere ait bir harabe üzerinde inşa etmiştir. Manastır'ın etrafında yapılan bazı kazı çalışmalarında şimdiye dek dört testi ortaya çıkarılmıştır. Bu testilerin yüksekliği bir metre olup genişliği 60 cm.dir. Testilerin içinde insan iskeletleri bulunmuştur.*

III. BÖLÜM

MOR MALKE MANASTIRI

3.1. Mor Malke Manastırı'nın Metropolitlik Merkezi oluşu

Mor Malke Manastırı, İzlo Dağı'nın sınırları içinde yeralan Süryani Cemaatinin ruhsal işlerinin yürütülmesi konusunda 14.yüzyılın sonlarına doğru 'Beth-Rişe' adı altında metropolitlik merkezi olmuş ve 1926 yılına kadar bu konumunu sürdürmüş olması açısından özel bir öneme sahiptir. 600 yüz yıl bir süre metropolitlik merkezliğine ev sahipliği yapmış bir Manastır'ın Süryani toplumu nezdinde ne kadar önem taşıdığı açıktır.

Manastır'da görev yapan metropolitlerin kronolojik olarak isimleri:

1- Arbolu Diyoskoros Behnam Bar-Şemun Kaki veya Zukaki MS.1397-1401: 1415'te Mafiryanlık rütbesine yükseldi ve 1417'de vefat etti.

2- Yuhanon Aday + 1432

3- Barsavmo + 1457

4- Malke +1465

5- Beth-Man'emli Filüksinos Abrohom 1476-?

6- Beth-Man'emli Sevireyos Ğarib 1479

7- Gabriyel +1492

8- Arbolu İvennis 1505'te öldürüldü.

9- Metropolit Abdullahad ve Metropolit Yakup 1846 Yunan yılı (Miladi 1535)[9]

10- Filüksinos Yuhanon 1553-1559

11- Hababli İvennis İliyo 1560-1579

9- *Mor Malke Manastırı'ndaki İncil, Süryanice el yazması, 1793 Yunan Yılı (M.1482) Son Sayfa, Tarihçe Bölümü*

12- Hababli Sevire Malke 1582

13- Sevire Ğarib 1645-1648

14- Sevire Efrem 1674-1684

15- Hababli Sevire Hnuğ 1681-1709

16- Arbolu Sevire Barsavmo 1738, 1740'ta patrikliğe yükseldi.

17- Kurilos Aho 1743

18- Sevire Aho 1768, 1791'de patrikliğe yükseldi.

19- El-Cananlı Sevire Yuhanon 1783-1825

20- Arbolu Abdulnur Hadodo 1841

21- Arbolu Mor Kurilos Aho 1843-1856 [10] (bkz.Manastır'daki İncil)

22- Filüksinos Aho 1868 yılında yaşamaktaydı. (bkz.Manastır'daki İncil)

23-Keferzeli Timotheos Barsavmo 1884-1896 (bkz.Manastır'daki İncil)

24- Bateli Sevire Şmuyel 1908-1926 [11]

•Mor Melke Manastırı'nın son Metropoliti Bateli Sevire Şmuyel (1908-1926)

10- *Mor Malke Manastırı'nda bulunan ve oruç günlerine ait Fenkitho Kitabı, Süryanice Elyazması, 1864, Tarihçe Bölümü ve Manastır'daki İncil'in tarihçe sayfası*

11- *Pour On Oriens Christians Novus, Reportoire Des Dioceses Syriaques, Orientaux Et Occidentaux, Jean Maurice Fiey, Beirut 1993, p.231 ve Mağıtbonutho Turabdin, Patrik Efrem Barsavm, Süryanice*

3.2. Manastırın Yıkılışı

Turabdin'deki kilise ve manastırların tarihini yazan Oryantalist araştırmacı ve arkeolog bayan Gertrude Bell 1909 yılında Mor Malke Manastırı'nı ziyaret ettiği ve Manastır'ın genel bir fotoğrafını çektiğini ve kilisenin planını çizdiğini belirtmektedir. 1982 yılında Gertrude Bell'in kitabına bazı ilaveler ekleyerek ikinci baskısını yapan Marlia Mundell Mango, Manastır'ın 1926 yılında yıktırıldığını açıklıyor. Kaldı ki, dönemin görgü tanıklarının da bunu teyid ettiği ve sonraki kuşaklara aktardıkları bilgiler bugün de bilinen bir gerçektir.

1925 yılında devlete karşı başlayan Şeyh Sait ayaklanmasının devamı olarak da 1926 yılında Haco isyanı ortaya çıkmıştır. İzlo Dağı'nı, bir üs olarak kullanan Haco ve yandaşları, Mor Malke Manastırı'nı işgal etmiş ve içine yerleşmişlerdir. Devlet de bu isyanı bastırmak ve içindeki sığınmacıları ele geçirmek amacıyla kilise ve manastırlara taaruz başlatmıştır. Bu taaruzdan birkaç kilise ve manastırla beraber Mor Malke de nasibini almış ve 1926 yılında atılan topçu ateşi sonucu yerle bir olmuştur.[12]

12- *The Churces And Monasteries Of Turabdin. Gertrude Bell. With An İntoduction And Notes By Marlia Mundell Mango. London. 1982. Preface And.p.140*

Beth-Kadişe/ Azizlerin evi, Meryem Ana Kilisesi ve birkaç tane saçaklı kemer dışında yıkılmayan yer kalmamıştır. Azizlerin Evi yer altında olmasından dolayı zarar görmemiştir. Meryem Ana Kilisesi de manastırın ortasında yeralmasından olsa gerek yıkılmaktan kurtulmuştur. Manastır, Haco ve yandaşları tarafından işgal edildikten sonra Manastır Metropoliti Mor Severiyos Şmuyel ve ona eşlik eden 30 kişi Ninova orucu günlerinde Suriye'ye kaçmak zorunda kalmışlar. Kış mevsimi olmasından dolayı hepsi yolda soğuktan donarak yaşamlarını yitirmiştir. (13)

Manastır'ın yıkılışını anlatan Oryantalist Par Jean-Maurice Fiey şu bilgileri vermektedir: "1926 yılında Haco isyanında yağmalanan ve işgal edilen manastır, isyanı bastırmak için askerler tarafından imha edilmiştir. Manastırın son Metropoliti olan Severios Samuyel, bu olay nedeniyle kaçarken, Gügal Dağı'nda 79 yaşındayken yaşamını yitirmiştir. Beth-Rişe Abraşiyesine bağlı halk da Musul ve Şingar'a kaçmıştır. Mor Malke Manastırı 1955'te yeniden inşa edilmiştir." (14)

1766'da bölgeyi ziyaret eden seyyah Niehbun, Mor Malke Manastır'ında, sara hastalığının dualarla tedavi edildiğine dair duyumlar aldığını vurgulamıştır.

13- *Röportaj: Maravge Altuntaş, Midyat, 2004*

14- *Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium Editum Consilio, Universitatis Catholicae Americae Et Universitatis Catholicae Lovanensis, vol.338, Subsidia Tome 54, Nisibe, Metrepole Syriaque Orientale et Ses Suffragants Des Origines A Nos Jours, par Jean-Maurice Fiey, Louvain, Secretariat Du Corpus SCO 49 Waversebaen, 1977, p.143.*

Lahdo Ölmez ve bir arkadaşı manastırın yıkılışını gören iki görgü tanığıdır. Tedaris Ölmez babasından duyduklarını şöyle anlatıyor: "Manastırın yıkılışını karşıdaki dağdan izlemekteydik. Askerlerin manastırın etrafını sarmalarından bir süre sonra aniden göğe toz, duman ve alevler yükseldi. Büyük bir gürültü duyduğumuzda deprem olduğunu ya da kıyamet koptuğunu sandık. Bu gürültüden yarım saat sonra Manastır yerle bir oldu ve sanki tarihte öyle bir manastır yokmuş hissine kapıldık." (15)

Bu dönemde Mor Malke Manastırı'nın dışında yıkılan kilise ve manastırlar:

1- Mor İliyo Manastırı: Habab Köyü'nün kuyezinde yeralmaktadır. Halen harap bir durumdadır.

2- Meryem Ana Kilisesi ve Mor Sarkis-Bakus Kilisesi: Habab Köyünün içinde bulunan kiliselerdir.

3- Dayro Daslibo/Haç Manastırı: O tarihte manastır olarak kullanılmaktayken, günümüzde Çatalcam Köyü olarak bilinmektedir. Köylüler manastırı yerleşime açtılar.

4- Mor Dodo Kilisesi: Bisorino/Haberli Köyü'nün kilisesidir.

5- Dibek Köyü'ndeki Haco Kasrı

15- *Röportaj: Rahip Aziz Çelik, Tedaris Ölmez'den (Lahdo Ölmez'in oğlu) duydukları, 10.12.2004, Mor Malke Manastır'ı.*

Ayrıca Mor Gabriel Manastırı hakkında halk arasında sık sık dile getirilen ve güvenilir kaynaklardan edindiğimiz bilgileri de aktarmadan geçmek olmaz. Mor Gabriel Manastırı'nın yıkılış emri, manastıra gelen bir komutan tarafından bizzat tebliğ edilir. Manastırın yıkılması için emir aldığını yetkilelere bildiren komutana Manastır'ın reisi tarafından şu açıklama yapılır: " Bu manastırın kıyamet gününe kadar yıkılmayacağına dair bir inanç taşımaktayız. Çünkü manastırın temeli Aziz Mor Şemun ile birlikte Allah'ın meleği tarafından bizzat atıldığında, kendisine diriliş gününe kadar yıkılmayacağı sözü verilmiştir. Buna ne dersiniz?"

Bu konuşmaya içerleyen komutan, "Neler konuştuğunuz farkında mısınız, yıkım emrinin elimde olduğunu söylüyorum, ikinci emir geldiğinde yıkılacaktır" der. Manastır Reisi bu kez "Emriniz olur Efendim" cevabını verir. Komutan geri döndüğünde ikinci emrin gelmesini beklerken, yıkılmaması yönünde emir gelince şaşırır. Tam tersi yönde emri alan komutan, manastıra geri döner ve Manastır Reisi'ne şu müjdeyi verir: "Gerçekten dediğiniz doğru çıkmış ve bu durum beni çok etkilemiştir. Sizleri kutluyorum." Mor Gabriel Manastır'ı bu şekilde yıkılmaktan kurtulmuş olur.

3.3. Manastırın yeniden inşa edilmesi

Mor Malke Manastırı'nın yıkılışından sonra 1950 yılına kadar harabe bir durumda kalmıştır. Harabele/ Üçköy Köyünden Favlus Öz adında hayırsever bir mümin, manastırı bu durumda görünce, yüreğindeki iman ve gayret onu harekete geçirir ve maddi olanaksızlıklara karşın manastırı kendi imkanlarıyla inşa etmeye karar verir. Bu konudaki ciddiyetini köylülere de ileten Favlus Öz, köylülerin de desteği-

i alarak inşaata başlar ve manastırı kısa bir sürede oturur ale getirir.

3.4. Mor Malke Manastırı'nın Mimari Özellikleri:

3.4.1. Kilisenin mimari tarzı

1950'de yeniden inşa edilen kilisenin mimari planı; Ma-astır tipi şeklinde olup güneyden kuzeye doğru yapılmış-r. Tam beşik tonozlu olup üç bölümden oluşmaktadır.

3.4.1.1. Heyklo: ܗܝܟܠܐ

Namazların kılındığı, duaların okunduğu bölüme Heyk-o denir. Cemaat de bu bölümde kalmaktadır. Bu bölümün zunluğu 8.30 cm, genişliği de 4.71 cm.dir.

3.4.1.2. Mezbho: ܡܕܒܚܐ

Arapça ve Türkçe mezbaha sözcüğünün Süryanice kar-ılığıdır. Bu bölüm tahmin edileceği gibi kurbanların kesi-ip takdim edildiği yerdir. Hristiyanlıktaki kurbanlar, ruhsal urbanlardır. Herhangi bir kurban kesilmesi sözkonusu de-ildir. Bu kurbanlar ekmek ve şaraptan oluşur. Her iki bö-ümün arasındaki duvarın kalınlığı iki metredir.

3.4.1.3. Kduşkudşin: ܩܕܘܫܩܕܫܝܢ

Mezbho bölümünün için-le kalan ve sofra şeklinde üçük bir masadan ibarettir. Üzerinde ayin icra edilir. Sofra şeklindeki bu tür kduş-udşinler, Hristiyanlığın ilk apılarında da görülür. Bun-arın örnekleri bugün de bazı ilisilerde mevcuttur.

• *Manastırın değişik yerlerinde bulunan Süryanice yazıtlar ve eski haç işareti.*

Kilisenin içinde tarihi bir esere, taş işçiliği sanatına ve motifine sıklıkla rastlanır. Manastırın içinde birkaç tane Süryanice yazıt ve haç motifleri bulunmaktadır. Kilisenin inşaasından sonra üstüne bir kat çıkılmıştır. Ayrıca kilisenin tam altında da bir kat mevcuttur. Bu kat, Beth-Kadişe Azizlerin Evi'dir.

3.4.2. Beth-Kadişe/ Azizlerin Evi: ܒܝܬ ܩܕܝܫܐ

Manastırda yaşayan azizlerin cenazeleri içinde bulunmaktadır. Bu mekanda 10 adet büyük mezar bulunmakta ve iki bölümden oluşmaktadır. Yer altında bir mekan olduğundan 5-6 merdivenle inilmektedir. Giriş kapısındaki küçük boyutlu ilk mezar, Aziz Mor Avtel'e aittir. Her iki tarafı kaplayan ortadaki büyük boyutlu mezar ise Aziz Mor Malke'nin mezarıdır. Diğerlerinin kime ait olduğu bilinmemektedir.

Bu tür mezarların özel yerlerde ve özenle yapılmaları, müminlerin inancı gereği aziz kişilere gösterilen saygının ifadesidir. Bu saygının gereği olarak azizler, sivil mezarlarının yanına defnedilemezler. Azizlerin cenaze törenleri daha görkemli olup törenlerin dua program-

• Aziz Mor Malke'nin mezarından ve diğer mezarlardan görüntüler. (Mor Malke'nin mezarı sağ tarafta üzerinde mum görülmektedir)

ları da farklıdır. Ruhani sınıfına, Ayin giysileri giydirilir ve ir kürsüye oturtularak büyük mezarlara konulur. Uzun bir üre geçince mezar açılır ve aynı mezara başkası defnedilir. Bu tür mezarları, bütün manastırlarda görmek mümkündür. Cumartesini Pazara bağlayan akşam, dualarının bitiminde, azizlerin şefaatini dilemek amacıyla özel dualar onara ithaf edilir. Ayrıca onların adına anma günleri ve özel ua programları da yapılır.

3.4.3. Meryem Ana Kilisesi'nin Mimari Yapısı:

Manastırın inşasından bu yana sağlam olarak ayakta kaan binalardan birisidir. Yapı şekli; Manastır tipolojisine ygun planda olup tam beşik tonozlu ve haçvari şeklindeir. Tavan kısmı olduğu gibi kiremitlerle kaplı ve haç şekinde birbiriyle sıkıştırılmıştır. Kiremitlerin tam orta kısnında küçük bir haç görülmektedir. Kilisenin ve manastıın eskiliğini Beth-Kadişe ile birlikte kanıtlayan en güzel ser olarak kabul edilir.

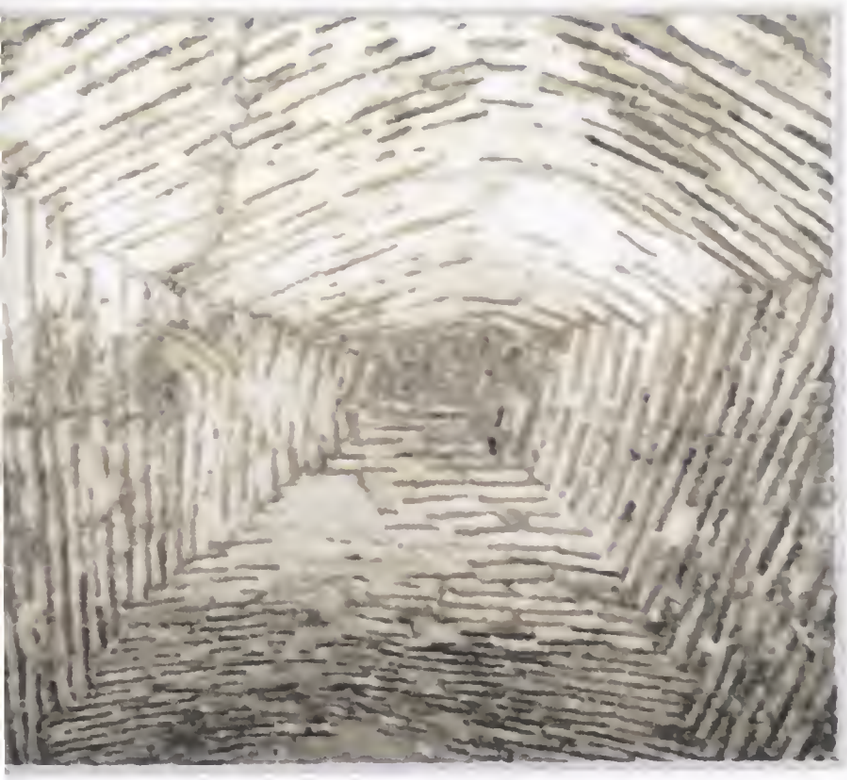

• Meryem Ana Kilisesi'nin tavanından görüntü. Haç şeklinde kiremitlerle kaplıdır.

3.5. 1950'den Günümüze Manastırda Görev Yapan Rahiple

3.5.1. Arbolu Rahip Gevriye:

Favlus'un manastırla ilgili yaptığı bu aktif çalışmalar dan hemen sonra Manastıra ilk yerleşen kişi Arbolu Rahi Gevriye Beth-Mharoyo'dur. Rahip Gevriye beraberind getirdiği parayla manastırın güneyinde yeralan iki oda inş ettirmiştir. Manastırda göze çarpan en güzel yapılardır. 1958 yılında vefat edinceye kadar manastırda kalmıştır. Mezarı kilisenin içinde olup üzerinde Süryanice bir kitabe mevcuttur. Bu kitabede "28 Aralık 1958 tarihinde Cumartesi günü Rahip Gevriye bu geçici hayattan ebediyete intikal etmiştir. Rab onu kendi cennetine yerleştirsin ve bizlere de onun duası yardım etsin. Amin. Çünkü kendisi Mor Malke Manastırı'nın yenilenmesine vesile olmuştur" ibaresine yer verilmiştir.

• Arbolu Rahip Gevriye'nin inşa ettiğ odaların görüntüsü

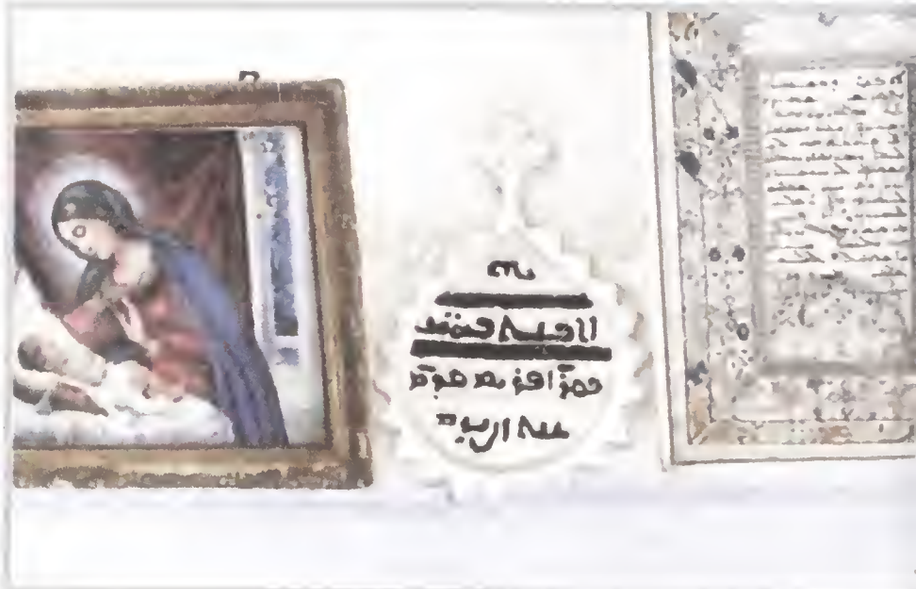

• Rahip Gevriye'nin inşa ettiği odanın tarihçesi 1954'ü göstermektedir.

3.5.2. Rahip Muşe Dağ:

1958 yılında vefat eden Rahip Gevriye'den sonra Manastır, uzun bir süre boş kalmış ve ara sıra bazı sivil kişiler bazen de gelip geçici kişiler hizmet vermişler. 1964'te Rahip Muşe Dağ, gelip yerleşmiş ve 1969'a kadar hizmet etmiştir. Manastırda kaldığı süre içinde üç adet Husoyo [16] bir adet Fenkitho (manzum dua kitabı) kendi el yazmasıyla istinsah etti ve bu kitaplar hala manastırın kullanımında bulunmaktadır. Şu an Elazığ Meryem Ana Kilisesi'nde görevini sürdürmektedir.

3.5.3. Arkahlı Rahip Kavme:

Rahip Muşe'den sonra Arkahlı Rahip Kavme görev yapmıştır. Rahip Kavme, rahip olmadan önce Şimmas-i İncil'di (Baş diyakos) ve evliydi. Eşini yitirdikten sonra Episkopos Efrem Bilgiç'in telkiniyle Manastır'a yerleşmiş ve rahiplik hayatına başlamıştır. 1976 yılında vefat edinceye kadar orada yaşamıştır. Mezarı manastır avlusunun doğusunda yeralan bir ayvanın altındadır. Üzerinde okunaklı bir şekilde yazılmadığı için okunması oldukça zor olan Süryanice bir kitabe vardır. Onun döneminde 1972 yılında manastırın kuzeyinde yeralan bir oda inşa edilmiştir.

• Arkah'lı Rahip Kavme'nin inşa ettiği oda, fotoğraftaki aracın tam üstünde görülmektedir.

16- *Husoyo: Af dileme anlamına gelen Husoyeler, Süryani edebiyatında çok önemli bir yer tutmaktadırlar. Mensür şiirler şeklinde bestelenmiştir. Sekiz ayrı makamla, uzun hava şeklinde terennüm edilmektedir. Değişik konuları içeren bunlar, yıllık dua programlarına göre hazırlanmıştır. Felsefi ve mantıksal bölümler de içinde bulunmaktadır.*

3.5.4. Rahip Şabo Bilgiç:

Rahip Kavme daha hayattayken Rahip Şabo Bilgiç ve Rahibe Şmuni Akay gelip manastıra yerleşir. Rahip Kavme'nin vefatından sonra Rahip Şabo manastırın idaresini üstlenir ve 1974 yılına doğru Doğu cephesinde yeralan odayı inşa etirir. Bu oda, manastırda 'Nar odası' lakabıyla bilinir.

• Rahip Şabo BİLGİÇ'in inşa ettiği odanın görüntüsü.

Rahip Şabo Bilgiç, 1973-1982 yılları arasında iskan etmiştir. İyi korunamayan manastır 1981 yılının Eylül ayı ortalarında bir gece haydut ve hırsızlar tarafından işgal edilmiş, Rahip Şabo ile personel etkisiz hale getirilerek talan edilmiştir. Bu tatsız olaydan sonra Rahip Şabo, Manastır'ı terk etmek zorunda kalmıştır.

3.5.5. Rahip İşo Ataş:

Rahip Şabo'nun ayrılışından sonra manastır, 8 ay süreyle boş kalmıştır. Bu süreden sonra Mor Gabriel Manastırı'nın rahiplerinden Rahip İşo Ataş 1982 yılının Nisan ortasında manastıra atandı ve o tarihten bu yana görevini aralıksız sürdürmektedir.

Rahip İşo'nun Biyografisi: Gevriye ve Kudso'nun oğ-u İşo Ataş, 1954 yılında dünyaya geldi. Süryanice öğreni-nini köydeki kilisede gördükten sonra Mor Gabriel Manas-ırı'na yerleşti. 08.02.1977 tarihinde dönemin Turabdin Metropoliti Aynvertli Mor Kurilos Yakup tarafından rahip-ik mertebesine terfi ettirildi. Manastırda uzun bir süre de-vam ettikten sonra 1982 yılında duyulan ihtiyaç üzerine Mor Malke Manastırı'na tayin edildi. 27.11.1983 tarihinde Turabdin Metropoliti İlyas Çankaya tarafından kahinlik mertebesine terfi ettirilen Rahip İşo, Mor Malke Manastı-ı'nın reisliğine gelince manastırı restorasyondan geçirdi. Manastıra yeni binalar kazandırdı. Onun inşa ettirdiği bina-ar şunlardır:

1- 1984-5 yılında manastırın doğusunda yeralan güzel bir divan,

2- 2002 yılında manastırın batısında kalan baştanbaşa olmak üzere iki katlı bir bina,

• *Rahip İşo ATAŞ'ın inşa ettiği iki katlı bina ok işaretiyle görünen bölümdür. Manastırın batısında yer almaktadır.*

3- Manastırın kuzeydoğusunda iki katlı bir misafirhane,

• *Rahip İşo ATAŞ'ın inşa ettiği iki katlı misafirhanenin görüntüsü.*

4- Manastırı kuzeyden olduğu gibi kaplayan dört metre yüksekliğinde kalın ve sabit bir duvar,

• *Rahip İşo ATAŞ'ın inşa ettiği duvarların görüntüsü*

5- Çan Kulesi: Manastırın giriş cephesinin kuzey doğusunda ve yeni yapılan misafirhanenin sol köşesinde 10.10.2004 tarihinde Cezire ve Fırat Metropoliti Mor Ustathevos Matta Rohum'un katkısıyla yapılmıştır. Habab kökenli olan Matta Rohum, 2004 yılının baharında İzlo Dağı'nı ve özellikle Mor Malke Manastır'ını ziyaret ettiğinde oldukça duygulandığını belirtmiş ve tarihi bir hatıra olarak öyle bir eserin yapılmasını istemiştir. Bu istek doğrultusunda, kesme taşlardan ve çeşitli motiflerin kullanıldığı bir çan kulesi, taş işçiliği sanatını Süryanilerden öğrenen Mhalmi ustalarından Abdülrızzak Çetin ve diğer arkadaşları tarafından yapılmıştır. Bu çan kulesi, manastırda yapılan en son çalışma olarak manastıra ayrı bir güzellik katmıştır.

• *Çan Kulesi'nden görüntü.*

6- Bu çalışmaların dışında ufak tefek ilaveler ve tadilatlar da vardır. Bütün bunlar Manastırın bütünlüğünü ortaya çıkarmakla birlikte, Manastıra ayrıca ayrı bir güzellik vermektedirler.

7- Manastırın etrafındaki dağları ve arazileri kendi el çalışmasıyla kazarak ve temizleyerek onları bağ ve bahçelere dönüştürdü.

• *Manastırın bağ ve bahçelerinden görüntü.*

Bugün manastır diyebiliriz ki, altın çağını yaşamaktadır. Rahip İşo, halen de Mor Malke Manastırı'nda yaşamakta ve manastırın yönetmenliğine devam etmektedir. Rahip İşo gözetimi altında Manastırda iki rahip, üç rahibe ve 10'a yakın öğrenci bulunmaktadır. Manastır, yerli ve yabancı turist olmak üzere binlerce kişi tarafından ziyaret edilmektedir. Manastırı ziyaret eden bütün misafirleri rahipliğin simgesi ve ilkelerinden biri olan alçak gönüllükle ve güler yüzle karşılamaktadır. İmkanların elverdiği takdirde çay, kahve, meyve ve yemek ikram etmektedir. Misafirlerden bazıları Manastırda bir gün bazıları iki veya üç gün ve hatta bir hafta da kalanlar vardır. Ayrıca köylere geri dönüş yapanlar da uzun sürelerle Manastırda barınmaktadırlar. Rahip İşo'nun döneminde rahiplik serüvenine/hayatına katılan iki rahip daha vardır.

• *Rahip İşo ATAŞ (solda) ve Rahip Aziz ÇELİK'in görüntüsü.*

Bunlar;
1- Rahip Aziz Çelik
2- Rahip Gabriyel Çatı

3.5.6. Rahip Gabriyel Çatı:

1 Ekim 1999 tarihinde Mor Gabriyel Manastırına atanırken, diğeri halen de Manastırda devam etmektedir.

3.5.7. Rahip Aziz Çelik'in Biyografisi:

Gevriye ve Seyde oğlu Aziz Çelik, 1968'in Şubat ayında Arkah (Harable) Üçköy Köyü'nde dünyaya geldi. İlköğrenimini Üçköy köyündeki ilkokulda bitirdikten sonra Süryanice eğitimini de köydeki Mor Efrem ve Mor Teodoros Kilisesinin medresesinde görmüştür. 1991 yılında vatani görevini yerine getirdikten birkaç ay sonra, rahip olmak amacıyla, Mor Malke Manastırı'na yerleşmiştir. 09.01.1994 tarihinde Turabdin Metropoliti Samuel Aktaş tarafından rahipliğin hayatına kutsanarak ve aynı zamanda İncil-i Şımmas rütbesiyle terfi etti. 02.02.2002 tarihinde kahinlik mertebesine yine Turbdin Metropoliti Mor Timotheos Samuel Aktaş tarafından yükseltildi. Halen manastırda yaşamakta ve manastırın işlerinde Rahip İşo'ya yardım etmektedir.

3.6. Mor Malke'nin Şahrosu (Bayramı)

Süryani Kilisesi (Meryem Ana ve Vaftizci Yuhanna'nın doğum günleri hariç) geleneksel olarak azizlerin bu fani dünyadan intikal ettikleri günü bir bayram olarak kabul etmekte ve doğum günlerini yok saymaktadır. Çünkü birçoğu putperestlikle doğmuş ya da mümin olmayan ailelerin çocukları olarak dünyaya gelmişlerdir. Bütün kiliseler azizle-

rin, şehitlerin, elçilerin, Meryem Ana'nın adını taşımaktadır. Bunların bir bölümü evrensel, bir bölümü ise yöreseldir. Genellikle her köy, kasaba, şehir kendi kilisesinin bayramını kutlamaktadır. Bazı kilise ve manastırların bayramı ise yöresel olarak kutlanmaktadır.

Mor Malke şahrosu (bayramı) da yılda birgün olmak üzere 1 Eylül'de büyük bir coşkuyla yöresel olarak kutlanıyor. 31 Ağustos'u 1 Eylül'e bağlayan günün öğle vaktinden sonra Aziz Mor Malke'nin şefaatini dilemek amacıyla her yerden Süryaniler Manastıra akın etmeye başlar. Azizin adıyla akşam düzenlenen özel dua programına herkes katılır. Kilise dolup taşar. Kiliseden çıkan misafirlerin yüzünde mutluluk ve sevinç hemen göze çarpar. Bu bayram aynı zamanda uzak yerlerden gelen misafirlerin birbirini görmesine de vesile olur. Misafirlere akşam yemeği sunulduktan sonra gecenin geç saatlerine kadar diyakoslar ilahiler terünnüm ederler. İşte bu geleneğe Süryanice Şahro adı verilir.

Sabahın erken saatlerinde yapılan dualara ve ayine yine herkes büyük bir imanla katılır. Ayin bitiminde Aziz Mor Malke'nin yaşamı hakkında vaaz verilir. Herkes azizin kemiklerinden bereket alır. Ayin sonrasında bütün misafirlere kahvaltı verilir ve daha sonra cemaat dağılır.

3.7. Günümüzde Manastırda Meydana Gelen Mucizeler

Hristiyanlığın temel inancı, İsa Mesih'in yapmış olduğu mucizeler üzerine kuruludur. İsa Mesih bu yetkiyi kendi öğrencilerine resmen teslim etmiştir. Öğrenciler de aldıkları bu yetki doğrultusunda değişik mucizeler göstermişlerdir. Azizler de aynı çizgi doğrultusunda hareket ederek tıpkı İsa Mesih'in ve elçilerin gösterdikleri mucizelerin benzerlerini yaratmışlardır. Azizlerin yaşam öyküleri okundu-

ğunda bunları görmek mümkündür. Aziz Mor Malke'nin öyküsünde görüldüğü gibi bir insanda iman, umut, sevgi ve yi amel bulunduğu takdirde kuşkusuz aynı mucizeleri yaratma imkanı da doğacaktır. Çünkü azizler de bizim gibi insandır. Gerçek inançlarından ve iyi işlerinden dolayı mucize yaratma gücüne sahip oldular.

Mor Malke Manastırı'nın reisi Rahip İşo Ataş, iki mucizenin görgü tanığı olarak, bu mucizeler hakkında şu bilgileri vermektedir: "1984 yılında Daline/ Sivrice Köyü'nden müslüman bir aile manastıra geldi. Yanlarında sinirsel hastalığı bulunan 15 yaşlarında bir erkek çocuk bulunmaktaydı. Çocuğu bir eşeğin sırtına bağlayıp getirmişlerdi. Çocuğu sinirsel hastalığı nedeniyle manastıra apar topar güçlükle sokabildiler. Kilisenin içine girdiklerinde çocuğun annesi İncil'e yaklaşarak büyük bir imanla öptü. Ancak incili öptüğü için kocası tarafından azarlandı. Kadın kocasına sert bir şekilde 'İncil'i öptüğüm için beni azarlıyorsun, peki o zaman niye geldik, ben iman ederek incili öpüyorum' dedi. Kilisede bulunan saçaklı bir kemer içinde bir saat kalan çocuk, daha sonra yürüyerek evine döndü."

Daha sonraki yıllarda İsveç'te aynı hastalığa yakalanan Süryani kökenli Midyatlı Semire (Nebil'in eşi) isminde bir bayan, akrabaları tarafından büyük bir imanla manastıra getirildi. Çektiği acıdan dolayı feryat ediyor ve ayakta duramıyordu. İçeriye binbir zorlukla alabildiler. Manastırda bir gece kalan kadın iyileşti ve mutlu bir şekilde evine döndü. Bu kadın her yıl manastıra hediyeler göndermektedir.[17]

7- Röportaj: Rahip İşo ATAŞ, 19.08.1999, Mor Malke Manastırı

Sonuç:

Turabdin merkezinin İzlo Dağı'nın ortasında yer alan Mor Malke Manastırı, 4. yüzyıldan kalma tarihi bir eser olmasından ziyade, Süryaniler nezdinde kutsal bir manastır olarak kabul edilmektedir. Tarihin dönemeçlerinde, 1600 yıllık zaman diliminde bütün zorluklara ve olumsuzluklara rağmen halen ayakta durmakta ve zamana tanıklık etmektedir.

Günümüzde altın çağını yaşamakta ve Başrahip İşo Ataş'ın yöneticiliği altında faal bir durumda olup ziyarete açıktır.

Tarihi eserlere değer verenlerin görmesi, müminler tarafından ziyaret edilmesi gereken çok önemli dini ve tarihi bir mekândır. Bu tarihi ve kutsal mekânları görmemenin yaşantımızda bir eksiklik ve bir boşluk yaratacağı düşüncesindeyim.

Ebediyen ayakta kalması temennisiyle...

KAYNAKÇA

1-Aziz Mor Malke'nin Yaşam Öyküsü, Süryanice, El Yazması, Türkçesi: İsa Akyüz

2-Corpus Et Universitatis Catholicae Lovanensis, Vol.388, Subsidia Tome 54, Nisibe, Metropole Syriaque Oriantale et Ses Suffragants Des Origines A Nos Jours, par Jean-Maurice Fiey, Louvain, Secretariat Du Corpus SCO 49 Waversebean, 1977

3-Diyarbakır'a Bağlı Süryanilerin İstatistik Nüfusu, Rahip Abdallah Sadedi, 1870, Elyazması, 1959, Mardin

4-Mor Gabriyel Manastırı'nın Tarihi, Filuksinos Hanna Dolabani, Hikmet Matbaası, Süryanice, 1959, Mardin

5-Mardin İli'nin Merkezi'nde, Civar Köylerinde ve İlçelerinde Bulunan Kiliselerin ve Manastırların Tarihi, P.Gabriyel AKYÜZ, 1998, Türkçe

6-Mor Malke Manastırı'ndaki İncil, Süryanice, Elyazması, 1793 Yunan Yılı (M.1482), Son Sayfa, Tarihçe Bölümü

7- Mor Malke Manastırı'nda Bulunan ve Oruç Günlerine Ait Fenkitho Kitabı, Süryanice Elyazması, 1864, Tarihçe Bölümü ve Manastır'daki İncil'in Tarihçe Sayfası

8-Pour On Oriens Christians Novus, Repertoire Des Dioceses Syriaques, Orientaux Et Occidentaux, Jean Maurice Fiey, Beirut, 1993

9-The Churches And Monasteries Of The Turabdin, Gertrude Bell, With An İntoduction And Notes By Marlia Mundell Mango, London, 1982, Preface And p.140

10-Röportaj: Rahip İşo ATAŞ, 19.08.1999, Mor Malke Manastırı

11-Röportaj: Rahip Aziz ÇELİK, Tedaris ÖLMEZ'den Duydukları, 10.12.2004, Mor Malke Manastırı

THE BIOGRAPHY AND MONASTERY OF MOR MALKE

(A.C. 4.)

ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܛܘܪܝܐ
ܡܠܦܢܐ ܕܥܠܡܐ ܕܣܘܪܝܐ

- ܡܪܝܐ ܡܠܦܢ -

Chorepiscopus Gabriyel Akyüz - Mardin - 2010

PART I

Mount Izlo

Before describing Mor Malke's Monastery, it is wise to describe the region where the monastery was built. The region is called Mount Izlo, and its historical importance has been associated with the monastery.

• *Aview of Mount Izlo in Autumn*

Mount Izlo, whose altitude is 1254, stands guard over this fertile lowland, which is known as upper Mesopotamia, (the cradle of civilization), where different religions, languages, and cultures originated and flourished. The frontiers of Mount Izlo border on the center of Turabdin, and the vital points of Turabdin are Moshg River / White Water in the west; the asphalted road to Midyat-Idil in the north; Nusaybin's lowland in the south and the east extends to the village of 'Arabane.

Over the centuries, Mount Izlo had different names;

nevertheless, it retained its historical importance. In ancient times, the Syriac people called the mount Izlo, but during the Middle Ages, the Greeks gave it the name Masius.

Until recently the headquarters of the Diocese of Mount Izlo was Mor Malke Monastery, but it was given the name of Beth Rishe and kept until 1926. After 1926, the headquarters of the Diocese disintegrated and was connected to the Diocese of Turabdin. Nowadays, Mount Izlo is occasionally called Raite or Bagoke, and it was named Mount Gogal in ancient texts. The word Raite comes from Syriac word ro'itho, which means a community managed by a priest or a metropolitan bishop.

Mount Izlo has four different features: historical, socio-cultural, religious and strategic:

1.1. Historical Features

In the Book of Ezekiel which is in the second part of Old Testament there is a lamentation for city of Tyr: "Damascus traded with you, for quantities of your manufactured goods an other goods of all kinds, furnishing you with wine from Helbon and wool from Zahar. Dan and Javan from Uzal onwards, supplied you with wrought iron, cassia and reeds in exchange for your goods" (Ezekiel 2)

Ammianus Marcellinus, a Greek historian of Rome, who recounted the history of Mardin, noted that the road to Diyarbakir-Mardin and Nusaybin passed through Mount Izale, between Maride and Lorne Castles.

1.2. Religious Features

Mount Izlo is of great significance for Christianity and Syriac history. Syriac people not only adore Mount Izlo, but they have fallen in love with it. For Syriac community Mount Izlo is as important as Mount Athos for the Greeks. Mount Izlo is comparable to Mount Sinai in Syriac texts, and it still holds high position in the eyes of its people.

From the middle of the first century AD, the spread of Christian beliefs in the region can be traced back to Nusaybin. Around the middle of the third century, a great missionary activity was initiated by Mor Augin, and his companions came to the region from Egypt. As a result of these movements, the people of the Near East abandoned paganism and adopted Christianity around the late fourth century. A group of these people settled down in different places of Mount Izlo and built many churches and monasteries. Here are the names of the 14 monasteries which are built by this group:

1- Mor Augin Monastery: It goes back to the third century and was built to the east of the ancient city of M'are, on a high mountainside, with a view of lowlands. It remained active until the 1980s.

• *A view from Mor Augin Monastery*

2- Mor Yoreth Monastery: It's also known as Deyr-Chapke .

• *Mor Yoreth (Deyr Chapke) Monastery*

3- Mor Yuhanon Tayoyo Monastery: It was built on top of a steep mountain, in the east of Mor Augin Monastery.

• *Mor Yuhanon Tayoyo Monsastery.* *(Photo: Selmet Güler)*

4- Mor Abrohom Ka̮kroyo Monastery or Mor Abrohom d-Beth-Gogi Monastery: It was founded on top of a mountain near New Castle.

5- Mor Yakup or Karno [1] Monastery: It is known as Deyr Ghazalke, which is near Beth Debe (Badibbe) village.

6- Mor Malke Monastery: It is located to the south of Arkah village, about 3 km away.

7- Mor Eliyo of Hbob Monastery: It is in the east of Hbob village.

8- Mor Aho Monastery: It is in the east of Beth Man'am village.

9- Mor Abhai Monastery: It is near Beth Man'am village.

10- Mor Esha'yo Monastery: It is an old ruin near "Beyaz Su" road.

11. The Column of Mor Shem'un (Simeon) the Stylite: There are rumors that St Simeon the Stylite lived on top of this column.

1- *Karno, means corn in Syriac.*

12. **Mor Shomrin Monastery:** It is known as Deyre-Chomere. It lies in ruins that can be seen on the hill which is in the direction of Kartwen, on the way of Silk Road.

• *Mor Shomrin Monastery. (Photo: Metin)*

13-**Mor Qavme Monastery:** The real name of Mor Qawme is Shem'un. The Syriac word Qawme derives from the verbal root q-w-m, which basically means "to rise," "to stand." Mor Shem'un was called Qawme because he lived on a tree for forty years. This monastery is now a ruin.

14. **Mor Shem'un Monastery:** It is in the west of Arbo village, but even its ruins have vanished.

In our opinion there are other monasteries that we have not mentioned, all of which are from the 3rd and 4th centuries, and they were built by Mor Augin, his disciples, and other saints. Most of these monasteries, though challenged by the forces of nature and history, survived and retained their old-world character. These monasteries,

which were inhabited and fully active throughout the Middle Ages, only managed to survive until the beginning of the 20th century. Today, only Mor Malke Monastery remains active.

According to a document preserved in our Patriarchal Archives, with file number 22/44 and dated June 5, 1895, the names of monks who belonged to the monasteries in Midyat, Besheri, Nusaybin, and Gziro/Cizre region are given as follows:

Mor Malke Monastery
1- Monk 'Abdallah
2- Monk Malke

Mor Eliyo Monastery, Hbob Village
3- Monk Gevriye

The Church of Hbob
4- Monk Yusuf

Mor Abrohom Monastery, Bagoke
5- Monk Gevriye, from Hbob
6- Monk Lahdo, from Besheriye
7- Monk Gevriye, from Beth Sbirino (Bsorino)
8- Monk Behno, from Midin
9- Monk Isho, from Hbob

Mor Ya'qub Monastery / Deyr-Ghazalke
10- Monk Isho
11- Monk Saliba

The Church of Beth Debe (Badibbe) Village
12- Monk Sawmay

Mor Augin Monastery
13- Monk Ablahad
14- Monk Ibrahim, Ritbetlu
15- Monk Isho
16- Monk Saliba

Mor Yuhanon Monastery
17- Monk Aho
18- Monk Gevriye

Mor Aho Monastery
19- Monk Barsaumo
20- Monk Lahdo
The Church of Arbo Village
21- Monk Bahho

Mor Gabriel Monastery
22- Monk Isho, from Midin
23- Monk Danho, from Kfarbe
24- Monk Gevriye, from Bote
25- Monk 'Abdo, from Midin
26- Monk Ya'qub, from Bsorino

Mor Abrohom Monastery, Midyat
27- Monk Circis Nacih
28- Monk Gevriye
29- Monk Yuhanon
30- Monk Isho

Mor Sharbel Monastery, Midyat
31- Monk Yuhanon
32- Monk Barsaumo
33- Monk Shem'un

Mor Lo'ozor Monastery, Habsus Village
34- Monk Kerimo
35- Monk Shabo

The Church of the Virgin Mary, Midyat
36- Monk Zeytun

Mor Quryaqos Church, Anhel Village
37- Priest Sawmay (A list of monks from 1870 included a monk from Anhel named Sawmay. Most likely these two names refer to the same monk).

The Virgin Mary's Monastery, Hah
38- Monk Esmer

The Church of Zaz Village
39- Monk Mushe

Azakh
40- Monk Ibrahim
41- Monk Amsih

Maghar Monastery / Mor Aho
42- Monk Ephrem

Mor Basus Monastery
43- Monk Ishoq
44- Monk Gevriye, from Hah

Mor Quryaqos Monastery
45- Monk Yusuf
46- Monk Gewargis

Bibo Church
47- Monk Murad

Duga Village
48- Monk Aho
49- Monk Malke, Yezidi

Deyr-Shimshim Monastery
50- Monk Ablahad

Deyrulzafaran Monastery
51- Monk Abdulnur Efendi
52- Monk Bishara Efendi
53- Monk Ibrahim Efendi
54- Monk Ilyas al-Khoury
55- Monk Gabriel
56- Monk Malke
57- Monk Shem'un
58- Monk Sa'id
59- Monk David
60- Monk Bishara
61- Monk Ephrem, from Kharput
62- Monk Ephrem, from Urfa
63- Monk Mansur
64- Monk Isho
65- Monk 'Abdallah Nihne
66- Monk Circis Malke

Kadiye Village
67- Monk Osyo

There were two more monks, 'Abdallah and Malke, both of whom lived with the Metropolitan in Mor Malke Monastery. According to another list of monks dated 1870, Rabban Aho from Hbob (2) was in the same monastery since his name is included in the list of the metropolitans of 1888. It seems that he was consecrated a metropolitan sometime after 1870. Both of these lists reveal to us the importance of Mount Izlo for Syriac people as well as they indicate the time period in which Mount Izlo monasteries were inhabited by monks whose names are mentioned in the list.

1.3. Socio- Cultural Features

There are also Syriac, Yezidi, and Kurdish villages with monasteries on Mount Izlo. The names of the villages are mentioned according to their ethnic groups.

1.3.1. Inhabited Syriac Villages

1- M'are / Eski Hisar or Marine

2- Sederi / Üçyol

3- Harabemishka / Dağiçi

4- Badibbe / Dibek

5- Arkah (Harabale) / Üçköy

6- Hbob / Güzelsu

7- Arbo / Taşköy

8- Kafro tahtayto / Elbeğendi

9- Beth Man'am

2- *Statistical population of Diyarbakir, Priest Abdallah Sadedi, 1870, Handwritings, Gershuni alphabet, Dictionary of Syrianic- Arabic, p. 205.*

All the people of these villages, except those of Harabale, emigrated from Turkey to different European countries around 1985. The remaining 30 Syriac families in Harabale have built new houses over the last few years. The village now has a police station, a school and a clinic. The hard transportation conditions in winter have improved after a new asphalted road was built to Mor Malke Monastery in 2001.

1.3.2. Inhabited Yezidi Villages

1- Kafnas / Çayırlı

2- Bajinne / Güven

3- Daywanke / Çörekli

4- Kochane / Koçan

5- Afshiye / Kaleli

6- Shikrine

7- Galye Sora / Güneli

Not only did the Syriac people leave, but all the people of the other villages left for different parts of Europe around 1985. Only the inhabitants of Kafnas have returned to their village and built new houses.

1.3.3. Kurdish Muslim Villages

1- Olin

2- Barmunos (Beth Rumanos or Beth Barsaum)

3- Ghirbe-Ghallo

4- Kudbe

5- Sirincik

The people who lived in these villages had three ifferent ethnic and religious backgrounds, yet they lived in armony and showed great respect for each other. Before eaving for Europe, everybody celebrated three different eligious feasts. Everyone went to the other villages to elebrate their ceremonies. Also, mutual respect and nderstanding were exchanged among those who belonged o various races or religions, especially during ceremonies, uch as wakes, weddings, circumcision feasts, baptisms, etc. These three races left their villages for different European ountries because of the turmoil that swept the region in 976. After 2003, when peace and order were restored, the overnment granted the Syriac people the right to return to heir villages, and those peasants whose businesses rogressed in Europe have started to return to their villages. Some of them have renovated their homes, but the majority as built new homes. Especially, at the Kafro tahtayto / Elbegendi village, they have built either new three-storey ouses or villas, faced with stones. We hope our people's uccess will be ceaseless, and those who had to leave their illages will one day return and have the old livelihood gain in the near future. We wish that life would go on at Mount Izlo as it used to be in the good old days.

1.4. Economical Features of Mount Izlo

People have four main means of living on Mount Izlo:

1- Forestry
2- Breeding
3- Farming
4- Viniculture

1.4.1. Forestry: Mount Izlo is covered with oaks, and peasants cut plenty of the trees to heat their homes and sell the rest to earn a living.

1.4.2. Breeding: Mount Izlo is very suitable for cattle-breeding. Peasants are lucky to have pastures to feed their animals and caves to shelter them. Revenue from cattle breeding is one of the means of livelihood for their families. Besides domestic animals, hunting deer and pigs provides these families with some additional food supply.

1.4.3. Farming: There is no more any cultivated land for agriculture, so farming is no longer an important source of income. Instead, people plant wheat, lentil, beans, barley, and chickpea and so on for their immediate needs. People grow some kind of tobacco called kamash for their local consumption, but they also sell the surplus tobacco to generate some additional income.

1.4.4. Viniculture: The slopes of Mount Izlo provide the best conditions for viniculture. The vineyards of the region, as we mentioned earlier, are still very famous. The name of the grapes in this region is drayso, which comes from Syriac drisho. One bunch of these grapes could easily fill up a basket. The wines and unfermented grape juices were sent through pipes to Mosul, Iraq, as a substitute for taxes in the past. Drayso grapes and raisins have a unique taste among all the grapes of Turkey. Each grape is as big as a walnut and as sweet as honey. There are trees of pomegranates, figs, walnuts, almonds, apples, peaches, pistachios, terebinths, pears, olives and acorns, in addition to viniculture.

1.5. Geographical Features of Mount Izlo

In ancient times, Mount Izlo used to occupy a strategic oint, because it stood guard over the surrounding owlands. We can even say that Mount Izlo still plays hat important role: Four of its castles were shelters and efense posts for different nations. These are the names f the castles:

1- Demetrius or Haytam Castle

2- New Castle

3- M'are / Eski Hisar Castle

4- Kalecik Village Castle

1.5.1. Demetrius / Haytam Castle

Demetrius Castle stands 40 km far from the northeast of Nusaybin and 5 km far from Servan village. The plan of his castle was drawn by Taylor in 1865. Constantine, the on of the Roman Emperor Constantine, was the one who uilt the city wall of Diyarbakir, which deterred the Persians from ntering the Roman region. Consequently, he Persians had o go to the owlands of Arabia to invade Roman erritories. However, the

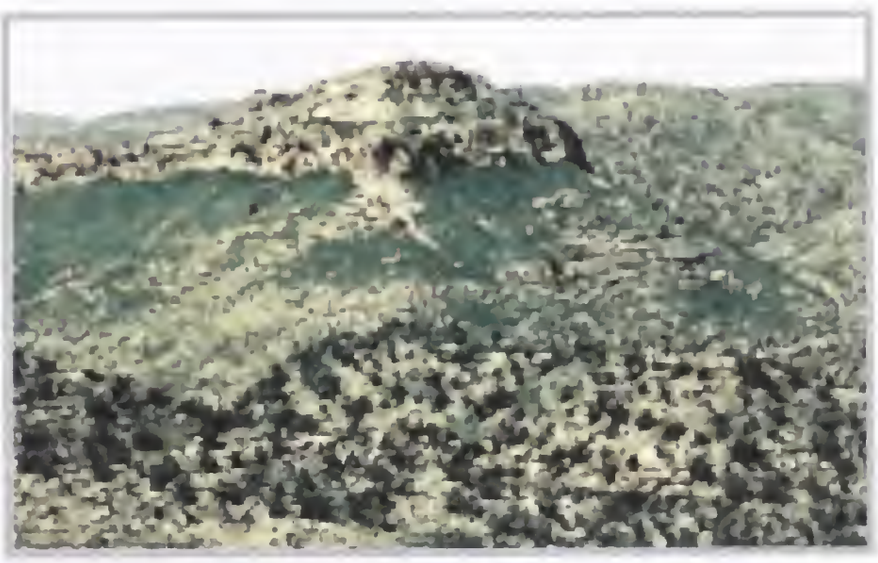

• *A view from Dimitriyos veya Haytam Castle*
(Photo: Selmet Güler)

Romans built Demetrius Castle on top of a mountain in the east of Mount Izlo in A.D. 351. This castle was built by Demetrius, who was a general of Constantine. The castle stretches from south to north, has 14 towers, two turrets, and its length is around 1500 meters. The height of ramparts is 10 meters, the towers are 15 meters, and the vigilant turrets are 20 meters. Entering this grand castle is possible only from the southern door. On the stage of the castle stand cisterns, ruins of the living buildings, stores and cellars. The castle was destroyed when it was invaded by the Sassanides in their war against the Byzantines.

At the request of Mor Gabriel Monastery's bishop, Demetrius' Castle, which had been destroyed during regional wars, was rebuilt in 684 A.D. by 400 foremen and workers who were supervised by Abrohom and Lo'ozor, two Syriac men from Turabdin. After living a long period of time in the castle, Rumi, a leader of Turabdin, destroyed the castle with its own houses and set on fire the doors of the castle in A. D. 751.

The sheltered Castle of Demetrius was exposed to attacks of eneies. After it was renewed for the third time by Commander Haytam on A. D. 972, it came to be known as Haytam's Castle.[3] The castle was invaded by a Turkish Emir known as the Blind Halil who was the servant of Akkoyunlu Emperor Uzun Hasan in A.D. 1462.[4]

3- *History of Mor Gabriel Monastery by Filuksinos Hanna Dolabani, Hikmet Matbaas˝, Syirac, 1959, p. 159, Mardin*

4- *History of the monasteries and the churches placed in and around Mardin P. Gabriyel AKYÜZ, 1998, Türkçe, p. 28,*

1.5.2. New Castle

New Castle is built in a deep valley, near a narrow strait leading to the lowland of Mount Izlo, 23 km far from the northwest of Nusaybin. It lies about 2 km south of Mor Ya'qub / Deyr-Ghazalke Monastery, and it is near Mor Abrohom Monastery. It is thought that the New Castle was constructed by an order of the Emperor Constantine in A.D. 351 to protect the country against Sassanid attacks.

New Castle is on a rock shaped like a fish. It has an entrance in the northwest. All the ruins of the castle can be seen, but going there is quite difficult, and climbing the castle is even worse because the road leading to that area is closed. It is assumed that the castle was built during the same period of Haytam, Hesno d-kifo, Sumo, Marine / Eski Hisar and Aznavur castles, which have the same architectural features.

1.5.3. M'are / Eski Hisar Castle

M'are Castle means, in Syriac, caves, but M'are village is also known by people as Marine village. M'are is 25 km away from Nusaybin and 7 km north of the Silk Road. The ruins clearly show that M'are was one of the great Syriac cities of

• *A view from Mhare/Eskihisar Castle*
(Photo: Selmet Güler)

• *An Syriac Epitaph at the Antique site.*

Mesopotamia, and some of the epitaphs found on the stones of its buildings for centuries can still be read.

The city was founded in a round valley, the center of which was a pit, and the general view looked very much like a funnel or a crater. The entrance of the castle in the south was protected by city walls, and the distance between the outer entrance and the city was more than 500 meters. The houses built around the hole and the center were uninhabited.

Because of the stone structure, the government residence, the church and the multiplex houses are still inhabited today. The city consisted of many caves and a building with arches. The outer city walls near the entrance are partly destroyed. There are five huge cisterns in the city, and they were carved from a rock with arch-shaped ceilings whose dimensions are 100x100x100 meters. There are many caves and cisterns that were carved from rocks between the houses and they are still in use by villagers. M'are was an ancient centre of Syriac people, and until the first quarter of the 20th century there lived about 50 Syriac families. The Church of Mort Shmuni is still there. M'are Castle has an

important place in history. It was built on top of a rock in the west of the city, and its contour is almost 2 km. There are 12 turrets and one tower. It is known that the door of the south entrance was made of iron, but it no longer exists. At the south of a turret, under the palace of the Emperor, are cellars whose dimensions are 5x20 meters, and nearby there is a cistern whose water is said to ward off some diseases. The source of this water is still unknown.

As for the palace, it was built in a Roman style and repaired many times by Syriac Emperors and rulers. The city and its castle were built in a sheltered place, on a valley road leading to a lowland area. The height from the entrance to the highest point is between 300 to 400 meters. There are no city walls on the north side because of the steep rocks. However, no epitaph was found to specify the history of the castle; however, it seems that it is a Roman work and was exposed to many wars. There is no doubt that this palace has come down from ancient times in spite of centuries of devastating wars. [5]

1.5.4. Kalecik Village Castle

Kalecik Village Castle was also a castle located in the west of Beyaz Su, which is one of the frontiers of Mount Izlo. As for its similarity to Mardin, Kalecik village could be called little Mardin. However, due to its location along the mountainside, it was considered the guard of the region.

The strategic importance of Mount Izlo lies in its altitude (1254 meters) and several important castles.

5- *History and Geography of Nusaybin. Hasan Sami Oltulu,Manager of Akarsu Subdistrict. 13 th December 1973, non published work. p. 383*

• *A view from north side of the Monastery.*

1.6. Mor Malke Monastery

The history of Mor Malke Monastery, which pertains to Mount Izlo, is the main subject of this book. The biography of Mor Malke provides some useful information about the monastery, which was built in the first quarter of the 4th century. The monastery consists of three floors overlooking a courtyard. It has just one entrance, and near the monastery there is another large courtyard called in Syriac Dorto d-Gamle, ܕܘܪܬܐ ܕܓܡܠܐ which means the courtyard of camels. The walls of the courtyard are made from stone and lime. From the 14th century to 1926, the monastery served as a diocesan center. The next few pages will elaborate on the history of the monastery.

• *Interior courtyard of the monastery from a photo of 1909.*

PART II

TAŞHİTHO DMOR MALKE [6]
THE BIOGRAPHY OF MORMALKE

2.1. The Birth of Malke

In the village of Qlysma (modern Suez) in Egypt, there was a man called Yuhanna, who was the son of a noble and a wealthy family. Yuhanna and his wife, with the passage of time, were getting quite worried because they did not have a son to console them and inherit their wealth.

God gave Yuhanna and his wife, Rafqa, a daughter, not a son, to test their faith. They called their daughter Shufni. Rafqa, Malke's mother, who was the sister of Mor Augin, said to her husband, "Let's give a feast to our neighbors to make them as happy as we are." Yuhanna accepted this suggestion with joy and ordered his servants to bring three oxen and ten lambs. The servants went to the shed and brought the animals. Yuhanna and Rafqa prepared a feast appropriate to their guests and gave out most of their riches to the poor as a donation. On that day, Yuhanna said in his prayer, "O Compassionate, Merciful, Patient, and Exalted God, we beg you to give another son to your humble servants so that they can be consoled by him."

God heard and answered Yuhanna's prayer. Three years later, God gave them a blessed son. On that day, their elation was greater than the day their daughter was born.

6- *Biography of Saint Mor Malke was translated from Syriac to Turkish by İsa Akyüz.*

Taking 5 kg of gold and giving it to his servants, Yuhanna said, "Go and give out this gold to the poor, needy, deserted, sorrowful, and ill-treated women. Do not give it to the men who are drinking, having fun singing, or to female fortunetellers." The servants gave out the gold as he had said.

Then Rafqa asked Yuhanna to find a name for their son. Yuhanna said to her, "Shufni, our daughter, will decide the name of our son." Rafqa agreed, and both called Shufni to select a name for their son. They asked her, "What would you call your brother?" Shufni answered, "My brother's name would be Malke." They praised and thanked God because Shufni did not open her mouth and say anything until that day.

2.2. Malke Goes to School

After Malke's birth, his mother began to fast and work hard, giving out the money she earned to the poor and needy. When Malke was only five years old, his family sent him to Malfono (teacher) Shmuel for Christian education. Noticing that Malke had a gold cross around his neck and two gold earrings, with a cross, on his ears, Malfono Shmuel asked him, "Son of Yuhanna, what are these on your ears? This is improper to someone seeking Christian education!

Malke answered him, "O master! The necklace and the earrings are symbols of the Holy Trinity and also a weapon against evil. Malfono Shmuel was stunned by Malke's words; however, neither he criticized him nor

mplimented him. After that encounter, Shmuel began to ve him more than the other children. In addition to Malke, ere were 27 pupils in the school.

One of the students at the school was Elisha, who was e writer of Malke's biography. According to Elisha's xperiences and writings, Malke was endowed with ience, knowledge, wisdom, humility and respect to God ore than the other children. The blessings of God were pon him. Each day, as he was meeting with his teacher, he eemed to be gaining more wisdom. Impressed by Malke, s friends called him "the most intelligent boy," and his mily was proud of him. He stayed ten years and three onths at the seminary.

Malke was an avid reader, read numerous books, specially religious books which deepened his nderstanding of the power of God. He had a great eal of knowledge and always ready to offer advice.

Malke made a firm pledge to continue fasting, ecause he was thinking that life was like a dream, npty like passing clouds. As a result, he abhorred this life, ut his family, without taking his spiritual ambitions into ccount, wanted him to marry a girl he likes.

2.3. Malke's Family Requests His Marriage

Rafqa, Malke's mother, asked Yuhanna, her husband, Now, we have to talk our son into getting married, while e are still alive." Yuhanna asked his wife to talk about

marriage with their son, but Rafqa refused to do so saying, "My son is so precious in my eyes; I am embarrassed to talk about it with him." So, they both decided to sit and talk with him. Malke, as usual, was very respectful whenever he sat down with his parents.

Yuhanna pulled a chair, sat next to his son, and started speaking with him. First of all, his father asked him, "Dear son, we would like to talk with you about something. Do you want to talk now or another time?" Turning around to face his father, Malke said, "Please, tell me whatever you want to. Have I made a mistake? Is there any problem?" His father responded, "No my son, you haven't made a mistake, and there is no problem. But we, as parents, think that you are old enough to think of marriage, an act that will make your mother and me very happy." Then his father continued talking, "God had willed that your mother stay barren. Looking forward to have a child, someone to inherit our wealth, we made a vow to help the poor and the needy, and God responded to our need and gave us a son and heir. As you see, we are growing old. So, please look everywhere for a girl that you want to marry."
Malke answered with sweet words, putting his parents' mind at rest, "It is not fair to do something like this now, when my older sister is still at home. First, she must get married, and then I will."

When his sister Shufni heard these words, she objected saying, "I will never do something like that; I swear on your head." Malke turned to her and said, "My dear sister, you are older than me; it is your right to marry before me."

hufni cried and said to him, "Please, be quiet; I would ather die than get married. With whom will I talk?"

When his mother and father heard their conversation, ıey started to cry. Malke asked them with sorrow, "Why re you crying? Is there anything wrong?" His family nswered, "We are crying, because you did not obey us." Malke answered, "You already talked with me about this ssue, and I gave you the proper answer. Now, let us wait nd see what God wills." After these words, his family ever uttered a word.

2.3.1 Malke Gets Engaged

Malke's Father made a feast and invited all the nobles nd elders of the city. They stayed three days in his home ecause Malke had a wonderful time with them. During hose days, Yuhanna often asked the servants whether Malke was happy or not. But he did not receive the answer ıe had wanted to hear. The servants said to him, "It would ıave been better if he was not your son. He ceased eating, lrinking, or having fun. In fact, he sat down alone and ooked very thoughtful. Feeling anxious about him, the isitors felt restless, too."

After this conversation, Yuhanna told his guests what had ıappened to Malke and asked them to discuss this matter vith him. Showing great respect, they invited Malke to sit vith them, and pretending they knew nothing about his ınxiety, the guests started enquiring about few things, "What ıre these things on your ears? Such things are not for you ut for children," they said. Malke answered them, "I am so ittle compared to other people, but these things fit me."

In the course of time, some guests reproached him saying, "Why do not you talk with us? You look sorrowful. Are you restless due to being with us?" Listening to their questions, Malke began to open up, and started to socialize with the guests. However, soon after, they asked him, "If you are not bothered by our questions, we wouldlike to continue this friendly conversation with you, but if you are offended, we will bring it to an end." Malke understood their intention, so he said to them, "You can ask me about anything." The guests resumed asking, "We want to ask a favor of you. Will you give in to your father's request? If you do so, we will be happy for you before we and your family leave this mortal world. Malke granted their request saying, "I'll do as you wish, because obedience yields long life." Malke did not think of getting married, but only wished to become a monk and withdraw from the material world. After this conversation, the guests kept on entertaining themselves.

His family was very happy for the decision of their son. Then the guests left with satisfaction. Shufni, Malke's sister, came in, held her brother, and as she kissed him, tears of happiness streamed down her cheeks, soaking Malke's face. She said to him as she cried, "I swear on the milk that we have sucked, you'll make your sister and the family extremely happy." Then Malke asked Shufni to look for a girl with whom he would get married. His sister requested that he choose the place that he wanted her to go and search for a girl. In response to her, Malke said, "I know you want the best girl for me. So, I

vill accept whatever your heart wishes for me." After alking with Malke, Shufni went to her father and nnounced what her brother had said. The entire family vas happy. Then Shufni and her father went to visit a oble family of that region that had a daughter. While itting with the girl's parents, they told them that their son vould like to ask for their daughter's hand in marriage. The girl's family requested that Yuhanna buy the things hat they wanted for their daughter. Thrilled, Yuhanna issed Rafqa, his wife, Shufni, his daughter and Malke, his on.

2.3.2. Malke Contemplates Religious Life

Malke went to Elisha, who is the writer of his biography o find out about his uncle, Mor Augin. Malke and Elisha ised to be friends who shared all of their secrets. They had romised each other to either choose religious or secular ife. But when Elisha said that his uncle, Mor Augin, had gone from there, Malke was disappointed.

After learning about his uncle's departure, Malke said o Elisha, "Dear brother, what should we do now? I did not know that he had left here, but I wanted to know what he vas doing." Elisha answered him, "If I knew he had gone, would have informed you. But I did not know anything bout his departure." Then Malke suggested to Elisha to go o Malfono Shmuel for consultation, as long as they were ear where he lived. Upon meeting Malfono Shmuel, hey wished him good health and said, "Greetings to ou, Malfono (master) of truth and love, and greetings

to your highness and to your dwelling. Malfono replied, "Greetings to you." After being invited to sit, Malke and Elisha asked Shmuel for permission to talk about a private matter. First Malke noted, "We promised each other to choose either religious life or secular life. Now, my dear spiritual elder, I am Malke, your little student. I have a problem with my family: They insist on getting me married, but that is not my wish. Malfono Shmuel advised them, "Listen to me my dear children, and be on guard against the evil one and his traps, because his thoughts are mysterious and his ways are devious; you should be careful."

Malke and Elisha beseeched Malfono Shmuel saying, "Your highness taught us to separate darkness from light; therefore, please teach us how to pray more to find a safe refuge for ourselves? The Malfono explained, "If you follow the path of Jesus and take the holy cross as a shield, the cross will be a strong rock and a castle that will never budge. Remember how Joseph was protected from the traps of the devil in Egypt; you, too, keep away from his power and traps."

They welcomed the Malfono's advice with great humility, and he warned them against breaking their promises. When they asked him to let them see Mor Augin, he explained, "It is the same God that Mor Augin believes in and so do you. The Lord responds to all your needs, when you act according to his will." Then they thanked him and left.

Then they decided to leave in ten days if God wills. 'hey went their separate ways. When arriving home, Malke said to his father, "Dear Father, please give a feast, ecause I would like to invite all of my friends and ompanions and have a good time with them." Yuhanna id accordingly, and Malke invited all of his friends, ompanions, and Elisha to the feast. They were eating, rinking and having good time together. The family and riends of Malke were pleased to see him happy.

On that day, Malke said to Elisha, "I would ask my amily to supply me with some food for a trip. On the irst Tuesday of April, I would be waiting for you at the ntrance of the place known as Trader's Road. Elisha nswered, "I hope everything goes as you wish." 'wo days later, all of the guests who had gone to Malke's feast went back home.

2.3.3 Malke Begs to Visit His Fiancée

Five days after that feast, Malke met with his father, his nother and his sister saying, "I have waited quite long for our permission to go to my father-in-law's house and take ne presents, but you have not told me anything about it et." His family, however, explained that he could do what-ver he wished. But Malke objected saying, "Whoever nterferes in his father's affairs, he is cursed, so I can not emand those kinds of things". Yuhanna asked his son bout the things that he wanted to take for his fiancée. Malke said that it is up to his parents to decide. So, 'uhanna allotted his son 100 dinars, 10 togas, one big merald and five diamonds. Malke asked Sufinkus, his

servant, to get him a horse. While Sufinkus was preparing and ornamenting the horse, Malke's parents inquired about the companion who would accompany him to the house of his father-in-law. His sister expected to be the one who would go with him, but so did his mother. However, Malke swore that he would never take anyone with him. His mother, on the other hand, was worried that her son going alone could encourage people to gossip about her family. While he was trying to calm her down, he could not stop himself from crying. All the family members were crying, their eyes focused on Malke, but they did not know the cause of his crying. They were thinking that probably he did not like the number of presents, or he was crying because the presents were less than he expected. They asked him if he was crying because they had not given him earrings and gold. Malke denied those allegations and said, "No, I swear I am not crying over such things." Meanwhile he remembered a conversation with his sister regarding the milk that their mother suckled both of them.

Malke looked sad and dejected due to his family reaction, especially his sister for whom he had deep affection. To console his family, he said, "The reason I am crying is that if my uncle, Mor Augin, was here, he would have come with me," but his parents noted, "Your uncle has gone to the place that God ordered him to go, but our joy and exultation would continue as long as you stay with us. If you give us your consent, we would like to go with you; otherwise, we will not. Malke smiled to calm them down and said, "If I hadn't sworn, I would have accepted your request. He set out with the presents that his parents had

ven him. His family was thinking that he was going to
s father-in-law, not leaving this world for religious life.
Walking about one kilometer down the road, Malke saw
ree men who claimed they had neighbors in prison.
Ialke asked them, "Who are you and where are you
oing?" Quite alarmed, the three men prostrated before
m, but Malke told them, "You only prostrate before God
nd show humility to his servant." The men who had six
en in prison explained to Malke, "Each of us has two
en in jail, and in order to set them free we need 200
inars." Getting off the horse, Malke gave the 10 togas to
vo men and a big emerald to the other man, telling them
share these things equally among them. After being very
rateful to Malke, the three men said, "God be with you,"
nd then they hit the road.

2.4. Malke Decides to Enter Monastic Life

As he had promised Elisha, Malke arrived at Trader's
oad around noon time. At midday, he started reading the
salms. While Malke was praying, Elisha came close to
im and joined him in prayer. Done with prayer, they sat
nder a palm tree and Malke told everything he had lived
rough with his family and the neighbors of the prisoners.
lisha agreed with him about all the things that had
appened. Soon after, they discussed which way to go,
nd then decided to go east.

After walking ten kilometers, they met three blind men
ressed in rags and guided by two boys. Malke asked them
bout their destination, but the blind men dodged his
uestion and said, "Our food and clothes are insufficient;

we are wretched, but we are still alive because of our faith in God. Whoever supports us, we are praying for God to help him." Malke took out 100 dinars and took off his clothes and gave them to the blind men. Then Malke picked up their rags, put them on, and all of them walked together. While walking, they stopped everywhere looking for Mor Augin. Then they found him with sixteen men who had dedicated themselves to God.

Ten days later, Malke's parents were worried when Malke didn't return home. His father sent three servants to his father-in-law to enquire about him. When they arrived there, the servants asked Malke's father-in-law about where Malke has been and how long he has stayed with them. His father-in-law explained to them that Malke has never showed up, and he has not seen him yet. The servants said, "Malke had taken some money, ten togas, one big emerald and five diamonds from his father and set out to his father-in-law's house." However, his father-in-law reiterated that Malke has never come to their house and advised them to get in touch with his father to find out where his son has gone. Then Malke's father-in-law ordered his servants to prepare dinner. But Bitabha, Malke's servant, said, "We will not eat anything before we know where our master is." All of those who were there were sobbing their heart out.

The three servants of Yuhanna left there and went back to their master. At the entrance of Yuhanna's house, Shufni, Malke's sister, met Bitabha and enquired about where Malke is. Bitabha, while looking down, was in full cry, and then said, "Malke is still in his father-in-law's house."

hufni did not believe Bitabha's answer and asked again, Please tell me the truth; why are you crying?" Bitabha xplained, "I said something wrong to Malke, so he beat ıe." The other servants reproached him saying, "Why don't ou tell the truth?" Shufni begged him to tell the truth. The ther two servants told her that they checked with Malke's ther-in-law, but he assured them that Malke had never ome to his house. After hearing these words, Shufni was ppalled, started to cry, and ripped her clothes up. Her father nd mother went out when they heard her screaming and sked her to explain what had happened. Shufni's answer as terrifying, "My brother is not with his father-in-law; naybe he is dead or wounded!" Then Yuhanna asked itabha about where Malke was. Bitabha could not look im in the face, and all of the servants, as well as Bitabha, tarted to cry. Neighbors and people walking by came to neir home because of the cry and scream of anguish. Vhoever came in to find out why they were grief-stricken, ıe servants told them, "Malke is missing."

2.5. Yuhanna is looking for Malke

The neighbors and the gusts who dropped in to see uhanna were angry at him saying, "What a fool you are! low dare you cry in front of the people? Why do you espair without even knowing what has happened to your on? Stand up and give monthly allowance to your ten ervants and send them to track your son down. Probably e has gone to do business in another city, or gone omewhere on vacation." Yuhanna's response was, "You ave given me a good piece of advice, but I know my son uite well; he does not like business nor partying. Reading

is his only hobby." His guests, however, insisted that he send the servants to look for him. Yuhanna followed their advice, sending nine servants with Bitabha to search for Malke. He paid all their expenses for five months, and warned them not to come back before finding him. The servants got ready immediately and hit the road, in pairs, to find Malke.

After ten days when Bitabha was at Sistra village, he saw one of the blind beggars to whom Malke had given his clothes. He also had jewelry to sell. Bitabha asked him about the price of the jewelry. The blind man answered, "Its price is worth ten loaves of bread. Bitabha asked again, "Who gave you these clothes? Did you get them from your father? Or did you buy them from somewhere?" The blind man noted, "I neither got them from my father nor bought them. One day, however, when I was with two other blind men guided by two little boys, I met two young men who were well-talking. The older one gave us 100 dinars, five diamonds and the clothes which he had on. He put on my rags and went away. We did not know where they had gone and where they were from. What I have told you is a fact." He asked the blind man to give him a piece of his clothes to show it to Malke's family. Bitabha explained to the blind man, "If I show it to them, they would know that I have some information about Malke." The blind man agreed to give a piece of his clothes to Bitabha. Then Bitabha, feeling guilty for taking some of the blind man's clothes, prayed to God, asking him not to count his act a sin.

These servants met with the other four servants while they were going back home. Soon after, as they arrived at

ıeir master's home, they told everything to Yuhanna. Vhile the servants were talking with Yuhanna, Malke's ıother and sister, who were not there, arrived home. Rafqa, Malke's mother, sniffed a piece of Malke's clothes, vhich was brought by Bitabha. She called Bitabha and sked him in confusion, "Is my son Malke with you now?" Bitabha regrettably said, "Unfortunately we did not see ıim." But Rafqa reiterated, "I think I sensed the smell of ıy son." Meanwhile, Bitabha showed the dress of Malke o them. Shufni, Malke's sister, moaned, "My dear brother, vhat has happened to you?" Then Shufni lost onsciousness and was speechless. Malke's mother was biting her hands and plucking her hair, and his father was ıitting his head against the wall saying, "My son Malke! What should I do now? Where should I go? What wrong lid we do to you? Why did you do these things to us?" All he people of Qlysma came to them when they heard the ıews. As they got near Shufni, they realized that she lost consciousness. They poured down some water on her face, ınd she began to regain consciousness. Rafqa went into Malke's room and started to break his bed. She was picking ıp ashes from the furnace and pouring them onto the wall ınd the door. Bitabha tried to console Yuhanna saying, "Please don't do this; It is not acceptable in the eyes of God. All of your alms and oblations are meaningless. "Bitabha went to Rafqa and said the same things to her.

While Bitabha was consoling Rafqa, Shmuel, who was Malke's teacher, entered Yuhanna's room. Shmuel ıddressed Yuhanna, "I have heard about your improper behavior; these things are unfit for old men like you. Let us ıssume you did not have a child; what would you do?

I know where your son is. I know what he is doing. He has chosen a beautiful profession for himself. You should not worry about a man who does good deeds. It is unfair to moan over those who make a judicious choice. If you calm yourself down, then you will understand that your son has done something justifiable."

Yuhanna complains while telling the story of Malke's birth to Malfono Shmuel, "You know how he was born, how I got glued to him, how I cared about his upbringing and education. I had never failed to fulfill any of his wishes." The Malfono responded, "I believe you are worried about losing your heir. But one year later, your wife will give birth to a son and he will be your inheritor." He then left Yuhanna's house along with the other guests. Two months later, Shufni died. Malke was devastated by the loss of his sister. However, one year later, Rafqa gave birth to a son, and he was called Malkshufni-a name representing Malke and Shufni.

2.5.1. The Beginning of Malke's Monastic Adventure

After the arrival of Mor Augin, Malke and Elisha entered the monastic life and stayed with him for four years. They followed Mor Augin wherever he went. One day, they asked Mor Augin for permission to go to Jerusalem. Allowing them to go, he also warned them "not to stay there too long." Then Mor Augin prayed for them before they started the journey. One month later, upon arriving in Jerusalem, they visited the Holy Sepulcher and other holy places, and there they were sanctified.

Then they went down to Egypt, to the Desert of Sketis

modern Wadi 'n Natrun). Three years later, they returned o Mor Augin, who was at the time staying at Mount Izlo, ear the caves of Harshe Mount. There were other spiritual rothers with Mor Augin. They were blessed by Mor Augin s they entered into his room. They received blessing from ne other brothers, too. Then they stayed there for a long me praying, fasting, and worshiping God. For them, was a second hermitage.

One day, Mor Augin took some of the faithful to Mor Ya'qub who was the bishop of Nusaybin, to receive God's lessing. After being professed as monks and ordained as leacons, they went back to their place. From there, each of hem went to a different location. Separated from the rest or a few days, Malke looked for a place to stay in. Approaching the village of Anhel, he did not like that rea, so he moved near the village of Arkah. He then vent to Mor Augin Monastery where he could go pray n every Sunday.

Miracles of Mor Malke

2.6. Mor Malke Saves a Boy Named Shleymun from Satan

Mor Malke wanted to set up a monastery in those ocations. One day, as he was walking around the ruins of he Magi, he saw boys from Arkah village crying while razing their flocks. Looking afraid of something, the boys vore a fearful expression on their faces. However, when hey saw Mor Malke walking in their direction, they ran owards him seeking protection. All of the children there rembled and gnashed their teeth because of their fear.

Mor Malke understood that the children were afraid of the power of Satan. He then asked them to explain what had happened. A boy named Rhimo started to tell the truth, "We saw a beautiful tree with good-looking fruit. We were tempted into getting the fruit, and we began to encourage each other to climb the tree, but none of us wanted to. Shleymun, forced by us, climbed the tree, and as he was picking the fruit, a black colored and very repulsive creature moved from a hole under the tree and snatched the boy and went down to the hole again. We did not know what had happened and we did not know what we would say to his family." Mor Malke said to them, "Calm your friends down, sit and wait for what will happen." Then he knelt down, held his hands up, and started to pray aloud, "O God, who is in heaven, have mercy upon the earth. You have scared the devils with your radiance and have driven them away, so have compassion on Shleymun, your servant, and command Satan to set him free. Kneeling three times, he said, "O boy who has been captive, I order that you come out of your hide now." When Satan released the boy unhurt, his body stank horribly. Soon after, Shleymun went to Mor Malke's refuge. The other friends started praying to God after they saw the miracle. Satan, who was the most outstanding devil, addressed Mor Malke saying, "O you repulsive old man! You ruined our plan. We wanted to make this boy the leader of our gang." Gnashing his teeth, he disappeared. Later, Mor Malke ordered the children to take their flocks and go home.

Mor Malke gave the clothes of the rescued boy to someone to wash them and get the smell of Satan out. When Shleymun took those clothes off, his body emitted

uch a pleasant smell of incense and myrrh that the other oys envied him. When the children arrived at Arkah illage, they related to their parents what they had gone hrough. Shleymun's parents asked him, "How did you get his beautiful smell? Do you have something with you?" Shleymun answered them, "Today, I found a beautiful reasure, and all of it is mine." Failed to understand what e was saying, his parents asked him to talk calmly. Shleymun said that he could not tell them what had appened on that day, but if they asked Rhimo, son of Zabda, he would explain everything.

They went to Rhimo asking him to explain the things which had happened. After describing the incident, Rhimo aid, "If that righteous man were not there, you would never ave seen your son. He anointed him with this leasant perfume after Shleymun's body emitted the stink of Satan. Then Shleymun's parents wanted to know if the ighteous man who saved their son was still there. "I don't know, but when we were leaving, he was still standing here," explained Rhimo. At once Shleymun's parents eaded to that place to see the man, but they found no one. They saw the tree, which Shleymun had climbed, torn apart and upon its remnants stood a cross made of stone.

After the children had gone from that area, Mor Malke ifted up his hands to heaven with prayer and supplication, and said, "O Almighty and holy God who is in heaven and worthy of all adoration, destroy with your invisible power and magnificent glory all the devils of this place so that I can build a monastery here. I will not build it for myself but for your sake. I know he who fears God, you will not

let him down." Meanwhile, a voice from Heaven said, "O Mor Malke, my servant, before you drive away Satan and destroy his whole power, make a sign of the cross!"

Mor Malke, empowered by God, went to the place where there were devils and hit the ground with his scepter. Satan gnashed his teeth at Mor Malke, God's servant, but Mor Malke ordered him saying, "Get away from here, and as the Lord ordered you, leave without resistance. After these words, the ground cracked open, and the devils ran away like frightened little goats, asking Mor Malke, "Have you come from Qlysma to put us into trouble? It is not fair evicting us from our homes. We heard a lot about your compassionate family, but you did not have pity on us." Mor Malke sent them away saying, "Do not talk anymore. You have no right to stay here." After the devils left, a beautiful scent emanated from that place. Right in the place, which the devils were forced to abandon, Mor Malke bowed down in prayer for forty times, made a sign of the cross on the stones, and cleared up the mess.

He then traveled to the holy dwelling of Mor Augin, his uncle. He received the benediction first from Mor Augin, and then from his friends. There were seventy two spiritual brothers fighting against the power of Satan. Mor Augin asked Malke what he did during the day. Mor Malke's answer was that he did not go anywhere and he did not do anything. Mor Augin responded, "I know you performed a miracle with the help of God. It is written in the Bible, "Let your light shine before men, that they may see your good deeds and praise your Father in heaven." (Matthew 5:16). Your speech will protect from evil, and

ne Devil can not defy you. Go and build a monastery here in the name of Jesus Christ."

2.7. Mor Malke Builds His Monastery

Upon receiving the prayers and blessings of his fellow rethren, Mor Malke took holy oil from his uncle and went o the site he loved, where he wanted to build his nonastery and he blessed it. A month later, he started to uild the monastery. While he was there, Vahban from Arkah visited him, along with some of his village friends, nd asked him if he was the man who saved his son Shleymun from Satan's trap. Mor Malke answered, "It was not me but God the Almighty." Vahban and his companions old him that while they understood that it was the power of God that saved their child, they also believed that Mor Malke's prayers made that miracle happen. To show their gratitude, they offered to help him in any way they can. Mor Malke told them, "All who help with the construction of this monastery, God will help them." All villagers then oined in helping build the monastery.

2.8. Roman Emperor Constantine Calls for Mor Malke's Help

After driven by Mor Malke, the satan who loves the nalice and is the enemy of all goodness,went to Byzantine nd entered into the soul of the daughter of Emperor Constantine. The daughter of Emperor Constantine was possessed by the devil. Sounds emanating from her body ould be heard saying, "Salvation is not possible without he presence of Malke of Qlysma." The girl's family was errified, so Emperor Constantine decided to bring Mor Malke for help.

He sent his servants searching for Mor Malke and ordered them not to come back without him. Ephrem, the head servant along with five servants, traveled to Malke's place and found him. They explained the reason for their visit and gave him a letter from the Emperor. The letter was brief and said,

Salute to Malke of Qlysma from Constantine. We need to see you urgently. We have to discuss an important matter with you."

After a three-day stay, the servants asked Mor Malke if he could travel back together with them to the Emperor. Mor Malke told them to go back by themselves and he would catch up with them later. Because of the Emperor's stern instructions, the servants were afraid of leaving without him. Mor Malke promised them that he would catch up with them on the way, and then they would travel to the Emperor all together.

Ephrem and his companions trusted Mor Malke and accepted his promise. After they departed, Mor Malke went to his uncle Mor Augin with the emperor's letter and asked permission to go to Constantine. Both prayed and Mor Augin gave his blessing saying, "Go to the Emperor. May the power of God be with you." After receiving the blessings, Mor Malke started his journey.

On his way back to the monastery, he met seven old men in a village. They were tied to donkeys and possessed by the devil. Mor Malke prayed for them and they were all healed.

2.8.1. Mor Malke in Constantinople

One month after the Emperor's servants left Mor Malke, e packed some Holy Communion bread called tab'o with im and started his journey to Constantinople. As he romised, he caught up with them before arriving to Constantinople. On the way he met five men inflicted with eprosy. They begged for mercy. "Malkeof Qlysma, have nercy on us!" It is said that this was planned by Ephrem, ne head servant, in order to test Mor Malke, who healed ll five men, and when Ephrem and his companions earned of this, they became strong believers. As they ntered the city of Constantinople, evil voices from the ossessed girl's body could be heard, "O Mor Malke, see vhat happened to me because of you!" The Emperor knew nat was a sign that Mor Malke has arrived.

Soon Ephrem entered the Emperor's room and nnounced the arrival of Mor Malke. He spoke of the niracles he and the others had witnessed on their way efore they have been entered to the city.

The Emperor asked to bring Mor Malke to him. Mor Malke was escorted in, and he saluted the Emperor and vas seated next to him. Mor Malke offered fresh Holy Communion bread to Emperor Constantine, who received a iece of the holy bread as a blessing and instructed his ervants to store the remainder and handle it very carefully.

The Emperor then turned to Mor Malke and greeted him aying, "We are blessed and honored by your presence. Our aughter Lanassis is possessed by the devil who constantly

cries out, "If Malke of Qlysma does not come here you will not be saved." Malke asked to the empereor, where his daughter was. Mor Malke asked to have the girl be brought to him. The Emperor recommanded from Ephrem to brought the girl.When the girl entered the room and looked at Mor Malke, there was a fearful look on her face.

Loud and harrowing sounds could be heard shouting, "Malke of Qlysma, did you come to drive us away from here?" The girl's body was violently shaking and she was thrown on the floor. Her body turned black and she was gnashing her teeth. Her father wept as he witnessed his daughter's pain and suffering. After this harrowing sounds, mother of the girl entered to the room and started to cry. Everyone in the room was crying out of fear as well as sympathy.

2.8.2. Mor Malke Heals the Emperor's Daughter

Mor Malke requested silence in the room. The Emperor ordered all to be silent. Mor Malke raised his hands and started praying, "O Heavenly Physician who heals patients for free, works miracles, and exorcises evil spirits; O Christ, the Son of God, born of the Virgin Mary by his will, who healed the widow's son and Peter's mother-in-law. Please Lord heal this girl who is your servant. I ask for this not for my honor but yours." As Mor Malke finished with his prayers, he turned to the girl and called her by her name and commanded, "Stand up by the power of Jesus Christ." He then held her by the hand and she stood up as if she just woke up from a deep sleep. The demons that had control over her body vanished like fog in front of everyone's eyes.

With the girl fully cured and in good health, Mor Malke valked her over to her anxious mother. Mor Malke ommanded in the name of Jesus and by the power of God hat the vanishing demons be confined in a sealed room in he emperor's prison.

Mor Malke stayed as a guest in the emperor's palace or seven more days. During that time he healed many ick people. When it was time for him to return to his nonastery, the Emperor appealed to him to stay longer. Mor Malke apologized for not being able to stay longer nd thanked him for his hospitality. The Emperor thanked im and wanted to show his gratitude for all that he has one by making a donation of his choice. Mor Malke efused to accept any donation, asserting that all was done hrough the power of God and not himself. The Emperor, ecognizing and acknowledging that no donation or contribution to Mor Malke could match what the Lord has conferred upon this man, insisted on making a lonation of 1,000 dinars to Mor Malke in support of the onstruction of the monastery. Mor Malke objected again, tating that this amount was much more than the onstruction requires; therefore, he couldn't accept it.

The Emperor was obliged to offer a smaller amount, 00 dinars. Mor Malke said the designated amount was nuch more than the project needed, and that 100 dinars vould be more than enough. Finally, the emperor gave 00 dinars and insisted that Mor Malke take it. As he ccepted the donation, Mor Malke thanked his graceful ost and prayed for him, asking the Lord to bless and rotect him and his family: "God bless you for the eternal

life and never let you meet with any enemy and protect your country. May the name and cross of the Jesus Christ bless your family. Amen."

2.8.3. Mor Malke Requests a Washbasin from the Emperor

As he was ready to depart back to his monastery, Mor Malke asked if he could be granted one small request of the Emperor. The Emperor replied that he would be happy to grant him half of his possession. Mor Malke thanked him and said he was not interested in his wealth, but in a washbasin he found in the Emperor's palace court.

The Emperor was puzzled and wondered why Mor Malke was interested in this washbasin. He asked him, "Why are you interested in this particular washbasin? What will you do with it and how are you going to carry it?" Mor Malke politely answered, "Please let me have this washbasin and don't be concerned about how I will carry it." The Emperor quickly granted him his wish. Mor Malke went to the imprisoned devil he had exorcised

•Mor Malke bounds the satan with chains and put the basin of bath on his head.

nd shouted, "You Satan, I command you to come out and o to the washbasin out there in the palace court." The atan asked, "Why?" Mor Malke answered, "You remember our saying 'I sow the seeds, I mow the harvest,' well now ou will mow the harvest by carrying the washbasin all the vay to the threshing floor." The Satan protested, "The hreshing floor is far from here, and I will get tired." Mor Malke rebuked him, "Go to the washbasin, you will be tied o it by the power of Jesus Christ, and until you get there, ou will not drop it." The devil obeyed and went to the vashbasin and put it on his shoulder.

Emperor Constantine walked Mor Malke to the palace gates and thanked him again for all he did. After saying arewell to each other, Mor Malke started his journey back o his Monastery, walking behind the devil and praying. Along the way he stopped n a village called Shamshir. It is said that one of the disciples of esus Christ was cursed in hat village. There he met orty sick people and ealed all of them. At another stop in a illage called Anhel he ncountered an evil spirit amed second Neb'un,

• The basin of bath brouht by the satan is in the interior courtyard.

who spoke to the devil and asked, "My friend, where are you coming from? What are you carrying on your head? Where are you taking it?" The devil replied: "If you want I will find another one for you, so we would keep each other company." The second Neb'un answered, "No, thanks, this thing does not suit me." The devil, unhappy with Mor Malke following him and keeping him tied to the washbasin, he gnashed his teeth and tried to toss it away. Mor Malke drew his cross and commanded him to keep walking. After a long and tiresome journey, Mor Malke finally arrived to the monastery. "Put the washbasin down," Mor Malke commanded the devil, who did as he was told and then stood up. Mor Malke asked him why he stood up. He said, "You are back in your house now, please let me be free." But Mor Malke did not want to let him go free and said to him, "You are not here for comfort and peace. You will be in torment and pain. You will no longer bother anyone who believes in our Lord Jesus Christ."

2.9. Shleymun Joins Mor Malke

One day Mor Malke was visited by Vahban of Arkah and his son Shleymun. Vahban appealed to Mor Malke to let his son Shleymun be with him in the monastery and teach him to become a deacon. Mor Malke was concerned at first because he knew that Shleymun was unfamiliar with church rules and did not have any education. Shleymun appealed to Mor Malke and promised he would work hard and be ready to accept consequences if Mor Malke disapproved of him or his conduct and performance, including returning to his family. Touched by appeals from Shleymun and his father and impressed by their attitude

nd enthusiasm, Mor Malke agreed to let Shleymun tay with him in his monastery. Mor Malke told Vahban hat it was God's will that intervened to help his son arlier when Mor Malke saved him, and also when Mor Malke accepted him in the monastery. Shleymun's father Vahban was so happy that his eyes welled with tears of joy. He told Mor Malke that he was privileged that his son was entrusted by God and him.

Mor Malke started educating Shleymun with wholesome Christian education including Christian doctrine, psalms nd hymns, etc. Shleymun, hungry for such learning and nthusiastic about it, absorbed all of Mor Malke's teaching vith remarkable speed and efficiency. This teaching had a reat influence on him and his life. His continued ssociation with Mor Malke and his teaching instilled in im great character and values. He eventually emerged s a mature young man, well principled in matters of ustice and honesty, well versed on matters of religion, nd deeply committed to Christ and Christian principles.

Seven years later, Mor Malke was satisfied that hleymun has learned well whatever Mor Malke has taught im and was impressed by his development. He told him e believes that his mission and his father's wish were ccomplished and he should now consider going back to is family. Shleymun, on the other hand, was interested in nonastic life. Mor Malke told him that monastic life was ot easy. Shleymun said that if he didn't go through the earning experience he had with Mor Malke over the last even years he might have considered going back. He was a hanged man now, he said. He felt he has a duty to God that

he wanted to fulfill and he expressed strong commitment to doing it. Few days later, Mor Malke tonsured him as a monk. After his tonsure, Shleymun served with Malke for many years. He performed his duties with grace and strong commitment to the Lord. Years later, the construction of the monastery was finally completed and it was just as beautiful as Mor Malke had envisioned it. Once opened, new priests, deacons, and visitors started to come in large numbers.

2.9.1. Mor Malke Heals a Man in Jerusalem

Mor Malke always aspired to go on a pilgrimage to Jerusalem and his came true. On his way to Jerusalem, at Damascus Market, he saw a blind man who was also deaf and a cripple. The man was laid on the ground at Damascus Market. Mor Malke went to him and prayed for him, anointed him with holy oil, and appealed to the Lord to help him. Mor Malke proceeded on his way to Jerusalem. While in Jerusalem, he visited the Church of Holy Sepulcher and other holy places. He brought with him many religious icons which he later donated to various churches. On his return journey from Jerusalem, he stopped in Damascus and visited the same man he met in the market on his way to Jerusalem. As he saw him, he prayed silently for him and made the following appeal to the Lord, "Heavenly Father who empowers his disciples and heals the sick, by the grace of the Virgin Mary and the prayers of the Saints please restore the health of this man."

Mor Malke drew closer to the man and held his hand and said to him, "By the name of Jesus Christ, stand up in full health." The man stood up in shock, able to see, hear and talk. The people of Damascus were amazed and stood in awe

nd gave praise to the Lord as they witnessed this miracle y Mor Malke. They asked him to stay with them, but Mor Malke politely declined their invitation so he could continue is journey. While in Damascus, he blessed the crowds and ealed many patients before leaving back to his monastery

2.9.2. Mor Malke Heals a Man Called Autel

Upon his return to his monastery, Mor Malke was greeted by Shleymun and the other priests. He was happy o see that they were still strongly committed to their faith nd service to God. They told him about a man named Autel, who had taken refuge in the monastery along with ive companions. Autel, who was a cripple, was praying nd listening to mass from his bedside. When he heard of he arrival of Mor Malke, he wanted his companions to arry him to Mor Malke. When Mor Malke learned of his ondition, he decided to go to him himself. As he entered he room and approached Autel, Autel started to cry. Mor Malke asked him why was he crying and what was wrong vith him. Autel told him his story. He said that he was he son of Job from the city of Assyria. His father, a easonably wealthy man, owned a fair amount of live-tock. One day when Autel was taking a flock of sheep to asture, something happened to him that crippled him. He was 18 years of age at that time. His father took him o the best doctors in the area, but they couldn't help him lespite their exorbitant and burdensome fees. Upon earing of Mor Malke and his miracles, Autel wanted to ome to Mor Malke for help. So he asked to be taken to Mor Malke's monastery. He appealed to Mor Malke nd begged him for help.

Mor Malke said to him that any help he could provide comes only through our Savior Jesus Christ. Mor Malke put the golden cross he wore on his neck, along with other articles he brought with him from Jerusalem, into holy water and blessed them. Three days later, he washed Autel with this holy water and anointed him with holy oil. That day, Autel attended the holy Mass at the monastery's chapel. Mor Malke held Autel's hand and helped him go near a holy statue of Jesus Christ. At the end of the Mass, Autel walked out of the chapel on his own. He was healed by the prayers of Mor Malke and the power of God.

Autel stayed in the monastery for fifteen more days. When it was time for him to leave, he told Mor Malke that although it was time to leave, deep down in his heart he wanted to stay. When Autel asked Mor Malke for advice, he told him to go back to his family and tell them of the good news of his healing first and then discuss with them his wish to join the monastery. If they had no objections to it, he could then come back and join the monastery. If, on the other hand, they did not prefer that, he should then stay with his family.

When Autel returned back to his family and told them the miraculous story of his healing, they were in awe and gave thanks to the Lord. They knew that it was a miracle as they have given up hope after all doctors failed. Three months later, Autel discussed the matter of joining Mor Malke's monastery with his family. He told them that he is now a strong believer in the Lord and that it was Mor Malke and his miracle that showed him the light. He asked for permission to join Mor Malke's monastery. His family

lid not understand at first their son's desire to go back to he monastery now that he is healthy. He told them that he ıad made a promise to God that he would go back to the nonastery and learn from Mor Malke in the service of our Lord. At that point, his father told him that while they vould be saddened by his departure and they would miss ıim dearly, if he had made such a promise to the Lord, he hould keep that promise. The family gave its blessing to Autel's return to Mor Malke monastery.

2.10. Autel Becomes a Disciple of Mor Malke

Autel left his family and went back to the monastery, aking with him camels, sheep and donkeys. When Mor Malke saw all of that, he asked Autel where it all came rom. Autel told him that it was his share of his father's nheritance and that he wanted to bring it with him and hare it with the monastery. He asked permission to build a helter for the ınimals nearby, ınd Mor Malke let ıim build a shelter ›n the west side of he monastery. He ılso dug a well and ›uilt a place for ıimself and his ;ompanions to live n.

One day, thieves ›roke into Autel's lwelling and stole ;ome of the

• *Tomb of Saint Mor Avtel at the entrance of the Saint's House.*

animals. Autel chased them and caught them. He tied their hands and brought them to Mor Malke and asked what should be done with them. Surprising everyone, Mor Malke told Autel to set them free without any harm. Explaining, he told Autel that "it was only God who sits in judgment of people as he will judge those thieves for their actions." He also told Autel to sell all of his material possessions because they could sway him away from the way of the Lord. Autel let the thieves go free and heeded Mor Malke's advice by selling all of his possessions and giving the proceeds to the poor and needy. He felt like a new man. In preparation for monastic life, he started living in God's way through prayer, fasting, humility and compassion for others. He felt spiritually rejuvenated and with newly acquired discipline and will power, he took control over his body and mind. After completing his monastic preparations, Mor Malke tonsured Autel as amonk. He lived as a monk for the rest of his life.

2.11. Mor Malke Heals a Child

One day a man from Great Kafro village brought his sick son to Mor Malke hoping that he would heal him. His son had a stomach illness which caused him to vomit all the food he ate. With his prayers and by the power of the Lord, Mor Malke healed the child. After this, the man made an offering to God and committed himself to fasting, prayer and charity. He promised to continue to do so until he became worthy in the eyes of God.

With this commitment and new way of life, he became a changed man. All signs of hatred, jealousy, trickery, arrogance and other undesirable qualities disappeared from his behavior and were replaced with humility, love of God

nd fellow man, and compassion to the poor. As a sign of umility and austerity, he wore an iron belt on his waist. His ew character earned him love and respect from everyone. This was yet another example of the positive influence Mor Malke had on people he came in contact with, which made a big difference in their lives and in their character.

2.12. Mor Malke's Testament

As Mor Malke felt his death was near, he gathered his students and friends, Shleymun and Autel among them, and told them, "Dear friends, listen well to me now. I want you to continue praying and fasting. Keep your chastity and purity. Love one another and be in peace with each other. Beat wickedness with the kindness. And as you do all these things, your blessings will never cease."

After giving them his last testament, Mor Malke lit incense and started praying, "O God Almighty who brought me to this world, answer your servant's prayers and wishes. Please protect from famine and disasters anyone who asks you in my name. Lord heal the blind, the sick, the paralytics, and all those harmed by Satan. Give your blessings, abundant fruits, happy and long life to all who appeal to you for blessings from my monastery.

Bless their homes and farms, and protect them from all harm. Whoever destroys this monastery, may the Lord sit on his judgment on them."

2.13. Death of Mor Malke

After completing his prayers and petitions, Mor Malke passed away at the age of 93. On the day he died, April 21, 315, it is said that beautiful dew, with a lovely scent, was

witnessed on the grounds of the monastery. His funeral was attended by hundred of monks, fifty priests and deacons as well as many faithful. He was buried in his liturgical vestments in his monastery. His monastery has survived for sixteen centuries and still stands today as Mor Malke Monastery. [7]

After the death of Mor Malke, Shleymun of Arkah continued to live in the monastery. He organized a commemorative ceremony in memory of Mor Malke celebrated every year on the first day of September.

Elisha of Qlysma wrote the biography of Mor Malke. He hopes everyone who reads this story will remember Mor Malke with a prayer. This biography represents only a small portion of Mor Malke's life and mission. Many other miracles not mentioned in this biography are attributed to Mor Malke, all in the name of and by the power of our Lord Jesus Christ.[8]

A stone from the ages of Paganism. For putting on the sacrifices.

7- Mor Malke became a paster in early ages at 308 A.C. in Nusaybin. If we consider the date he became paster, his funeral date might be wrong.

8- After Mor Malke and Mor Elisha returned from Jerusalem, they have gone to Nusaybin with Mor Augin and they have ordained as diacons and priests by Mor Yakupwho has been bishop of Nusaybin. After Mor Malk ordained to this position, he has built up the Monastery on the Syriac Pagans' ruins 3 km south of the village Arkah/ Harabale/ Üçköy at the first quarter of the 4. century (between 308-338). After some arkeological researches, it found human bounds in four clay vases.

PART III

MOR MALKE MONASTERY

3.1. Mor Malke Monastery as a Diocesan Center

Mor Malke Monastery has a special significance to the Syriac community. It was a major diocesan center for the Syriac-speaking people that settled near the mount Izlo rea. Known as Beth Rishe, this diocesan center thrived for nearly 600 years, from the end of the Fourteenth Century until the unfortunate events leading to the destruction of Mor Malke Monastery in 1926. The following is a hronological list of names of the metropolitans who erved in the monastery:

1. Mor Diosqoros Behnam bar Shem'un Qaqi of Arbo, or Zuqaqi, 1397-1401. He was ordained as a mapheryono (Catholicos) in 1415 and died in 1417.
2. Mor Yuhanon Addai, (d. 1432).
3. Mor Barsaumo, (d. 1457).
4. Mor Malke, (d.1465).
5. Mor Philoxenos Abrohom of Beth Man'am, 1476).
6. Mor Severios Gharib of Beth Man'am, (d. 1479).
7. Gabriel, (d. 1492).
8. Mor Iwannis of Arbo, killed in 1505.
9. Metropolitan 'Abdullahad and Metropolitan Ya'qub, 1535 of the Greeks (1535 A.D.) [9]
10. Mor Philoxenos Yuhanon, 1553-1559.
11. Mor Iwannis Eliyo of Hbob, 1560-1579.

9-The Holy Bible in Mor Malke Monastery, in Syriac, hand writing, 1793 Rumi (M.1482), Last page of the short history.

12. Mor Sevire Malke I of Hbob, 1582.
13. Mor Sevire Gharib, 1645-1648.
14. Mor Sevire Ephrem, 1674-1684.
15. Mor Sevire Enoch of Hbob, 1681-1709.
16. Mor Sevire Barsaumo of Arbo, 1738; (Became a patriarch in 1740).
17. Mor Qurillos Aho, 1743.
18. Mor Sevire Aho, 1768 (became a patriarch in 1791).
19. Mor El-Cananli Sevire Yuhanon, 1783-1825.
20. Mor 'Abdulnur Hadodo of Arbo, 1841.
21. Mor Qurillos Aho of Arbo, 1843-1856. [10]
22. Mor Philoxenos Aho, 1868.
23. Mor Timotheos Barsaumo of Kfarze, 1884-1896.
24. Mor Sevire Shmuel of Bote, 1908-1926. [11]

•Last Metropolit of Mor Malke Monastery, Sevire Shmuyel from Bate (1908-1926)

10- *From the History page of the Bible and the Fenjitho Book in Syriac belongs to feast days ofMonastery.*

11- *Pour On Oriens Christians Novus, Reportoire Des Dioceses Syriaques, Orientaux Et Occidentaux, Jean Maurice Fiey, Beirut 1993, p.231 ve Mağıtbonutho dTurabdin, Patrik Efrem Barsavm, Syriac.*

3.2. The Destruction of Mor Malke Monastery

Ms. Gertrude Bell, historian and archeologist, who vrote about the monasteries and the churches of Turabdin nentioned her visit to Mor Malke Monastery in 1909. A hotograph, in which she appeared in front of the nonastery, as well as a map of the church she drew during er visit, was included in the second edition of her book, The Churches and Monasteries of Turabdin (1982), which vas edited and introduced by Marlia Mundell Mango. Eyewitness accounts of that period further confirm and elate aspects and descriptions of the monastery.

During two anti-government Kurdish rebellions in the eginning of the Nineteenth Century (Sheikh Sait rebellion f 1925 and the Hadjo rebellion of 1926), the area went hrough considerable violence which had a direct impact on Mor Malke Monastery and other Christian churches in the rea. Mount Izlo was taken over by Hadjo and his fellow ebels as a refuge. The government in return responded with epressive measures to end rebellions and capture the rebels.

As a result, the government army launched some ndiscriminate attacks against the rebels which resulted in lamaging and destroying many churches and monasteries.

Mor Malke Monastery had its misfortune; it was not pared this violence and it was destroyed in 1926.[12] Except

2- *The Churces And Monasteries Of Turabdin, Gertrude Bell, Vith An İntoduction And Notes By Marlia Mundell Mango. London, 982, Preface And.p.140.*

for Beth Qadishe ("House of the Saints") and Church of the Virgin Mary and few arches, Mor Malke Monastery was destroyed. Beth Qadishe was in a basement and the Church of the Virgin Mary was at the center of the monastery, which explains why they were spared some damage. After the monastery was taken over by Hadjo and his followers, the Metropolitan of the monastery, Mor Severios Shmuel and 30 people from the monastery, were forced to flee to Syria during the days of Nineveh fast. Because of severe winter conditions, all of them died on the way.[13]

Historian Father Jean Maurice Fiey, describing the events that transpired at that time, writes. In 1926 Mor Malke Monastery was the most damaged building from the army who was trying to stop the Haco uprising. The last Metropolitan of the monastery, Severios Shmuel, died at Mount Gugal while he was trying to escape from the rebels. He was 79 years old. As a result, many people from Beth Rishe Diocese left for Mosul and Sinjar.[14]

13- *Reportage: Maravge Altuntas, Midyat, 2005.*

14- *Corpus Scriptorum Chrisianorum Orientalium Editum Consilio, Universitatis Catholicae Americae Et Universitatis Catholicae Lovanensis, vol.338, Subsidia Tome 54, Nisibe, Metrepole Syriaque Orientale et Ses Suffragants Des Origines A Nos Jours, par Jean-Maurice Fiey, Louvain, Secretariat Du Corpus SCO 49 Waversebaen, 1977, p. 143.*

Other eyewitnesses to the destruction of the Mor Malke Monastery included Lahdo Ölmez and his friend. His son Tedaris Ölmez narrated stories he had heard from his father, "We were watching the destruction of the monastery. After the monastery was surrounded by soldiers, dust, fume and fire erupted into the sky. We thought it was a big earthquake. Some thought it was the end of the world when we heard the explosions. After half an hour of explosions and devastation, the monastery was leveled to the ground. It looked like it was never there." [15]

Other monasteries and the churches destroyed by the events of that time include:

1. Mor Eliyo Monastery located to the north of Hbob village.
2. The Church of the Virgin Mary and Mor Sarkis & Bakus in the village of Hbob.
3. Dayro Daslibo (The Monastery of the Cross), an old monastery that was converted into a small village known today as Çatalçam in Turkish.
4. The Church of Mor Dodo in the village of Beth Sbirino (Bsorino) .
5. The Hadjo Pavilion in the village of Badibbe.

5- *Reportage: Priest Aziz Çelik, from Tedaris Olmez (son of Lahdo Olmez 0.12.2004 Mor Malke Monastery.)*

Additional information comes from other reliable sources. Orders to destroy Mor Gabriel Monastery ܕܝܪܐ ܕܡܪܝ were given to an army commander who entered the monastery and explained to the person in charge that he is under instructions from government authorities to destroy the monastery: The leader of the monastery responded by saying, "We have faith and believe that this monastery will not be destroyed until the ending of time because the foundation of this monastery was laid by Mor Shmuel and Mor Shem'un with the help of an ange from God who promised that this monastery would not be destroyed until doomsday."

Hearing this, the commander responded, "Regardless of what you say, I have an order to destroy it. I am waiting for a second order to start my mission." The leader of the monastery answered, "We will see." Shortly after that the commander received a second order.

When he read it, he was stunned and confused. The new order he received was not to do any harm to the monastery, completely negating the first order. He went back to the monastery and gave the good news, "I am very amazed that what you said was true. I would like to congratulate to you." Thus, Mor Gabriel Monastery was spared any harm.

3.3. Rebuilding Mor Malke Monastery

Mor Malke Monastery lays in ruins until 1950. A generous and faithful man named Paulus Öz from the village of Arkah (Harabale), motivated by his faith and enthusiasm, was determined to rebuild the monastery using his own resources even though his means were modest and limited. His strong commitment and drive to rebuild the monastery

nfluenced other villagers to support his effort and many oined with him in rebuilding the monastery.

3.4. Architectural Features of Mor Malke Monastery and its Renovation

3.4.1. The Architectural Style of the Church

The architectural plan used in rebuilding the monastery n 1950 was arranged around a three section design facing orth and south, connected through a tunnel.

3.4.1.1. The Nave(Heyklo) ܗܝܟܠܐ

The nave of the Church Syriac, hayklo) is 8.30 meters long and 4.71 meters wide.

3.4.1.2. TheAltar Area (Madbho) ܡܕܒܚܐ

The holy altar area (Syriac, madbho) is the place vhere the elements of bread and wine are offered and onsecrated during the Divine Liturgy. The thickness f the wall behind the first two sections is 2 meters

3.4.1.3. The Holy of Holies (qdushqudshin)

ܩܕܘܫܩܘܕܫܝܢ

The Holy of Holies (Syriac, dushqudshin) is he altar table also nown in Syriac as othur hayye Table of Life) vhich is located t the center f the altar area madbho).

• The Syriac scriptures that found in the different laces of Monastery and thesign of cross.

3.4.2. The House of Saints (beth qadishe) ܒܝܬ ܩܕܝܫܐ

It is located in a basement, six stairs below ground level, and the holy men who lived in the monastery are buried there. There are ten large tombs in two separate sections.

The first tomb at the entrance, relatively small in size, belongs to Mor Autel. The great tomb in the center is Mor Malke's tomb. The identity of the other tombs is not known.

In Syriac tradition, it is a sign of respect to bury holy men in such sepulchers. It is not customary to bury the saints with the ordinary people. The funerals of saints are glorious and follow rituals and prayers different from those followed in common burials.

The deceased clergy are clothed in their liturgical vestments and are seated on a chair when they are lowered into their graves, where they are kept in that position forever. Such graves are common in many monasteries.

• Veiws from tomb of Saint Mor Malke and the other tombs. (Tomb of Saint Mor Malke at right with a candle)

3.4.3. The Architectural Characteristics of the Church of the Virgin Mary ܥܕܬܐ ܕܡܪܝܡ ܒܬܘܠܬܐ

This is one of the few buildings which survived destruction. The building style is consistent and harmonious with the general architectural features of the monastery. It has a tunnel vault shaped as a cross. The ceiling is covered with tile compressed in the shape of a cross, with a central cross adorning the central area of the ceiling tiles. This building is historically significant in that it provides excellent clues about the age of the monastery and the burial site of Beth Qadishe.

View of the ceiling of Virgin Mary Church, It is covered with the tiles crossshaped

3.5. Monks Who Served at the Monastery Since 1950

3.5.1. Rabban Gevriye from Arbo

Having been actively involved in the renovation of the monastery, Rabban Gevriye Beth-M'aroyo from Arbo finally settled down in the monastery as he was the first monk to do so after the rebuilding of the monastery. He built two beautiful rooms in the south side of the monastery using his own savings. He lived in the

monastery until his death in 1958 where he was buried. On his grave, the following epitaph in Syriac is found: "On Saturday, December 28th, 1958, monk Gevriye passed away into God's mercy, away from this transient world. May God accept him into his heaven for he made major contributions to the rebuilding of Mor Malke Monastery."

• The room was build by Paster Gevriye from Arbolu

The date of the room was built by Priest Shabo Bilgiç is 1954

3.5.2. Rabban Mushe Dag

After the death of Rabban Gevriye in 1958, the monastery was not inhabited or used for about six years, except for sporadic support coming from some of the faithful every now and then. In 1964 Rabban Mushe Dag from Hah moved into the monastery and settled there serving until 1969. During his stay he copied three Husoye [16] and one Fenqitho (Festal Hymnary), all of which are still in use at the monastery.

3.5.3. Monk Qawme from Arkah

Rabban Qawme from Arkah served in the monastery following the death of Rabban Mushe Dag. Prior to his profession as a monk, Qawme was an ordained gospeller-deacon (mshamshono ewangeloyo).

At the top of the car it seems the room that built by Rabban Qawme.

He settled in the monastery after the death of his wife and entered the monastic profession at the urging of Bishop Ephrem Bilgic. He lived there until he passed away in 1976. His tomb is located under the eastern part of the monastery. The epitaph in Syriac on his grave is hard to read. A room in the northern part of the monastery was built in his honor in 1972.

16- *Husoyo means hymn for penetrance and It has a great place in Syriac tradition. they sings as lamentution and they have designed for the season of the year. There are philosophic and logical parts in them. .*

3.5.4.Rabban Shabo Bilgiç:

Rabban Shabo Bilgiç settled in the monastery along with nn Shmuni Akay during the time of monk Qawme and lived there from 1973 to 1982. After monk Qawme's death, Rabban Shabo assumed the management responsibility for the monastery and built a room at the east side known as the "Pomegranate" in 1974. In September 1981, the monastery was pillaged by thieves and burglars. Shortly after this incident, Rabban Shabo left the monastery.

• The view of the room was built by Priest Rahip Shabo Bilgiç.

3.5.5. Rabban Isho Atash:

After the departure of Rabban Shabo, no one was left to take care of the monastery for nearly eight months until the arrival of Rabban Isho Atash of Mor Gabriel Monastery. In April 1982, Rabban Isho Atash was appointed to serve in Mor Malke Monastery where he continues to serve.

Born in 1954, Rabban Isho Atash was the son of Gevriye and Qudso. He received his religious training at Mor Gabriel Monastery. On February 8, 1977, he was

tonsured as a monk by Mor Qurillos Ya'qub of 'Iwardo, the late Metropolitan of Turabdin. After a long service at Mor Gabriel Monastery, he was appointed to serve in Mor Malke Monastery, which was temporarily abandoned at that time. After assuming responsibility at Mor Malke Monastery, he was ordained to the priesthood by the Metropolitan Ilyas Çankaya of Turabdin, on November 27, 1983. During his stay there, he continued the restoration of Mor Malke Monastery and added new buildings. By that time, the following buildings and restorations were completed:

1. An assembly building on the east side of the monastery in 1984-1985

2. Two previously destroyed buildings on the west side of the monastery in 2002.

Two flattedbuilding at the west was built up by Priest Isho Atash is shown by the arrow.

• *Two flatted guesshouse built by Priest Isho Atash.*

3. Two previously destroyed guesthouse at the northeast side of the monastery.

4. A four meter high wall on the north side of the monastery.

• *View of the walls built by Priest Isho Atash.*

5. Repair of the main steeple located near the entrance of the newly constructed guesthouse, on the northwest side of the monastery, was completed. This repair was made possible by contributions from Metropolitan Mor Ostatheos Matta Rohom, in 2004. Metropolitan Matta Rohom was sadened to see the condition of Mor Malke Monastery when he visited Mount Izlo in the spring of 2004 and wanted to help. So he decided to sponsor the restoration of the steeple and preserve it for its historical value. A master mason named Abdulrizzak Cetin was commissioned to do the restoration. With his mastery of masonry and exquisite design, the bell-dome was beautifully restored with patterns reminiscent of old Syriac architecture.

• *Picture from the main steeple.*

6. Few other minor repairs to existing buildings were also done.

7. Rabban Isho also tilled the ground around Mor Malke Monastery and planted a vineyard and added gardens on the rocky slopes around the monastery.

Vineyard and gardens of Monastery

These days are the Golden Age of the Monastery. Priest Isho is still living and managing at Mor Malke Monastery. There are two priest, three nun and about ten students under the protection of Priest Isho. Hundred of tourists are visiting the Monastery. All the visitors meets with the humility and friendliness which are the sign and principal of the priesthood. in the possibility, tea, coffee, meal and fruits are offered to the guests. Some of the guest stays in the Monastery for a few days. Sometimes the people come back to the villages stay for

• Priest Isho Atash (on the left) and Priest Aziz Celik..

long time in the Monastery. Two more priests also joined o the priesthood adventure in the term of Priest Isho. Here hey are:

1- Rabban Aziz Çelik
2- Rabban Gabriyel Çatı

3.5.6. Rabban Gabriyel Çatı:

He was appointed to Mor Gabriel Monastery 1st October1999. Now he is at Mor Malke Monastery.

3.5.7. Biography of Rabban Aziz Çelik:

Son of Gevriye and Seyde is Aziz Celik was born at February 1968 near by the Arkah (Harable) Uckoy. After complating his elementery education in his Village, he had Syriac education at the school of Mor Efrem and Mor Teodoros Church. A few months after completing his military obligation in 1991, he settled to Mor Malke Monastery to become a priest. At 09.01.1994 he was blessed for the religious life and ordained as Incil-i Shimmas (Deacon) by Metropolitan of Turabdin Samuel Aktaş At 02.02.2002 appointed to clergyman by Metropolitan of Turabdin Samuel Aktaş He still living in Monastery and helping to Isho Aktaş.

3.6. Sahro (Feast) of Mor Malke

The Church of Syrian except the birthdays of Mother Mary and John the baptist celebrates the day of death of the Saints. and ignores the birthday of them. Because most of their families were pagan or unfaithful. All of the churches carry on the mother of Mother Mary, saints,

disciples and the martyr's name. Most of them are universal and some of them are local. Usually, every village and country celebrates its own feast. . Some of the churches and monasteries feasts are celebrate in local.

Shahro (feast) of Mor Malke celebrates in just the 1st of September with a great exuberance as locally. After the noon of the 31st August to 1st September, Syrians rushes into Monastery from everywhere to wish the intercession of Mor Malke Everyone joins to the praying was organized by the name of Saint Mor Malke. The church sworn with the faithful. The happiness and the joy at the face of the guests conspicuous easily. This feast has an opportunity to see the other guest comes from the distance places. After presenting the dinner to the guests, deacons sing the hymns to the latest of the night. This things has done are called as Shahro in Syriac is a tradition.

Everybody joins to the earlier Morning Prayer and to the mess with a great faith. After the mess, there is a preach about the life of Mor Malke. Everyone takes the blessing from the bones of the Saint. Breakfast presents after the mess then the community breaks up.

3.7. Recent Miracles Occurred at Mor Malke Monastery

The Christian faith is essentially based upon miracles performed by our Lord Jesus Christ. Christ gave that power to his disciples who performed many miracles in his name. By the same token, the saints and the Fathers of the church -as we see it in the life span of Mor Malke- although

human, as they practiced their faith fully and had great hope and showed much love and good deeds, they inherited this power through faith in the Lord, and they too performed miracles almost compatible to those of the apostles.

The Abbot of Mor Malke Monastery, Rabban Isho Atash, witnessed two miracles in recent years. He relates the events as follows: "In 1984 a Muslim family came to Mor Malke Monastery. They had a 15- year- old son who had a neurological disorder. The boy was so restless that he was tied up to a donkey. They brought him into the monastery with great difficulty. The mother of the boy approached and kissed the Bible with much faith. The husband, however, scolded her for what she did. She turned to him and said, "You scold me because I kissed the Bible believing our son will be healed, why then do you think we came here for?" The young man was tied up to a column in the church since he was so restless. After one hour, the boy came to himself. He was healed. He walked back home calmly with his parents.

Years later in Sweden, a Midyat-born lady by the name of Semire had similar neurological disorder like the Muslim boy. Her relatives brought her to Mor Malke Monastery with great faith and hope. She was in agony and screaming continuously. After staying overnight at the monastery, she was healed completely and retuned to her family a happy woman. This lady sends gifts to the monastery on an annual basis.

Conclusion:

Mor Malke Monastery lies in a secluded area at the center of Mount Izlo in the Turabdin area. It is a holy site with a special significance and meaning in the hearts and minds of the Syriac faithful. It has an indelible mark on the history of the Syriac Church of that region, having stood as a strong symbol of Christian faith since its inception in the 4th century. Despite all adversities and hardships, it still stands tall as the mountain it stood on for the last 1600 years. Notwithstanding all of the miraculous events associated with Mor Malke and this monastery, the monastery itself is considered an important historical religious site. It is also a beautiful structure with beautiful construction reminiscent of ancient Syriac architecture which has to be seen to be appreciated.

The monastery survives now under the stewardship of the diligent Abbot Rabban Isho Atash, and it is open for visitors at any time during the year.

May God preserve Mor Malke Monastery forever.

BİBLİOGRAPHY

- Biyography of Saint Mor Malke,Scripture in Syriac.Translated by Isa Akyüz
- Corpus Et Universitatis Catholicae Lovanensis, Vol.388, Subsidia Tome 54, Nisibe, Metropole Syriaque Oriantale et Ses Suffragants Des Origines A Nos Jours, par Jean-Maurice Fiey, Louvain, Secretariat Du Corpus SCO 49 Waversebean, 1977
- Population Statistics of the Syrians related to Diyarbakir Priest Abdallah Sadedi, 1870, Handwrited, 1959, Mardin
- History of Mor Gabriyel Monastery, Filuksinos Hanna Dolabani, Hikmet Printing House, in Syriac, 1959, Mardin
- History of the churches and monasteries at the center of Mardin and the around of the villages and the districts. P.Gabriyel AKYÜZ, 1998, In Turkish.
- The Holy Bible in Mor Malke Monastery, in Syriac, hand writing, 1793 Rumi (M.1482), Last page of the short history.
- Fenkhito Book belongs to the fasting day presents in Mor Malke Monastery. In Syriac handwriting 1864, From the Short History part; and the Short History Part of The Bible of the Monastery.
- Pour On Oriens Christians Novus, Repertoire Des Dioceses Syriaques, Orientaux Et Occidentaux, Jean Maurice Fiey, Beirut, 1993
- The Churches And Monasteries Of The Turabdin, Gertrude Bell, With An İntoduction And Notes By Marlia Mundell Mango, London, 1982, Preface And p.140
- Interview with: Priest Isho ATASH, 19.08.1999, Mor Malke Monastery.
- Röportaj: Priest Aziz CELİK, Heard from Tedaris OLMEZ, 10.12.2004, Mor Malke Monastery.

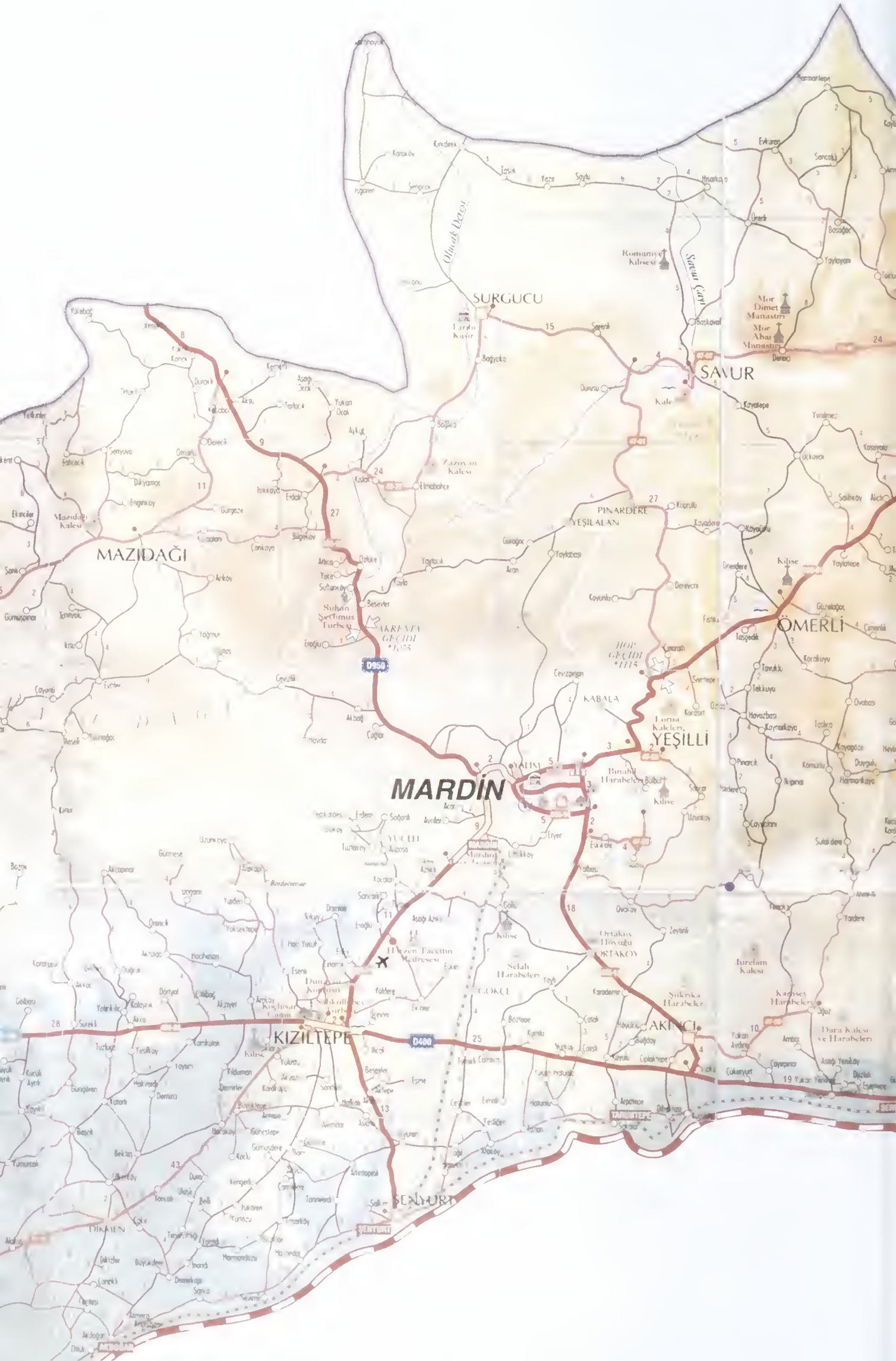
SURGUCU
SAVUR
MAZIDAĞI
PINARDERE
YEŞİLALAN
ÖMERLİ
KABALA
YEŞİLLİ
MARDİN
KIZILTEPE
AKÇİÇİ
ORTAKÖY
SENYURT
D950
D400

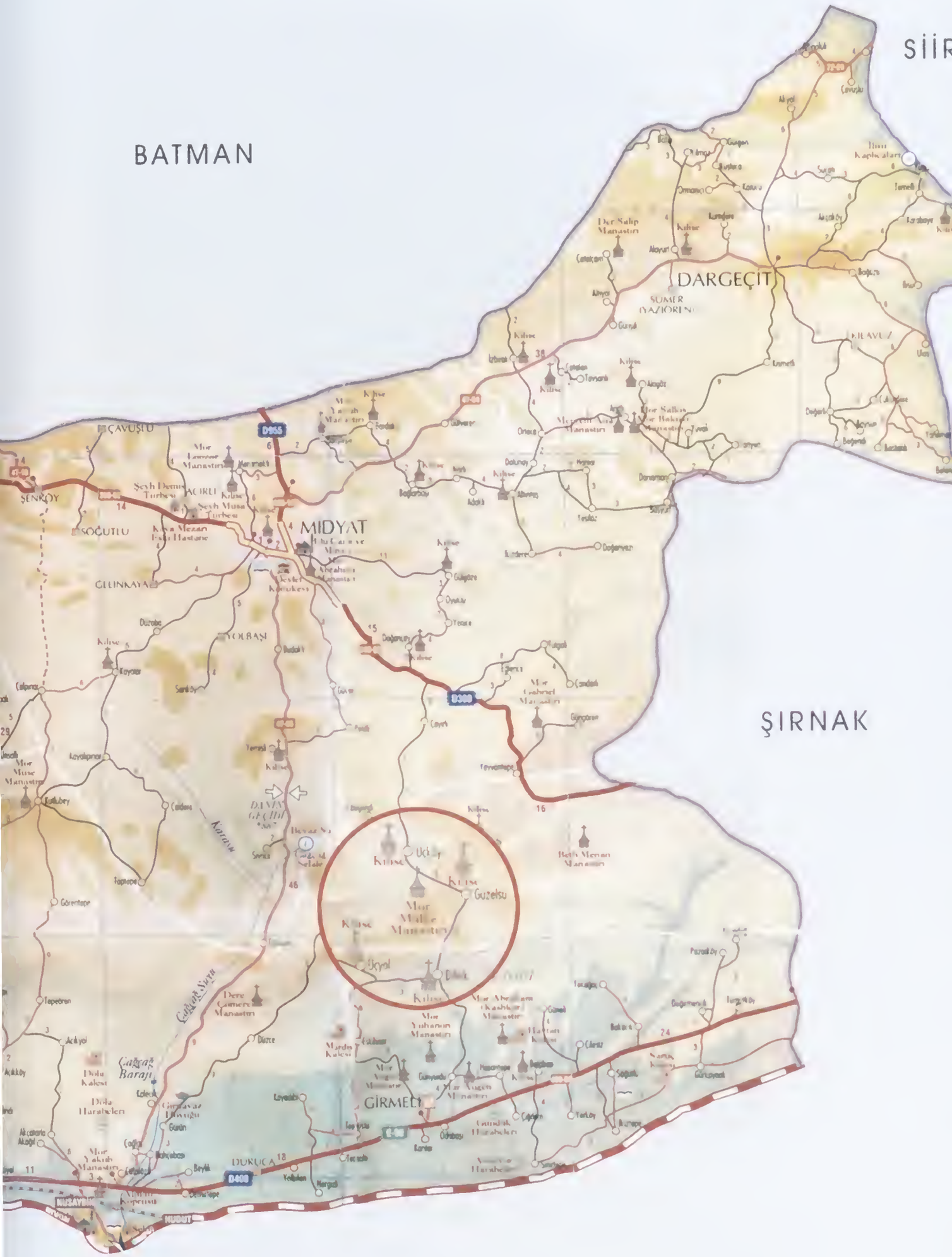
BATMAN
SİİR
ŞIRNAK
DARGEÇİT
MIDYAT
GİRMELİ
ÇAVUŞLU
ŞENKÖY
SOĞUTLU
GELİNKAYA
YOLBAŞI
DURUCA
MUSAVERİ
MUDURT
Guzeksu
Çağlayık Suyu
Çağlayık Barajı
Dere Gumere Manastırı
Mor Yakub Manastırı
Mor Yuhanon Manastırı
Mardin Kalesi
Dara Kalesi
Dara Harabeleri
Mor Musa Manastırı
Mor Gabriel Manastırı
Beth Mengan Manastırı
Der Salip Manastırı
Şeyh Demir Türbesi
Şeyh Musa Türbesi
Kasa Mezarı
Kıbrıs Köprüsü
Kıbrıs Köprüsü Şelale
Kıbrıs Köprüsü Gölü
Mor Malke Manastırı
Mor Abraham Manastırı
Mor Sabo Mor Behnam Manastırı
Mor Sabo Mor Hakim Manastırı
Mor Yakub Manastırı
Mor Yuhanon Manastırı
Mor Gabriel Manastırı
Mor Eugen Manastırı
Mor Abraham (Kashkar) Manastırı
Mor Yakub Manastırı
Mor Musa Manastırı
Mor Gerasim Manastırı
Mor Sabo Mor Hakim Manastırı
Mor Yakub Manastırı
Mor Yuhanon Manastırı
Mor Gabriel Manastırı
Mor Abraham (Kashkar)

• *Mor Malke Manastırı'nın bağlarından bir kesit*
• *A view from the vineyard of Mor Malke*
• ܡܪܝܐ ܕܚܢܝܐ ܕܝܘܢܐ ܕܡܢܙܪ ܡܠܟܐ

• *Aziz Mor Malke'nin mezarı* • *Tomb of Saint Mor Malke*

• ܡܪܝܐ ܕܡܪܝܡܐ ܡܠܟܐ

• *Mor Malke Manastırı. Kuzeyden çekilmiş görüntüsü.*

• *A view from north of Mor Malke Monastery*

• ܣܝܡܐ ܕܡܢܙܪܐ ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ ܕܡܢܙܪܐ ܕܐܬܪܐ ܕܡܪܝ

1909 ÇEKİLEN MOR MELKENİN KUZEY CEPHESİ

• *NORTH SIDE OF MOR MALKE MONASTERY IN 1909*

• ܟܬܝܒܐ ܕܝܘܡܐ ܕܡܢܙܪܐ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܟܐ ܐܝܟ ܡܪ

1909 ÇEKİLEN MOR MELKENİN İÇ AVLUSU

• *COURTYARD OF THE MOR MALKE IN 1909*

• ܕܘܟܬܐ ܕܝܘܡܐ ܕܡܢܙܪܐ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܟܐ ܐܝܟ ܡܪ

• *Mor Malke Manastırı. Batıdan çekilmiş görüntüsü.*

• *Mor Malke Monastery. A view from the west side.*

• ܡܪܝܐ ܡܠܟܐ ܕܡܢܙܪܐ ܡܥܪܒܝܐ

• Mor Şomrin Manastırı • Mor Shomrin Monastery

• ܡܘܪܝܐ ܫܘܡܪܝܢ ܡܢܐܪܬܐ

• Mhare - Eskihisar Kalesi • Mhare Eskihisar Castle

• ܡܗܪܐ ܕܐܣܟܝܗܝܣܪ ܩܠܥܬܐ

• Haytam Kalesi • Haytam Castle

• ܚܝܛܡ ܩܠܥܬܐ ܕܗܝܛܡ

• Mor Şomrin Manastırı • Mor Shomrin Monastery

• ܒܝܬܐ ܕܡܪܝܢ ܫܘܡܪܝܢ

• Haytam Kalesi • Haytam Castle

• ܚܝܛܡ ܕܡܪܝܢ ܐܝ ܩܠܥܬܐ

• *Mor Yuhanon Tayoyo Manastırı* • *Mor Yuhanon Tayoyo Monastery*

• ܡܢܣܛܪܐ ܕܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܛܝܝܐܝܐ

• İzlo Dağından bir kesit • A view of Mount Izlo

• ܡܘܪܐ ܕܥܠܘ ܡܢ ܚܛܐ ܕܥܠܘ ܐܝܠܐ

• Mor Yoreth Manastırı • Mor Yoreth Monastery

• ܕܝܪܐ ܕܡܪܝ ܝܘܪܬ

ܗܘܢܐ ܕܥܠ ܡܫܝܚܐ ܗܘܐ ܘܡܬܚܢܢܐ ܒܝܢܝܗܘܢ ܘܡܢ
ܡܠܟܐ ܕܥܠ ܐܪܥܐ ܠܡܫܘܒܐ ܥܡ ܫܘܒܐ ܕܢܫܡܐ
ܘܡܢܝܢܐ ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܢ، ܡܢ، ܟܠ ܡܕܝܢܬܐ ܘܐܪܥܝܬ ܫܘܒܐ
ܘܡܫܬܘܐ ܡܢܝܢܐ. ܡܢ ܐܝܢܐ ܕܐܝܟ ܕܐܢܬ ܕܡܢ ܡܫܝܚܐ
ܫܘܪܝܐ ܘܠܐ ܡܢܝܢܐ ܘܡܢ ܡܠܟܐ ܡܫܝܚܐ ܕܥܠ
ܡܠܟܘܬ ܡܠܟܐ ܐܠܗܐ ܘܠܐ ܡܬܬܠܐ ܐܝܬܝܗܐ ܘܠܐ.

ܡܨܕܪܐ

ـ ܐܡܪܝܠܐ ܘܡܢ ܡܚܐ، ܡܢܗܠ ܐܒܐ ܡܘܫܐ.

Par Jean-Maurice Fiey, Louvain, 1977 ـ

ـ ܐܡܐܡܐ ܚܢ ܛܠܒ ܡܢ، ܫܢܬ 1870، ܚܒ
ܟܢܝܬ ܚܒܠܐ ܡܘ ܪܘܒ

ـ ܡܠܦܢܐ ܘܡܢ ܟܢܝܐ، ܡܠܦܢܐ ܡܢ
ܡܚܐ، ܡܢܗܐ ܘܡܡܐ، ܡܘܫܐ، ܐܪܒܥ ܫ 1959،
ܢܘ.

ـ ܡܠܦܢܐ ܕܒܝܬ ܐܘܪܝܐ ܘܒܝܬ ܡܢܘ ܡܘܡܒܘܬ،
ܡܢ ܟܢܝܐ، ܐܪܒܥ ܫ 1998، ܐܘܪܝܐ.

ـ ܐܝܟܢ ܒܝܬ ܘܡܢ ܡܚܐ، ܡܘܫܐ، ܡܢܗܐ،
ܢܝ ܡܢܐ (ܐܬܬ ܫ 1482) ܐܝܟ ܐܝܬܐ، ܡܐܡܐ.

ـ ܡܢܐ ܒܪܡܐ ܕܐ، ܒܝܬ ܘܡܢ ܡܚܐ، ܡܘܫܐ،
ܡܢܗܐ، ܐܬܝ ܫ 1864 ܐܝܟ ܐܝܬܐ، ܡܐܡܐ.

Repertoire Des Dioceses Syriaques, Jean ـ
Maurice Fiey Beirut, 199

The Churches and Monasteries of the Turabdin, ـ
Gertrude Bell, Notes by Marlia Mandell Mango
London, 1982, preface, page 14

ـ ܡܡܚܐ ܡܡܐܝܐ ܐܬ ܡܡܚܐ: ܚܡ ܘܝܐ ܐܡ ܐܝܟ،
ܐ، ܣ، ܐܪܒܥ ܫ 19.8.1999 ܘܝܐ ܡܢ ܡܚܐ.

ـ ܡܡܚܐ: ܚܡ ܘܝܐ ܚܝ ܟܝ، ܡܝ ܘܡܡ ܡ
ܘܐ ܟܘ، ܣ، ܡ، ܚ ܫ 10.12.2004 ܘܝܐ ܡܢ
ܡܚܐ.

ܘܢܐ ܐܘܐ ܡܘܡܐ ܪܚܝܩܐ ܘܐܚܝܕܐ ܠܡܫܠܡ ܡܫܝܚܝܘܬܐ ܕܢܚ ܘܢܢܐ ܐܡܥܘ
ܐܝܠܝܗ ܕܐܠܗܐ ܟܬܒܘܬܐ ܕܟܠܗ.
ܘܢܐ ܐܘܐ ܡܠܐܗܐ ܕܐ ܕܢܫܐ ܕܡܫܬܡܫܐ. ܐܝܟ ܕܡܫܝܚܐ
ܡܫܬܡܫܐ ܕܢܫܡܐ ܕܡܫܝܚܐ ܟܕ ܐܕܡ ܕܢܫܐ ܠܐܒܢ
ܡܫܬܡܫܐ ܡܫܝܚܐ. ܕܡܫܬܡܫܐ ܕܝ ܡܢ ܡܠܐ ܕܢܫܐ
ܕܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ ܕܡܫܝܚܐ. ܐܝܟ ܡܢ ܕܐ ܕܠܐ ܡܢ
ܕܡܫܝܚ ܠܗ: ܡܢ ܐܝܠܐ ܕܐܝܠ ܡܫܝܚܐ ܕܐܝܠ ܕܡܫܝܚܐ
ܡܫܝܚܐ ܕܡܫܝܚܐ، ܡܫܝܚܐ، ܡܫܝܚܐ ܕܡܫܝܚܐ.
ܐܝܠ ܕܝ ܡܢܐ ܕܐܝܠ ܐܝܠ ܕܐ ܕܠܐ ܡܫܝܚ ܡܫܝܚ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ܟܬܒܐ. ܐܝܟܐ ܕܡܫܝܚܐ ܠܐܠܗܐ ܕܐܝܬܝܗ ܡܢ
ܡܠܟܐ. ܠܐ ܡܬܡܢܝܢ ܒܗ ܐܦܠܐ ܟܕ ܐܬܝܐ ܡܫܝܚܐ
ܗܢܐ ܡܫܝܚܐ ܡܢܝܢ ܠܟܝܢ ܡܪܝܐ ܟܕ ܘܠܐ ܡܬܚܙܐ ܘܢܬܡܠܝ
ܠܡܘܡܬܐ ܘܟܕ ܡܢܫܝܚܐ ܕܐܠܗܝܬܐ ܐܝܬܝܗ. ܡܠܟܐ
ܕܐܝܬܝܗ ܠܐܘܪ ܐܝܠܝ ܚܝܢܝܢ ܡܫܝܚܐ ܐܠܗܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܐܠܐ
ܡܠܟܐ ܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗܐ ܡܬܚܙܝܢ ܡܢܢܗ ܐܝܟ ܕܡܫܝܚ
ܐܠܗܝܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܡܠܟܐ.
ܘܢܐ ܐܡܪ ܐܠܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝ ܘܢܐ ܕܡܢ ܡܠܟܐ: ܡܠܟܐ
ܕܠ ܠܐ ܠܐܝܠ ܠܐܘܪ ܕܐܠܗܐ ܕܐܠ ܡܢ ܕܠܐ ܕܡܝ ܕܪܚܐ ܘܫܐ
ܕܒܢܐ. ܕܡܠܟ ܐܙܠ ܒ 1984 ܐܠܐ ܐܡܪܐ ܫܐ ܕܡܘܡܐ
ܕܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܡܢܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܒܢܐ. ܐܝܟ
ܡܕܝܢܬܐ ܕܢܐ ܕܡܠܟܐ ܕܒܢܝ ܡܬܝܢ ܐܘ ܡܬܡܢܝܢ ܡܬܝ.
ܡܢ ܠܐ ܐܡܪ ܠܐ ܡܢ ܡܢܐ، ܡܠܟܐ ܕܠܐ ܕܐ ܡܢ
ܕܐ ܕܡܬܩܝ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܢܐ. ܠܐ ܡܫܬܡܥ ܐܠܗܝܬܐ
ܐܡܪܝܢ ܡܕܝܢܬܐ ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܡܢ ܕܢܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܟ
ܕܒܢܐ ܡܢ ܐܦ ܐܦ ܕܐ. ܒ ܡܕܝ ܐܡܪܝܢ ܕܡܢ ܕܐ:
ܡܢܝܢ ܐܝܟ ܕܡܠܟܐ ܠܐܝܠܗܝܢ ܡܬܝܐ ܕܡܫܝܚ ܡܠܟ
ܡܫܝܚܐ. ܐܠܐ ܡܢܝܢ ܐܝܟ ܡܠܟ ܡܫܝܚܐ ܠܐ ܕܡܫܝܚ
ܠܐܝܠܗܝܢ. ܒܡ ܐܡܪ ܡܠܟ ܕܡܫܝܚܐ ܩܝܡܐ ܡܢܝܢ:
ܡܠܟܘܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚ ܠܐܝܠܗܝܢ ܡܢ ܡܢܝ ܐܝܟ ܡܢ؟
ܡܢܝ ܡܢܝ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ؟ ܐܝܟ ܡܢ ܕܐ. ܐܝ ܡܢ
ܡܫܝܚ ܐܝ ܡܫܝܚ ܐܝ ܠܐܝܠܗܝܢ. ܡܢ ܡܢܝ ܐܝܟ ܕܡܠܟ
ܕܡܫܝܚ ܩܝܡ ܡܢ ܕܡܫܝܚ ܡܢ ܡܢ ܐܝܟ ܕܡܫܝܚ ܡܢ

ܗܘܝܢܐ ܕܠܐ ܢܡܝܢ ܗܘܝܐ ܡܫܬܢܐ ܟܬܒܐ ܗܘܝܢܐ
ܟܬܒܐ ܟܬܒܐ ܒܝ ܫܘܡܪ ܢܦܫ ܢܦܫܐ ܘܪܘܚܐ. ܟܡ
ܠܐ ܢܦܫܐ ܡܢܗ ܡܝܐ ܘܡܬܬܐ ܘܡܫܬܡܥ ܡܫܡܥ ܟܠܐ
ܡܬܬܐ ܡܫܬܡܥ ܟܡܬܐ ܟܬܒܐ ܘܡܫܬܢ ܟܝܢܐ
ܒܝܢܐ ܡܢ ܡܟܬܐ. ܟܬܒܐ ܘܡܟܬܐ ܡܟܢ ܟܠܐ ܒܝܢܐ ܡܢ
ܡܟܬܐ ܡܟܠܐ ܟܪܝܬܐ ܘܢܝ ܡܢܐ ܐܝܟ ܘܡܬܐ. ܡܟܬܐ
ܟܠܐ: ܡܟܬܐ ܡܬܬܐ ܡܫܬܢܐ ܡܢ ܡܬܬܐ
ܡܬܬܐ ܘܒܝܢܐ ܟܬܒܐ ܡܬܬܐ ܟܬܒܐ.
ܡܫܬܢ ܡܬܬܐ ܡܫܬܢܐ ܡܢܐ ܟܬܒܐ ܐܬܐ ܘܐܡܪ.
ܡܢ ܢܦܫ ܡܬܟܬܐ ܡܬܬܐ ܘܢܝ ܡܢ ܡܟܬܐ ܟܡܫܬܢܐ
ܟܠܐ ܒܝ ܡܢ ܡܬܬܐ ܟܬܒܐ ܠܠܐ ܟܬܒܐ ܟܡܬܐ ܡܢ
ܟܬܒܐ ܡܠܐ ܒܝܐ ܡܪܝܐ.

ܐ - ܐܘܡܬܐ ܘܐܡܬܐ ܕܪܡܝ ܡܢ ܒܝܢܐ ܘܡܢ ܡܟܬܐ.

ܡܫܬܐ ܘܡܬܬܐ ܡܫܬܐ: ܡܫܬܐ ܡܬܬܐ ܟܠܐ
ܐܘܡܬܐ ܘܡܢ ܡܢ ܡܬܬ ܡܫܬ. ܡܢ ܡܬܬ ܡܫܬ ܘܡ
ܡܬܬ ܡ ܡܠܐ ܟܬܒܐ ܟܬܒܬܐ ܒܝܬܐ. ܡܬܬܐ ܐܝܟ
ܟܬܒܐ ܡܐ ܘܡܬܬ ܡ ܡܠܐ ܟܬܒܐ ܟܝܬ ܐܘܡܬܐ ܡܬܬܐ
ܟܬܒܐ. ܒܝܬܐ ܐܝܟ ܡܟܬ ܟܡܬܐ ܘܡܢ ܡܬܬ ܡܫܬ
ܘܐܘܟܡܬܐ. ܒܡ ܒܝ ܒ ܐܘܡܬܐ ܟܝܬ ܡܬܝ. ܒ
ܡܢ ܐܡܬܐ ܘܒܝܬܐ ܡܬܬܐ ܟܬܒܐ ܟܠܐ ܘܡܐ

أن يم من أحقا لا مدمقنا المحبه. ممكمم حتا
مملقتم حمم مبتما، هدؤا، مكتسا، نحما ممحبا الكه
مدنم. مدمم في ومكمم المؤنما ممدمم يم المحكما انم
أم وحمهلا حلا منما أن حلا حنما ممبمنا مسكم
حداوا ومبقا ومكمم المؤنما أن ومتاهم ممتاهم وحتم
حممدتمم.

هدؤا ومبما مدب مكما: حمل هيما مماحبم حه
المؤنامم مب حامكلا منما حمل مبما ممرسما. حلؤ
لهؤا وماكلم مب وأد منما مدمتمنا هدؤما مرلهمم
حمل ممدمما كمسكم حمدؤا ومبما مدب مكما
مكمملهمه حدؤنا ممهلنما ولتمدم ممسلل
ومنا حمم ممركما ماحمقما ومكه. مملهمم مكمم
مدمتمنا كركما ؤمما ومماممما مم لهما ومكنا
ومبما مدب مكما. حبا مماحنما ممماسرا حمنما
ومدمقنا. ه حمكم ركما ؤمما حب نممم مم لم
حبا مماسما مرسما حاقتمم. هدؤا مما مما مكم
ممما ؤمسما كمدمقنا ومملهمم مم ومتما ماؤما
ممتكما وسم مبؤا مكمقّم ممما ومكمم كسما
ومحمتمم، ؤمدمم ممتحمم. ممحتحد ممما
مماحد مماؤا ممناما كمدؤا مكمم مم مماممم
كؤما ؤمسما ومكلتا كمممد امما ومبما مدب
مكما ممممم مدؤا ومكمم ممامتا ممقلا ممتما
ؤمسما حبما كمما إمتما ومكما.

ـ هڤَز ستا ڤِڤزما حرم ڤَحبز

ـحب مح احتا مدمقتما ڤَوزما ٥هبا حمحڭ نزما وحمـ
ـهس مَ 1968 حمزمـا وازحس وجب جَزاحَاكَه. هَكم
ـحمـ هڤزا هزما ٤وزحما حمزمـه مح كمـكحما
ـٱوـمـما ٥حبـاما حم ڭحمتـما حبـاما ٥ڤز حمجزمـا
ـزمـه حبـا وهزب اڤزم ٥هزب ٤٥وٱوهه. هكم
ـڭحمـما ٤وزحمـا حمـمـ ازز مَ 1991. حمـڤز ٤حمحمـا
ـڭحمـما حححما ٥زما ٱرا كبزا وهزب ٥كحما ٱحما
ـحمـ حبزا ڤِڤزمـا. حححححم ڭ، ا، ازز مَ
09.01.199 ٱهمـڤز ڤِزما هزما حب ٥كحمـه وهزب
ـحمـٱه حححمـٱمـڭمـه ٥ڭمـڭحمـڭما ڭحزحبـ ٥حه
ـححما ٱٱحمـ كبڭما وحححمـٱما. حححححم ح، ح، خح
02.02.2002 ٱٱحمـ كبڭما وحححما حب ٥كحمـه
ـهزب حححمـٱمـڭمـه. ڤِزما حرم كبحمـ ٥ما كبزا وهزب
ـكحما ٥حبڤ كبزما ٱحه ححمـ ٥ٱحه حم حمـ ٥ححما
ـححما مح حڤقحب كحما.

ـ حححزا ڤِڤزما وهزب ٥كحما

ـٱما حححزمـما: حححكحمـٱمـ ٥ٱحڭما كبححڭ مبتما حححم
ـححححڭ وحح كحححما ححما ٥ٱما حححما. ححححما ححم
ـححححڭ كاوا زححما. لا ححححما ححم ٥كبا واحما ٥ٱ مبحما
ـ كاوا وححكبا زححما ڭز مح وححڭ ٥كححبما ٥كبا
ـكححا هزحم. ٥ڭمـ وححححڭ وبتما ٱٱكبه كححححما

[illegible]

- [illegible]
- [illegible]

أ - [illegible]: [illegible] أ، ب، [illegible] 1.10.1999 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝܡ ܕܐܝܠܢܕ

٥ - ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ
ܡܪܝܡ ܕܐܝܠܢܕ ܗܘܬ ܚܕ
ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܚܡܝܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܐܘܣܛܪܠܝܐ
ܕܡܬܩܪܝܐ ܒܫܡܐ ܕܡܪܝܡ ܡ،
ܡ، ܒ ܡ 10.10.2004
ܕܡܬܩܢܝܢܐ ܡܢܗܢܝܢ ܘܡܬܩܢܝܢ
ܘܡܢ ܐܘܣܛܪܠܝܐ ܡܢ
ܡܪܝܡ ܡܬܩܢܝܢ
ܕܒܝܬ ܡܪܝܡ ܕܐܝܠܢܕ ܗܘܬ.
ܡܬܩܢܝܢ ܘܡܢ
ܐܘܣܛܪܠܝܐ ܡܢ ܡܪܝܡ
ܕܡܢܗܢ ܡܬܩܢ ܥ٥، ܒ
ܗܢ ܕܡܢ ܒ ܡ 2004
ܐܝܪܠܢܕ ܘܡܬܩܢܝܢ ܕܝܢ ܘܡܢ
ܡܬܩܢ ܗܝ ܕܡܢ ܡܢ

- حصلة أزهب - ٥ مَ 5-1984 حلا حصبس وسا مكلا
حلا ٥لحد حصنلا مكلا مططا واتسا.
- حصلة خد مَ 2002 حلا حصلا مدحلا وسا
وم مبتا اتمحا مح وسا وسا حبحا كنمحا إسنا.
- حصلا وحد مبسا وسا حلا حسا ومكمم
ح لاوم مبتا مكلا مبمحا ٥سلا واتسا ومكمحم
كبتا.

حسا واتسا واحد حب وسا ابعه ألاه مكمم مح لاوم مبتا

- ٥٥وا وسوة كحكة مسلا وحبلا وسا. حبكمه
حلا مكوا ٥اوحه وم مكنة مح لكلم مكوا. ٥حما
كة وسا وولا سبلا وسلا ٥مسمهلا.

[illegible] 08.02.1977 [illegible]
[illegible] 1982 [illegible]
[illegible] 27.11.1983 [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1973 -1982 [illegible] .....
[illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible]

[illegible] 1982 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1976 م [illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible] لا [illegible]
[illegible] 1972.

[illegible]

و- [illegible]

[illegible] 1974 [illegible]
[illegible]

ـ ومنها مدها وُلي

ـ حلؤ مدسه ووما أوحما: ومنا ممه رحما أوحما
ـمعما مح حد ملحا وانقا. مكلأنعب أماه إنقا حكمتا
ـ رح كرح مدهنه حة. حمه أزهب مَ 1964 أما ومنا
ـدها ولي مَامُسُا مدهنه حة حبها حمه أزهب مَ 1969.
ـرحما مما وهد حة ومنا مدها ولي هنؤ حملمحه
ـبه هممكما مدهنما أحكما ملحا ومقهما مب ملحا
ـعمكما مجمكه نكمنم حبنا مدكمسم حدم
ـرحكما حيكتما وكمها حبانما. ومنا مدها ولي منا
ـها حبما وحبمه كككرب.

ـ ومنا مُدهُا أوحما

ـ حلؤ ومنا مدها وأماهنه مح ومنا أما ومنا مدها
ـحما مدهنه حة. ومنا مدها: مبم وبدك حمتا
ـمنما مدهمما أمكما مما مدمكما. حب حمه
ـحناه مح متا مكم حكمتا: حب مكدماه ومهما
ـهنم كبكمي أما مدهنه حبنا مكك حمتا وومنما

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1958.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 28.12.1958 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ܟܢܝܫܬܐ ܕܡܪܝܡ ܕܒܝܬ ܠܚܡ ܕܒܝܬ ܠܚܡ ܕܡܪܝܡ ܕܒܝܬ ܠܚܡ

ܟܢܝܫܬܐ. ܡܠܟܐ ܗܘܐ
ܡܫܬܡܥܐ ܘܒܝܬܐ
ܕܡܫܝܚܐ ܒܟܠܗ ܘܢܡܪܝܡ
ܡܢ ܒܬܟܠܗ ܡܠܐܟܝܡ.
ܠܗܠܝܢ ܒܟܠܗ ܕܟܠܗ ܕܫܡܝܐ
ܘܡ ܢܝܚ ܡܢ ܕܐܝܬܐ.
ܟܕ ܡܠܟܐ ܕܫܡܝܐ ܡܪ:
ܡܠܐܟܝܡ ܟܠ ܡܠܟܘܬܐ
ܕܡܫܝܚܐ ܠܡܠܟܐ
ܡܠܐܟܝܡ ܠܟܠ
ܡܠܟܘܬܐ ܕܒ ܡܠܟ

ܡܠܐܟܝܡ ܟܠ ܡܠܟܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ. ܠܟ ܠܐܝܠ ܕܐܢܐ ܡܠܟܘܬܐ
ܕܐܝܬ ܠܟ ܫܘܠܛܢܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ. ܠܐ ܡܪ
ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܐ ܠܟܠܗ ܠܥܠܡ. ܡܢ ܡܠܐܟܝܡ ܕܡܫܬܡܥܝܢ
ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܒܝܬ ܐܒܐ ܕܒܝܬ ܐܒ ܕܒܝܬܐ، ܕ
ܟܝ ܐܝܬ ܐܢܬ ܠܐ ܫܝܢ: ܡܠܐܟܝܡ ܡܢ ܐܝܬ ܡܐ
ܡܠܐܟܝܡ ܫܝܢ ܐܝܬܝܢ ܟܠܗ. ܡܠܟܘܬܐ ܕܡ ܡܠܟܘܬܐ
ܕܒܝܬ ܐܒܐ، ܠܐ ܡܢ ܡܠܟ ܠܟܠ ܡܠܟ ܕܒܝܬ ܐܒܐ ܕܡܫܝܚܐ
ܟܠܗ ܡܢ ܡܠܟ ܡܠܟܘܬܐ ܕܒܝܬ ܐܒܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܠܟ
ܡܠܟܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܒܝܬ ܐܒܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܠܟ ܡܠܟܘܬܐ
ܕܡܫܝܚܐ. ܡܠܟ ܡܠܟ ܡܠܟ ܡܠܟ ܡܠܟ ܡܠܟ ܡܠܟ ܡܠܟ ܡܠܟ
ܡܠܟ

ـه ـ حمه هبتما

ـلهتم، هحتمالا وهبتما وسه حمهلما ووا وحنه حبنا
ـهنب هكحا حبهلا هوا وبكُنمالا وهلاهنا كه حمه
ـهبقا. اما حه حهنا هحتا وهوحا ههلههما هم لاوام
ـهتقالا. احما واهنم هم كحلا: هبنا هوا لاسه اوحا
ـههب ههلسه كه حسهما اه هلا وقلا. هحتا
ـهبهما وهكحلا احهو يه هم إمتنا هاههب وهبما هنب
ـهلا. ههحتا وم وحهرحلا واسب كلاوههم قلحا هحتا
ـهبما هنب هكحا اههب. هحتا إمتنا لا بهحم هقههب
ـهحتحا وحهم.

ـهنا هب كحلا وهحتا هكم هلحم هههنم حبهتلا
ـهتملا؟ كحلا: هههلا هن وههقنا وهسهم اهنا

حب ܟܬܒܐ ܕܡܘܬܐ ܕܟܬܒܐ. ܟܬܒܐ ܕܡܘܬܐ ܕܟܬܒܐ ܡܕܡܐ
ܡܟܬܒܬܐ ܠܐܝܟ ܡܠܬܐ ܐܠܦܝܢ.

و - ܡܕܡܡܠܠܝܢ:
ܟܠ ܡܕܡܡܠܠܝܢ ܢܦܩ ܕܡܠܬܐ ܕܡܠܬܐ ܟܝܐ ܡܕܡܐ. ܐܝܟ
ܕܡܟܬܒ ܡܡܫܟܝܢ ܡܢ ܫܝܢܐ. ܕܕܐ ܡܕܡܐ ܕܡܡܫܝܢ
ܡܠܡܡܝܢ ܟܟ ܡܢ ܟܐܦ ܕܕܡܐ ܟܠܡܐ ܡܠܡܐ ܡܢ
ܐܝܟ ܡܠܬܐ ܫܝ. ܡܕܕܝܢ ܟܕ ܕܝ ܟܐ ܕܡܡܐ ܟܢ. ܡܡܫܝ
ܟܬܒܐ ܡܝܢܐ ܟܝܢܐ ܟܡܠܬܐ ܕܐܐ ܕܟܬܒܝ. ܐܐ ܟܡ
ܡܟܠ ܟܝܐ ܐܝ ܕܡܕܡܠܠܝܢ ܟܡܫܟ، ܡܟܝܢ ܡܝܢܐ
ܫܝܢ ܕܡܡܫܝܢ ܡܢ ܫܝܢܐ.
ܡܡܫܝ ܟܝܐ ܕܝ ܟܐܦ ܟܡܠܬܐ ܡܝܢܬܐ ܡܡ
ܟܡܬܐ ܡܡܬܐ ܡܝܢܬܐ ܕܡܡܝ ܟܡܬܐ ܡܝܢܐ.
ܟܡ ܟܝܐ ܕܝ ܕܐܐ ܫܝܐ: ܐܐ ܟܝ ܡܝ ܡܝ ܡܡ
ܐܝܬܝܐ ܡܕܝ ܐܝܬܝ ܟܠ ܕܐ ܐܝ ܡ ܡܕܝ ܐܝܬܝ ܕܝ
ܟܡ ܡ ܕܐ ܐܝ ܡ ܡ ܡܕܝ ܕܝ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ
ܡ ܕ ܡ ܕ ܡ ܕ ܡ.

ܡܢ ܟܠܗ ܕܟܬܒܐ ܕܥܠܡܐ ܕܡܬܪܓܡ ܡܢܗ ܠܫܢܢ ܫܬܝܢ
ܐܝܬܝܗ ܒܗ ܐܪܟܐ ܕܒ 1926 ܐܝܬܝܗ ܫܠܝܠܐ ܒܗ ܐܝ ܕܒ
1950. ܐܦ ܐܝܟܢܐ ܕܥܡܐ ܕܐܝ ܕܐܝܬ ܒܗ ܟܠܗ
ܕܡܬܟܠܐ «ܐܝ ܕܐܝܬ» ܐܠܐ ܕܐܝܬ ܕܐ ܕܡܬܟܠܢܐ
ܕܐܬܟܠܝܢ ܡܢ ܟܠܗ ܟܠܗ ܐܠܗܝܬ. ܟܐ ܡܠܦܢܐ
ܕܐܠܗܐ ܡܢܢ. ܐܝܟ ܡܠܬܐ، ܡܢܟܠ ܐܝܟܢܐ ܕܐܝܬ. ܐܠ ܟܠܗ
ܕܐܝܬ ܕܐܝܬ ܐܝܟ ܕܐܝ ܫܠܝܠܐ ܕܟܐ ܟܠ ܐܝ ܕܐ
ܡܢ ܐܠܐ ܕܐ ܟܐ ܐܝ ܠܐ ܐܝ ܐܝ. ܐܝܬܝܗ ܕܐ
ܕܐ ܡܠܐ ܕܐ ܡܢ ܡܢ.

ܐ - ܐܝܬ

ܡܢ ܟܠ ܐܝ ܕܐ ܐܝ ܕܐ ܐܝ ܕܐ ܐܝ ܕܐ. ܐ ܕ
ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ

ܗܕܐ ܟܬܒܐ ܕܥܠ ܡܢܗ ܐܬܝܠܕ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ
ܕܢܚܝܢܐ ܒܝ ܐܦܝ: ܘܐܢܫܐ ܕܒܝܡ ܘܐܠܗܐ ܕܐܝ
ܐܡܪܐ، ܐܦ ܗܘܐ ܐܝܟ ܒܝ ܡܫܝܚ. ܗܕܐ ܐܝܟ ܕܟܬ
ܠܐ ܐܡܬܝܐܬܐ. ܐܝܟܐܠܐ ܐܦ ܡܢ ܘܐܢܫ ܫܘܐܠ
ܒܝ ܗܘܐ .

ܫܝܢ - ܡܢ ܐܠܗܘܬܐ ܫܠܝܛܐ

ܟܬܒ ܕܐܝܡܢܘܬܐ ܡܢ ܘܐܢܫ ܐܚܪܢܐ ܐܦܠ ܡܢܗ ܕܒܐ
ܕܐܝܬ ܠܝ ܒ 1950. ܐܝܬܘܗܝ ܡܢ ܐܢܫܘܬܐ ܘܐܦܠ
ܐܝܟ ܐܢܐ ܐܝ ܒܝ ܡܢܗ ܕܐܝܬ ܠܗ ܟܝܢܐ ܒܝ ܡܢ
ܠܐܝܬܐ ܕܡܢ ܐܝܟ ܫܘܐܠ ܐܢܢ: ܐܝܬܐ ܘܐܢܫ
ܐܝܟ ܐܝܬ ܠܗ ܘܐܝ ܐܝܟ ܐܝܬ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܐܦ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܫܠܝܛܐ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܐܝܟ. ܐܦ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܐܦ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܫܠܝܛܐ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ.

ܬܠܬܐ - ܡܢ ܐܠܗܘܬܐ ܐܝܟ ܐܢܫܘܬܐ ܘܐܢܫ ܘܐܢܫ ܐܚܪܢܐ

ܐ - ܐܝܟ ܐܝܬ ܐܝܟ ܐܢܫܘܬܐ ܐܝܟ ܐܝܟ.

- ܟܬܒܐ ܕܥܠܡܐ ܕܐܬܐ ܡܢܗ.

- ܘܡܐ ܕܥܠܡܐ ܟܡܐܝܐ ܐܝܟܢܐ ܕܐܬܝܢ ܠܡܫܝܚܐ ܕܟܬܒܐ ܕܥܠܡܐ.

- ܡܪܝܐ ܕܡܠܟܐ ܕܥܠܡܐ ܠܡܢ ܕܐܬܐ ܟܠܗ ܟܠܗ.

ܡܫܝܚܐ ܕܝ ܡܪܝܡ ܕܐܠܗܘܬܐ ܐܝܬܝܗ ܟܠܗ ܟܝܢܐ ܕܐܠܗܐ
ܕܐܝܬ ܕܝ ܒܪܗ ܕܒܪܢܫܐ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܐܠܗܝܬܐ
ܕܡܪܝܡ ܕܢܗܘܢ ܐܢܘܢ ܠܐ ܕܡܐ ܕܥܠܡܐ ܡܫܝܚܐ. ܐܝܟ
ܕܐܝܬ ܕܐܝܬ ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܐ ܐܠܗܐ ܡܢ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܐܠܗܘܬܐ
ܕܐܠܗܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܐ. ܕܡܢ ܕܐܝܬ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܐܠܗܘܬܐ
ܕܐܝܬ ܕܡܫܝܚܐ: ܡܢ ܐܠܗܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܐܝ ܕܡܫܝܚ ܐܝܟ
ܕܡܫܝܚܐ ܕܐܝܬ ܕܐܝ ܡܢ ܕܐܝ ܡܫܝܚܐ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ.
ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ
ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ
ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ
ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ
ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ
ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ
ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ
ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ
ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ
ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ
ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ
ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ
ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ
ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ

ܗܠܐ ܐܝܟܢܐ ܡܢ ܕܒ ܡܫܬܡܫܢܐ ܕܐܝܬܘܬܐ ܕܫܘܬܦܘܬܐ
ܗܢܐ ܟܬܒܐ ܗܘܐ: ܡܫܬܡܫ ܒܚܝܐ ܕܢܦܫܐ ܕܐܝܬܘܬܐ ܕܒ
ܡܬܩܠܐ ܕܡܫܬܡܫܢ ܒܢܐ ܗܠܐܝܢ ܡܢ ܫܬܝܢ.
ܐܦܠܐ ܡܬܝܒ ܫܢܐ ܫܒܐ ܕܟܘܪܐ ܡܫܝܚܐ ܕܠܟ ܡܢ ܗܢܘܢ
ܕܒܢܐ. ܫܢ ܫܒܐ ܕܟܘܪܐ ܕܡܫܬܡܫ ܐܝܟܢܐ ܕܒܝܡ ܕܡܫܬܡ ܡܢ
ܐܡܬܐ ܕܐܝ ܡܢܐ ܠܗ: ܡܢ ܟܠܐ ܕܐ ܕܡܫܬܡܫ ܡܢܝ ܕܐ
ܡܫܝܚܐ ܕܢܝܚ. ܕܒ ܦܬܓܡܐ ܡܒܘܥܐ ܫܒܢܐ ܡܢ ܐܘܡܬܐ:
ܡܢܝ ܕܡܫܬܡܫܐ ܠܗ ܫܢܐ ܕܐܝܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܐܝ ܡܫܬܡܫ
ܡܫܬܡܫ ܠܐ. ܕܒ ܡܫܬܡܫ ܫܠܐ ܕܡܫܬܡܫܢ ܐܝܟ ܡܫܝܚ ܡܫܝܚ ܕܒܐ
ܕܐܝܬܐ ܕܐ ܕܒ ܡܫܬܡܫ ܐܢ ܕܡܫܬܡ. ܫܠܝ ܠܐ ܕܐ ܕܐ ܕܡܫܬܡ
ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ ܡܢ ܡܢܝ ܕܒܢܐ ܫܠܡܢ ܐܠܐ ܕ ܡܫܬܡ
ܕܡܫܬܡ ܡܫܝܚ. ܐܝܟܢܐ ܡܫܝܚ ܡܫܬ ܠܐ ܡܫܬ ܕܐ ܕܒܢܐ ܡܢ ܡܫ
ܡܢܡ.[12]

ܡܬܝܐ ܕܒܢܐ ܕܡܫܬܡܫ ܡܫܝܚ ܕܐ ܡܢ ܕܒܢܐ ܕܡܫ
ܡܫܝܚ ܕܐ ܡܫ ܡܫ ܡܫ ܡܫ:

ܐ - ܕܒܢܐ ܕܡܫ ܡܫ ܡܫ. ܡܫ ܡܫ ܕܒܢܐ ܡܫ
ܡܫ ܡܫ ܡܫ ܡܫ ܡܫ.

ܒ - ܡܫ ܕܒܢܐ ܡܫ ܡܫ ܡܫ ܡܫ ܡܫ ܡܫ
ܡܫ ܡܫ.

ܓ - ܕܒܢܐ ܕܡܫ. ܡܫ ܕܐ ܕܒܢܐ ܐܠܐ ܡܫ ܡܫ ܡܫ
ܡܫ ܡܫ ܡܫ ܡܫ ܡܫ ܡܫ.

---

[12] ܡܫܝܚܐ ܡܫܬܡܫܢ ܡܢ ܕܒܢܐ ܡܢ ܡܫ، ܡܫ ܕܡܫ ܡܫ ܡܫ ܕܐܝܬܘܬ ܡܫ ܕ
ܡܫ ܡܫ، ܡ.ܡ.ܡ ܕ ܕ، ܕܒܢܐ ܕܡܫ.

[illegible] [illegible] [illegible] [

هسوهما ووزا

ح. ي - محسسلا محكسلا مبحلا وحلقلا محمجسسلا ؟زاؤو ؟لا ح هذا هلا ازلا م 1909 لجزا وهذ محكا: محلسا لحم حملحة وحلحة لا جزا ووزا ولهؤحجم ووجبا زوزا مجضلا لحسوا ؟وسا ووزا ووهزلا لحلهة. هلا ازحد م 1982 محكسلا سا وهمة ؟زلحا مجبلا ؟ميه سلهلا لحلحا ولا اسوا ولهلا حكوه جزحلا إستسلا. مووحا لحم ووزا واهلهلا هلا ازحه م. مزبب حسا اوح هووم ومحزوم ححلا مزسلا ؟وسا ولا واهلهز ححتسا ووزا امحا وهوا حووحا لجزا محلوكجلا واام.

هلا ازحه م 1925 ح هذ حرسا وهبم هحب ؟وححلا محكحلا اوحلا الاهم ول حوكحلا جهما وهذ حلاز هلا سا هلا ازحه م 1926 حرسا ومليه اوح ؟وححلا محكحلا. ملهه ومحتوه ؟ولهه حلهز اولا واحوه ووا اس محكا سرسا ولاحه جزا وهذ محكا ولهه ؟حمزمة مه ؟ه ؟حز. محكحلا وم امحا واحز ولاحهه ؟حرسا ولا ووا حكسلا ولهؤحجم هذلا هسما ولهما ؟جزلا ولجزلا وحلهمم ووو حوم. حهحما ولحرهسا وحجا ؟لا جزلا ووزلا امذحلا ؟هزسلا ولهم ووزا وهذ محكا وم احلة ووا سا ولهم. هلا ازحه م 1926 اوهمه حة ؟ولا وهمهوا

ܐܝܠܐ ـ ܡܢܝ ܡܘܡܠܐܝܬ ܐܝܠ ܐܘܟܠ: ܐܦܝ ـ ܐܦܝ ܡܪ 1856 ـ 1843[7]

ܟܬ ـ ܫܡܐ ܡܠܟܐܝܬܐ ܐܝܠ. ܫܠ ܢܐ ܐܝܠ ܐܦܝ ܡܪ 1868 (ܫܘ ܟܐܝܠܝܬܐ ܒܝܢܐ)

ܝܐ ـ ܫܡܐ ܟܡܐܝܬܐ ܟܪܝܡܐ: ܐܦܝ ـ ܐܦܝ ܡܪ 1884ـ1896 (ܫܢ ܐܝܠܝܬܐ ܒܝܢܐ)

ܝ ـ ܫܡܐ ܡܐܡܢܐ ܡܘܡܐܠ ܟܪܝܡܐ ـ ܐܪܝ ܡܪ 1908 -1926[8]

ܡܠܟܐܝܬܐ ܫܡܐ ܡܘܡܐܠ ܟܡܐ. ܫܡܐ ܒܝܢܐ ܒܢܝ ܡܠܟܐ (ܐܪܝ – ܐܪܝ ܡܪ)

---

[7] ܫܡܐ ܒܪܝܐ ܕܐ ܒܝܢܐ ܒܢܝ ܡܠܟܐ، ܡܠܟܐ ܐܒܐ ܡܘܡܐܠ، ܐܦܝ ܡܪ، ܐܠܐ ܐܢܐ، ܟܐܝܠܝܬܐ ܒܝܢܐ، ܐܠܐ ܐܢܐ.

[8] ܫܦܐ ܒܢܝܢܐ ܡܘܡܐܠ، ܟܝ ܡܘܡܢ ܦܐ، ܟܪܝܡܐ، ܐܪܝ، ܐܠܐ ܕܐ، ܡܠܟܐ ܕܐܝܠܝܬܐ ܟܪܝܡܐ، ܡܠܟܐ ܐܦܝܡ ܟܪܝܡ، ܡܘܡܐ.

س - مهما امداسمه اوحما: اماهلا هلا انه م 1505

ع مهما احكبر ومهما محمدت: افمده مهلا 1846 (انكه م)

ص - مهما هكدهمهده مهمع: انبي-انكه م 1559-1553

ط - مهما امداسمه الحما مححما: انه-انكه م 1579-1560

ت - مهما هدمنا هكحا مححما: اذفت م 1582

ي - مهما هدمنا ؟نمت: افمده- افمحس م 1648-1645

ب - مهما هدمنا اذنمر: افحب- افحب م 1684-1674

ه - مهما هدمنا مهمر مححما. افحا- انكه م 1709-1681

ه - مهما هدمنا حزوحا اوحما. انكس م 1738 والحكم حبوكما وهكمنحدا هلا انم م 1740

١٢ - مهما هدوكدهه اما: انحي م 1743

س - مهما هدمنا اما: انهس م 1768. والحكم حبوكما وهكمنحدا هلا انزا م 1791

ك - مهما هدمنا مهمع الكهبالكم: انحي-افمه م 1783-1825

ر - مهما حبكدوه مبوا اوحما: افمر م 1841

[illegible]

[illegible]

[illegible] - [illegible] [illegible] [illegible]

(242) ܡ. ܐܚܘܝܗ ܚܝܐ (ܫܢܐ) ܐ (626) (315) ܡ.
ܐܫܬܐ ܚܕܐܘܝܐ ܐܝܐ ܕܡܘܠܟܝܐ ܒܝ ܡܠܟܐ ܘܐܘܚܕܢܐ
ܘܫܘܚܝܐ ܘܢܬܐ: ܡܢܕ ܡܕ ܡܘܢܝܐ ܘܡܟܬ ܘܘܢܐ ܐܡܠܟ
ܘܢܐ ܒܠܐ ܚܟܝܡ ܐܝܟ ܡܠܟܐ

ܟܬܒܐ ܕܝܠܗ ܡܢ ܡܪܝ ܡܪܝܡ ܐܡܗ ܕܐܠܗܐ. ܡܠܦܢܐ ܕܟܢܝܫܬܐ ܡܠܦܢܝܬܐ ܕܫܘܬܐ.

ܫܒܚܐ ܕܡܢ ܡܠܦܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܝܠܝ ܕܪܝܫܐ ܕܟܠܗ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܐܝܟ ܕܟܬܒܐ ܕܝܠܗ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܕܡܠܐ ܪܚܡܐ ܕܐܒܘܗܝ ܒܝ ܟܠ ܙܒܢܐ ܕܦܪܝܫ ܟܬ: ܡܠܟܐ ܕܐܝܬܝܐ ܕܙܢܝܢܐ ܫܪܘܐ ܒܝ ܡܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܟܬ ܒܝ ܕܒܬܘܠܬܐ ܕܐܝܬ ܠܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܕܡܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܫܡܝܐ ܕܐܝܟ ܕܟܬܒܐ ܕܝܠܗ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܕܡܠ ܪܚܡܐ ܕܐܒܘܗܝ ܒܝ ܟܠ ܙܒܢܐ ܕܦܪܝܫ ܟܬ: ܡܠܟܐ ܕܐܝܬܝܐ ܕܙܢܝܢܐ ܫܪܘܐ ܒܝ ܡܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܟܬ ܒܝ ܕܒܬܘܠܬܐ ܕܐܝܬ ܠܢ ܡܠܟܘܬ

ܐܠܐ ܗܘܝ ܟܘܡܪܐ ܕܢܝܢܘܐ ܕܡܬܩܠܐ ܒܟܠܗ ܡܕܝܢܬܐ
ܘܡܘܕܝܢܐ ܕܡܪܝܡܘܬܐ. ܡܕܡ ܐܝܟ ܕܢܗܘܐ ܕܡܬܩܠܐ ܒܟܠ ܡܕܝܢܬܐ
ܕܢܝܢܘܐ ܕܡܬܩܠܐ: ܐܦ ܕܢܬܩܠܘܢ ܐܦ ܕܡܬܩܠܘܢ ܠܐ ܒܟܠ ܡܕܝܢܬܐ
ܕܢܬܩܠܘܢ ܡܕܡ ܘܒܟܠ ܕܡܬܩܠܘܢ ܕܡܬܩܠܘܢ ܠܐ ܒܡܫܬܘܬܐ ܕܐܝܟ
ܕܒܟܠ: ܐܝܟ ܕܒܟܠ ܕܡܬܩܠܘܢ ܡܕܡ ܐܝܟ ܕܡܪܝ ܡܪܝܡ.

ܒ - ܡܘܡܐ ܘܡܝܡܐ ܕܢܝܢ ܡܕܝܢܬܐ

ܡܕܡ ܕܪܟܒ ܟܘܡܪܐ ܢܝܢܘܐ ܡܬܩܠ ܡܕܝܢܬܐ ܡܬܩܠ ܡܕܡ
ܕܡܕܡ. ܟܝ ܡܬܩܠ ܐܝܟ ܟܝ ܡܬܩܠ ܐܝܟ ܡܬܩܠ ܡܕܡ ܡܬܩܠ
ܐܝܟ: ܐܝܟ ܡܬܩܠ ܐܝܟ ܠܐ ܡܬܩܠ ܡܕܡ ܕܢܝܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܢܝܢ
ܕܡܬܩܠ ܡܬܩܠ. ܕܐܦ ܡܕܡ ܡܬܩܠ ܐܝܟ ܡܬܩܠ ܡܕܡ ܡܬܩܠ
ܡܕܝܢܬܐ ܒܟܠ ܡܕܡ ܕܐܝܟ: ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܕܡ ܡܬܩܠ
ܡܕܡ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܕܡ ܡܬܩܠ ܡܕܡ ܡܬܩܠ ܡܕܡ ܡܬܩܠ
ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ.
ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ
ܡܕܡ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ
ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ
ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ
ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ
ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ
ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ
ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ ܡܬܩܠ

حد - وَمَلِمَّا وِمِوِحِ مِنِ مِكِحِا كِلِكِمِبِهِمِ
فِمِبِمِ اوِسِمِ لِهِحِا وِجِنِحِ حِوِبِهِ مِجِنِا كِمِكِمِفِ
اِكِمِبِهِ مِلِلِلِلِ مِلِلِتِا وِحِمِهِمِ: مِفِمِبِ اِمِ مِاِجِنِ
كِمِمِ: مِهِ حِتِ قِمِبِمِا: فِنِمِهِ رِمِمِا مِاِسِهِ كِرِكِفِا
مِلِّنِهِ وِمِبِا مِكِلِمِكِلِا. حِنِهِ كِمِبِمِا: مِفِوِلِهِ كِلِوِ
مِكِمِا مِاِكِلِنِهِ كِمِ مِتِوِا مِفِمِهِ كِمِكِمِمِ مِمِتِا فِرِهِ
كِتِمِلِا كِلِمِكِا مِمِ مِكِمِ كِمِبِكِمِ لا اِسِهِ كِمِمِ
لِهِكِا.

فِمِبِمِ نِمِمِ مِنِمِا مِمِمِ حِمِمِا مِرِكِبِ مِاِكِمِكِ: مِاِكِمِ
مِمِ مِنِهِ مِمِمِا اِمِنِ: مِنِمِا مِكِلِكِا كِنِمِا مِكِمِمِا
وِاِكِلِكِمِ كِكِمِمِا مِكِا مِمِمِ فِنِكِمِا لِمِكِلِكِمِ مِاِمِكِلِكِمِ:
مِفِمِكِ رِكِفِاِ وِنِمِبِمِ وِكِلِكِمِكِ كِمِ كِمِبِكِا مِكِا مِفِمِ
كِنِمِبِمِ مِمِمِكِلِا مِوِا وِكِلِكِ إِنِا مِمِ مِنِمِكِمِبِاِمِ: وِكِلِ
اِكِمِا وِمِمِمِ كِنِمِمِا وِكِلِوِنِمِ مِمِمِ مِمِبِا مِمِمِمِ
وِنِمِبِمِ مِنِمِبِمِ كِمِ مِمِوِمِا مِنِمِمِ مِمِزِكِمِ كِمِ: لا مِمِمِا
اِمِمِ مِمِمِا مِلِا بِمِفِا اِمِمِ مِنِوِا مِلِا مِكِلِا. مِنِمِا مِكِلِكِا
مِرِكِنِا: مِمِ مِمِمِ وِكِلِ وِمِنِمِ كِمِ مِنِمِبِ مِمِوِا لا مِمِمِا
مِكِمِمِ لا وِمِمِا مِلِا وِمِفِنِ مِلِا وِمِنِبِمِ مِمِنِمِنِجِ مِلِا
وِنِ مِمِسِمِ مِمِ اِمِكِمِزِا مِلِا وِمِمِكِمِا مِاِلِا
كِاِهِنِمِا مِمِ مِكِنِمِكِا. مِنِمِا كِمِا مِمِ مِمِمِ كِمِ
مِمِمِكِمِا مِوِا: وِكِلِ مِنِكِا اِمِ كِلِ اِاِوِا وِنِمِمِ مِكِمِكِا
مِمِمِمِ مِرِكِمِ مِبِكِمِ مِمِمِ لا مِمِمِا كِاِاِوِا مِمِ لا مِمِمِا مِلِا
مِوِمِمِا مِلِا مِمِرِا مِلِا رِوِرِوِا مِلِا مِمِمِا مِلِا مِمِاِا مِلِا مِمِمِا.

ܬܠܐ ܕܐܠܗ ܚܝܢܐ ܕܝ ܚܛܝܐ ܡܬܚܟܝܢ ܠܐܝܟܢܐ ܕܐܝܬܝܗ
ܘܠܗ ܘܡܫܟܚ ܟܐܦܐ ܕܡ ܕܐܠܗ ܠܐ ܠܘܚܐ ܕܐܝܟܐ ܕܢܝܢ
ܘܡܛܠ. ܡܫܝܚ ܟܘܚܐ ܕܐܠܗܝܡ ܠܚܝܡܠܐ ܘܡܢܗ ܘܡܝܐ ܘܡܪܝܠܐ
ܡܦܡܘܠܐ ܐܡ ܒܗܝ ܚܦܝܡܢܘܬܗ.

ܛܐ - ܡܢܝ ܡܠܟܐ ܡܠܗܐ ܠܟܝܠܐ ܫܒ ܡܝ ܚܢܘܐ ܡܢܝܠܐ

ܡܠܟܘܬ ܐܝܐ ܠܐܗ ܘܒܝܡܐ ܡܢܝ ܡܠܟܐ: ܟܝܢܐ ܫܒ ܕܝ
ܕܚܢܐ ܕܐ ܐܠܗ ܝܗܘܐ ܠܐ ܗܢ ܕܢ ܘܢܒܝܩ ܠܗ ܢܒܐ ܕܐ ܕܝ
ܡܬܡܐ ܡܠܡܠܡܠܐ ܡܠܒܝܩ ܝܗܘܐ: ܡܘܡܐ ܝܗܘܐ ܠܐܝܟܢܐ ܕܐ
ܡܢ ܡܬܝ ܡܬܡܐ ܠܠܠ. ܐܠܗܐ ܠܐ ܟܘܚܐ ܡܠܟܐ ܐܠ
ܠܐܐ ܡܢܝܐ ܡܢܝ: ܐܠܗܝܡ ܐܠܗ ܝܗ ܟܝܢܐ
ܘܠܠܐ ܡܝܒܐ ܐܝܒܐ ܡܠܡܐ ܡܠܠ ܡܢܐ ܡܘܡܐ
ܘܡܠܘܬܐ ܡܢܐ ܟܝܢܐ ܡܬܟܠܐ ܡܠܬܐ ܡܡܝܐ ܘܡܐ
ܡܟܝܢܐ ܡܡܢܐ ܡܬܟܠܐ ܡܠ ܬܡܐ. ܘܬܐ ܡܡܝ
ܠܡܟܝܢܐ ܡܡܐ ܘܡܢܐ ܡܡܝ ܡܠܐ ܟܝܢܐ ܡܘܡܐ
ܠܡܡܢܐ ܘܡܐ ܡܝܒܐ ܡܡܠܡ ܠܐ ܐܝܡܝ ܠܐܐ
ܡܠ ܟܝܢܐ: ܠܐ ܡܢܐ ܡܠ ܡܗܡܐ ܡܠ ܬܠܐ ܡܠ ܘܠܠ
ܡܠ ܡܐܠ ܡܠ ܡܝܡܝܐ ܡܠ ܡܡܡܘ ܡܠ ܡܡܐ ܡܠ ܡܢ
ܠܠܝܐ ܡܢ ܡܡܡܐ ܡܠ ܠܢܡܐ ܡܢ ܡܘܡ: ܐܠ ܝܗܘ ܠܠ
ܡܠܐ ܡܠ ܡܘܡܐ ܡܡܡܐ ܡܡܡܐ ܡܡܡ ܡܡܡ
ܠܐ: ܕ ܐܠ ܠܐ ܡܝ ܡܢܐ ܘܡ. ܡܡܠܡ ܡܠ
ܡܢ ܝܗܘ ܠܐ ܡܠ ܡܠ ܡܡ ܡܡ ܡܡ: ܡܢ ܡܡ ܡܡ
ܠܐ ܡܡ.

ܡܬܩܪܒܝܢ ܠܒܝܬ ܩܘܪܒܢܐ: ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܕܒܫܚܐ ܕܡܬܩܪܒ ܠܒܝܬ ܩܘܪܒܢܐ

ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܩܘܪܒܢܐ ܕܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܕܒܫܚܐ ܕܡܬܩܪܒ ܠܒܝܬ ܩܘܪܒܢܐ

ܠܐ ܡܫܬܡܥ ܡܕܡ: ܐܠܐ ܕܐܝܟ ܕܐܬܐ ܠܗܢܐ ܐܝܢܐ ܕܡܬܩܪܒ ܠܒܝܬ ܩܘܪܒܢܐ. ܘܩܢܝܢ ܕܟܠ ܥܒܕ ܡܬܩܪܒܝܢ: ܘܡܢܘܢ ܕܢܫܬܘܢ ܐܝܢܐ ܘܐܝܟ ܕܡܫܬܡܥ ܠܗ ܘܠܗܢ ܢܬܩܪܒ ܡܢ ܩܘܪܒܢܐ ܐܚܪܢܐ ܘܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܕܒܫܚܐ ܕܡܬܩܪܒ ܠܒܝܬ ܩܘܪܒܢܐ ܐܝܟ ܕܡܬܩܪܒ ܠܒܝܬ ܩܘܪܒܢܐ: ܡܢ

ܡܬܩܪܒܝܢ ܠܒܝܬ ܩܘܪܒܢܐ

ܕܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܕܒܫܚܐ ܕܡܬܩܪܒ ܠܒܝܬ ܩܘܪܒܢܐ ܐܝܟ ܕܡܬܩܪܒ ܠܒܝܬ ܩܘܪܒܢܐ. ܐܠܐ ܕܐܝܟ ܕܐܬܐ ܠܗܢܐ ܐܝܢܐ ܕܡܬܩܪܒ ܠܒܝܬ ܩܘܪܒܢܐ ܐܚܪܢܐ ܘܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܕܒܫܚܐ ܕܡܬܩܪܒ ܠܒܝܬ ܩܘܪܒܢܐ ܐܝܟ

ܐܡܪܝܠ ܕܐܡܪ: ܐܢܐ ܘܐܢܬܝ ܡܢܐ ܐܝܟ ܡܢܐ ܕܝܠܝ ܘܕܐܡܪ
ܐܠܗܐ؟ ܐܡܪ ܠܗܘܢ: ܐܝܟܘܡܐ ܡܢܝܢ ܕܐ ܘܢܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܡܪ
ܠܟܘܢ ܐܢܐ ܕܝܠܝ ܐܠܗܐ ܕܠܐ ܘܐܬܚܫܒܘܢ. ܐܡܪܝܠ ܕܐ
ܐܡܪܘܢ: ܡܢ ܐܝܢܐ ܢܒܐ ܐܝܢܐ ܘܠܐ ܢܫܠܐ ܠܝ ܘܒܐܘܣܦ ܥܡ
ܠܐܠ ܐܝܟ ܘܡܢܝܢ ܐܝܟܘܡܐ ܥܡܠܝܢ.

ܟ - ܐܠܐ ܡܢܐܠܗܐ ܠܐܝܟ ܡܢܐ ܡܠܟܐ

ܐܝܟ ܐܡܪܘܢ ܐܝܟܐ ܡܢܝܢ ܕܐ ܡܢܐ ܥܠ ܡܠܐ: ܐܝܟܐ
ܠܐ ܟܐܝܐ ܡܠܟܐ ܒ ܐܠ ܡܢܐ ܐܝܡܪ ܐܠܗܐ ܡܫܠ
ܐܢܬܐ ܐܬܐ ܫܝܢ. ܐܡܪ ܠܗ ܐܝܟ ܡܠܟܐ: ܐܝܟ ܐܢܐ
ܐܡܪ: ܐܡܪܐ ܐܠܗܐ؟ ܐܡܪ ܠܗ ܐܠܐ: ܐܝܐ ܡܢܐ ܥܡ
ܥܠ ܡܠܐ ܐܠ. ܐܡܪ ܠܗ ܐܝܟ ܡܠܟܐ: ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܐܝܟ ܐܝܟ؟ ܐܡܪ ܠܗ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܐܡܪ ܠܗ: ܐܝܟ ܠܗ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܐܡܪ ܠܗ: ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ. ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܠܗ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ: ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܡܢ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ.

ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܐܝܟ: ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ؟

ܟܡܒܟܗ ܡܗܡ ܐܢܝ ܣܒܥܐܝܐ ܚܬܬܐ ܐܟܐ ܐܒܥܩܡ ܡܐܟܐ
ܟܬܟܝ. ܡܦܡܡ ܐܒܣܗ ܠܐܐܠ ܚܬܬܐ ܡܥܒܣܗ ܚܒܥܣܐ
ܘܪܟܦܐ ܡܥܒ ܐܙܙܐ ܡܝܘܕ ܟܗ ܥܝܟܐ ܘܐܒܬܘܢ ܡܐܥܐ
ܐܠܐ ܡܙܗ ܟܐ ܟܡܥܗ ܟܗ ܡܟܐ ܘܡܟܒ ܘܐ
ܟܝܟܗ ܘܡܥܒܐ: ܒܝ ܟܐ ܡܒܡܐ ܟܐܡܐ. ܡܦܡ ܐܒܗ
ܟܐܒܗ ܟܘܟܐ ܡܟܟܐ ܠܐܐܠ ܟ ܐܦܕ ܡܐܒܥܗ ܡܡ
ܡܒܟܐ ܡܒܥܐ ܡܐܐ ܟܟܘܢ ܣܘܡܐ ܡܥܒ ܪܟܦܐ ܡܐܟܗ
ܟܡܟܐ ܟܐ ܡܟܐ: ܡܐܒܥܗ ܣܟܡ ܡܥܒ ܡܥܡܙܒ
ܡܙܘܡܘܢ ܟܒܘܘ ܡܢ.
ܡܘܐ ܐܡ ܐܠܐ ܟ ܐܦܕ ܡܙܡܗ. ܡܦܡ ܐܒ
ܟܗ ܐܠܐ ܟܒܥܐ ܪܝܐ ܡܟܟܐ: ܡܢ ܡܟܗ ܡܟܐ
ܘܡܙܘܐ ܘܐܐ ܢܐܐ ܡܪܟܐ ܪܘܡ ܪܟ ܘܢܡ: ܡܡ ܦܒܐ
ܙܒܐܡ ܟܒܒ ܘܒܡ؟ ܐܒ ܟܗ ܟܐ: ܐ ܟܐ ܐܬܡ
ܡܟܡ ܡܦܒ ܐܡ ܟܐ ܣܟܡܣ ܡܡܐ ܡܣܒ ܐ
ܡܟܡ ܪܡܣ ܟܪܡܡ ܪܒ: ܡܐ ܦܒ ܟܡ.
ܐܐ ܐܠܐ ܡܡ ܟܒܬܘ ܟܐ ܐܬܡ ܡܦܒ ܐܡ
ܟܐ ܣܟܡ ܡܡܐ ܡܡܒ ܡܒܥ ܒ ܟ ܡܦ
ܟܡܟ: ܡܒ ܐܬܡ ܣܟܡ ܡܡ ܡܡ ܡܡ
ܐܡܦܐ ܐܐ ܟ ܡܟ ܡ: ܡܐ ܐܠܐ ܟ ܐܬܡ
ܐ ܡܬ. ܡܐ ܡ: ܐ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ
ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ

ܟܕ - ܡܢܘ ܡܠܟܐ ܡܫܟܚ ܠܚܢܢܐ ܒܪ ܥܡܪܐ ܐܝܠܐ

ܒܥܐ ܕܡܠܟܐ ܒܝ ܦܘܡܗܘܢ ܠܐܠܐ ܡܥܠܐ ܠܒܢܐ ܕܡܠܟܐ
ܐܠܗܝܢ ܕܐ ܠܠܟܒܐ ܡܠܡܠܦ ܡܠܒܢܐ ܥܡܪܐ ܕܒܥܐ
ܠܟܐ ܡܠܡܥܐ ܘܒܐ: ܐܝܠܐ ܐܝܬܐ ܠܐ ܡܠܦ ܕܢ
ܥܡܪܐ ܐܝܠܐ ܕܡ ܡܥܐ ܒܚܝܐ ܐܝܬܐ: ܒܝ ܦܐ ܠܐ
ܐܥܒܐ ܥܡ ܡܠܐ. ܡܢܝ ܘܡܝܢ ܠܢܐ ܡܐ ܠܒܝܥ
ܘܐܐ: ܐܢ ܠܒܝܢ: ܦܢܐ ܠܐ. ܐܢ ܡܝܥ
ܡܥܡܝܢ ܐܐ ܐܐ ܪܘܡܐ: ܡܢܐ ܡܥܐ ܠܐ ܠܐ ܐܐ
ܐܐܢܡ ܐܐ ܡܢ ܡܥܐ ܡܢܢ ܠܐ ܡܥܡܝܢ. ܐܢ ܠܐ
ܡܥܐ: ܡܢ ܐܐ ܐܝ ܡܠܡ ܠܐ: ܡܐ ܡܥ ܡܥܢܢ؟
ܐܢ ܐܐ ܠܠܡܥܐ ܡܠܠܐ: ܠܢܡ ܐܠܐ ܠܐ ܐܝ ܐܝ ܐ
ܡܢ ܐܐ ܡܐ ܡܥܐ ܐܐ ܐܝ ܡܝ ܡܠ ܡܢ ܡܢ ܡ
ܐܝ ܡܐ ܡܐ ܐ ܐ ܐ: ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ
ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ
ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ
ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ
ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ
ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ
ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ
ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ
ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ
ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ
ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ
ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ
ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ

ܟܬܒܬܐ ܕܡܪܝܡ: ܐܝܟܐ ܕܢܐ ܟܬܒܬܟܘܢ ܥܒܝܢܐ ܡܪܝܡ ܐܝܟܐ
ܟܬܒܬܐ ܕܢܬܢ ܕܡܪܝܡ.

ܡܒ ـ ܡܢܘ ܡܟܬܒ ܡܬܝܠܐ ܟܬܝܡܐ ܡܢ ܬܐܘܡܟܘܢ

ܦܝܠܛܘܣ ܐܪܝܟܐ ܘܒܟܬܒܘܬ ܠܬܐܘܡܟܘܢ ܡܢܟܝܠ ܠܬܐܘܡܟܘܢ ܐܝܟܐ
ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܪܝܡ ܠܐܝܡܐ ܥܬܝܩܐ ܐܝܟܐ ܕܡܢܢ ܡܢ ܡܢܢ ܘܒܟܬܒܬܐ
ܥܬܝܩܐ ܡܢܢ ܥܬܝܩܐ ܘܐܡܪ: ܐܝܟܐ ܟܬܒܬܐ ܟܬܒܬܐ ܕܡܢ
ܬܐܘܡܟܘܢ. ܡܢ ܕܘܐ ܡܢܟܝܠ ܐܝܬ ܟܬܒܬܟܘܢ ܡܢܢ ܟܬܒ ܐܝܬ
ܡܢ ܕܐܝܟ ܟܬܒܬܐ: ܠܐ ܡܢܐ ܐܠܐ ܟܬܒ ܐܠܐ ܟܬܒܬܐ. ܦܝܠܛܘܣ ܐܪܝܟܐ
ܟܬܒܬܐ ܕܡܪܝܡ ܡܢܟܝܠ ܟܬܒ ܟܬܒ ܘܡܬܝܠ ܡܢ ܟܬܒ ܟܬܒ ܡܢ
ܡܢ ܟܬܒ ܕܐܝܟ ܟܬܒ ܘܡܬܝܠ: ܐܝܟ ܡܬܝܠ ܟܬ ܡܪܝ:
ܟܬܒܬܐ ܕܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܟܬܒ ܡܢ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ
ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ
ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ
ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ
ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ
ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ
ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ
ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ
ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ
ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒ

ܟܠܗ ܐܝ ܡܢܗ: ܡܠܟܐ ܘܡܢܐ ܗܘ ܕܢܗ ܕܡܫܝܚܐ ܠܐ ܡܫܟ
ܒܟܝܠܐ. ܐܦܝܡ ܐܝܠܐ ܒܫܘܚ ܕܡܠܟܐ.
ܟܕ ܠܡܐ ܡܠܟܐ ܕܐ ܠܟܝܢܐ ܡܠܟܐ ܘܕܗ ܡܢܝ ܠܟܝܢ
ܘܒܢܘܡܝܐ ܕܠܡܐ ܕܝܢܐ ܕܐܡܐ: ܕܡܪܝܢܐ ܕܡܬܩܢܐ
ܕܡܠܐ ܡܝܡ ܘܢܐ ܕܗ ܐܝܐ ܡܢܢ ܕܗ: ܡܢܢܐ ܗܘ
ܡܡܡ ܘܡܠܟܐ ܒܢܐ ܐܝ ܐܢܐ ܘܡܢܐ ܒܠܗ ܕܡܢ
ܡܠܟܐ ܐܝܘܢ ܕܡܝܢܐ ܕܡܠܟܐ: ܡܢ ܕܪܡ
ܕܪܢܐ ܕܡܡܢܐ ܘܠܡܐ ܕܡܡܡܐ ܘܡܝ ܐܝܐ ܕܡܠܟ
ܡܢܡܢܐ ܕܡܐ ܘܡܡܐ ܣܩܐ ܘܢܡ ܡܠܟܐ.
ܡܡ ܘܡܐ ܕܡܐ ܘܡܢܐ ܡܡ ܡܢ ܡ ܡܢܢܐ ܕܗ ܠܟܝܢ
ܡܢܩܡܡܐ ܡܡܡ ܡܢܡ ܡܡܡ ܘܡ ܐܝܐ ܗܘ: ܡܢܢ
ܡܡܐ ܐܝܢ. ܐܢ ܕܗ ܠܟܝܢ ܡܠܟܐ: ܡܡ ܒܡܡ
ܐܢܢܐ: ܡܡ ܡܡܡ ܕܡ ܐܡܡ: ܡܢ ܢܡܡ ܐܢ
ܡܡܐ ܘܡܢܐ.
ܐܢ ܕܗ ܠܡܐ ܡܠܟܐ: ܐܡ ܘܠ ܡܢ ܐܝ ܘܡ: ܐܡ ܕ
ܐܝ ܕܢ ܕܡܐ ܡܡ ܕܡ ܐܡ. ܡܢ ܡܡ ܡܡ ܘ
ܡܡܗ ܘܡ ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ: ܡ ܐܢ ܕܗ ܠ
ܡܘܡ ܡ ܡ ܡ.
ܡ ܡ ܡ ܡ ܡ

ܟܐܦܐ ܕܡܬܝܗܒܐ ܟܬܒܐ ܕܝܠܗ،
ܕܢ ܒܟܬܒܐ ܐܚܪܢܐ ܕܐܝܠܝܢ ܡܢ
ܡܬܝܠܝܦܘܬܗ ܕܡܢ ܡܬܝܠܝܦ ܡܢ ܡܫܬܐ
ܕܝܗ ܒܟܐܠ ܒܝܬܐ ܕܡܢ ܡܫܬܐ.

ܢ - ܠܡܐ ܡܫܡܥܘܢ ܡܬܝܠܝܦܘܬ ܟܬܒܐ ܕܒܟܝܐ

ܐܡܪܝܢ ܐܝܟܐ ܕܒܐܝ ܐܘܦܝܣܐ ܕܐܝܠܝܢ ܡܬܝܠܝܦ ܟܬܒܐ
ܕܠܐ ܡܫܬܡܥ ܡܕܟܐ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܠܗ ܡܠܬܐ: ܐܦ ܒܐܝܠܝ ܕܝ
ܟܬܒܐ ܕܡܫܬܡܥ ܠܐ ܡܢ: ܡܢܐ ܐܝܟ ܐܝܟܐ ܕܐܝܬ ܡܬܝܠܝܦ ܡܢ
ܡܫܬܡܥ ܠܐ ܡܢ. ܐܝܟ ܡܫܬܡܥ ܟܬܒܐ: ܐܦ ܠܡܐ ܕܒܟܝܐ
ܠܐ ܡܬܝܠܝܦ ܡܫܬܡܥ ܐܠܐ ܒܐܝܟ ܕܢܦܠ ܡܫܬܡܥ ܡܢ
ܡܢܘܗ: ܡܢܝ ܐܝܟ ܗܘ ܐܢܐ ܗܘܝܬ؟ ܐܝܟ ܡܬܝܠܝܦ ܟܬܒܐ
ܕܡܕܟܐ: ܢܦܠ ܠܐ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܡܕܝܢ ܐ ܡܢ ܐܝܟ ܐܝܟ ܕܝܢ
ܠܐ ܠ: ܐܠܐ ܡܢ ܐܝܟ ܕܐܝ ܐܝܟ. ܡܫܟܚ ܡܬܝܠܝܦ ܡܢ
ܡܬܝܠܝܦ ܕܒܐ: ܡܢܐ ܐܦ ܡܕܝܢܬܐ ܡܢ. ܐܝܟ ܕܒܐ: ܐܝܟ ܕܐ ܐܦ ܠܐ ܡܢ
ܐܝ ܠܐ ܡܢ ܡܢ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐ ܡܢ. ܐܝܟ ܡܬܝܠܝܦ ܡܢ ܐ ܡܢ ܐ

ܐܒܪܗܡ ܐܡܪ ܠܗ ܐܒܪܗܡ ܕܠܐ ܢܚܬܘܢ ܠܬܡܢܐ: ܐܝܟܡܐ ܕܝܢ ܕܠܐ
ܐܝܬܝ ܐܢܬ ܗܘܐ ܪܚܡܐ ܕܐܝܟܡܐ ܕܢ. ܐܒܪܗܡ ܠܗ ܢܚܬܘܢ ܠܬܡܢܐ:
ܐܠܐ ܕܢ ܐܝܬܝ ܡܠܟܐ ܘܠܗ ܠܡܠܟܐ ܡܫܝܚܐ ܪܚܡܐ ܗܘܐ:
ܐܒܪܗܡ ܠܗ ܐܒܪܗܡ: ܐܢܐ ܠܐ ܡܕܥ ܕܠܡ ܪܚܡܐ ܗܘܐ ܐܢܬ
ܗܢܐ ܗܘܐ ܒܝܒܐ ܘܠܡܐ ܕܠܡܗ ܬܡܗ ܘܒܠܗܡ ܕܡܫܟܚ ܐܢܬ
ܗܘ ܘܡܝܡ ܐܬܐ ܠܐ ܡܐܡܪ ܠܝ. ܡܢܝܢ ܐܙܠܘ ܒܐܬܪ ܠܐ ܡܝܡܐ
ܡܕܝܢܬܐ ܘܒܥܝܢܗ ܕܝܢܘܢ ܗܘ ܕܠܡܘܢ: ܡܝܠܡ ܡܝܡܐ ܬܡܗ
ܡܐܐ ܘܪܕܦܬܐ ܡܢ ܕܐܙܠܘ ܐܙܠܘ ܗܘ: ܐ ܕܡܝܢܢ ܡܐܡܪܢ ܠܡܕܝܢ
ܕܝܢܗ ܕܡܝܢ ܡܕܡܠܐ ܕܡܘܡ ܡܢ.
ܐܒܪܗܡ ܠܡܕܝܢ ܕܡܠܟܐ: ܐܒܫܢ ܗܐ ܕܪܚܡܐ ܒ ܐ ܡܐܡ ܐܝܠ
ܕܢ ܡܘܡܐ ܡܪ ܒ ܕܠܡ ܕܡ ܡܘܕܝܢ ܐܝܟܐ ܐܒܠܗ ܒܝ
ܘܒܗ ܡܡ: ܐܒܪܗܡ ܠܗ ܠܡܕܝܢ: ܡܝ ܡܐܡ ܐܝܠ؟ ܐܒܪܗܡ ܠܗ
ܐܒܪܗܡ: ܗܐ ܘܡܠܟܐ ܕܝܘܡܐ ܡܕܝܡܢ ܘܐܐܒܢ
ܕܢ. ܕܒ ܠܡܕܝܢ ܐܒܪܗܡ ܠܗ: ܡܫܡ ܠܡܘܢܐ ܐܝܠ ܕܡ ܡܢ
ܠܗ ܫܡܐ ܡܗܝܠܐ: ܡܡܝܠܐ ܡܡܐ ܡܠܟܐ ܠܡܢ
ܡܫܝܚ ܡܘܝܐ ܒܝ ܠܐ ܘܢܚ ܪܚܡܐ ܘܡܡܝܢ ܢܢܡ
ܠܡܢܘ ܐܡ ܡܠܟܐ ܠܡܐ.

ܟܬܘܒܐ ܕܐܒܪܗܡ: ܡܢܐ ܕܝܠܝ ܪܚܡܐ ܗܘܐ؟ ܐܒܪܗܡ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܡܐ: ܡܛܠ
ܐܒܪܗܡ ܡܫܠܡ ܪܘܚܐ ܕܡܫܪܝܐ ܐܢܐ ܕܪܚܡ ܠܡܫܪܝܐ: ܐܝܟ ܕܝ
ܐܫܬܚܠܦ ܠܐܘܐ. ܐܒܪܗܡ ܐܡܪ ܠܗ ܐܠܗܐ: ܗܐ ܐܘܐ ܕܢܫܒܥ ܘܠܐ ܕܢ
ܫܬܩܠ: ܐܒܪܗܡ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܡܐ ܠܡܐܘ: ܡܢܘܢ ܢܫܡܐ ܕܐܝܟ
ܡܫܝܚܐ ܕܒ ܡܫܝܚܐ ܡܢܫܝܚܐ ܘܡܢܝ ܡܫܘܕ ܡܫܝܚܐ ܗܘ
ܘܐܪܝܠܝ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ ܘܠܝܠܐ ܠܟ ܡܫܝܚܐ ܘܐܝܢܐ ܠܟ ܟܬܘܒܐ
ܗܘܐ ܒܝ ܡܫܝܚܐ: ܒܡܐ ܘܐܢܐ ܦܩܝ ܐܢܐ ܠܟ. ܗܘܝܢ
ܐܫܬܟܚܝܢ ܕܒ ܠܐ ܪܚܡ ܕܢܦܫ ܟܬܘܒܐ: ܡܫܝܚܐ ܘܝ
ܡܗܝܡܢܘܬܐ ܢܦܫ ܠܗ ܡܪܝܡܐ ܠܡܪܝܡܐ ܕܐ: ܡܢ
ܡܫܝܚ ܘܢܦܫ ܠܡܐܘ ܘܐܝܡ ܘܢܫܪ ܡܢ ܡܢ ܠܟ ܟܬܘܒܐ.
ܡܢܐ ܐܝܟ ܕܐܝܟ ܡܫܝܚ ܠܐܠܗ ܠܡܫܝܚ ܘܢܐ ܡܫܝܚ ܡܫܝܚ
ܠܡܐ ܡܫܝܚ ܠܡܫܝܚ ܡܬܩܝܡ ܡܫܝܚ: ܐܝܟ
ܠܐܘܬܗ ܢܦܫ ܒܝ ܡܪܝܡܐ ܐܝܟ ܐܝܟ ܕܐ ܐܫܬܟܚܝܢ
ܕܒ ܡܫܝܚ ܠܐܠܗ ܡܪܝܐ. ܡܫܝܚ ܠܡܪܝܡܐ ܡܢ ܘܡܫܝܚ
ܡܫܝܚ ܡܢ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܬܕܒܪ ܠܢܐ ܐܫܬܢ ܡܫܝܚܐ
ܡܠܟܐ ܐܝܟ ܗܘܐ ܠܟ ܒܝ ܡܠܟܐ ܡܢܝܚܐ: ܐܝܟ ܠܡܠܟ
ܐܫܬ ܡܫܝܚ ܠܡܪܝܡ ܡܫܝܚ ܡܫܝܚ ܡܫܝܚ ܠܟ ܐܫܬܐ.
ܡܫܝܚ ܠܗ ܐܝܟ

ܡܢܢ ܠܟ ܐܒܪܗܡ ܠܗ ܠܐܫܬܟܚܝܢ: ܒܝ ܐܡܐ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܐ ܐܫܬܟܚܝܢ ܡܫܝܚ ܡܢ ܪܚܡܐ ܗܘܐ ܘܢܫܒܥ ܫܒܥ
ܡܠܐܟܐ ܕܡܫܝܚ ܐܝܟ ܠܟ؟ ܡܝܢ ܐܢܐ ܠܪܚܡܐ ܗܘܐ ܡܫܝܚ
ܠܟ:

ܗ - ܡܒܥܠ ܡܢ ܡܠܟܐ ܕܐܠ ܒܝ ܦܠܚܐ ܥܘܬܐ ܘܠܡܒ ܒܝ ܡܐܠܐ

ܡܢܝܢ ܐܝܟ ܡܒܥܠ ܒܝ ܡܠܟܐ ܡܐܠܟܐ ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ: ܒܡܐ ܠܚܠܝܢ ܘܡܠܟܘܬܐ ܚܝܐ ܘܠܐ ܠܡܢ ܐܢܐ ܐܢܐ ܠܐ ܠܟ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ: ܥܘܬܐ ܡܢܐ ܠܠܢ ܒܝ ܘܢܐ ܐܢܬܝܡܐ ܠܟܝ ܠܗ: ܠܗܘ ܡܠܟܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ: ܡܠܗܘ ܕܝ ܠܝ ܡܢܗܠܐ ܠܡܐܪ؟ ܘܡܐ ܠܡܐ ܡܒܛܠ ܢܫܡܐ. ܡܢܝ ܢܫܡܐ ܐܝܟ ܗܝ: ܐܝ ܠܟ ܠܡܐ ܠܡܐ ܡܠܟܐ؟ ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ: ܐܝܬ ܠܝ ܡܠܟܘܬܐ ܠܐ ܐܪܥ ܘܫܡܝܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ: ܦܬܚ ܐܘܢ ܠܝ ܪܚܡܐ. ܗܢܐ ܡܒܥܠ ܠܡܐ ܡܐܘ ܡܒܥܠ

ܪܘܚܐ ܘܡܢ ܡܠܟܐ ܡܚܐܘ ܒ ܐܝܢ ܡܒܥܠܐ ܥܘܬܐ ܕܢܒܥ ܗܘܐ ܡܢ ܡܠܟܐ.

ܐܡܪ ܠܗ: ܐܝܟܡܐ ܘܡܠܟܐ ܠܐ ܡܢ: ܡܢܝ ܡܐܘ ܡܐ ܒܝ ܡܢܝ ܒ ܪܚܡ ܡܒ ܠܐ ܪܚܡ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ: ܪܒ ܡܢ ܥܘܬܐ ܘܡܒ ܪܘܚܐ ܘܡܠܟܐ: ܡܒܪ ܡܠܟܐ ܠܡܢ

ܗܘܝܐ ܟܬܒܐ. ܐܦܝܡ ܢܫܒܩ ܠܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝܡ
ܐܡܗ ܘܒܠܚܕ ܠܐܝܢܐ: ܐܒܝܢ ܡܫܝܚܐ ܢܚܐ ܠܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ:
ܟܕܐ ܡܟܒܠ ܟܬܒܐ ܘܢܣܡ ܐܠܗܝܢ ܟܬܒ: ܟܝ ܐܝܟܐ
ܠܝܫܘܥ ܐܒܝܢ ܟܡܫܝܚܐ ܐܝܟܐܠܝܐ: ܐܢ ܕܠܐܝܢܐ ܕܪܚܡ
ܐܠܗܐ ܐܝܟ: ܐܦܝܡܐ ܘܡܢ ܐܡܬܝܢ. ܐܒܝܢ ܡܫܝܚܐ
ܠܝܫܘܥ ܪܝܫܐ: ܐܝܟ ܐܢܬ ܕܚܘܝܐ ܘܠܐ ܕܝܢܐ ܐܢܬ ܘܠܐ
ܐܬܝܐ ܕܐܠܗ ܐܝܟ ܡܘܡܝܐ ܐܢܬ ܐܝܟ ܐܢܬ ܡܫܝܚ ܐܢܬ ܐܝܟ
ܐܢܬ ܐܝܟ ܡܫܝܚ ܐܢܬ ܐܝܟ ܐܢܬ ܐܝܟ ܐܢܬ ܐܝܟ ܐܢܬ ܐܝܟ
ܐܢܬ ܐܝܟ ܐܢܬ ܐܝܟ

ب - هنب هكحا هسكم كحناه وهُكحُا

ماجنِ لهوحيا كحُكحُا: ىهما هُكحا ههُهما حبا ىحفوا: ههجب هُكحُا ولا إىم نجكلا ىههم هكههم هنهجب. ماهبم ىهما لهوحيا هُكحُا رحفاا ههم حهههما ههجلم ابتههب كههما ماجنِ: هنما الكهما وهجنِ ىتلا ماهب كحتبهاا. هههسا وُلهنو الكسف هج إىقا: اهما وحا ههجسا واهب حاكا ماهقُاا هج. حنا هههسا واجهنِ هج حههكحاا اىم وهجنِ كه: هنسم كحنه واوهكحاا ماهب كسهُكهه وهلهنهه هج حاحه: إىم اها ههحهو هاسكم لاهكم هوا لاهاىهبهه ههوا كهم كم هوههوا واهكههو الا هههم هجبا ههبنا ىهكج ىهكحس. ماهب كها لهكحاا هجنه ههههه ماجنِ كه: ههههه وهنِ هفه هههسا ههههه: مابنه كابنه ماهبهه هج اوكا ههههم اىم وهكاكنِ إىم هج هكاا ههههكاا هنهه هوا هاوا كهههوا إىا ههههلا: لهكحاا وج هوكه لاهه كه هكههها ههكنِا.

هاوا وج وبه هما وكههه ولهوحيا: هجنب وىاكا كهُا هكحا هاىههه لهوحيا ماهنه ههكحاا وىىكحاا والكهما ماجنِ كه: وكهم كم هوكهلها واهلها كهها وانا فهب إىا كم. هىجهه ههكحاا وههم اهىتا وكهم كه هىفىكحاا: كهها وىهه لهوحيا ىرىسا هج كها هكحا.

هوما هىىها رىب هكحا هههكا هقهىج كه فهكهم كهاه إىقا وههههىج هج هلهلا: ههنِ كههه هكتبهاا ههاهها

ܡܢܝܢ ܕܠܡܢܐ: ܐܝܟܢܐ ܡܠܟܐ: ܡܠܟܐ ܕܠܡܢܐ ܕܠܐ
ܡܠܟܐ ܘܒܠܡܢܐ ܟܕ ܡܬܩܪܒܝܢ ܒܠܚܕ ܡܠܟܘܬܐ: ܐܦܠܐ ܡܠܟܐ
ܕܠܐ ܡܠܟܐ ܐܠܐ ܡܠܟܘܬܐ ܘܐܝܟ ܡܢܐ ܕܠܐ ܘܢܐ: ܟܕ ܐܝܬ
ܠܘܬ ܡܢܐ ܡܠܟܘܬܐ ܡܠܐ ܘܒܠܐ. ܒܠܚܕ ܡܠܟܐ ܐܝܟ ܕܠܐ
ܘܡܠܟܐ ܕܠܐ ܡܠܟܐ: ܐܦܠܐ ܡܢ ܡܠܟܐ ܡܠܟܘܬܐ
ܐܠܐ ܐܝܟܢܐ ܕܠܐ ܡܠܟܐ ܘܒܠܡܢܐ ܐܝܟ ܡܠܟܐ ܕܠܐ
ܐܝܟ ܘܐܘ.

ܐܝܟ ܡܠܟܐ ܡܠܟܘܬܐ: ܡܢܝܢ ܡܠܟܐ ܕܠܐ: ܐܝܟ ܡܠܟ
ܡܠܐ ܘܒܠܡܢܐ ܐܝܟ ܡܠܟ ܐܝܟ ܡܠܟ ܐܝܟ ܡܠܟ ܐܝܟ ܡܠܟ ܐܝܟ
ܐܝܟ: ܘܡܠܟ ܡܠܟ ܐܠܐ ܕ ܡܠܟܐ ܡܠܟ. ܐܝܟ ܐܝܟ
ܐܝܟ: ܘܡܠܟ ܘܐ ܡܢܘ: ܐܝܟ ܡܠܟ ܐܝܟ: ܐܝܟ
ܡܢ ܡܠܟ؟ ܐܦܠܐ ܡܠܟܐ ܐܝܟ ܡܠܟ ܡܠܟ: ܐܝܟ
ܐܝ ܡܠܐ ܐܝܟ ܐܠܐ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ: ܡܠܟܐ ܡܠܟ:
ܐܝܟ ܡܠܟ ܘܐܝܟ ܡܠܟ ܐܝܟ؟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܐܝܟ ܡܠܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ: ܐܝܟ
ܐܝܟ ܡܠܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ. ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ:
ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ. ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ
ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ.

ܟܐ - ܡܢܘ ܡܠܟܐ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܕܡܫܝܚܐ

ܐܡܪ ܒܝܫܘܥ ܩܕܡܝܗܘܢ ܕܒ ܦܠܓܐ ܕܒܝܬܗ ܕܐܒܝܗ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ: ܡܢ ܕܠܐ ܡܩܒܠܝܢ. ܟܕ ܢܦܩܬܘܢ ܡܢܬܐ ܒܐܪܥܐ ܗܢܐ ܢܦܩܘ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܢܦܩ ܕܠܐ: ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܕܒܝܘܡܐ ܕܕܝܢܐ ܠܐ ܢܗܘܐ ܠܣܕܘܡ ܘܥܡܘܪܐ ܕܐܠܝܬ ܠܗ ܠܠܘܛ ܐܡܪ ܠܗ ܡܫܝܚܐ: ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܠܟ ܕܒܗܕܐ ܠܠܝܐ ܠܐ ܢܩܪܐ ܬܪܬܝܢ ܥܕܡܐ ܕܬܬܟܦܪ ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ ܕܬܟܦܘܢ ܠܝ.

ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܬܩܪܐ ܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ. ܗܘܘ ܡܬܟܢܫܝܢ ܒܗ ܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܕܝܪܘܫܠܡ ܘܟܠ ܝܗܘܕܝܐ ܘܟܠ ܐܪܥܐ ܕܝܪܕܢܐ ܘܡܥܕܕܝܢ ܠܗ ܒܝܘܪܕܢܐ ܒܝܘܡܐ ܕܝܢܐ. ܗܘ ܡܫܬܐ ܠܠܝܐ ܠܐ ܐܟܠ ܠܚܡܐ ܘܠܐ ܫܬܐ ܡܝܐ ܐܠܐ ܡܢ ܩܠܝܢ ܕܥܠܝܢ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܐܠܗܐ. ܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ ܗܘܐ ܡܫܬܡܥ ܠܗ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܐܒܝܗ ܕܒܫܡܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ: ܐܢܬ ܗܘ ܒܪܝ ܕܪܚܝܡ ܠܝ ܒܟ ܫܪܝܬܝ. ܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ ܗܘܐ ܡܫܬܡܥ ܠܗ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܐܒܝܗ ܕܒܫܡܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ: ܐܢܬ ܗܘ ܒܪܝ ܕܪܚܝܡ ܠܝ ܒܟ ܫܪܝܬܝ. ܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ ܗܘܐ ܡܫܬܡܥ ܠܗ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܐܒܝܗ ܕܒܫܡܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ: ܐܢܬ ܗܘ ܒܪܝ ܕܪܚܝܡ ܠܝ ܒܟ ܫܪܝܬܝ.

ܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ ܗܘܐ ܡܫܬܡܥ ܠܗ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܐܒܝܗ ܕܒܫܡܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ: ܐܢܬ ܗܘ ܒܪܝ ܕܪܚܝܡ ܠܝ ܒܟ ܫܪܝܬܝ. ܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ ܗܘܐ ܡܫܬܡܥ ܠܗ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܐܒܝܗ ܕܒܫܡܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ: ܐܢܬ ܗܘ ܒܪܝ ܕܪܚܝܡ ܠܝ ܒܟ ܫܪܝܬܝ.

ܗܘܢܐ ܕܡܫܝܚܐ ܠܐ ܡܫܬܟܚܬܐ ܕܡܪܝܡܐ ܒܪܗ ܘܒܟܠܗ ܟܠܗܘܢ.
ܡܫܝܚܐ ܕܡܫܟܚܢܐ ܕܐܝܬܝܗ ܡܢܗ ܕܐܦܠܓ ܠܝܫܘܥ ܘܦܫܛܐ
ܡܢܝܚܐ ܐܝܟ ܟܠܗܘܢܐ ܕܢܫܒܚ ܠܐܠܗܐ ܕܢܥܒܕ ܐܝܟ
ܕܢܫܡܥ ܐܝܟ ܕܡܬܩܝܡܝܢ ܕܫܡܝܐ: ܐܡܝܢ ܝܗܘܐ ܕܫܡܝ ܕܐܠܗܐ:
ܒܝ ܦܫܛܐ ܕܒܫܠܝܡܘܬܐ ܕܟܠ ܡܬܩܢܐ ܘܡܦܫܩܢܝܢܢܐ
ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܪܝܡܐ: ܦܪܝܫ ܡܟܝ. ܦܢܝܠܐ ܡܠܟܐ ܕܟܠܗ
ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܒܪܝܟܐ: ܕܐܢܐ ܢܚܬܐ ܦܢܝܢ ܠܟܠ ܠܗܘܢ
ܐܠܗܐ ܩܕܝܫܐ. ܐܡܪܝܢ ܠܗ: ܐ ܦܢܝ ܐܝܟ ܡܫܝܚܐ ܡܢܢ:
ܐܢܬ ܠܢܢ: ܐܝܟ ܐܝܟܢ ܐܢܐ ܦܪܝܫ ܐܢܐ ܠܟܢ. ܐܡܪܝܢ ܠܗ:
ܠܐ ܡܪܝܡ ܘܐܪܝܟ ܐܠܐ ܐ ܐܝܟ ܡܪܝ ܕܦܪܝܫܢܐ ܘܒܝ ܡܫܝܚ
ܡܦܢܝ ܠܝ ܠܐ ܐܘ: ܕܢܫܒܚ ܒܝ ܡܫܝܚ ܘܢܫܡܥ ܡܪܝܡܘܬܐ
ܕܐ ܠܐ ܐܡܪ ܡܪܝ. ܦܪܝܫ ܕܢܝܢܐ ܡܘܬ ܠܢܢ ܡܪܝ
ܡܫܝܚܐ: ܘܐܢܐ ܐܝܟܢ ܡܫܝܚܐ ܠܝܬܝ ܥܡܝ ܡܫܝܚ. ܐܝܟ
ܐܢܬ ܠܟܠܗܘܢ ܡܪܝ ܐܝܟ ܢܚܬܐ ܦܢܝ ܠܐܘܡܢܢ.
ܡܪܝ ܠܗܘܢ ܡܫܝܚܐ ܡܪܝ ܠܐ ܠܝܫܘܥ ܘܡܫܝܚ ܘܐܝܬ ܒܗ
ܠܗ: ܐܘܠ ܡܪܝ ܐܝܟ ܠܝܫܘܥ ܘܠܗ ܐ ܒܝ ܐܦܝܟ ܠܗ
ܡܠܟܐ ܡܪܝܠܗ ܘܠܗ ܡܪܝܡܐ ܡܠܟܐ ܐܝܟ ܒܠܗ:
ܐܝܟ ܠܗ ܡܢ ܐ ܒܝ: ܪܚܡܐ ܡܪܝ. ܐܠ ܠܢ ܡܠܟܐ
ܒܝܬ ܢܝܠܐ ܠܐ ܡܪܝ ܐܝ ܡܪܝ ܠܐ ܐܝܠܐ: ܐܝܪܘܡ ܡܢ
ܡܠܟ ܠܗ ܘܡܠܗ. ܐܝܟ ܘܝ ܠܗ ܠܗܘܢ ܡܫܝܚܐ ܒܝ ܐܘ
ܡܢܠܐ ܘܡܗܝܢ ܡܪܝ ܪܚܡܐ ܡܢܐ: ܒ ܡܪܝܢ ܡܘܡܐ ܡܠܟ
ܠܐ ܡܫܝܚܐ ܘܡܠܗ. ܒܝ ܡܪܝܒܘܬܐ ܡܠܟܘܬܐ ܐܝܟ ܕܢܝ
ܡܪܝܘܡ ܡܢ:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ܗܘܝܢ ܕܠܐ ܡܕܡܐ ܡܫܬܡܥ ܘܥܕܐ ܡܪܝܡܐ ܡܒܠܚ ܠܗܘܢ
ܫܒܥܐ ܫܠܝܚܐ ܕܥܘܡܪܐ ܕܠܗܘܢ ܡܒܠܐ ܠܗܘܢ ܡܠܐ ܘܡܕܡ
ܡܢܘ ܐܝܟ ܕܐܝܟܢܐ ܡܢܗ: ܗܘܝܢ ܐܝܟܢܐ ܒܝ ܡܕܡܐ ܐܢܬ
ܘܥܕܝ ܥܕܐ ܡܪܝܡ ܡܐܡܪ ܠܚܢܐ ܕܠܬܐ ܦܥܢܬܐ ܘܡܢ
ܐܡܪܢܐ. ܐܝܟ ܡܕ ܐܝܟ ܡܠܐ ܘܡܕܡ ܘܐܡܪܐ: ܐܡܐ ܥܕܐ
ܡܢܘܒܝܢ ܗܘܝܢ ܐܘ ܡܢ: ܗܘܝܢ ܗܝܢܐ؟ ܐܝܟ ܡܕ ܐܡܪܐ ܠܐ
ܐܘܡܪܐ ܠܐ ܡܝܡ ܗܢܐ. ܐܝܟ ܡܕ: ܐܝ ܢܒ ܐܢܐ ܗܝܢ ܕܠܐ
ܡܝܡ ܕܐܝܬܝ ܗܘܝܢ: ܐܝܟ ܡܢ ܘܒܫܘܡ ܡܬܬܡܥ
ܕܡܬܬܐ ܗܘܝܢ ܠܐܡܬܐ ܘܡܡܐ. ܠܗܘ ܡܠܟܐ ܘܫܒܠܐ
ܕܠܐ ܡܕܡ ܫܡܕ ܘܐܡܪܐ: ܒܫܡܐ ܕܐܝܟ ܐܝܟ ܡܠ
ܒܪܝܡ. ܐܠܐ ܡܢ ܡܕܡ ܐܝܟ ܗܘܝܢ ܠܐܒܢ ܡܕܡ ܘܡܡܝܢ:

ܠܐ ـ ܡܢ ܡܕܡ ܪܡ ܘܡܡ ܘܢܐ ܘܡܕ

ܗܘܝܢ ܐܡܪܐ ܡܢ ܕܠܐ ܡܒܠܐ ܡܒܠܐ ܕܠܐ ܘܐܝܟܢܐ
ܦܐܪ ܪܡܐ ܡܢ ܐܢܬ ܡܕܡ ܗܘܝܢ ܡܢ ܕܠܐ ܦܕ
ܐܘܒܐ ܡܕ: ܡܡܐ ܘܪܡܐ ܗܘܝܢ. ܡܐܠ ܕܠܐ ܘܐܡܪ
ܘܡܝܡ ܗܘܝܢ ܡܕܡ ܕܡܕܡܢ ܕܐ: ܗܘ ܡܕܡܐ ܕܐ ܗܘܝܢ
ܕܐ ܡܢ ܡܕܡ ܡܬܡܐ ܕܡܠ ܐܢ ܗܘܝܢ ܡܢ ܘܐܡ ܕܐ
ܡܘܡܐ ܐܢ ܐܝ ܒܢ ܡܕܡ ܡܢܢ ܡܢܢ: ܐܝܟ
ܡܕܡ ܦܘܢ ܐܘܢܡ ܐܝܢܐ ܡܢ ܡܕܡ ܡܕܡ ܡܕܡ
ܡܐܝܟܢ ܡܢ ܘܡܕ ܡܢ ܡܕ: ܐܝ ܗܘ ܐܘ ܘܐܡ
ܕܢܐ ܘܡ ܡܕܡ ܡܢ ܡܕ ܘܡܡ؟ ܐܝܟ ܡܕ
ܡܕ: ܕܐ ܐܢ ܐܡ ܕܢܐ ܘܡܕ ܡܢ ܡܡ ܘܡ:

ܐܒܪܗܡ ܕܡܫܝܚܐ ܐܬܐ ܕܢܦܚ ܡܢܗܘܢ ܠܟܠܗܘܢ. ܐܝܟ ܕܫܠܡܐ ܘܠܟܘܢ
ܠܟܠܗ ܡܢܗܘ ܕܐܬܐ ܗܘܐ ܒܟܘܢ ܒܝ ܘܡܕܡ ܗܘܐ ܐܡܬܐ ܘܐܝܟܐ ܕܐ
ܗܘܠܐ ܡܢܝܚܐ ܡܫܬܡܥܘܬܐ: ܕܐ ܡܠܟܘܬܐ ܘܒܟܘ ܫܠܝܡܐ
ܡܢܝܚܐ ܘܐܬܐ ܡܢܝ ܐܝܬ ܘܠܐ ܛܠܐ ܐܝܟ ܐܬܟܬܐ ܒܝ ܐܡܟܘ
ܘܢܫܒܚ ܠܟ ܡܢܝܚ ܪܚܡܐ. ܡܫܡܫ ܘܡܠܟܐ ܘܡܕܡ ܚܝܐ ܡܠ
ܐܝܬ ܒܝ ܡܫܝܚܐ ܒ ܐܡܪ ܠܗ: ܡܫܝܚ ܡܢܝܚ ܡܠܟ ܐ ܢܒܝ
ܘܠܟܐ ܡܢܝܡܐ ܠܐܗܝܢܝܐܝܐ ܡܠܟܘܬܗ ܫܠܗ: ܡܘܡܢ ܐܝ
ܪܚܝܡܐ ܡܢܝܡܐ ܘܐܝܬ ܡܠܟܘ ܐܝܬ ܐܝܟ ܡܠܟ ܐ ܐܝ ܐ ܐ ܐ

ܡܠܟܐ ܕܒܝܬ ܡܫܝܚܐ ܡܢܗ ܟܕ ܡܬܩܪܒܝܢ ܠܬܪܥܝܗܘܢ ܕܫܡܝܐ ܕܐܝܟ ܕܐܠܗܐ ܠܬܬ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܐܬܩܢܝܘܢ ܘܐܡܪܘܢ: ܡܢ ܕܒܝܬ ܦܠܚܐ ܡܫܝܚܐ ܡܠܐ ܡܢ ܐܝܟܢܐ ܡܢ: ܡܢܐ ܐܝܟ ܡܢ؟ ܐܝܟ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗܐ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܡܢܐ ܡܠܐ ܘܡܫܝܚܐ ܕܡܠܟܐ. ܠܐ ܢܚܝܐ ܢܢܢ ܡܠܟܢܐ ܡܦܠܓܐ ܢܢܐ ܐܡܪ: ܡܬܚܟܡܝܢ ܢܢܢ ܕܡܬܩܪܒܐ ܐܡܪܝܢ: ܐܡܪܝܢ ܠܡܪܝܡ: ܡܢ ܕܒܝܬ ܦܠܚܐ ܡܫܝܚܐ ܡܠܐ ܘܡܫܝܚܐ ܕܡܠܟܐ. ܐܝܟ ܡܢ ܡܪܝ ܐܢܐ ܠܐ ܢܫܒ ܐܢܐ ܘܐܢܐ ܡܡܠܠ ܡܢ ܡܪܝ ܐܡܪ ܠܗ: ܐܝܟ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗܐ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܡܪܝ ܐܡܪ ܠܗ.

ܐܝܟ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗܐ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܡܬܩܪܒܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܡܪܝ ܐܡܪ. ܐܝܟ ܡܢ ܡܫܝܚܐ: ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܡܪܝ ܐܬܐ ܕܐܠܗ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܡܢ ܡܪܝ ܐܡܪ ܠܗ: ܡܢ ܕܒܝܬ ܦܠܚܐ ܡܫܝܚܐ ܡܠܐ ܘܡܫܝܚܐ ܕܡܠܟ

ܡܫܝܚܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܗܘ ܡܕܡܐ ܕܩܫܝܫܐ ܘܐܡܪܐ ܠܗܘܢ: ܡܢܐ
ܕܥܒܕܘܢ ܠܐ ܢܫܬܒܚ ܐܠܗܐ ܕܥܡܟܘܢ ܐܝܟ ܕܝ ܘܐܡܪ ܠܐܚܝܘܬܟܘܢ. ܐܡܪ
ܠܗ ܝܫܘܥ: ܟܕ ܩܡܬܘܢ ܡܨܠܝܢ ܡܢܝܢܐ ܕܥܒܕܘܢ ܥܡܟܘܢ ܕܐܝܬ
ܠܝܫܘܥ ܡܢܝܢ ܕܐܝܬ ܒܫܡܝܐ. ܕܡ ܝܫܘܥ ܡܠܟܐ ܡܢܢܒ ܡܠܟܘܬܐ
ܕܐܠܗܐ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܐܒܝܢܘܢ ܕܒ ܕܒܥܐ ܡܢܢܝ ܥܡܟܘܢ
ܡܢܐ: ܐܝܟܡ ܡܢܐ ܡܢܝ ܐܡܪ: ܡܢܐ ܐܝܬܝ ܐܠܗܐ ܕܢܥܒܕ ܥܡܢܐ
ܡܢܐ ܚܝܐ ܕܐܝܬ: ܡܫܬܐ ܡܢܝܢ ܡܢܝܢ ܡܫܝܚܐ ܕܐܝܬ ܒܝ
ܐܒܐ ܡܠܟܐ ܕܡܢ ܡܫܝܚܐ ܒܝ ܡܠܟܘܬܐ: ܐܝܟ ܡܢܐ
ܠܐ ܢܥܒܕ ܕܢܬܒܪ ܡܠܟܘܬܐ ܐܚܪܝܢܘܢ ܒܝ ܕܒܡܐ ܕܗܠܝܢ
ܡܢܝܢ ܠܐ ܢܫܬܒܚ ܡܢ ܡܢܝܢ ܗܘ. ܡܢܝܢ ܐܝܟܐ ܕܐܡܪ ܐܡܪ:
ܠܝܬ ܕܢܬܒܥ ܕܝܠܝ ܡܢܝ ܕܐܡܪ: ܡܢܐ ܕܡܢܝܢ ܐܝܟ
ܐܡܪܘ ܐܝܟܐ ܠܐ ܡܬܬܒܥ ܡܢ ܡܢܝܢ: ܗܠܝܢ ܒܝ ܢܝ
ܘܗܢܐ ܢܝܢ ܕܢܫ. ܘܢܝܢ ܠܝܬ ܡܠܟܘܬܐ ܐܠܗܝܬ ܡܢ
ܡܠܟܘܬܐ ܡܠܟܐ ܐܝܬ ܠܝܬܐ ܡܬܬܝܢ ܒ ܪܝܫܝܬ ܡܢܝ
ܘܢܝܚ ܡܢܡܬܝܒ ܠܐܡܐ. ܐܡܪ ܐܝܠܝܢܗܝܡ ܕܝܥ ܢܒܠܘܢ
ܘܐܡܪܘ: ܡܢ ܠܝܬ ܕܝܥ ܐܝܟ ܡܢܝ ܡܢܝ ܢܝ ܡܠܟ
ܘܢܡܝܢ ܐܝܬ ܡܫܝܚܝܘܬ ܡܢܐ ܒܒܐ: ܡܢܘ ܢܒܐ
ܐܝܠܝܢ.

ܐܡܪ ܝܫܘܥ ܡܠܟܬܐ ܕܢܢ ܡܢܢ ܩܫܝܫܐ ܕܐܠܗ ܡܠܟܐ:
ܡܝܘܬ ܡܠܟܘܬܐ ܗܢܐ ܒܝ ܡܢܢ ܗܠܝܢ ܕܠܐ ܕܝܢ ܡܢܐ
ܕܠܝܬ ܢܝ ܡܢ ܒܝ ܐܝܬ ܕܒܝ ܕܠܐ ܡܠܟܘܬܐ ܡܢ
ܗܢܐ ܒܝ ܝܫܘܥ: ܐܝܠ ܡܢ ܕܢ ܕܝܢ ܕܠܐ ܡܬܬܒܥ ܠܝ.
ܐܝܟ ܐܡܪ ܡܬܬܒܥ ܢܝ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ ܡܫܝܚܝܘܬ

ولا حق له. إلا أن أوجب عليه رجلا وبعده أمر: فهم حنحنه وحبا في حكم وفتاه بعده. وفي من حمحا لحب حمحا أولا يوا لحما هبحه عبعه وبرلا: وبعماه حاوا الكتاب.

ب - هذه محكما معمرت لكهلما من وعمده محمعم في حاوا

حب وي في مقمي أس وأه يوا له حسعمه وبحا له وما حبا في حكم وفتاه وقفمي في لحلا: إلا محج حنحلا وحيقما واجعس لاتا في أوجب عليه وقحم متنا ومحمم محصم مفملي: وسبكي وامحي ممعيس قرومم.

أجز لمم كهما هذه مكما: هنا لحم وحمم وقحكمم؟ ممه وبراهيم لكهما وإلا: وكه محمم واليجهه حه منني يوه حف وفاه منمي يوه بحا ويه كهما وسحه وهلما ابد اهم. أجز لمم كهما: من مسمم بعلا حمد ماهز هذا أحما وجا. وحبا من مسمم وعمده وسبما: واجز لكهما: مهم إلهم كهاه هوا ميمس لكلا في وأه حه قاوا وجيس مسمم واجزم من لحب هف أيه (قم) ممه اجد في ما ولا إلاهبهه لحبوا وجزيم لمكمم ز وجح مهجه مب يوه لكلا ب مكبلا لكهم: بعه في قسما في وامسه إلا مبم أحما معجز سرا: هذا وبسا وسبلا ملا.

٤ - مكحا معنا حسنا ووسوما

كهحبا وم مُكحُّا مح وُاوُوم حسُلا ومكه معنه اوسح ووحنبه كحبوحما: مجلا مبه كهحما ووسبما ماه يكبعُد حمده. ووح وووه اهم اوحد هنتا ملامحا وُاراا ووا حمده اراحم ووه. ووم اجده مبه ونقُّه كهوم وباراحم للاوهكم: ماجنه كهوم: واكه ملا اهكم اهم ماوُوُوه مبه رحقاا: ماراكه حمده ومنم. ووحبُّس مقمح اماكهبه للاوهكم ماحنحه مح مكنه ومعبسا ومح ووحتما منبعما وهكم حمم وه ماكهبوهم.

ومبكه كهرُوم ماه كهبحنا واهمبكهب: ووهه كاماوا وه اكه هنتح ومكهه كما مند اوسح م امهوم كهوُوا واوللا كحلا مح مندُّا كهوُوا ومتما: ومكه امما منبعما حمده. ومكه كهوُومه ماحنحه مبه اس ومح معبسا اوسا: ومح مكه هبكما مبعما وسحنا الكما. وهوه اهم احا مكبسا: م فكسم فكسما ووسما كروما ومركهاا ومكسا وحم الكما.

ومبم مجلا اهم وه مند اوسح كرمحم مبيما كما مند مكمحت اهمحما ماحنحه مبه ومجكه مبه هُم ابا وحوبما ووممعبما ومبم ومعبما ومكهه كه كبوكهوم كما هبكما مبعما ومنه ووحما وه مح ؤاراا مكسب مبهوم لامحا ومعب كه الكما. ؤاراا وه كهحبا مند مُكحُّا مقمما منبعا وسحا كه وحما وبحمنه كه: ؤاراا كرب أشلا منبما ورجا وبحمنه اهم

ܐܝܟܢܐ ܕܠܐ ܡܫܬܟܚ ܠܗ: ܐܝܟܡܐ ܡܠܟܐ ܘܢܚܒܠܗܘܢ
ܡܢܐ ܡܫܬܟܚ ܠܗܢܐ ܠܗܢܐ؟ ܐܢܐ ܡܠܟܝܢ ܘܚܒܝܢ ܒܟ ܒܝܢܐ
ܕܒܟ ܐܘܢܐ ܐܢܐ ܠܗܘܢ ܡܫܝܚܐ.
ܗܘܝܠܐ ܠܗܢܐ ܕܩܦܐ ܘܟ ܐܢܐ ܠܗ. ܐܝܟ ܐܢ ܡܫܝܚܐ
ܠܗ: ܐܝܢܐ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܐ ܘܡܠܟܬܐ. ܐܝܠܐ ܠܗܢܐ ܡܫܝܚ
ܕܟ ܐܝܠܐ ܐܡܪܐ: ܐܝܢ ܠܗ ܡܫܝܚܐ: ܡܢܝ ܠܗ
ܡܠܟܝܢ ܘܚܒܝܢ ܡܫܬܟܚ ܡܢܟ ܐܢܐ ܠܐ ܐܘܡܐ ܠܗܢܐ
ܘܐܡܪܝܢ. ܐܡܪܝܢ ܘܠܡܐ ܐܝܢܐ ܠܟ ܡܢ: ܡܢ ܐܝܢ ܠܗ
ܠܗܝܢܢ ܘܡܢ ܡܢ ܐܝܢ: ܡܢܐ ܠܗܢܐ ܠܗ ܠܗ
ܐܠܐ ܐܘܡ ܘܐܝܟܝܢ ܢܟܬܘ ܘܢܚ ܠܗܢܐ ܐܠܐ ܡܢ ܘܐܝܢ
ܠܐ ܡܢ ܘܢܚ ܐܘܡܝܢ: ܐܝܟܢܐ ܡܢܝ ܡܢ.
ܐܝܢ ܡܫܝܚ ܠܡܫܝܚܐ: ܐܝܢ ܢܝ ܐܝܢ ܐ ܡܢ ܐܡܪ ܐܢ
ܡܢܘܢ ܘܡܠܟܝܢ ܐܘܝܠܐ ܡܢܟܝܢ ܐܠܐ ܕܢܐ ܡܢ ܡܢ ܡܢ
ܡܢܡܝ. ܐܝܢ ܠܗ ܡܫܝܚܐ: ܢܝ ܐܝܢ ܘܢܢܝ ܠܟ ܐܠܝܢ
ܐܝܢ ܡܢ ܘܠܡܐ ܠܟ ܢܢܐ: ܠܡܢܠܗ ܘܡܝܢ ܐܢ ܠܗ
ܐܠܐ ܡܢ ܘܢܚ ܐܘܡܝܢ: ܐܝܟܢ ܡܢ ܡܢ.
ܐܝܢ ܡܫܝܚ ܠܡܫܝܚܐ: ܐܝܢ ܢܝ ܐܝܢ ܐ ܡܢ ܐܡܪ ܐܢ
ܡܢܘܢ ܘܡܠܟܝܢ ܐܘܝܠܐ ܡܢܟܝܢ ܐܠܐ ܕܢܐ ܡܢ ܡܢ ܡܢ
ܡܢܡܝ. ܐܝܢ ܠܗ ܡܫܝܚܐ: ܢܝ ܐܝܢ ܘܢܢܝ ܠܟ ܐܠܝܢ
ܐܝܢ ܡܢ ܘܠܡܐ ܠܟ ܢܢܐ: ܠܡܢܠܗ ܘܡܝܢ ܐܢ ܠܗ
ܐܠܐ ܡܢ ܘܢܚ ܐܘܡܝܢ. ܐܝܟ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ
ܐܠܐ ܠܗ ܠܗܡܐ. ܐܝܠܐ ܠܐ ܡܫܝܚ ܡܝܢ ܡܢ ܡܢ:
ܐܝܢ ܠܗ ܡܫܝܚ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ. ܡܢ ܡܢ ܡܢ
ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ
ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ
ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ

لا يسعدت كم هذما سكبدا هوا: وهه والكحم حزلسبا
ماذا فعكس إيا كذ مي هممما. ومم هممما ومكس هسه
هاذا سب: ميوت كحبكحدا ونهجه حتبا كحداذا هه:
ماكه اسر سمعما هتبكس وهزجه حهم اوحدا إستذا
سحتهم وهجزه اسم حلا هبم وبيره: ووه كحهم
همابك ومكه كما هذهم هذبذا نفسي ماجكبه كه
كحمبم وبوا. وحب بوسم هفكلبي: ااا وُفبا ههفهب
سكه مي كحز ههمك وُفبا وبسه وهاذا هه واكبه
حبكحدا حهسه. ماماما ههمك ههذا يوا كحبكحدا
ماهذا كه: ابا حذ هُكحُا حهحهم؟ ماهذ حبكحدا: لا
اجسيوب. اهذا كه: كه وبسه وحذ هسُب؟ ههبيوب
حبكحدا كهاذا هه هبُهسهم وكحك سكه ملا ابدا
وهوبحا ماهذا: هُب اُس هُكحُا هدا كبهر: ومي هه ملا
اوب لا هكلك: ماالاهك نهمه هنه. اهسه وب هنبكا
يوا وهنه: ههنكها كهذا وهبه. اهيوب وب هههكس
يوا كحا هكحا هُسا وبهه حلا اهُا ماهذ: حذ
هُكحُا هدا اكحب ههدا اهدبه ماهدا اُلا؟ ههدا يوب
هههكاا وحبب حهس وهكس هزكه لاحهس. وكسك
هكه هكوهُا كهاهم ههجهه هُحا وحهم: ههجه
ههكه كهاه وكبكا ههه حب هكُكها نهمه هنه ماكبه
هتا هُهه حكهه ماهماما هكبك. هكك اهه وُفبا كما
حهها وحكهه وهس يوا هُكحُا ههكه هكُحذا كه:
ههملا هذبُا هوبا حكاهُا هكك اوحا. ومم حبكحدا

ܐܡܪܘ ܠܗ ܕܠܐ ܢܫܬܘܢ ܒܗ ܟܡܐ ܡܫܬܘܢ ܠܟܘܢ ܢܫܡܥܘܢ.
ܡܢܐ ܐܝܟܐ ܐܢܐ ܕܒܡܒܪܟ ܘܡܫܬܘܢ: ܐܡܪ ܠܘܬܝ ܡܫܬܘܢ
ܐܝܟ ܡܬܝܠܐ.

ܐܦܐ ܐܢܐ ܡܫܬܘ ܡܢܬܐ. ܐܝܟܐ ܕܒܠܚܕܐ ܐܦܐ ܘܡܫܬܘ
ܐܢܐ ܠܡܢܬܐ ܘܡܫܬܘ ܡܢܬܐ: ܐܝܟܐ ܕܡܫܬܘ ܒܗ ܟܡܐ ܒܝ
ܐܝܟ ܡܢܬܐ ܐܦ ܘܡܢܬ ܠܗ ܡܠܟܐ ܠܡܫܬܘ: ܐܡܪ ܐܦ
ܘܐܝܟ ܐܝܟ ܢܬܐ ܡܫܬܘ ܡܢܬ ܒ ܡܢܝܐ ܘܡܫܬܘ ܡܫܬܘ.
ܐܡܪ ܕܒܠܚܕܐ ܠܡܢܬ ܡܢܬܐ: ܡܫܬܘ ܡܢܬܐ ܐܝܟ ܠܡܢܬ؟ ܐܡܪ
ܠܗ: ܡܫܬܘ ܘܠܡܫܬܘ. ܐܡܪ ܠܗ ܕܒܠܚܕܐ ܠܡܢܬܐ: ܐܝܟ
ܠܡܢܬܐ ܡܢܬܐ: ܒܝ ܐܝܟ ܠܡ؟ ܒܝ ܡܟ ܐܬܝܬ ܐܝܟ ܐܦ
ܠܐ: ܐܦ ܐܝܟܐ ܐܝܟܐ؟ ܐܡܪ ܡܢܬܐ ܠܡܒܠܚܕܐ: ܠܐ ܒܝ
ܐܬܝܬ ܐܝܟ ܠܐ ܢܡܪ ܐܝܟ: ܐܠܐ ܡܢܝ ܠܝܬܐ ܡܢܬ
ܡܐ ܐܝܟ ܡܬܝܠ ܠܡܢܬܐ ܕܢܝ: ܐܢܐ ܐܝܟ ܡܢܬܐ ܐܝܟ
ܠܝܬܐ ܕܢܝ ܐܦ ܠܗ. ܐܝܟ ܐܦ ܠܐ ܐܝܟ ܕܐ ܒܝ ܡܢ
ܡܐ ܕܒܬܐ ܡܢܬܐ ܡܢܝܐ ܡܢܝ ܐܝܟ ܠܡܢܬܐ ܕܡܫ
ܠܡܢܬ: ܐܡܪ ܠܡܢܬܐ ܕܡܫ ܡܢܬ ܠܐ ܢܡܪ ܠܐ
ܐܝܟ ܐܝܟܐ ܒܝ ܐܝܟ ܐܢܐ. ܐܝܟ ܕܐ ܐܝܟ ܕܐ ܕܢܝ ܐܝܟ:
ܐܡܪ ܠܗ ܡܢܬ ܐܝܟ ܐܢܐ.

ܡܐ ܕܒ ܠܗ ܡܠܟ ܕܡܢ ܕܡܢܬ ܠܗ ܡܢܬ ܡܢܬ: ܐܡܪ
ܕܒܠܚܕܐ ܕܡܢܬ ܕܠܐ ܐܝܟ ܠܗ ܡܢ. ܐܡܪ ܠܗ
ܕܒܠܚܕܐ ܠܡܢܬ ܡܢܬ: ܐܡܪ ܒ ܒܝ ܠܡܢܬ ܐܝܟ ܡܢ
ܐܝܟ ܡܢܬ ܠܡܢܬ ܐܝܟ ܡܢ ܠܡܢ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܠܡ
ܐܝܟ ܡܢ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܡܢ

أهذا إلى هذا أو حبلحا؟ أهذا هذهب: هجزه لم هذا. أهذب لم أسهم لا أهجسهم: وأهجزه لم مُهذهم ولا أبا لحلم هم. وذهلم ملا إبا أم أُملم وحلم: فرُنا لحقها وملم: ههجد أهم ملم ههجم أو أهم وم هلم. أهذب لم: ها لحم هذهب؟ أهذا لهم: لملهم أس مُملحا أو ملبلا أو مُملم هم: مجلا مسم لحبلحا لبلا لم هذا: ههه ملهم حسا بكلا هحب ملا وحما هذبا. وأباه هحما وملهم: هلا وهجد ملا أُملهم مجلم أم ملا مُهمهم: مهجزه مُخبا لملا وأبا وأهجزه لم هذا.

س - هسم حزم ملا حزه هلحا

أهذب لم لمسم إنما هم وأباه لمله: هملهم مهلم. أو مسم لُلا هها حمم وأحما لمهملا إنما هسهم إلى هذا ملا حزم ب لا نبد إلى هما هُمهم. هم هجز هذا هم هتبم هها لم لهم هقلا لمسا: هبهم هلملم وبلمم ولما أبلا لم ملبوا أو لحبا هم هتبلا أبلا وبحُلا هبلهم: أهذ لهم مسم: هجز هلحلم لم حزم نبد إبا لم لحزم ولا وسم هوُما ملا أهب ملبوا: لمم هها لم أهبا هجلا ألا هزما وملحا: أهذب لم هجد لمُلم هجز هتبم ملزه. هجم مسم هجز لحبلحا هلهما إستا: هيم لهم هقلا لمهما مما:

ܡܥܠܝܢ ܕܝܘܡܐ ܠܐ ܡܢܢ ܐܝܟܢܐ: ܡܘܟܝܢ ܟܝܢܐ ܕܝܡܐ
ܘܐܘܦܝܢܘܬܐ ܕܒ ܐܠܗ ܟܡܐ ܡܠܟܘܬܗ ܟܝܢܐ ܐܬܬܐ.
ܢܦܫܗ ܘܡ ܐܚܘܬܗ ܘܠܒܝܢܐ ܡܠܟܐ: ܟܝ ܕܐܡܪ ܟܡܐ ܡܬܡܝ
ܠܐ ܡܫܟ ܟܠܗ: ܟܝܕ ܐܠܗܐ ܐܝܟܢܐ ܟܠܗ. ܡܕܟ ܐܝܟܢܐ
ܟܝܢܐ ܡܥܒܕܘܬܗ ܡܫܠܟ ܟܠܗ ܐܝܟܢ: ܐܡܪ ܡܠܟܐ
ܡܢܐ ܘܡܟ؟ ܕܡܐ ܠܐܠܗ ܡܬܚܫܒܐ ܟܠ ܟܠܗ:
ܐܬܩܢܘܬܗ ܡܢܠܝܢ ܡܠܟܐ. ܦܝܢ ܐܝܟܢ ܟܡܐ: ܠܐ ܢܫܡܥ
ܡܢܐ ܘܡܟܡ ܠܐ ܡܫ ܦܢܝܢ ܟܡ.
ܐܝܟܢ ܟܡܐ ܢܟܝܐ: ܢܫܒ ܡܡܠܐ ܡܟܡܐ ܐܢܝܢ ܘܟܬܒܐ
ܡܟܝܠܐ ܘܐܦܬܢܝܐ ܡܡܠܐ ܟܬܠܐ ܐܝܟ ܟ ܘܟܡܐ ܡܥܬ
ܐܠܐ ܐܝܐ. ܐܝܟ ܟܡܐ ܟܬܠܐ ܢܟܝܐ: ܡܢ ܘܡ ܠܐ ܡܫܡܥܘܬ: ܟܝ
ܟܡܢܡ ܐܡܐ ܕܐܠܐ ܟ: ܐܦܢܟ ܟܡܐ ܟܡܐ
ܘܒܡܟܡܐ. ܐܝܟ ܟܡܟܐ ܢܟܝ ܘܠܒܝܐ ܡܠܟܐ: ܡܡ
ܟ ܘܢܟܡ ܡܝܡ ܕܡܐ ܘܢܟܠܘ ܟܐ ܡܬܡ: ܡܩܢ ܘܬ
ܘܡܬܩܘܬ ܘܟܡܟܐ ܡܟܝ ܡܟܡ.
ܡܡܝ ܐܠܗ ܢܟܝ ܐܢܡ: ܐܐܟ ܟܐ ܢܦܫ ܐܚܘܬ
ܘܡܠܟܐ. ܡܟܠ ܟܐܘܐ ܢܢܐ ܡܡܠ ܡܠ ܘܡܠܟܐ
ܟܟܟܟܐ ܐܝܢܐ ܟ: ܐܡ ܡܢ ܡܠܟܐ؟ ܐܝ ܟ:
ܕܟܟ ܟܡ ܡܬܩܘܬ ܐܠܡܡ: ܡܘܡ ܢܝܢ ܐܘܐ
ܡܟܐ ܡܠ ܟ ܡܟܡ. ܐܝ ܟ ܡܩܟ: ܡܬܩ
ܘܐܡ ܡܠܟܐ ܐ ܠ ܡܠ ܐܠ ܟ ܡܢ: ܐ ܡܡ ܡܬܩܘܬ
ܐܠܡ ܠܐ ܡܐ ܡܐ ܐܠ. ܐܝ ܟ ܡ ܡܠ ܐܝ ܟ
ܟ ܡܡܬ. ܐܝ ܟ ܡ ܐ ܡ ܢܘ ܢܟܐ ܐܡ: ܟ ܠ

ܡܝܘܬ ܠܐܡܬܐ ܡܘܡܐ ܕܟܝܠܗܐ ܘܐܚܬܝܢܐ ܡܘܬ ܠܐܡܬܐ ܦܩܚ
ܐܡܪ ܘܒܩܠܗܘܢ ܐܡܪ ܐܣܬܒܠ: ܐܝܟܢܐ ܕܗ: ܐܠܐ ܚܡܝܡܐ.

١١ - ܡܠܟܐ ܡܢ ܡܘܡܐ ܘܢܘܡܐ ܘܡܢܐ

ܫܪܐܠ ܡܢ ܟܘܪܐ ܠܐܘܡܐ ܘܐܬܬܐ ܐܚܐ ܘܐܚܢ ܠܟܒܪܐ: ܘܐ ܕܠܐ ܡܠܐ: ܫܪܐܠ ܡܟܠܐ ܕܟܦ ܘܒܐ. ܡܚܢܒ ܫܢܐ ܡܪܡܝܘܬܐ ܘܩܠܗ ܘܡܡܐ ܡܢ ܕܐ ܡܪܠܐ ܡܢ ܡܒܡܝܘܬ ܠܡܒܝܘ ܘܡܡܐ ܟܒܪܐ ܘܐܐ ܡܠܡܠܐ ܡܡܡ ܡܪܟܦܐ: ܡܒܡܐ ܐܘܡܡܐ ܐܬܐ ܘܡܡܐ ܐܡܡ ܡܠܐ ܘܐܡ ܡܘ ܐܡ ܡܪ ܡܒܐ ܪܚܦܐ ܡܐܒ ܕܗ ܟܘܪܐ ܡܠܟܐ ܘܡܡܐ ܡܢ ܐܡܡܝܘ: ܡܒܐ ܟܦܬ ܐܡܒܐ. ܡܐܒ ܕܗ ܟܒܪܐ: ܡܒܢ ܡܐܒܢܡܡܐ ܘܠܡܐ ܡܪܟܐ: ܡܡܡܐ ܐܬܬܐ ܘܠܐܐ ܘܡܒܡܐ ܒܢܘܡ.

ܡܡܡܐ ܡܢܟܡܐ ܐܡ ܡܡܐ ܡܬܠܐ: ܡܩܡܐ ܡܡ ܡܡ ܐܡܡ ܡܩܡܐ ܡܐܡ ܠܐܬܐ ܘܢܡܡ ܡܡ: ܡܡܡܡ ܡܢܘܬܐ. ܐܡܢ ܡܡ ܡܠܟܐ: ܠܡܐ ܐܡܡܡ ܐܢܬ؟ ܐܡܢ ܡܡ ܡܡ ܡܡ ܡܩܡܐ: ܡܡܡ ܡܐܡܡ ܢܡܡܢ: ܡܡܡܐ ܐܡ ܡܡ ܡܩܡܐ ܡܡ ܐܡܡ ܡܩܡܐ ܡܡ ܐܡ ܡܢ ܡܡ ܡܡ: ܡܡ ܡܡ ܡܡ ܡ ܐܡ ܡ ܡ

ܐܡܪܝܢ: ܟܝܢܐ ܠܐ ܗܘܝܢ ܚܝܠܐ ܐܝܟ. ܐܝܟܐ ܗܘ ܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚܐ
ܕܐܬܝܐܬܐ ܘܐܬܝܐܬܐ ܡܢܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܕܐܬܝܐ ܡܠܟܐ ܡܫܝܚܐ ܘܡܫܝܚܐ.
ܡܫܝܚ ܐܝܟ ܚܝܠܐ ܕܐܬܝܐ ܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܕܐܬܝܐ
ܘܐܬܝܐ ܡܢ ܡܢܐ ܕܐܬ ܡܢ ܕܘܝܐ ܘܐܬܝܐ ܡܠܟܐ
ܘܡܫܝܚ ܐܝܟ ܡܢ ܡܢܐ ܕܐܬ ܡܢ ܕܘܝܐ ܘܐܬ. ܐܡܪ ܡܪܝ: ܡܢ ܐܝܟ
ܠܐ ܘܠܐ ܐܬܝܐ ܡܠܐ ܘܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܕܐܬ ܡܢ ܕܘܝܐ: ܗܐ
ܐܝܟ ܐܝܟ ܡܢ ܕܐܬ. ܐܡܪܘ ܠܗ: ܗܘ ܐܝܟ ܠܐ ܡܢ ܗܘ ܘܐܬ ܡܢ ܐܝܟ ܗܘ.
ܡܠܟܐ ܐܬܝܐ ܘܐܝܟ ܡܫܝܚ ܐܝܟ ܡܢ ܗܘ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܡܢ ܐܝܟ
ܕܐܬܝܐ: ܡܢ ܐܝܟ ܗܘ ܐܝܟ ܘܐܬ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ
ܠ: ܠܐ ܡܢ ܗܘ ܡܢ ܗܘ ܡܢ ܐܝܟ: ܡܫܝܚ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ
ܡܢ ܐܝܟ: ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ
ܡܢ ܐܝܟ: ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ
ܐܬܝܐ: ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ
ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ: ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ
ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ: ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ
ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ: ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ
ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ: ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ
ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ: ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܝܟ

٥ - مكحا زُحا وبهدوز كمحمنماه

ومج حلمز سمحما سقمبج وهه هلموزا: جنا يوا مُكحُ
للحبوم سفسج مللمه زُقمُا مكسلمه هنقبب: ومحج
مبُمحموم. ومجنز كموم: احنا ابلم كس حج سلز إيا وبالمنزم
كس: وهمت مبم قُكج ومللا كحمم سمُنقسج: لا مبملم
حموا؟ امنبج كسه احتموبم: حنب مكمبم حابتسج
فيزبللا. امجنز كموم: كبلم يه حنا امنا وبمملكلم كللا
حُبا واحتموبم حج بوم فبُمبج: امجنز كسه احبوم: حنب
مسا خنا ايلم وبالا كمبج؟ امجنز كموم مبم وبحبلم
وزوم هبمنه: ومم احبوم مبيت كه مللا وبنزا: ومهنز
اقبج وكحقما: ومبلللا وامجتبزا مسمما حتمللا. ومجنز
كمحبه هنقبمحنه: لهمت كس قُكج زُجما: ومُج نجب
زُجما نه اس رحنا ومنزه. امنبج كه احتموبم: حنب فج
بالا كمبج؟ هنحنا يوا وبج سلمه وبب بالا كمسه ولا
امنه ومحما: ومجما كموم وحرحيلما وا مبمسلما لا امسد
ايم مبنمم كمسب. امنزا كسه امسه: لا مقبنا وا حنب
وايلم كمسوبج بالا كمقزبا نه كج اه بجنبا. امنز
كنه بسلم حج سلز حنه كمكسه ولا ومحتموبم مكبللم
بتلم يقب ورتحج للكبمه: ولا احتموبم كنمج يوم
كمبمكه ولا نبحج يوم كللا مسا كنا يوا: هنحنج يوم
بجنز ومللا وانقز يوا كتنموبم نه مبم وموكه كسه
احتموبم كنا يوا. ولمجنه كه كللا ولا موكج كج مثُما
ومُنتكلما وبالكم كمبج كنا ايلم؟ امجنز كموم لا نبتنمم

ܘܡܪܝܡ ܡܫܡܫܬܗ ܡܪܝܡ ܒܝܬ ܡܪܝܡ ܕܐܡܪ ܠܗ: ܐܢܬ ܐܝܟܢܐ ܬܥܒܕܝܢ
ܡܢܟܝܢܢ ܒܝܬ ܡܣܩܘܬܐ ܡܪܝܡ ܬܪܝܢܬܗ ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܐܝܟܢܐ ܐܢܬ ܐܝܬ
ܐܝܟ. ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܡܫܬܡܥ ܬܡܢ ܡܫܬܡܥ ܠܐ ܐܝܟ ܕܐܢܐ
ܡܬܬܡܢܝܢ. ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܡܬܡܢ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܡܬܡܢ ܐܝܟ ܕܐܢܐ: ܐܝܟ
ܕܐܢܐ ܡܬܡܢ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܡܬܡܢ ܐܝ: ܡܢܝܢ ܠܐ ܡܬܡܢ
ܡܬܬܡܢ ܐܦܝ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܡܬܡܢ ܪܚܡܗ. ܡܝܢ ܕܐ ܡܬܡܢ
ܐܘܡܢ ܕܒ ܟܝܢ: ܡܢ ܡܢܢ: ܡܢܟܝܢ ܒܝ ܡܬܐ ܕܐܢܐ.
ܬܪܝܢ ܡܬܝܒ ܡܢܢ ܡܬܡܢ. ܡܢܟܝܢ ܐܝܟ ܡܬܡܢ:
ܘܝܗܒ ܡܬܡܢ ܡܢܟܝܢ ܡܢܢ ܡܢܘ ܡܬܡܢ ܐ ܡܢܝ ܘܪܚ.
ܐܝܟ ܡܬܬܐ ܠܡܬܝܢ ܡܢ ܐܝ ܡܢ ܐܡ: ܘܡܬܝܒ ܡܢ
ܡܬܬܐ ܘܝܗܒ ܘܐܦ ܡܬܬܐ ܡܢܢ ܡܢܟ: ܘܡܬܝܢ
ܡܢܢ. ܐܝܟ ܐܦ ܐܝܟ ܡܬܝܒ ܡܬ ܡܪܝܡ ܪܚܡܗ: ܐܝܟ
ܬܪܝܢ ܡܬܬܐ ܠܡܬ ܘܐܝܟ ܡܬ: ܡܢ ܠܡܝܢ ܘܝ ܐܝ.
ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܡܪܝܡ: ܘܡܪܝ ܐܝ ܘܝ ܡܬܝܡܬ
ܡܬܝܢ ܡܢ ܡܬܝܢ ܐܝ ܡܢ ܡܢ ܡܢ

كه انا وم لا ڢحمك كه كمكلا ڢاركا الا ڢكوب ڢومك
كم.

اهذ كد ده ڢكڭا مكم ناركا كما ڢكا وكم كمكڢاركا:
ڢكمڢكم كه ڢنسا ڢكا باهذ كم ڢمجه ڢاڢمكم اكسا
ڢاركه كما ڢكا ڢمكهكا وكمكم ڢبكه كماه ڢهڢجه
كه ڢجاكه كمكهكا وكمكا نكما. ڢكبه ڢاهذه ڢاڢمكم
ڢكم كم اكا وڢجمكا: ڢكمكم ڢكهكا وڢجكا: ڢكهكا
كمم ڢكم ڢمكجاڢم ڢكم وڢكڢم. اهذ كمكم ڢكم
ڢكتكب. ڢڢجب اڢم وڢكمكم. اهذب كه ڢكڢمكا اڢكا
كم وڢكككا كمم اه ڢكذ ڢڢكم.

اهذه: ڢجڢوكا ڢڢكمم كستڢوا: ا كتكهكا ڢاڢ كجذڢجكا.
ڢڢمكا اه ڢكذ اكتڢا وكمكد انا ڢكڭا كڢذا ڢاكمڢوا
واكمكبتڢم: كم كمكم وڢهذكجڢكد كجڢڢكا ڢكسڢكا
ڢڢڢكمكا وڢكم كمكد ڢڢكم كڭكمكڢ كا ڢڢكجكم. اهذ
كمكم وكمكم ڢكه ڢكتكا ڢكتكجكا وكا ڢكمكڢ ڢكهكا
ڢذڢكمكم كمكم كم ڢكڢڢكم. ڢكهكا وڢكڢكد كمكجكم
ڢجڢكڢڢكم ڢڢكتكمكم اڢڢكمكه اڢڢڢڢه ڢكه وڢكهكمكا.

اهذب كه اكمكبم كم وكجاڢم ڢكد وڢكڢكد ڢكجكا كمكم:
ڢڢكمكم ڢجڢڢوا كم ڢكڢكا ڢاكمكم ڢڢه ڢكا وڢاكمكم ڢڢو كمكم
كمكڢا: وكاڢا كم ڢكمكا ڢكمكم ڢكهكا كمكجكا. اهذ
كمكم ا كاهكجكمكه وڢكڢكد ڢكجكجكا ڢكمكم ڢكركجكا
ڢذڢكجكا كاڢكهكم: ڢڢكه ڢڢا كمكم ڢكهكذكا ڢكجڢوا وكا
ڢكمكا: ڢكهكا وكا كمڢڢكد. ڢڢه وڢڢا كمكهكد ڢكجكا كاڢكا

حلا امبوة معبنا بتلم يؤم. واهذا كه امبم حنكحا وبعمب حسب هيذا: أي لا معنبمة للحقمب مكسلم حسكهكم. اهذ كة خب إيا رحمصد اكد ايلم فاجد كد ايلاا مج امحا وؤمم كحصد. اهذا كه غبؤمد للمحا وابلم حسبهحم. اهذ كة لا حدما ايلم كد حبعلا الا كهلا: كعمم ورحمصد زحا هكم إيا. مهعلة مج رابومب حذءا وكحا مهحذا للحقمة مكعبم ومعدلة مج امهة: مممم مكهمم حسبهلا مكهرسبهلا.

مممعلة مسلم هقصب واحبهم مفسم: ابكه واجده كه ايلاا مج إيقا وءوحا مبتمحا وإلاوا هه. واجلهوبه كمفسم مكعبم وأحد مسهمم بلكم كه: مكهك كحسلم كحهبعبهلا وبعما مذءا وكحا. مبعمه مفسم كهكحا حذه اك امده مسلم.

ه - مكحا وسم ستا وومذمهلا

مممم كهكحا إيا كماب وبكد انا يكبعد وبغالا كد حلا سلا وبكه امحبم. انا يكبعد واسا وبكد وءسسا كهكحا مؤحم مءوءوا كستوا: وإي كحكحا وإي كبذمهلا. مممهتلم كد حلا كحسوء: واننا مممما هبحتب مسقمحد اهذ ءومم كه كحابلم. حب هبحناه حلا سلا وبكه امحبم وإلا كه حذم كه ولاكبعد كهد واهذ كد: مم نحب أسد يكبعد: ممسا أهذ مما؟ وحمم وأهذ كب وابهبم كه كلا واسا هسا نحب واوب كد واهذا

هعبة اجناه ولا منعسج كد الا كرحةوا مكلا وانا احةوا
وكحهه حتنعا ابلا.
مكلا رحبحا هه ووهحا ههتُعا حهه ابلاههه ههه.
اهنج كه هةا كهُكحُا كهسا لا منبا ايلا ههكهرس
ايلا اه مكحهم ايلا حهج؟ وهما منمج كر هيكس حهبتم
اهتم: وكهما نبُعما كر كلا واامج كهاهه. هغنب ح
مخيهم هيكس كهمكلا تبعما هةا هاتب حسرا هههبتب
اقا. اهنج كه هةا كهُكحُا هكيهما ابلا كح وامهة
كر هاهه وههكهوا ايلا وهمهه ايلا كح ماهنبههب كر
هابج لا نهكهه. هبه هبعا هما كهبج وامهه كه:
اهة كههه اُهنه هه هما وكهكهه هعبة كهتحه: اه
احةا هُةُب كهكهما. اهنج كه كهسج هسر حنب
واحج رحسا لاحةب: وههنهب مكهرسه كر هسج
كههه هبه ونهكهة هج كهما. اهة كههه بههما اهما
وايلاه رحكهه. مكلا واهبة هههكهبهما ستا ماكب.
هاهكهه كههه اب بسا هحهبما نب كب مكلا ولا
رنة هها كاؤ سهحه: الا كهما هههنا وهنهما: هنهههما
وهج كهما هما حبما. هاهحههه كم ستوا:
هبره لاحةههب وسبج هرسبج كلا واهكهه كههه
هُكحُا هاوا ؤكيكا وكهؤهما هنهه هتما هكههه هج
كما هسج كابهنا ؤكا: هكهة سكه وهُكحُا رؤههب كب
كهبهما نهمة هرسا هكيا كه هههكة هههههب
اكما كهؤما هكههة كنبهه هنهكه: هوهما سهتهكما

ܡܢܗܝܢ ܕܝ ܪܚܡܐ ܡܢܝܢ ܟܬܝܒܘ ܡܫܝܚܐ ܕܠܐ ܠܐ. ܡܫܝܚܐ
ܐܬܝܐܬܘܗܝ ܠܐ ܦܝܫܐ ܟܕ ܡܪܝܡ ܗܘ.

ܘ - ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܢ

ܒܡ ܢܦܫܝ ܐܝܬܘܗܝ ܘܡܫܝܚܐ ܡܪܝܡ ܩܡܘܗܝ ܘܒܥܝܢ ܡܢܝܢ
ܟܬܝܒܝܢ ܡܫܝܚܐ ܘܐܝܟ ܕܐܢܢ ܐܢܢ. ܡܢܢ ܡܫܝܚܐ ܐܝܟ
ܢܦܫܝ ܠܐ ܢܘ ܘܐܝܬܘܗܝ ܡܒܥܐ ܡܢܗ ܡܪܝܡ ܕܡܢܢ.
ܡܫܝܚܐ ܢܝܢ ܗܘܝܢ ܐܝܬܘܗܝ ܟܬܝܒܝܢ ܡܫܦܠܐ ܗܘܝܢ ܡܫܝܚ
ܠܐ ܡܢܗ ܡܫܝܚܐ ܕܐܢܢ ܗܘܝܢ: ܡܫܝܚ ܒܝ ܢܝܚ ܡܢ
ܐܢܝܚ ܡܢ ܡܝܢ ܘܝ ܡܫܝܚ ܗܘܝܢ ܡܪ ܡܢܐ ܗܘ: ܠܐ ܐܝܬܝ ܠܐ
ܡܢܐ ܠܐ ܡܪܝܡ ܡܫܝܚ ܩܝܡ ܡܢ ܕܝܢ ܡܫܝܚ ܡܫܝܚܝܢ
ܡܫܝܚܐ ܐܒܝܢ: ܠܐ ܘܢܝܚ ܡܢܝ ܠܐ ܐܝܬܘܗܝ ܢܝܚܐ
ܡܫܝܚܐ.

ܡܢܢ ܗܘܝܢ ܢܦܫܝ ܟܬܝܒܐ ܘܐܝܬ ܗܘܝܢ ܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܡܢ ܡܫܝܚ
ܡܫܝܚܝܢ ܘܗܘܝܢ ܠܐ ܡܢܗ ܡܫܝܚܐ: ܐܝܬܝܢ ܡܫܝܚ ܘܒܝܢ
ܢܦܫܝ ܡܪ ܡܢܗ ܡܫܝܚܐ ܘܐܝܟ ܡܫܝܚ ܐܝܬ ܡܫܝܚ ܒܝ
ܡܢܐ ܐܝܟ ܢܘ ܘܠܐ ܡܫܝܚܐ ܡܢܗ ܡܪܝܡ: ܡܢܢܐ ܕܝܢ
ܡܫܝܚܐ ܒܝ ܐܝܬ ܕܝܢ ܗܘܝܢ: ܡܫܝܚ ܡܢ ܐܝܟ ܕܐܢܢ ܕܝ
ܐܝܬܘܗܝ ܡܫܝܚܝܢ ܒܝܬ ܡܫܝܚܝܢ ܡܫܝܚܐ ܡܢܗ
ܐܝܟ: ܐܝܟ ܡܫܝܚܐ ܡܢ ܐܝܟ ܡܫܝܚ ܘܡܫܝܚ ܘܠܐ
ܢܦܫܝ ܡܪ ܐܠܐ ܡܫܝܚܐ ܦܝܫ ܡܫܝܚ ܡܫܝܚܐ ܐܝܬ ܡܫܝܚ
ܘܐܢܐ ܡܫܝܚ ܘܡܫܝܚ ܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܡܫܝܚ ܢܦܫܝ: ܐܝܬ ܡܫܝܚ

الا محلا ونسبا ونزه حو هزمو. ووما نبد حو
سحبحا: وحووحا وحكحا مزحنى: امو وهنما زحا وحهنو
فجحنى احا محلبسا ومححو بوا ووقحا وفحهنا وكحو
امو لمححاه مجلا امو جى ابتو. محلا وحما و
حى مُنا ووو هنوم هوحسا حلمححاه موحو حى ونلخ
حو ووابوا مُنا. وحا ووما نبد حنه وسو حجلى حهتو
وهخا احبنا ابلمو الا موم وحو ححا وححا جى امح
ورحسو زحا جى امح نلحد حو ايلما. وحبا هُحخ
ححهبحبوا نحما وحلوحبلما موأُحبلما واجنه حوو
حهبه احقه ونحجو ووا وحو. ومحما اهمه حسلما وحلح
حفهب وححو حلحزا وحوبو خحبمو حبوم واجناو.
امزا حه سلاه لا ستو أُسه وبوهوا وحتسه وهبه
فحقحلمه: سهه حه واهحبوه حوا هو. امنه حه ايلما
فحبحلمه مسه: وححه هاسا وُاسا ونحجو محلاما جه
مُهجه امزا حه سلاه حو ححسا وحقحو وهتسه: حلح
أُسه حلجه امحواه سلمو حفهب جى وو حلحسا وحوا
امبا. هفه جى سلمو وهححسا وحلحو جى حوهو. حفه
جلحرسا ايا وحمو فى جلحسا ايا وحجححلا فى ووا ا
وسبا ايا؟ وحو وحلحو حفحه احقوحو وُحوهسو حسبوا
جنبه حو ححمو وتوحجو امو هقا. امنه هُحخا للاحقوحو
حهسا ححلحو اه احقه حهسا حبم امو حبحو؟ امنبو
حه احقوحو: ححمو ولا ححو ايلما رحمو. امنه حوو مه
حلحا فحلحو حهه حلحوا وفبلما حلحه امحسا وُلا

منهم كه أحدهم مؤمن كعبكه: ممكنا هيتاا منا
هوا لهما. ممم وهنا كمكنا منهما: مهه سكه والكه
مالمؤمن كحه مفهكه: ممهمكه كمكمكا ممكاونكا.

هم امهما ممكنها كلا نعمه ولا بهما لهم كابعكما
مهم كهما كنمكما. مكه الماجنه كمكما مما مه مهما
لهكما مما وكمك كه مماونا: مامه لالا وكنه امكمه:
مكمكما ومما مشمفه: لا مكمفما ممكما نعمه ومهما
مكه ممهمه. كه أكدهه كمكمه لا فيهمه هه: الا
مكمعهه هه امه لهما وكمما كامك وهمكهمه
مهمكم كه ايكاا أما ومه زما كه:

٧ - أكدهه كمم ومهيكمه

أمنا ؤفما كيكنه مفسه كهما لامك لا مفكلهه
كم كنه مكمكا: أمما ومكنهه مكمهه كمه كه
منسه؟ أمنه كه مفسه للايكاه ؤفما: ايك مهنه
وأمنه كه كنه مكمكوا. أمنا كه وهما فيه نهنه
كتنه ممكمما أما مكه. أمنه كه مهم نهمه كما
مهم منكلا كمه كمكوا.

ممهمه مهلا كماهم كمؤما مهد كه أكمه
كمهما مكمد. مامنه كه أكمه كنه مكما ايك كه
كمه إمكنه ٥ لا؟ أمنه مكمكا لأكمه مكلا أكه مهم
وزما ايك. كمما أمكمك أكه؟ ٥ ميما مهم ممما كه؟
أمنه كه أكمه لا كنه لا أمكمك: أمما مهم ميه كه

كمقصدنا نحن نحو مقصدنا إننا كهؤلاء. وسبب نحو
ومن نحن لأننا كل أخوة كلنا في معرفة: وجه
لأننا كنا أخوة أوجدنا هذا. ونحن لأننا أمر كل
معه حتى ونجعلهم أخوة كنا مختلفين مختلف
وبؤهبوهم كمكنا الكمال. أنه نحن ومن كهبكه ونحن
لأننا رجعنا وبعنا ووحنا ونامن متها ووحنا حاؤنهم
ونحن مكسب من معهم رجعنا رب نحن. أين كه مكتبه
فكيف كن نفس هنا أنهم مكتب وحاؤنهم ولا منعسب
للكتب ومنحب كمكنا الكمال؟

كيا مكنا وأين كه كنكه: آه هنا وبكه مكتب وسرا
أنه كل هم الكلمات مبعدا هبعبي ونتنا أنهم
وكمحل هكنا كحبيب. ونابعن نو مختلف مكتبه
ومكنا كل مكتبنا الكتا وأجلمكه في قومه
ومبعا معهم لا أين كماه لا يونا أهلا مكنها.
ونسمه في نو كيا ومكتب أجلمكه في قومه: ومبعا
ملبن في مكتب لأننا مكتوب: ونمم نوو كمسا
كهنبي معكنا لأننا.

ونا الكبعد من معهم أنهم. ونابعت كه كهكنا ونا
مجعلا مبكنا ونونا ونسكة الكنا ومحبجلا كل
في معرفة. مكب يحبلا الكمال أنه مكتوب:
مكتوم كمبهوم أنا نوا كنونا مبكنا ومكتبا
كهنبا. ومنم نوو كه مجعلا: ولأننا هكنا. ونوا كه
لأننا كنا كنم إهكنكب هنتا كهن منتما أكنا كب

وقالوا في الجبل وفي هذا الزبد. وبينما الحمار ونفسه
الحمار هو وهذا وهذه أمها وقالوا: ولد في
الوادي وفيها في الحلال. وبم نفسه الحمار هو
ماذا سمعه الجلنا ووجدا ميت الحجيوم وفيه ابن
ولا يوم نوجي ديم لا نجيناجي حلا منها. ولا جرمنا
ولا للوحدا وفكسا إهلنيًا: الا الحقصا ولحتما
ولحتما وجيتما وللوحدا ميتا وبهجه حتبا فيم
حهما هو والجلال لحم في منهم. وأجنه حه عقبه
امر والاقبه في منهم.

وبنا أقما لنفسي حدثه وابنا له ما نفمدبيم
الحلما؟ جبا نفسي وابنه له: لا انا اطلا ايلم نفنا له
عما الا سلا وبله الجلا له عما انا والحلا زنا حه.
ميلا أقما وابنا امر حوبيم وحي بيوا والبه
الحلبا نجبيم وابنج له عقب ما نفنا له
عما للبوحه؟ حيلا وابنا عمه فجيا بلمنا آ احقم
ميحه احقمه والبلا احفسلا للحلا حلا اوبوا في
والبلنا حاوم مينه والبلا: في وجبلا لا مؤها
ويا حفصيلا: مالا منبا وفي لما منبا اجلمه
في قومه.

د ـ مالحا مهنا وبارلا لحلا هنا

امه وي وما لما في والبلب لا لهما ويا ميم
ماجمها جما لنمها. ومبم وفكسا ويا ماجه قلبه

ܠܐ ܐܘܡܬܐ ܕܪܚܡܐ ܘܚܝܠܐ ܕܐܠܗܐ ܡܢܬ ܐܝܟ ܡܢܢ ܐܝܟ
ܡܫܒܚܐ ܚܝܢܐ ܕܐܠܗܐ ܘܪܝܫܐ ܡܢܢ ܡܬܩܠ ܪܚܡܐ ܕܡܪܝ.

ܐܒܐ ܝܘܢܐ ܫܠ ܡܢܢ ܕܐܝܟ ܡܢܐ ܘܡܢܬ ܡܚܕܝܢ:
ܐܒܐܝܘܢ ܝܘܢܐ ܕܝ ܡܢܗ ܡܡܬܐ ܡܝܡܪ. ܡܚܕܝܢ ܗܘܝܢ
ܦܝܡ ܝܘܢ. ܡܬܡܢܝܢ ܘܦܝܡ ܝܘܢ ܐܬܘܢܝܢ ܘܡܝܡܪ ܫܘܝܢ
ܘܡܬܢ. ܡܫܡ ܘܐ ܡܬܝܡ ܝܘܢ ܡܡܠ: ܡܠܟܘܬܐ ܕܡܢ ܘܡܢ
ܝܘܢ ܡܡܠ ܡܢ ܘܐܝܡܢܐ ܡܢ ܐܘܢܘܢܐܝܢ ܡܡܠ ܘܡܡܠ.
ܡܢ ܡܢܘ ܡܬܡܝ ܝܘܢ ܐܝܡܝ: ܡܝܢ ܡܡܠ ܡܢ ܐܝܟ ܡܢ
ܐܡ ܘܡܡ ܡܝܡܡܡ: ܡܝܢ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ ܡܝܢ ܐܝ ܘܡܢ
ܡܢܝ ܡܢ ܡܢ ܡܡ. ܡܡܢ ܐܝ ܡܢ ܡܝ ܡܢ ܘܡܢ ܐܝ
ܐܝܡܘܢ ܡܡܠ ܡܢ ܡܢ: ܡܡ ܘܡܡ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ
ܡܡ ܡܡ ܡܡ ܡܢ ܡܢ. ܡܡ ܡܢ ܡܝ ܡܝ ܡܢ ܡܢ ܡܢ
ܡܡ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܡܢ
ܡܢ

ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ
ܡܠܟܐ ܕܝܢ ܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ

ܐܝܟ ܡܢ ܠܐ ܡܫܬܡܥ ܠܡܫܝܚܐ ܕܢܫܬܡܥ ܠܡܠܟܐ
ܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܢܫܬܡܥ ܠܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܢ
ܡܫܝܚܐ ܕܢ ܡܠܟܐ ܕܢܫܬܡܥ ܠܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܐܝܟ
ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܢ ܡܫܝܚܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܢ ܕ

[illegible]

ܡܘܠܐ ܟܢܘܠܐ ܕܒܢܝ ܡܠܚܐ. ܥܠ ܟܠܐ ܡܢܚܒܐ

٥ ـ ܒܢܝ ܕܒܢܝ ܡܠܚܐ.

ܡܢܝ ܐܝܬܘܠܐ ܐܝܬܘܠܐ ܡܠܚܪܝܐ ܕܒܢܝ ܕܒܢܝ ܡܠܚܐ ܕܒܢܝ ܡܠܟܐ ܕܐܪܡܐ. ܡܠܟܐ ܐܪܡܝܐ ܕܒܢܝ ܡܢ ܡܠܚܐ ܐܝܬܘܠܐ ܒܢܝ ܐܘܪ ܡܢܘܢܐ ܕܒܢܝ ܕܒܢܝ. ܐܠܐ ܕܒܢܝ ܒܢܝ: ܡܩܡܢ ܥܠ ܐܝܬܘܠܐ ܡܢܢܐ. ܡܠܟܐ ܕܐܪܡܐ ܕܒܢܝ ܕܒܢܝ ܡܠܟܐ ܕܐܪܡܐ ܡܢܢܐ ܥܠ ܟܠܐ. ܥܠ ܐܘܪܚܐ ܡܠܟܐ ܕܐܪܡܐ ܕܒܢܝ ܐܝܬܘܠܐ ܕܒܢܝ. ܐܝܬ ܕܒܢܝ ܐܝܬܘܠܐ ܕܒܢܝ ܡܢ ܡܠܟ ܕܒܢܝ ܡܢܢܐ. ܡܠܟܐ ܕܐܪܡܐ ܕܒܢܝ ܐܘܪ ܡܠܟܐ ܕܐܪܡܐ ܕܒܢܝ ܡܢ ܡܠܟ ܡܠܟܐ.

ܕܒܢܝ ܐܘܪ ܡܠܟ ܡܠܟܐ ܕܐܪܡܐ ܡܠܟ ܐܝܬܘܠܐ ܥܠ ܕܒܢܝ ܐܘܪܚܐ ܕܒܢܝ ܡܠܟ ܡܠܟ ܕܒܢܝ 1926 ܡ. ܡܠܟܐ ܕܐܪܡܐ ܡܠܟ ܡܠܟ ܕܐܪܡܐ ܕܒܢܝ. ܐܝܬ ܕܒܢܝ ܥܠ ܡܠܟ ܡܠܟ ܕܐܪܡܐ ܕܒܢܝ ܡܢ ܡܠܟ.

[illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1254 [illegible]

[illegible]

---

[5] [illegible] 383 [illegible]

حمدوا مبهتا وهبيلا هذا هوتما الملهم ٥٥٥ كهما
ملتحلا وهنقم جهما كمهما. ٥حهكهما وا حهنمما
وم ملم ٥٥٥ حة لم سهمم هتما هوتملا. جلا وهنام
هههس جهملا منها حلا قلا.

هكما وهذا وم: لم كة وهلا لم الهوو الكرملا
حهملهجما. ٥حما حهذكما وهبيلا حنملا مبا
هحملا. هههملة لم لوم ٥كهملوا الملهم. لم
كة حوكما مب ٥لوحهذ ٥لهلا لم هتما ولهوما.
ملهذا كمذ ولوكا لهمما وهبيلا حهب ١٥٥ هم
هزلا حنم لا الملا كهم ٥ما. لمسلا مزوا ٥كهما
ولملهم ١٥٥ حهبما ١٥٥ لم الهلا ١٥٥ لهما مب
وههملة سهما ٥لوا حهنم 5x20 ٥كهه لوح
٥حلا مبا وهتما وقبيه هم لا ههم ٥لا مبما وهم لما
هحم ٥ههمم. ٥لوهم نهنم ٥هنم هم هكما.

هكهم لم مزوا ٥كهما حهب حما وههما ٥لمبا هم
ولما كهما حب ٥كهما لم تهما هوتما. ٥كما ٥هبيلا
الملهه حههكههم ولهوا مب وهنلا حهملا ٥حهكهه
لم نملا مب وحذ. هم لوكا وهكلا حب لم ملو كلا
٥كمما حهكهه ووهلا لم الكملا - لوحهلا ٥لوا.
كما كذهما وهبيلا ٥كه حهب هم هتما الهتملا
٥لهلا ٥لا ٥وا لا الملهلا ٥هههلا حهوا.

لم ولا مبما ٥لا هحما لما ٥لهلا وهب: وهكما ٥وا
وهم لما حهما الملهلا، لا حهما ٥ما ولهنم هم كلا

ܡܫܬܐ ܕܡܝܐ ܕܟܝܢܐ ܕܥܠ ܦܢܝܗ ܕܬܗܘܡܐ ܕܥܡܩܐ

ܐܝܟܢܐ ܕܡܝܐ ܗܘܘ ܡܬܚܠܩܝܢ ܘܠܐ ܡܢ ܕܟܝܢ ܡܬܚܡ
ܡܢܗ ܡܬܪܚܩܐ. ܘܡܢܐ ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܢ ܡܢܬܐ ܡܬܩܝܡ ܟܕ
ܢܦܠܘ. ܡܢܝܢ ܕܡܝܐ ܕܡܢ ܐܘܡܢܐ ܟܝܢ ܗܘܘ ܢܦܠܝܢ.
ܐܘܪܚܐ ܕܡܝܐ ܡܫܬܐ ܟܝܢ ܐܝܟ ܐܝܟܢܐ. ܐܦܠ ܡܢܐ ܕܢܦܠ
ܡܢ ܡܝܐ ܐܝ ܢܦܠܬܐ ܗܕܐ. ܡܢ ܡܝܐ ܡܢ
ܡܕܝܢܬܐ ܐܝܟ ܡܪܝܡܐ ܕܐܝܟ ܡܪܝܡܐ. ܡܢܐ ܡܢ ܡܝܐ
ܕܡܬܚܙܐ ܐܝ ܡܢܐ ܡܬܚܙܐ، ܒܐ ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܐܝܟ ܕܐܝ
ܡܝܐ ܡܬܚܙܐ ܐܝܟܢܐ ܕܡܝܐ ܡܬܚܙܐ. ܐܝ ܡܢܬܐ ܡܢ
ܡܢ ܡܝܐ ܕܡܝܐ ܡܬܚܙܐ ܡܝܐ. ܡܢܐ ܡܢ ܡܝܐ ܡܬܚܙܐ
ܐܦܠ ܡܝܐ ܕܡܝܐ ܐܝܟ ܡܬܚܙܐ ܡܝܐ. ܐܝ ܡܝܐ ܡܬܚܙܐ
ܡܢ ܡܝܐ ܡܬܚܙܐ ܡܢ ܡܝܐ ܡܬܚܙܐ، ܡܢ ܡܝܐ ܡܬܚܙܐ
ܡܢ ܡܝܐ ܡܬܚܙܐ ܡܢ ܡܝܐ ܡܬܚܙܐ

[illegible]

[illegible]

٢٠ - [illegible]

[illegible]
([illegible])

[illegible] 25 [illegible]

[illegible]

[illegible]

751 ܘܥܠܝܗ ܕܐܬܝܢ ܒܥܕܢܐ ܕܡܪܝ ܐܝܬܝܗ ܠܡܠܟܐ
ܕܠܐ ܡܫܬܡܥܝܢ ܠܡܠܬܗ. ܡܢܗܝܢ ܕܡܠܟ ܠܘܬ
ܫܪܝܐ ܡܠܟܐ ܕܡܬܬܚܠ ܪܕܝܢ ܠܘܬ ܡܠܟܘܬܗ ܘܫܘܠܛܢܗ.
ܒܫܢܬ 972 ܕܡܪܝܐ ܕܐܠܗ ܐܝܬܝ ܥܡ ܡܠܟܘܬ ܐܝ
ܐܝܬܝܢ ܒܗ ܒܥܕܢܐ ܕܫܠܡܐ، ܡܢܗܝܢ ܕܐܝ ܕܐܝܬܝܢ ܒܥܕܢܐ
ܕܡܠܟ ܘܫܠܡ[3]
ܕܐܝܬܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܝ ܚܝܢܐ ܘܠܐ ܒܫܢܬ ܐܠܦ ܬ 1462
ܥܡ ܐܝܬܝܢ ܒܥܕܢܐ ܟܝ ܟܠܠ ܘܡܠܟܐ ܐܝܬܝܢ ܘܐܪܡ ܡܫܚ
ܠܗ ܒܐܡܦܝܪܐ.[4]

ܚ. ܐ ـ ܡܠܟܐ ܕܐܠܗ

ܐܝܬܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܝ ܡܢܗ ܐܝܠܐ ܚܢܢ ܡܠܟܐ ܘܫܢܬ ܡܠܟܘܬܐ
ܚܫܠܐ ܒܗ ܡܠܟܐ. ܘܫܢܐ ܡܢ ܪܝܫܗ ܕܡܠܟܘܬ ܡܢܫܢ ܒܗ
23 ܫܢܝܢ ܐܝܬ. ܡܢܗ ܡܢܝ ܘܡܢ ܡܠܟܘܬ ܐܝ ܕܡܢܝ ܡܠܟܐ
ܡܢ ܐܡܬܢ ܐܝ ܐܘܡ ܫܢܝܢ. ܡܢܗ ܐܝ ܡܢ ܡܢܝ ܘܡܢ
ܐܝܬܝܢ. ܡܢܗ ܡܢ ܐܝܬܝܢ ܡܢ ܡܠܟܐ ܘܡܠܟܘܬ
ܡܫܝܚܐ ܒܫܢܬ ܡܢ ܡܐ ܬ 351 ܡܠܟ
ܡܢܐ ܘܫܬܝܐ ܡܢܗ. ܡܢܡ ܡܢ ܡܠܟܐ ܫܬܝܐ. ܐܘܡ
ܘܡܠܟ ܡܢ ܡܢܝ ܡܠܟܘܬ ܐܝ ܡܠܟ ܡܢ ܡܠܟ
ܘܫܢܐ. ܡܢ ܡܠ ܡܠܟ ܘܡܠܟ ܘܡܠ ܡܢ ܘܡܠ. ܡܢ

---

[3] ܡܠܟܘܬܐ ܕܡܢ ܘܡܢ ܡܢܝܢ، ܡܢ ܡܢ ܘܡܠܟܐ، ܡܠܟܐ ܘܡܠܟܐ ܘܡܠܟܐ،
ܐܪܝܟ ܡܠܟܐ: ܡܢ 159، ܡܢ.

[4] ܡܠܟܘܬܐ ܕܡܢ ܘܡܢ ܘܡܢ ܘܡܢ، ܡܢ ܡܢ ܡܢ ܬ ܐܘܡ، ܡܢ ܡ. ܡ.

ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܢܚܪܝܢ. ܡܢܗ ܐܝܟ ܐܬܝܐ ܡܢ ܐܪܥܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ ܐܝ ܕܟܠ ܡܫܟܢܬܐ
1500 ܫܢܐ ܐܢܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ ܐܬܪܝܢ
ܕܩܪܝܐ ܥܠܝܡ ܕܢܐ
ܕܩܠܐ ܫܠܝܠ
ܕܢܐܪܝܐ ܘܡܕܝ.
ܕܒܝܬ ܘܥܕܝ ܕܥܢ
ܫܢܐ، ܕܩܪܝܐ
ܫܢܝܢܝܢ ܫܢܐ
ܥܕܢ ܕܥܬܐ ܕܥܢ

ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܢܚܪܝܢ ܐܝ ܒܝܬ ܐܠܗܐ
(ܨܘܪܬܐ: ܒܝܬ ܫܠܝܡܘܢ ܩܕܝܡ)

ܡܢ ܕܥܬܐ ܕܥܢ
ܫܢܐ ܐܬܝܐ. ܫܢܝܢܐ ܕܒܝܬ ܢܚܪܝܢ ܐܝ ܡܪܝܐ ܥܠܝܡ ܐܝܟ
ܕܩܪܝܐ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܐܢܐ ܕܩܪܝ ܫܢܝܢܝܢ ܘܡܕܝ
ܐܝܬܐ ܒܝܬ ܢܚܪܝܢ ܕܩܪܝ ܕܥܩܝܢ ܕܥܬܐ ܘܥܬܐ ܥܬܝܢܐ
ܘܫܠܝܡܬܐ ܫܠܝܠ ܫܠܝ. ܥܠܝ ܕܐ ܐܝܟ ܐܢܐ ܕܐܬܐ ܕܥܢ
ܡܩܫܐ ܐܝܬܐ.

ܕܥܢܝ ܘܒܝܐ ܕܥܢ ܬܫܥܝܢ ܕܥܩܪܐ ܕܥܢ ܕܬܗܐ ܫܢ
ܢܐ ܡ 551 ܒ ܫܢܬܐ ܕܥܢ ܕܬܗܐ ܕܫܢܝܢ ܬܫܥܝܢ
ܕܥܩܪ ܕܥܢ ܕܡܕܝ ܘܥܢ ܥܢ ܫܢ ܡ 684 ܕܥܢ
ܕܥܢ ܘܫܢ ܘܡܕ ܘܥܢ ܕܡܕܝ ܥܠ ܫܢ ܕܥܢ
ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ
ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ
ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ
ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ
ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ
ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ
ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ
ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ
ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ ܕܡܕ ܕܥܢ

ܡܫܡܫܢܐ ܡܬܬܝܒ ܟܕ. ܟܠܗܘܢ ܐܝܬܝܗܘܢ ܒܚܕܐ ܕܐܝܟܢܐ
ܟܕܘܢ ܟܬܒܬܐ ܕܡܬܟܬܒܐ ܒܡܠܬܐ ܟܬܒܝܐ. ܐܝܬܝܗܘܢ
ܟܕܡ ܐܝܟ ܟܬܒܝܗܘܢ ܘܐܝܟ ܡܢܗܘܢ ܠܡܫܬܡܫܘܢ ܟܬܒܬܟܘܢ.
ܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܡܫܡܫܘܢ.

ܐ ـ ܡܠܬܐ ܕܡܫܡܫܢܐ ܐܘ ܡܠܬܐ ܕܥܠܡܐ

ܒ ـ ܡܠܬܐ ܫܒܝܐ

ܓ ـ ܡܠܬܐ ܕܡܕܝܢܐ.

ܕ ـ ܡܠܬܐ ܕܡܢܝܢܐ ܡܠܬܘܢ

ܐ. ܐ ـ ܡܠܬܐ ܕܡܫܡܫܢܐ ܐܘ ܕܥܠܡܐ

ܡܠܬܐ ܐܝܬ ܠܗ ܫܡܐ ܡܢ ܪܝܫܐ ܕܐܬܪܝܐ ܕܡܠܟܘܬܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܦܪܣܝܐ. ܡܢܗܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܡܢܝܢܐ ܗܢܘܢ ܐܝ
ܫܡܗ ܕܡܠܟܘܬܐ. ܗܢܐ ܐܦܠܓ ܒ 1865 ܡܠܟܘܬܐ ܫܒ
ܕܡܕܝܢܬܐ ܐܢܘܢ ܕܢ ܫܠܝܛܘܬܗ. ܗܢܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܐܝ ܕܥܕܝܢܬܐ
ܡܫܡܫܢܐ ܒܗ ܕܐܝ ܡܢ ܐܝܬ ܕܥܕܝ ܡܫܬܢܝ ܫܒܥ ܡܕܝܢܬܐ
ܐܚܪܝܢ: ܒܚܕ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܝ ܠܡܠܟ ܥܡܗ ܡܢ ܕܟܬܒܢ
ܠܡܫܡܫܢܐ. ܐܦܝܠܘ ܡܢܐ ܥܡܗ ܠܡܠܟ ܡܢ ܐܡܬܐ
ܥܡܗ ܕܡܢ ܡܕܝܢܐ ܠܡܫܡܫܢܐ ܥܡܗ. ܥܕܝܢܬܐ ܐܝܟ
ܐܝܟ ܕܡܠܟ ܐܝܢ ܕܡ ܐܝ ܡܠܟܐ ܕܡܠܟܢܐ ܕܒ ܡܢ ܡܢ
ܫܢܬ 351 ܡܠܟ ܒܟ ܫܒܝܐ ܢܝܢ ܫܢܬ ܐܪܒܥ. ܡܠܟ ܐܝ ܡܢ
ܡܢ ܡܠܟܐ ܐܝ ܕܥܠ ܐܝ ܡܠܟܘܬ ܐܝ ܡܢ. ܡܠܟ ܐܝ
ܐܝ ܡܢ ܕܒ ܕܟ ܡܢܟܐ ܕܡܫܡܫܢܐ ܡܠܟ ܐܝ ܐܝ ܡܢ

[illegible]

٤ - [illegible]

[illegible]

٥ - [illegible]

[illegible]

أ - خُصُوصًا

كَمْ أَنَّهُ حَسَنٌ جَامِعٌ حَجْمًا، مَوْقِعًا وَمَنَامٍ حَيْثُ كَمَالٍ
مَصْنَعٍ مِنْهَا وَأَتَحَا وَحَجْمًا عَلَى هَيْبَةِ هَذَا
حَ مَعْسِمٍ خَلَمَوْمٍ مَنْهَمٍ نَقَلَوْمٍ مِنْ حَرَمَاهُ وَمَوْا
مَعَا مَعْبَمٍ وَلَمْ وَمِ مَرْحَمٍ كَوْمٍ حَرَّا كَمَحْتَوْمٍ
مَمَمَكَمٍ هَيْمَقَاوْمٍ مَمَقَيَا.

ح - مَنْحَيَا وَمِتَا أَهْ وَحَا

كَمْ أَنَّهُ كَحْ حَيَا هَهْ عَلَى مَنْحَيَا وَمِتَا أَحَا
حَتَا هَذَا مَحْتَا هَوْحَا مَحْمَ. عَلَى وَهْذَا هَيْمَا أَنَا
حَ هَاهُ وَمَتَا هَيْتَا وَأَمْ مَتَا عَلَى حَمَوْمَا
وَسَقَا. كَلَّا وَمَقَمٍ مِنْ سَتَا مَحْتَا هَوْحَا
مَمَمَكَمٍ هَيْمَقَا كَرْتَا وَسَتَا أَنْتَا وَحَمَوْمٍ كَمْ. مَمْ
مِنْ سَتَا مَمْتَا مَحْتَا مَحْتَمٍ أَهْ سَقَا هَذَا أَمْ حَوْتَا، سَتَا
مَمْ. عَلَى هَوَا زَبَا وَمِ أَنَا كَهْ وَمَا هَذَمَا
حَمَحَا إِسْتَا وَهَيْمَقَا وَسَتَا أَنْتَا وَحَمَوْمٍ كَمْ أَنَّهُ.

ب - أَهْذَا

كَحْ مَكَمٍ أَوْحَا مَمْتَا عَلَى أَوْحَا. حَمْ حَمْ
كَهْ هَوَا مَرْوَحٍ عَلَى سَمَا، هَتَا، كَلَّتَا، مَحْزَا مَحْمَ
أَوْحَا أَسْتَا حَمْتَا حَوْتَا عَلَى هَيْمَقَاوْمٍ مَمَمَا.
مَرْوَحٍ أَهْ أَنَا وَمَأَهْذَ كَهْ حَكَمَا حَمَا حَمَا حَمَحَا
وَمَتَا مَوْتَا وَمَوْتَا. كَحْ مَكَوْمٍ مَمَكَمَمٍ مِنْ

وإلاوجنج هج لحلا هج هنا حي مَ 2003 ەلحا هنه
لحەەحەه لحەلا وىلحەم هج وؤىه. ەىلحا ەەەحىا ىىا
لحەلا هىا وهحىزا لحـ: وهبهىلا: وهىا امكج حالاؤا
ەەەا ىىا ەحەهەحا. ەوإلاج: وهكحەلا إلاوحىلا ىەحلا
هحزا ىاەحكىا ەؤىلًا لحهەؤىا امحا وىەحەم لحەلا
وىلحەم. ەوإلحلا: وهكحەلا إلاوحىلا ححىا لحەلاىىه حج
ىەىا إلاوهىا. امكج وىەحه: ىىىەم ەج لحهەؤىا
وىلحەم حبه ثلا ىتلا ەهىىەم وج ىىاه لحثلا وىلحەم
حلاتىا. حهەؤا وهىلا هحزا حبه لحەم ثلا ىتلا
وهىهىج هج إلاحلا هبىتا ەوهج لحزؤا هكحىا ححاقا
هحتىلا وإلاىلاه هج هىىلا. إلا لحـ هحزا وهەهثلا
ەهلحىىىا ەكج حلىبم لحهلاهىب. ەهؤىا إىىىا وج
حرحىا وهىىد حلىتج وىثلج لحىىىىج هبثىا وحرحىا
وحىز. ەىىج ؤهؤإلاا وج حلىب وىا ىىا ىىا هكىم هكىىد ىىلا
ەهرىىىلا لحهەؤىەه هتهىا.

و - وىلحىلا هحهەىىلا وؤهؤ إلاا

حهىا وىىا حىج إىهؤىا وؤهؤإلاا هحهىلا هىىهؤىلا
ەىهىىلا هج إوحىا هكحؤلا ؤىهىا. ەىكج إىم.

- هج ىُحُىُىلا إىحىلا هج حثا حىىىلا وحكؤلا
- هج هىحىىلا وهىىىا ىىىلا ەحىىىا
- هج إحىىلا إه إوهحىلا
- هج ىرهحىا حىىىا

ܐܢܫ - ܡܘܡܐ ܕܚܘܝܐ ܡܬܟܠܝܢܐ

ܐ - ܟܘܪܝܐ

ܒ - ܟܘܡܒܝܢܐ(ܕܐܝܬܝܗ، ܕܐܝ ܕܙܘܪܐ، ܕܝ ܡܘܡܐ ܕܚܘܝܐ ܐܝ ܒܝ ܒܝܬ ܒܝܬ ܡܘܡܐ ܐܚܪܝܐ)

ܓ - ܡܘܡܐ ܕܒܝܬܐ ܕܟܘܪܝܐ(ܡܬܚܐ ܕܟܘܪܝܐ)

ܕ - ܡܘܡܐ ܕܡܘܕܝܐ

ܗ - ܡܬܬܡܝܢܐ

ܐܝܟ ܐܝܬ ܕܡܘܡܐ ܕܚܘܝܐ ܕܐܝܬܝܗ ܐܝܟ ܡܢ ܟܬܒܐ: ܫܡܝ ܡܘܡܐ ܐܝܟ ܡܬܟܠܝܢ ܡܬܬܟܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܐܝܟ ܡܢ ܡܘܡܐ. ܡܬܟܠܝܢ ܡܬܡܢܝܢ ܟܝܬܐ ܕܟܠ ܦܪܣܐ. ܒܝܡ ܐܝܟ ܕܐܝ ܕܒܝܬ ܡܕܒܪܝܢ ܡܕܡ ܐܝܟ ܐܝܬ ܠܗ ܡܝܬܐ ܐܝܟ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ

ܟܡܟܬܐ ܡܫܡܫܬܐ ܘܐܘܢܓܒ ܐܗܠܩܡ ܡܢ ܟܡܕܘܬ.
ܟܡ ܟܡܢܐ ܕܐܘܨܡ ܟܡܟܡ ܢܡܐ ܐܝ ܐܟܡܝ ܡܬܐ
ܗܕܘܬܐ. ܟܟܬܐ ܟܟܡ ܐܬܬܐ ܟܡ ܟܐ ܢܬܐ ܟܟܠܩܡܐ
ܟܡܟܕܘܬ. ܐܝ ܟܡܢܐ ܟܡ ܗܕܐ ܐܘܨܡ، ܟܡ ܟܬܡܐ
ܐܬܬܐ ܟܡ ܟܐܢܐ ܘܩܡܐ. ܐܘܢܐ ܕܘܬܐ ܟܡܐ ܟܡ
ܟ ܡ ܟܡ ܢܡ ܟܟ. ܟܟܟܟܐ ܕܟܐ ܟܡܐܡܐ ܟܟ
ܡܐܐ ܟܡܐܐ ܟܡܐ ܘܡܡܟܐ ܟܡܩܐܟܟ ܟܕܐ ܡܢ
ܟܬܐ ܟܡܬܐ ܘܬܡܟ، ܐܐ ܟܡܐ ܕܘܡܐ ܐܘܢܐ ܟܡ
ܟܡܐ ܟܡܐ ܘܡܡ ܟܡܐ ܡܢ ܟܐ ܘܐ ܟܡ ܟ
ܐ ܟ ܡ ܟ ܟ ܟ

ܟܬܒܐ ܕܡܠܟܐ ܘܐܝܟ ܕܒܝܬܐ ܘܚܬܡܐ ܕܡܢ ܡܢܘܐ
ܕܡܫܬܡܫܢܐ: ܡܫܬܡܫܢܐ ܟܡ ܟܪܝܣܝܐ ܘܟܠܗ ܐܪܡܐ ܐܪܡܝܐ.
ܡܫܬܡܫܢܐ ܐܝܟ ܕܠܐܡܐ ܐܝܬܐ ܘܡܪܘܡܐ ܡܫܬܡܫܢܐ ܟܬܒܐ
ܘܡܫܬܡܫܢܐ. ܡܠܟܐ ܕܒܝܬܐ ܘܐܝܟ ܐܢ ܐܪ ܕܟܬܒܐ ܕܒܝܬܐ
ܫܠܡ ܡܢ ܡܢ ܟܬܒ.

ܒ - ܕܡܟܬܒܐ ܟܬܒܬܐ ܡܫܬܡܫܢܐ ܘܐܝܟ ܐܪܡܐ

ܟܡ ܕܒܝܬܐ ܘܡܟܬܒ ܟܐܝܟ ܐܪܡܐ ܡܟܬܒ ܐܝ ܡܢܝܬܐ ܘܡܢܝܬܐ،
ܕܒܝܬܐ ܕܡܢܝܬܐ. ܐܝ ܡܢܝܢ ܟܬܒ ܡܢܝܬ ܡܢܝܬܐ ܡܢ
ܟܬܒܐ ܕܡܢܝܬܐ ܕܡܢ.

ܐ. ܒ - ܡܢܝܬܐ ܕܡܢܝܬܐ ܕܡܢܝܬܐ

ܐ - ܡܢܝܬܐ ܕܡܢܝܬܐ ܐܝ ܡܢܝܬܐ
ܒ - ܡܢܝܬܐ ܕܡܢܝܬ
ܓ - ܡܢܝܬܐ ܕܡܢܝܬܐ ܡܢܝܬܐ
ܕ - ܡܢܝܬܐ ܕܡܢ ܕܐ ܐܝ ܡܢܝܬܐ
ܗ - ܡܢܝܬܐ ܕܐܝܟ ܐܝ ܡܢܝܬܐ
ܘ - ܡܢܝܬܐ ܕܡܢ
ܙ - ܡܢܝܬܐ ܕܐܝ
ܚ - ܡܢܝܬܐ ܕܡܢ
ܛ - ܡܢܝܬܐ ܕܡܢ ܡܢܝܬ

ܡܢܝܬܐ ܡܢܝ ܕܐܝܟ ܐܝ ܡܢ ܡܢܝ ܠܐ ܡܢ ܡܢ ܐܝ ܡܢ ܐ
ܡ ܡܢ ܡܢܝܬܐ ܕܐܝܟ - ܡܢܝܬܐ ܡܢܝ ܡܢܝ ܡܢ

ܪ ـ ܒܢܝܐ ܥܕܬܐ

ܫ ـ ܒܢܝܐ ܫܚܝܐ

ܬ ـ ܒܢܝܐ ܒܝܡܐ

ܐ ـ ܒܢܝܐ ܚܝܠܐ

ܐܐ ـ ܒܢܝܐ ܐܝܢܝܢ ܟܢܘܫܝܐ (ܚܝܢܐ ܩܢܝܐ)

ܐܒ ـ ܒܢܝܐ ܐܝܢܝܢ ܐܘܪܝܐ

ܐܓ ـ ܒܢܝܐ ܡܪܝܘܬ

ܐܕ ـ ܒܢܝܐ ܚܝܠܟܐ ܫܢܝܐ

ܐܗ ـ ܒܢܝܐ ܡܢܝܢ ܡܠܟܐ

ܡܢܝܐ ܘܩܝܡܐ[1]

ܐܘ ـ ܒܢܝܐ ܐܝܡܐ

ܟܬܒܐ ܐܝܬܝ ܘܥܕܬܐ ܕܒܢܝܐ ܘܐܝܠܝܬܐ ܥܡ ܟܠܗ: ܐܝܟ ܡܢܐ ܥܡ ܫܡܐ ܘܡܢܝܢܐ ܐܦܝ ܒܢܝܐ ܚܝܢܐ ܘܡܢܝ ܡܠܟܐ ܘܐܝܠܝܬܐ ܟܬܒܐ ܡܢܝ ܡܢܝ.

ܡܠܟܐ ܐܝܬܝ ܘܡܠܟܐ ܐܝܢܝܢ ܕܒܢܝܐ ܘܐܝܠܝܬܐ ܘܐܝܟ ܐܦ ܥܠ 1870: ܒܢܝ ܐܝܟ ܫܚܝܐ ܕܥ ܫܢܝ ܡܢ ܡܢܐ ܚܝܢܐ ܘܡܢܝ ܡܠܟܐ.[2] ܥܡ ܒܢܝܐ ܡܢ ܡܠܘܡ ܡܠܟܘܬ ܐܝܬܝ ܘܡܠܟܐ ܘܐܝܠܝܬܐ ܘܐܝܟ ܐܦܝ ܥܠ 1888. ܡܠܬܐ ܘܡܢ ܐܝܟ ܐܦ ܥܠ 1870 ܐܝܟ ܕܒܢܝܐ ܘܡܢܝܢ ܕܐܝܠܝܬܐ.

---

2 ܐܝܟ ܐܝܟ ܡܢ ܡܢ ܫܢܬܐ 1870 ܥܡ ܟܢܝܫܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܠܝܬܐ، ܡܢ ܐܝܟ ܐܝܟ، ܕܡܢ ܐܝܟ ܐܝܟ ܘܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝܟ.

[illegible] - [illegible]

[illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible] - [illegible]

ܟܬܒܐ ܕܡܪܝܐ ܕܟܠܗܘܢ ܩܕܝܫܐ
ܟܐ - ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ

ܟܬܒܐ ܕܡܪܝܢ ܡܘܫܝܚܐ ܕܐܣܘܪܝܐ ܡܢܗܝܐ
ܟܒ - ܕܡܪܝܐ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܥܠ ܐܝܠܝܐ ܥܠ ܐܦ ܒ 1870
ܡܫܝܚܐ ܥܡ ܫܒ ܕܡܪܝܐ ܕܥܡܗ ܪܘܚܐ ܥܠ ܐܣܘܪܝܐ ܡܢܗܝܐ. ܡܫܝܚܐ
ܕܥܠ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ).

ܕܡܪܝ ܕܡܪܝܐ ܕܟܠܗܘܢ ܩܕܝܫܐ ܡܢܗܝܐ
ܟܓ - ܕܡܪܝܐ ܐܒܐ

ܟܬܒܐ ܕܡܪܝܢ ܕܡܫܝܚ ܕܟܢܝܫܬܐ ܕܐܪ
ܟܕ - ܕܡܪܝܐ ܡܪܝܐ

ܩܠ ܐܚܝܢ
ܡ - ܕܡܪܝܐ ܐܢܘܢ
ܡܐ - ܕܡܪܝܐ ܐܡܝܢ

ܕܡܪܝ ܕܡܪܝܢ ܐܠܗ ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܪܝ ܩܕܝܫܐ
ܡܒ - ܕܡܪܝܐ ܐܢܝܡ

ܕܡܪܝ ܕܡܪܝܢ ܚܢܢܐ
ܡܓ - ܕܡܪܝܐ ܐܡܝܢ

ܒܢܝ ܐܝܟܢܐ ܕܫܘܬܐ

ܐ - ܒܢܝ ܐܢܐ ܡܪܝܐ

ܒ - ܒܢܝ ܒܝܬ ܡܫܝܚܐ

ܓ - ܒܢܝ ܫܘܠܛܢܐ ܕܥܠܡܐ

ܕ - ܒܢܝ ܚܝܐ ܡܪܝܐ

ܗ - ܒܢܝ ܡܠܟܘܬ ܫܡܝܐ

ܒܢܝ ܐܝܟܢܐ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܒܝܬ ܡܪܝܡ

ܘ - ܒܢܝ ܫܘܠܛܢܐ ܕܫܡܝܐ

ܙ - ܒܢܝ ܫܘܠܛܢܐ

ܚ - ܒܢܝ ܡܫܝܚܐ

ܛ - ܒܢܝ ܐܢܐ

ܒܢܝ ܐܝܟܢܐ ܕܢܬܩܠܘ ܒܝܬ ܡܪܝܡ (ܩܕܡܝܐ ܫܡܝܐ ܕܐܝܬܝܗܘܢ)

ܝ - ܒܢܝ ܡܫܝܚ

ܝܐ - ܒܢܝ ܕܢܚܡܐ

ܝܒ - ܒܢܝ ܡܫܝܚܐ

ܒܢܝ ܐܝܟܢܐ ܕܟܪܘ ܒܝܬ ܡܫܝܚܐ ܕܫܡܝܐ

ܝܓ - ܒܢܝ ܕܢܚܡܐ

ܝܕ - ܒܢܝ ܚܘܛܐ

ܒܢܝܐ ܕܥܠܡܐ ܕܐܠܗܐ - ܒܪܝܫܝܬܐ

ܐ - ܒܪܝܬܐ ܕܐܠܗ

ܒ - ܒܪܝܬܐ ܕܫܡܝܐ

ܫܡܝܐ ܕܥܠܡܐ ܕܐܠܗ ܒܪܝܬ ܠܐܪܥܐ

ܓ - ܒܪܝܬܐ ܕܐܪܥܐ

ܒܢܝܐ ܕܥܠܡܐ ܕܢܘܗܪܐ

ܕ - ܒܪܝܬܐ ܕܢܘܗܪܐ

ܗ - ܒܪܝܬܐ ܕܡܝܐ، ܒܪܝܬܐ ܕܝܒܫܬܐ

ܘ - ܒܪܝܬܐ ܕܐܠܗ

ܙ - ܒܪܝܬܐ ܕܫܡܝܐ

ܒܢܝܐ ܕܥܠܡܐ ܕܫܡܫܐ

ܚ - ܒܪܝܬܐ ܕܣܗܪܐ

ܛ - ܒܪܝܬܐ ܕܢܘܗܪܐ

ܒܢܝܐ ܕܥܠܡܐ ܕܐܢܫܐ

ܝ - ܒܪܝܬܐ ܕܐܪܥܐ

ܟ - ܒܪܝܬܐ ܕܒܥܝܪܐ

ܒܢܝܐ ܕܥܠܡܐ ܕܐܠܗܐ

ܠ - ܒܪܝܬܐ ܕܫܡܫܐ

[illegible] 44 - 22 [illegible] 5.7.1985 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ܐ - ܘܢܐ ܕܥܒܕܐ ܩܕܡܝܐ

ܡܢܐ ܕܢܫܬܐ ܕܥܒܕܐ ܡܢܐ: ܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗܐ. ܡܢܐ ܕܥܒܕ ܐܘܡܬܐ ܡܬܩܪܒ ܠܘܬ ܐܒܝܗ ܒܫܡܝܐ ܡܢܐ. ܡܢܐ ܡܢܐ ܕܢܐ ܠܐ ܐܝܟ ܐܠܗܐ ܕܡܫܝܚܐ ܡܢ ܡܢܐ ܡܢ ܪܚܡܐ ܕܥܒܕ ܡܫܝܚܐ: ܐܝܟ ܡܢ ܠܐ ܩܐܡ. ܘܢܐ ܐܝܟ ܢܬܡܐ ܐܝ ܡܢ ܪܚܡܐ ܐܘܡܬܐ.

ܒ - ܘܢܐ ܕܥܒܕ ܡܫܝܚܐ.

ܢܬܡܐ ܕܒܡܐ ܩܬܘܡ ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ ܕܥܒܕܐ ܕܡܢܐ ܐܘܡܐ.

ܡܫܝܚܐ ܩܐ ܕܡܫܝܚ ܕܢܐ ܐܢܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܚܝܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܒܐ ܕܐܠܗ ܕܐܠܗ ܕܐܠܗ. ܕܢܐ ܐܝܟ ܡܫܝܚ ܕܐܠܗ ܡܫܝܚ ܕܐܠܗ ܕܐܠܗ ܕܐܠܗ

ܟܦܪܐ ܕܡܢ ܡܕܝܢܬܐ
ܕܐܫܟܘܢܐ ܡܬܚܙܝܢ ܒܝܢܐ
ܕܡܢ ܐܚܪܢܐ.

ܐ - ܟܦܪܐ ܕܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܐܫܟܘܢܐ.

ܡܫܡܫܐ ܥܠ ܐܘܡܐ ܕܥܘܡܐ ܒ ܐܝܟ ܟܝ ܡܢܗܝ ܕܐܫܠܡ ܕܐܫܬܠܡ ܡܕܡܐ ܕܢܗܘܐ ܠܐܦ ܒܡܚܝ ܟܝܠܐ ܒܟ ܕܐܘ ܡܕܡ ܕܢܡ ܟܘܐ. ܡܫܡܗܢܐ ܡܢ ܕܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܐܫܟܘܢܐ ܕܟܦܪܐ ܕܢܐ ܕܐܬܟܘܢܐ ܕܢܐ ܕܐܬܟܘܢܐ ܕܢܐ.

ܒ - ܕܢܐ ܕܡܢ ܟܘܢܝܡ

ܡܫܡܫܐ ܟܝܠܐ ܟܝܠܐ ܕܢܐ ܕܢܐ. ܒ ܟܝ ܐܝܟ ܥܠ ܐܘܡܐ ܕܥܘܡܐ ܕܡܢ ܐܚܪܢܐ ܕܡܢ ܟܘܢܝܡ ܟܘܢܝܡ ܡܫܡܫܐ ܡܬܚܙܝ ܟܝ ܟܝܢܢܐ ܕܒܟܝܠܐ ܡܕܡ ܕܢܡ ܟܘܐ ܕܐܘ ܕܐܘ.

ܕܢܐ ܕܡܢ ܟܘܢܝܡ (ܡܕܝܢܬܐ: ܡܫܡܫ)

[illegible]

٥ - [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

٥ - [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible].

١١ - [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

٣ - [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

٤ - [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

٥ - [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [

ܒܝܬܐ ܕܡܢ ܛܘܪܐ (ܒܛܝܪܐ)

ܒ - ܒܝܬܐ ܕܡܢ ܡܫܝܚܐ.
ܐܝܟܢܐ ܕܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܚܕܐ ܕܚܕܐ ܕܐ.
ܡܚܒܝܢܐ ܕܡܒܝܢܐ ܒܝܬܐ ܕܡܢ ܐܝܟ.

ܒܝܬܐ ܕܡܢ ܡܫܝܚܐ ܟܠܝܠܐ (ܪܘܫܐ: ܒܛܝܪܐ ܕܟܘܪ)

ܓ - ܒܝܬܐ ܕܡܢ ܐܝܟܢܐ ܕܡܢܝܢ ܐܝ ܒܝ ܒܝܬܐ ܕܡܢ ܐܝܟܢܐ ܕܒܝܬ ܡܫܝܚܐ.

ܐܝܟ ܕܐܬܪܝܐ ܕܡܪܝܡ ܬܪܝܨܬܐ ܘܡܫܝܚܐ ܕܐܝܟ ܕܐܬܪܝܐ
ܕܐܝ ܕܡܬܝܠܝܢ ܐܝܟ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܕܐܝܟ ܕܐܬܪܝܐ
ܕܡܬܝܠܝܢ. ܗܢܐ ܘܡܢ ܐܝܟ ܐܝܟ ܕܐܝ ܕܐܬܪܝܐ ܕܐܝ
ܕܡܬܝܠܝܢ ܒܟܠܗ ܐܝܟ ܕܐܝ ܡܢ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ.

ܗܘ ܐܘܕܝܥܐ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐܝ:

ܐ ـ ܕܐ ܘܡܢ ܐܝܟ ܐܝ ܕܐ ܕܐ ܕܐ

ܡܬܝܐ ܕܡܢ ܚܕܝܐ ܘܡܫܡܫܐ ܢܚܐ ܠܐ ܡܫܡܫ ܪܘܚ
ܐܝܬܝܐ ܡܫܝܚܐ: «ܘܢܚܫܘܢ ܠܗ ܐܝܟܢܐܝܬ ܟܠܗܝܢ
ܕܢܬܒܥܘܢ ܟܠܗܝܢ ܕܚܐܝܢ، ܕܡܢܢ ܡܫܬܒܚܝܢ ܟܠܗܝܢ ܫܘܐ،
ܟܝ ܡܢܝ ܡܢ ܐܝܬܝܐ ܠܟܘܢ ܠܡܝܬܝ» (ܡܬܝܐ ܟ: ܡ
، ܟܐ).
ܡܒ ܡܢ ܡܬܝܬܝ ܬܘܡܝܐ ܕܡܢ ܐܝܬܝܐ ܕܡܬܝܐ ܕܢܝܚܘܢ
ܕܡܢ ܡܫܝܚܐ ܐܝܟܐܝܬܝ ܕܡܬܝܐ ܕܡܢ ܕܠܐ ܡܫܝܚܐ
ܡܢܝܡ: ܡܢܐ ܠܟܘ ܕܢܢ ܕܡܢܢ ܕܡܫܝܚܐ ܕܠܐܡܝ -
ܡܢܝܐ - ܪܝܚܡ ܟܐܝܢ ܐܝܬܝ، ܡܬܝܬܝ ܕܢܝܚܐ ܕܚܝܢܐ.

ܒ - ܕܡܬܝܐ ܐܝܡܢܐ

ܟܐܝ ܐܝܬ: ܐܝܡܢܐ ܕܡܢ ܐܝܡ ܕܐܝ ܟܠ ܐܝܬ ܐܝܬ
ܡܬܝܡܝܢ ܐܝܡܢܐ ܕܡ ܡܬܝܢܐ ܡܬܝܡܝܢ. ܡܢܐ
ܕܠܐ ܡܢܝܐ ܡܬܝܢ ܕܡ ܟܐܝܢ ܐܝܬ ܡܢܝ ܡܬܝܡܝ
ܐܝܬ ܠܗ ܕܐܝ ܐܝܬ ܡܬܝܡ. ܐܝܬ ܟܐܝ ܐܝܢ ܕܡ
ܡܬܝ ܠܐ ܡܢ: ܡܢ ܕܡ ܟܐܝ ܐܝܬ ܕܡ ܠܐ ܡܬܝ
ܡܬܝ. ܡܬܝܡܢ ܡܬܝܬ ܡܬܝ ܟܐܝ ܡܢ ܡܢ ܕܐܝ.
ܡܢ ܕܐܝ ܕܐܝ ܕܐ ܡܬܝ ܡܬܝ ܕܐ ܡܬܝ ܕܐ ܡܬܝ
ܡܬܝ ܕܐ ܡܬܝ ܕܐ ܡܬܝ ܕܐ ܡܬܝ ܕܐ ܡܬܝ ܕܐ ܡܬܝ.
ܡܬܝܡܝܢ ܡܢ ܡܬܝ ܡܬܝ ܡܬܝ ܡܬܝ ܡܬܝ ܡܬܝ ܡܬܝ ܡܬܝ
ܡܬܝ ܡܬܝ

ܡܢܗܓ ܕܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܕܡܫܝܚܐ ܠܐ ܡܬܚܫܒ ܒܪܫܝܬܐ ܕܡܬܩܪܒܝܢ ܠܗ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܐܡܪܝܟܐ ܕܠܐ ܡܬܩܪܒܝܢ ܠܗ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܐܡܪܝܟܐ. ܐܦܠܘ ܕܡܢ ܡܢܗܓ ܕܡܫܝܚܐ ܕܠܐ ܡܬܩܪܒܝܢ ܠܗ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܐܡܪܝܟܐ ܐܝܟ ܕܡܢ ܡܢܗܓ ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܬܩܪܒܝܢ ܠܗ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܐܡܪܝܟܐ ܐܦܠܘ ܕܡܢ ܡܢܗܓ ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܬܩܪܒܝܢ ܠܗ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܐܡܪܝܟܐ ܕܠܐ ܡܬܩܪܒܝܢ ܠܗ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܐܡܪܝܟܐ

ܡܕܝܢܬܐ ܕܐܝܠܢܕ

ܡܘܢܝܐ

ܒܟܠ ܙܒܢܐ ܕܡܬܩܝܡܝܢ ܒܝܢܐ ܘܒܝܢ ܡܠܟܐ ܕܢܐ ܐܝ ܘܐܠܐ ܡܠܟܐ ܒܪܝܐ ܠܐ ܡܫܬܐ ܘܫܠܡܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܡܢܐ ܒܝܬ ܐܘܪܝܐ ܐܝ ܕܐܝܬ ܠܗ ܒܝ ܡܠܟܐ ܐܝ ܕܡܬܩܪܝ ܐܝ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ. ܡܫܬܐ ܐܝ ܡܢ ܡܠܟܐ ܡܘܢܝܐ.

ܡܪܝܐ ܕܝ ܕܢܫ ܡܘܢܝܐ ܐܝܪܠܢܕܝܐ ܕܡܬܩܝܡܐ ܒܐܬܪܐ.

ܡܘܢܝܐ ܠܗ ܡܢܝܢܐ ܕܡܬܩܪܝܐ ܘܡܬܩܝܡ ܡܢ ܒ ܘܡܬܐ ܐܝܪܝܐ. ܡܬܩܝܡ ܘܡܬܐ ܡܢܗ ܠܘܒ 1254 ܡܝܠܐ. ܡܢܐ ܠܐܢ ܡܢܝܢܐ ܕܡܬܩܪܝ ܐܝܪܝܐ ܘܐܝܬ ܒܗ ܡܢܝ ܡܠܟܐ ܐܝܪܝܐ ܕܡܬܩܪܝ ܐܝܪܝܐ ܘܒܝܬ ܡܠܟܘܬܐ ܐܝܪܝܐ ܐܝܪܝܐ ܕܡܬܩܪܝ ܐܝܪܝܐ ܕܡܬܩܪܝ ܐܝܪܝܐ ܕܡܬܩܪܝ ܐܝ ܡܢ ܡܠܟܐ ܐܝ ܕܐܝ ܡܢ ܡܠ ܡܢ. ܐܝ ܡܢ ܡܠܟܐ ܡܢ

ܗܘܝ: ܐܝܟܐ ܕܐܡܪܝܢ ܕܐܢܬ ܡܪܝܡ ܡܬܝܠܐ ܠܬܘܠܐ ܘܡܬܢܝܡ ܟܝܢܐ
ܗܘܝ ܟܠܡܬܐ ܡܪܝܡܬܐ، ܩܪܝܢܐ ܕܟܠܐ ܗܝܠܐ ܟܝ ܐܡܝܢܐ.
ܡܢ ܟܠܡܬܐ ܕܐܠܗ ܟܝܢܐ ܡܢܝ: ܗܘܝ ܡܪܝܡܬܐ ܡܚܘܝܢܐ ܡܫܝܚܐ
ܕܡܪ ܡܢ ܡܢܬܐ ܡܫܝܚܐ ܕܒܝܬ ܡܫܝܚܐ ܐܝܠܘܗܝܡܬܐ ܕܡܢܝܚܐ
ܕܐܠܗܝܢܐ ܡܢܐ ܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗ ܟܠܗܘܢ ܐܪܥܐ. ܡܢܝܚܐ ܐܢ
ܕܐܝܟ ܠܐ ܕܡܐ ܕܐܝܟ ܡܫܝܚܐ ܐܟܬܒ ܐܝܟ ܡܫܝܚܐ
ܡܫܝܚܬܗ. ܡܢܐ ܠܝܠ ܕܡܫܝܚܐ ܐܝܬܘܗܝ ܐܝܬܘܗܝ. ܐܝ ܐܝܟ
ܡܪܝ ܐܝ ܟܝܢܐ ܕܐܢܬ ܐܝܟ ܡܫܝܚܐ ܕܡܪܝ ܡܫܝܚܐ
ܡܫܝܚܬܗ. ܡܢܐ ܠܝܠ ܕܡܫܝܚܐ ܐܝܬܘܗܝ ܐܝܬܘܗܝ. ܐܝ ܐܝ
ܡܪܝ ܐܝ ܟܝܢܐ ܕܐܢܬ ܐܝ ܡܫܝܚܐ ܕܡܪ ܡܫܝܚܐ
ܗܘܝ ܐܝ ܡܪܝܡܬܐ. ܟ، ܡܕ، ܟ ܒ.

ܡܪܝ ܕܐܝܠܗܐ
ܡܫܝܚܐ ܕܒܝܬ ܡܫܝܚܐ
ܐܝܠܘܗܝܡܬܐ ܕܡܢܝܚܐ ܡܪܝܡܬܐ

ܒܪܘܟܐ: ܒ ܡܪܝܡ ܡܫܝܚܐ ܕܟܠܗ ܗܘܝ: ܐܝܟ ܡܪܝܡ ܐܝ
ܟܝܢܝܐ ܕܐܠܗܝܡ ܐܢܝܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܪܝ ܕܟܝ ܡܪܝ ܡܪܝ ܡ
ܟܠܐ.

ܟܬܒܐ ܫܠܐ ܘܦܫܛܐ. ܐܦܠܐܬܐ ܡܫܬܡܥ ܘܡܬܪܓܡܢܐ ܕܡܫܝܚܐ
ܘܡܬܪܓܡܢܐ ܕܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ. ܟܕ ܡܬܟܬܒ ܗܘܐ ܘܡܬܟܬܒ ܠܐ
ܡܬܡܚܝܢܐ ܐܝܟܢܐ ܕܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ ܒܠܫܢܐ ܐܪܡܝܐ ܐܝܟ ܐܢܬܬܐ
ܕܡܢܬܐ ܠܘܬ ܡܬܟܬܒܐ ܡܬܩܠ ܡܬܩܢܐ ܕܡܫܝܚܐ ܘܟܕ ܠܐܬ
ܐܝܟܢܐ ܕܡܬܟܬܒ ܡܢܗ ܩܝܡܐ. ܡܫܠܡ ܒܫܢܐ ܐܝܟ ܠܐ ܡܢ
ܡܬܪܓܡܐ ܕܐܬܐ ܡܢ ܐܪܡܝܐ ܒܫܢܬܐ 1925 ܕܡܢ ܪܘܒܐ ܕܚܕܬܐ ܕܡܬܬܐ
ܒܠܫܢܐ ܕܡܬܐ ܕܡܢ ܐܝ ܒ 1950.
ܡܬܬܪܓܡܐ ܗܘܐ ܒܚܝܠܐ ܕܡܢܐ: ܒܬܡܐ ܕܡܫܝܚܐ ܡܬܩܝܡܐ
ܡܬܩܝܡܐ ܠܡܢ ܡܬܩܝܡܐ. ܐܝܟ ܐܝܟ ܡܢ ܡܬܩܝܡ
ܡܬܩܝܡ ܟܬܒܐ ܕܡܬܩܝܡ ܒܬܡܐ ܐܬܬܐ ܘܡܬܒ ܡܢ ܐܝ ܡܬܩܝܡ
ܒܐܬܪ ܘܡܬܩܝܡܐ ܐܝܟ ܕܡܢ ܗܘ. ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܗܘ ܐܝ ܡܬ
ܒܬܐ ܘܒܐ. ܐܬܬܐ ܡܢ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܘܡܬܩܝܡ
ܡܬܩܝܡܐ ܡܬܩܝܡ. ܡܬܩܝܡ ܐܝܟ ܡܢ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܐܝ ܐܝ
ܡܢ. ܡܢ ܪܘܡܐ ܘܠܐ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܐܝ ܐܝ ܡܬ
ܡܢ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬ
ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬ
ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬ
ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬ
ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬ
ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬ
ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬ
ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬ
ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬ
ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬ
ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬܩܝܡ ܡܬ

ܘܢܐ ܕܥܠܡܐ ܕܐܠܗܐ ܕܡܬܩܪܐ ܡܫܝܚܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܟܠ ܡܕܝܢܬ

ܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗܐ

ܐܝܟܡܐ ܕܠܐ ܡܫܬܡܥܝܢ ܡܢܢܘܢ ܕܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗܐ ܕܡܫܬܡܥ ܒܫܡܝܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܒܐ ܘܕܒܪܗ ܕܡܪܝܡ ܕܐܬܐ ܒܦܠܓܘܬܐ ܕܥܠܡܐ ܕܐܬܐ ܕܢܬܝܒ ܠܗ ܡܢ ܡܠܟܘܬܗ ܕܫܡܝܐ ܕܐܝܟ ܕܐܝܬ ܠܗ ܫܘܠܛܢܐ ܕܥܠ ܟܠ ܒܪܝܬܐ ܕܒܫܡܝܐ ܘܒܐܪܥܐ ܕܢܗܘܐ

ه - مطلحماراحا ومنملا وحمل مه ثم (مححن مح لاوحما لحهوبيا) خه ثم.

م - مطلحمالا وقلنتحا وابلهمحا، همم ومنما مهسح وهلحاس ح سهما ومنوم (مطلوحم مح هموبيا لحلاوحما) ، خه ثم.

مس - مححوتملا وسهما مهسح وهلحاس، (مطلوحم مح هموبيا لحلاوحما) خس ثم. حبحلا لا لاسلام.

ملم - مطلحرحح منا لح، هنُم اهما الحاهم مححا سما (مطلوحم مح حنحما لحهوبيا، خس ثم. حبحلا لا لاسلام.

م - مطلحماراحا وحبالا ومنب قلنهم ممنب مهلحهم وحمنوا مبيلا، خلم ثم 2009، لاوحما.

ولمل لحه اه ملمخلا هيتالا وابهتهب حميتلا مهستقلا، مهمد اه ملاوقحما هيتالا حلوقبا ثومهما وابلملاه حمم.

أولاً: مع محلها وحصنهم حتى محمد حبلا وأوحيم هدوا وحمدوا.

ولما كه هتمحا والمحمد والمحاصره حكمها لاوحما ومحوما ولمحمد:

أ - محلحماحما ووسا وحوحما، أن زا مَ.

ب - محلحماحما وحبلا وحنب محمد وبرحيم ومحبوحلا وبرحيم، أن زا مَ.

ج - محمحبب حوسلا، أن زا مَ.

د - حامتا حبكبحوقما وحوسما أن زا مَ.

ه - محلحماحما وحبلا ووتلا وحنوا ومبوقه، أن زس مَ.

و - حلحزلا وحبقا (محلحما مع حوسما محنحما كلاوحما، أن زك مَ).

ز - محلحماحما وحبلا وكبا كلوا وامحب، أن زك مَ.

ح - حوا محصيا (محلحم مع حوسما كلاوحما) ذ مَ.

ط - لاولا وبتبا (محنح مع حوسما كلاوحما) ذا مَ.

ي - حبلا حوبيلا حرحما ومكحلا حاحيلا، ذب مَ.

يا - محلحماحما وحنلا وحما محمح، ذج مَ.

يب - محلحماحما ووسا وحنب محكما، ذه مَ.

يج - كحمم وتكلا وحوسما (محلحرحما) ذه مَ.

يد - برحة اللوةلا ذه مَ (محلحماحما ووسا وحوحما. حنحما ووسا اهنم حزوم. كلوح حلّم. محنح مع حنحما كلاوحما)

يه - محلحماحما احما وحبلا وحناب محبوب وحمدوا ذه مَ.

[illegible]

[illegible] 10.03.1985 [illegible] 4 Mayıs 2003 [illegible]

ܡܛܠܬܐ

ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܕܠܐ ܢܬܚܙܝ ܠܥܝܢܐ ܕܒܪܢܫܐ ܡܢ ܡܠܬܐ
ܕܡܬܡܠܠܐ ܟܬܒܘܬܐ ܕܝܠܗ، ܟܕܐܝܡ ܡܕܡ ܕܡܝܢܐ ܡܢ ܡܠܬܐ
ܠܐܝܬ ܒܗܝܢܐ ܡܬܡܐ ܡܠܬܐ ܐܝܟܡܐ ܕܐܝܬܝܗܝܢ ܡܕܡ ܠܟܝܠܐ
ܡܕܝܢܬܐ ܐܝܟܘܬܗܝܢܐ ܕܡܢܝܢܐ ܕܐܝܬܝܗܝܢ ܕܡܬܡܡܪ ܒ
ܡܠܬܐ ܐܝܟ ܡ 24.02.1993 ܒܝܕ ܡܪܝܡܐ ܕܡܢܝܢܐ ܕܐ
ܡܢ ܡܢ ܐܝܟܐܝܬܗ ܕܒ ܡܪܝܡܐ ܕܐܝܢܝܢܐ ܕܡܕܝܢܐ ܡܠܬܐ
ܕܐܝܬܝܗܝܢ. ܡܬܡܐ ܡܠܬܐ ܟܬܝܒܬ ܡܢܝܢ ܡܢܝܢܐ ܕܒܝܢܐ ܡܢ
ܟܠܗ، ܡܬܡܐ ܐܘ ܕܫܡ ܟܬܒܐ ܡܠܬܐ ܡܠܬܐ
ܕܡܬܡܡܪ ܟܬ ܡܢ ܡܠܬ ܟܬܒ ܡܬܡܐ ܡܕܝܢܬ.

ܐܝܟܢܐ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܒܟܠܗܘܢ ܫܘܠܛܢܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܘܕܐܪܥܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܡܫܝܚܐ: ܬܪܝܨܝܢ، ܐܘܨܝܢ، ܘܐܝܬܝܢܢܝ.

ܬܪܝܨܝܢ ܐܝܟ ܕܥܒܕܐ ܕܠܐ ܢܫܬܟܚܘܢ ܡܢܢ ܒܫܘܠܛܢܐ ܕܫܡܝܐ ܕܐܝܟ ܕܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܕܢܐ ܕܫܡܥ ܢܬܬܠ ܠܗ ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܕܢܐ ܕܫܡܥ ܢܬܬܠ ܠܗ ܡܢ ܕܠܝܬ ܠܗ، ܐܦܠܘ ܕܡܢ ܕܚܙܐ ܢܬܬܠ ܠܗ ܡܢ ܕܠܐ ܚܙܐ، ܐܦܠܘ ܕܡܢ ܕܡܫܟܚ ܢܬܬܠ ܠܗ ܡܢ ܕܠܐ ܡܫܟܚ، ܐܦ ܠܐ ܡܢ ܕܠܐ ܡܢ ܕܠܐ ܡܢ ܕ

ܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗܐ

ܟܠܗ ܐܝܟܐ ܕܗܢܘܢ ܠܐܠܗܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܫܝܚܐ ܕܥܠܡܐ ܗܢܘ
ܕܟܬ ܐܡܪܝܢ: ܩܪܝܒܐ ܡܫܝܚܐ ܡܫܠܡܢܝܢ ܠܐܠܗܐ ܡܪܝܡ ܕܥܘܠܡܐ
ܕܐܬܐ ܡܢ ܡܪܝܡ ܕܐܝܬܘܗܝ ܐܘܪܚܐ ܕܫܠܡܐ ܘܫܠܡܐ ܕܡܫܝܚܐ
ܡܠܟܐ ܕܐܠܗܐ. ܡܢܐ ܡܢ ܕܐܬܘܬܐ ܕܟܬ ܗܢܐ ܐܝ
ܕܒܢܐ ܘܒܝܡܐ ܡܢ ܡܠܟܐ ܘܒܫܡܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ. ܠܟ
ܐܡܪ ܕܒܢܐ ܐܘܪܚܐ ܕܡܫܝܚܐ ܘܫܠܡܐ ܡܫܝܚ ܕܐܠܗ
ܕܥܠܡܐ ܘܪܚܡ ܕܫܠܡ ܘܥܡܐ ܕܐܝ ܕܠܐ ܩܪܝܒ ܠܗ ܡܢ
ܡܠܐ ܘܫܠܡ.

ܡܢܐ ܡܢܬܐ ܕܡܪܝ ܡܪ ܡܪܝܐ: ܐܢܐ ܒܪܝܫ ܕܥܠܡܐ ܕܐܬܐ
ܘܡܬܐܬܐ ܐܬܐ ܫܠܡ ܘܐܠܗܐ ܕܐ ܐܡܬܐ ܘܐܡܪܘܢ ܕܢܫܡܥ
ܡܢܢܗ؟ ܐܡܪ: ܠܐ ܒܪܝܫ ܕܥܠܡ، ܡܛܠ ܠܐ ܐܝܬܝ ܕܝܗܒ
ܕܥܠ ܕܐܬܐ ܘܐܬܐ ܡܬܐܬܐ ܐܬܐ ܫܠܡ ܐܘ. ܐܠܐ ܡܢ ܡܢܐ
ܐܡܪ ܕܡܪܝ ܐܝܢܐ: ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܫܡܥܝܢ ܐܝܠܝ ܡܛܠ ܐܝܠ
ܘܐܡܪ ܐܝܬܝܐ ܘܐܬܐ ܡܢ ܡܢܬܐ ܡܬܐܬܐ ܐܬܐ ܫܠܡ
ܡܛܠ ܡܐܢ ܡܬܐ ܘܡܢܝܢ ܕܒܝܬܐ ܐܘ ܡܫܝܚܐ. ܡܢܐ
ܡܢ ܐܝܟܢܐ ܡܢ ܐܘ ܕܬܐ ܘܡܢܬܐ ܕܡܪܝ.

ܕܐ ܕܒܐ ܡܪܝ ܕܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܘܒܝܡܐ ܡܢ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ
ܕܐܡܪ ܡܬܝܒܐ ܐܝܟ ܕܒܝܬܐ ܘܐܝ ܐܘ ܕܡܪܝ ܠܐ ܡܢ.
ܕܐܡܪ ܩܪܝܒܐ ܐܝܟ ܕܡܢܬ ܡܢ ܡܬܐ ܕܐܢܫܝܢܐ ܘܡܢܘ
ܘܐܩܪܝܐ ܡܐܡܪܝ ܐܡܪ. ܡܡܛܠ ܩܪܝܒ ܡܛܠ ܕܐܝܬܘܗܝ
ܘܡܪ. ܡܐܝܢܐ ܐܡܪ ܕܐܬܐ ܕܐܬܐ ܐܝܟܢܐ.

ܝܐ ـ ܒܢܝܐ ܐܝܟ ܐܠܗܐ 107
ܝܒ ـ ܒܢܝܐ ܕܚܝܠܐ ܕܐܠܗܐ 112
ܝܓ ـ ܗܘܝ ܡܬܐ ܒܒܢܝܐ ܕܝܢ ܕܚܝܠܐ 113
ܝܕ ـ ܐܝܟܐ ܒܒܢܝܐ ܘܒܢܝ ܐܝܟܐ 113
ܝܗ ـ ܐܘܡܬܐ ܕܐܝܟܢܝܬ ܕܪܚܡ ܐܝܟ ܚܒܝܒܐ ܘܒܢܝ ܐܝܟܐ 115
ܝܘ ـ ܡܫܐܠܐ 117
ܝܙ ـ ܡܚܬܐ 119
ܝܚ ـ ܐܡܬܐ ܕܪܘܚܐ 121

ܟܗ - ܡܢܝ ܡܟܬܐ ܡܣܟܡ ܟܬܝܢܐ ܡܢ ܘܥܕܗ ܐܝܠܐ 82
ܟܘ - ܐܝܠܐ ܡܠܐܟܝܐ ܟܒܝܥܐ ܡܢܝ ܡܟܬܐ 84
ܟܙ - ܡܢܝ ܡܟܬܐ ܡܐܬܐ ܟܠܟܬܐ ܡܢ ܡܝ ܟܝܢܐ ܡܢܝܐ 86
ܟܚ - ܒܝܡܐ ܘܡܝܕ ܡܢܝ ܡܟܬܐ ܟܝܐܟܒܘܬܐ 87
ܟܛ ܟܘܬܐ ܘܒܝܥܐ ܡܢܝ ܡܟܬܐ 88

ܡܠܝܬܐ ܡܬܝܬܐ

ܒܝܬܐ ܘܡܢܝ ܡܟܬܐ

ܡ - ܒܝܬܐ ܘܡܢܝ ܡܟܬܐ ܠܘ ܡܠܝܟܘܬܐ ܐܝ ܟܝ ܐܝܬܘܬܐ 91
ܡܐ - ܡܣܘܬܐ ܒܝܬܐ 94
ܡܒ - ܒܝܬܐ ܡܐܟܝܬܐ ܡܐܝܠܐ 98
ܡܓ - ܒܟܬܐ ܐܝܬܐ ܐܝ ܐܬܘܡܟܝܬܐ ܒܝܬܐ ܘܡܢܝ ܡܟܬܐ ... 98
ܡܕ - ܐܝܬ ܐܝܬܐ ܐܝ ܐܬܘܡܟܝܬܐ ܘܟܝܬܐ 98
ܡܗ - ܡܛܠ 99
ܡܘ - ܡܟܝܬܐ 99
ܡܙ - ܡܟܘܬܐ 100
ܡܚ - ܟܝܬ ܡܬܬܐ 101
ܡܛ - ܐܝܬ ܐܝܬܐ ܘܟܝܬܐ ܘܟܝܬ ܟܝܐ ܡܢܝ 103
ܢ - ܒܝܬܐ ܘܥܕܗ ܡܣܗ ܟܝܬܐ ܘܡܢܝ ܡܟܬܐ ܡܝ ܟܝ ܐܝ ܡ 1950 ܡܟܝܬ ܟܝܟ ܡܐ ܘܟܗ ܢܝܡ 103
ܢܐ - ܒܝܬܐ ܟܝܐܡܐ 103
ܢܒ - ܒܝܬܐ ܡܗܬ ܘܐ 105
ܢܓ - ܒܝܬܐ ܩܗܬ ܐܝܬܐ 105
ܢܕ - ܒܝܬܐ ܟܐ ܟܒܝܬ 106

[illegible]

[illegible]

[illegible] - [illegible] 45
[illegible] - [illegible] 47
[illegible] - [illegible] 49
[illegible] - [illegible] 51
[illegible] - [illegible] 53
[illegible] - [illegible] 56
[illegible] - [illegible] 58
[illegible] - [illegible] 60
[illegible] - [illegible] 64

[illegible]

[illegible] - [illegible]
[illegible] 65
[illegible] - [illegible] 69
[illegible] - [illegible]
[illegible] 70
[illegible] - [illegible] 72
[illegible] - [illegible] 74
[illegible] - [illegible]
[illegible] 76
[illegible] - [illegible] 79
[illegible] - [illegible] 81

ܡܬܝܠܬܐ ܕܡܠܬܐ

ܡܠܬܐ ܩܕܡܝܬܐ 6
ܒܝܬܐ 8
ܐܝܟܢܐ ܡܢܐ ܕܗܘܝܢܢ 9
ܡܠܬܐ ܕܗܘܝܢܢ 12

ܡܬܝܠܬܐ ܡܬܚܬܝܬܐ

ܦܨܠܐ ܩܕܡܝܐ 16
ܐ - ܒܟܬܒܐ ܕܡܠܟܘܬܐ 17
ܒ - ܒܟܬܒܐ ܕܐܘܬܪܬܐ 18
ܓ - ܒܟܬܒܐ ܕܒܪܝܬܐ ܕܐܝܠܢܐ ܘܦܨܠܐ ܩܕܡܝܐ 30
ܕ - ܡܢ ܕܢܘܪܐ ܘܡܢܒܝܐ 30
ܗ - ܢܘܪܐ ܘܡܝܬܐ 31
ܘ - ܢܘܪܐ ܘܡܢܘܢܐ ܕܡܠܟܘܬܐ 32
ܙ - ܒܟܬܒܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܘܦܨܠܐ ܩܕܡܝܐ 33
ܚ - ܚܘܫܒܢܐ 34
ܛ - ܡܢܝܢܐ ܘܡܬܬܐ ܐܝ ܬܚܬܐ 34
ܝ - ܐܝܬܝܐ 34
ܟ - ܪܘܚܐ ܕܡܠܟܘܬܐ 35
ܠ - ܒܟܬܒܐ ܕܩܝܡܬܐ ܘܦܨܠܐ ܩܕܡܝܐ 35
ܡ - ܡܠܟܐ ܕܡܬܩܢܢܐ ܐܝ ܒܥܠܡ 36
ܢ - ܡܠܟܐ ܫܒܝܐ 38
ܣ - ܡܠܟܐ ܕܡܢܬܐ 39
ܥ - ܡܠܟܐ ܕܡܢܝܐ ܕܚܕܘܬܐ ܐܝ ܕܠܠܝܐ 42
ܦ - ܕܢܐ ܕܡܢܝ ܡܠܟܐ 43

[illegible]

[illegible]

[illegible] – [illegible] 2010

Mor Malke Şeytanı Zincire Bağlarken
ve başına kurna taşını geçirirken

Mor Malke bounds the satan with chains
and put the basin of bath on his head

ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܡܫܪܐ ܫܝܛܢܐ ܒܫܠܫܠܬܐ ܘܡܣܡ ܟܘܢܝܐ ܥܠ ܪܫܗ.

ISBN 978-975-8233-16-8
9 789758 233168